

BESZÉLGETÉSEK AZ OKKULTIZMUS ÖSVÉNYÉN

**ANNIE BESANT
C.W. LEADBEATER**

**ELŐADÁSOK
A CSEND HANGJÁ-RÓL**

Fordította:
Karsay Lilla
XXVII. (lefordítatlan) fejezet:
Miskolczi Gábor

**Számítógépes változat: Nagyiday Adrienne
2009.
MAGYAR TEOZÓFIAI TÁRSULAT
Sziddhartha Alosztály**

ELŐSZÓ

Ez a könyv csupán feljegyzése az én és C.W.Leadbeater püspök előadásainak három kicsi, de hatalmas tartalmú híres könyvről. Mindketten reméljük, hogy hasznosnak bizonyulnak majd a tanulmányozók számára, és még azoknak is, akik a kezdeten túl vannak, mert az előadók idősebbek voltak, mint a hallgatók, és több tapasztalatuk volt a tanítványság életéről.

Az előadásokat nem csak egy helyen tartottuk, beszélgettünk barátainkkal különböző helyeken és időkben, főleg Adyarban, Londonban és Sydney-ben. A hallgatók nagy mennyiségű jegyzetet készítettek. Ami ezekből elérhető volt, azt összegyűjtötték és elrendezték, sűrítették, és az ismétléseket kirekesztették.

Sajnos nagyon kevés jegyzetet találtunk „A Csend Hangja” I. töredékéről, úgyhogy felhasználtuk azokat a jegyzeteket, amelyek kollégánk, Ernest Wood Sydney-ben tartott előadásairól készültek. Ezeket beleillesztettük Leadbeater püspök beszédeibe abban a részben. Saját beszédeimből erről a könyvről nem találtunk jegyzeteket, sokat beszéltem róla, de azok az előadások fel nem lelhetők.

Ezek az előadások eddig még nem lettek nyilvánosságra hozva. Kivételt képez Leadbeater püspök néhány előadása válogatott tanítványoknak „A Mester lábainál” c. könyvről. Néhány évvel ezelőtt megjelent egy könyv, a „Beszélgetések a Mester lábainál” c. könyvről, amelyek befejezetlen beszámolókat adnak némely előadásról. Ez a könyv nem lesz többé kinyomva, a lényeges anyagát gondosan sűrítve és szerkesztve ide soroltuk be.

Bár ez a könyv segítene némely fiatalabb testvérünknek, hogy jobban megértsék ezeket a felbecsülhetetlen értékű tanításokat. Minél többet olvassák és élük őket, annál többet fognak bennük találni.

Annie Besant

TARTALOMJEGYZÉK

I. Töredék: A Csend Hangja

Fejezet

- I. A bevezetés
- II. A magasabb és az alacsonyabb erők
- III. A Valóság gyilkosa
- IV. A Való és a Valótlan
- V. Az intő szó
- VI. Én és a Mindenség Én-je
- VII. A három csarnok
- VIII. A világ anyja
- IX. A hét hang
- X. Válg az Ösvénnyé
- XI. Az egy út
- XII. Az utolsó lépések
- XIII. A cél

II. Töredék: A két ösvény

- XIV. A nyitott kapu
- XV. Agy-tanulás és szív-bölcsesség
- XVI. Cselekvő élet
- XVII. A titkos ösvény
- XVIII. Az élet kereke
- XIX. Az Arhat útja

III. Töredék: a hét kapu

- XX. A Paramita magaslatok
- XXI. A Szív hangolása
- XXII. Az első három kapu
- XXIII. A negyedik kapu
- XXIV. Az ötödik és hatodik kapu
- XXV. A hetedik kapu
- XXVI. Az árja ösvény
- XXVII. A három öltözék

I. Töredék – A Csend hangja

I. fejezet A bevezetés

C.W.L.: Még a felszínes és a teljesen fizikai szemszögből nézve is „A Csend Hangja” egyike a legfigyelemreméltóbb könyveknek teozófus irodalmunkban, akár tartalmát, stílusát, vagy előállítását tekintjük; és ha egy kissé mélyebbre nézünk a clairvoyant képesség segítségével, akkor bámulatunk semmiképp sem csökken. Ne kövessük el azonban azt a hibát, hogy szentírásnak tekintjük, melynek minden szavát kérdés nélkül el kell fogadni. Semmiképpen sem az, mert mint majd látni fogjuk, több kisebb tévedés és félreértés csúszott bele, de bárki, aki ezért megbízhatatlannak vagy gondatlanul összeállítottnak tekinti, még kevésbé megbocsátható hibát fog elkövetni az ellenkező irányban.

Blavatskyné mindig kész volt beismerni, sőt hangsúlyozni azt a tényt, hogy minden művében pontatlanságok találhatók, és a régi időkben, amikor valami különösen valószínűtlen állításával találkoztunk, természetesen tisztelettel félretettük, mint talán egyikét ezeknek a pontatlanságoknak. Meglepő volt, hogy mily nagy számú ilyen esetben további tanulmány megmutatta nekünk, hogy Blavatskynénak volt végül is igaza, úgyhogy később a tapasztalatból tanulva óvatosabbak lettünk és megtanultunk bízni messzemenő és aprólékos tudásában mindenféle nem mindennapi tárgyról. Azonban nincs ok rejtett értelmet gyanítani egy szemmel látható nyomdahibában, mint azt némely túl hiszékeny tanulmányozó tette, és nem szükséges vonakodnunk bevallani, hogy nagy alapítónk tudása okkult dolgokról nem gátolta őt valamely tibeti szó helytelen írásában vagy egy angol szó nem helyénvaló használatában.

A bevezetésben a könyv eredetéről tájékoztat bennünket. Ez az információ először úgy tűnt, hogy súlyos nehézségeket foglal magában, de újabb kutatások fényében sokkal érthetőbbé vált. Sokat, amit írt, általában szélesebb értelemben fogták fel, mint ahogyan ő szándékozta, és úgy tűnt fel, hogy különleges dolgokat állított, de ha az ügy tényeit leszögezzük, akkor látható, hogy ilyen vádnak nincs alapja.

Azt mondja: „A következő lapok az Arany Szabályok Könyvéből származnak. Ez egyike azon műveknek, amiket a kelet misztikus tanítványainak kezébe adnak, és tudásuk különböző abban az iskolában, amelynek tanításait sok teozófus elfogadja. Azért mivel ezeket a szabályokat én kívülről tudom, a lefordítás munkája számomra aránylag könnyű volt.” És később: „Az a mű, amelyből itt fordítok, része ugyanannak a sorozatnak, amelyből a Dzyan Könyve verseit (stanzáit) vették, amelyen a Titkos Tanítás alapul.” Azt is mondja: „Az Arany Szabályok Könyve körülbelül kilencven különáll kis tanulmányt tartalmaz.”

A régi időkben mi többet olvastunk bele ebbe, mint amit ő értett alatta, és feltételeztük, hogy ezt a könyvet az összes misztikus tanulmányozó kezébe adják keleten, és hogy az „az iskola, ahol ezek tudása kötelező” magának a Nagy Fehér Testvériségnek az iskoláját jelenti. Ezért amikor előrehaladott okkultistákkal találkoztunk, akik sohasem hallottak az Arany Szabályok Könyvéről, igen meg voltunk lepve, és kissé hajlandók voltunk félvállról nézni rájuk, és komolyan kételkedni abban, hogy a helyes irányból jöhettek-e. De azóta sokat tanultunk, többek között több távlatot, mint ami eleinte a mienk volt.

Idővel azonkívül további információt szereztünk a Dzyan könyvéről, és minél többet hallottunk róla és az egyedülálló helyzetéről, annál világosabb lett előttünk, hogy sem „A Csend Hangja”, sem egyéb más könyv nem származhatott a szó valódi értelmében ugyanonnan, mint az.

A Dzyan könyve eredetije az okkult Hierarchia Fejének magasztos kezeiben van és azt senki nem látta. Senki sem tudja annak korát, de azt rebesgetik, hogy a korábbi része (amely az első hat versből áll) régebbi, mint ez a világ, sőt hogy nem is leírása, hanem az

útmutatások sorozata – inkább előírás a teremtéshez, semmint beszámoló róla. Egy másolatot a Testvériség múzeumában őriznek, és ez a másolat valószínűleg a legősibb könyv, amit a világon előállítottak, ez lehetett az, amit Blavatskyné és néhány tanítványa látott, amit ő oly szemléltetően ír le a Titkos Tanításban. Annak a könyvnek azonban van több sajátossága, amit ott nem említ. Úgy látszik, igen erősen meg van magnetizálva, mert amint valaki egy lapját a kezébe veszi, szemei előtt látja elvonulni azokat az eseményeket, amelyeket ábrázolni szándékozik, míg ugyanakkor hallani vél róluk egy ritmikus leírást a saját nyelvén, amennyiben az a nyelv át tudja adni a benne foglalt eszméket. Lapjai egyáltalán nem tartalmaznak szavakat, csupán jelképeket.

Amikor ezt mind megtudtuk, kissé megdöbbenőnek találtuk, hogy egy másik könyv ugyanarra az eredetre tart igényt, mint a szent stanzák, és első feltételezésünk az volt, hogy valami különös félreértés előtt állunk. Tény az, hogy ez a különleges össze nem egyeztetetőség készített először annak a kérdésnek a megvizsgálására, hogy ki az igazi szerzője az Arany Szabályok Könyvének, és amikor ez megtörtént, a magyarázat nagyon egyszerűnek bizonyult.

Azt olvastuk Blavatskyné különböző életrajzaiban, hogy ő egyszer három évet töltött Tibetben, és egy másik alkalommal sikertelen kísérletet tett, hogy behatoljon abba az elzárt országba. Vagy egyik vagy másik látogatása alkalmával úgy látszik, meglehetősen időt töltött egy bizonyos kolostorban a Himalája hegységben, amelynek a főnöke abban az időben Morya Mester tanítványa volt. Úgy tűnik nekem, hogy ez a hely inkább Nepálban van, mint Tibetben, de nehéz erről bizonyosságot szerezni. Ott ő nagy szorgalommal tanulmányozott és jelentékeny pszichikus erőket szerzett. Életének ebben a szakaszában tanulta meg kívülről a különböző elbeszéléseket, melyekről a Bevezetésben említést tesz. Annak a kolostornak a tanítványai kötelesek ezeket megtanulni, és a könyvet, amiben található, különlegesen értékesnek és szentnek tartják.

Ez a kolostor igen régi. A keresztény időszámítás első századaiban alapította a buddhizmus nagy prédikátora és reformátora, akit Aryasangának ismernek általában. Úgy tudom, azt állítják, hogy az épület már két vagy három századdal előbb is létezett, de bármint is legyen ez, a története, ami minket érdekel, azzal kezdődik, amikor Aryasanga egy ideig ott lakott. Nagy hatalmú és tudású ember volt, aki már messze előrehaladott a szent élet ösvényén. Előző életében Dharmajoti néven Buddha úrnak egyik közvetlen követője volt, és azután Kleinias néven Kuthumi Mesterünknek – aki akkor Pithagorasz volt – egyik vezető tanítványa.

Pithagorasz halála után Kleinias iskolát alapított az ő filozófiájának tanítása céljából Athénben, ezt az alkalmat a jelenlegi teozófus tagok közül sokan felhasználták. Századokkal később Peshawarban született (amit akkor Purushapurának neveztek) Vasubandhu Kanushika néven. Amikor a szerzetesrendbe felvették, Asangának nevezte magát, ami azt jelenti: az ember, aki nem ismer akadályt, és később bámuló követői ezt Aryasangára változtatták, mely néven ismeretes főleg, mint író és prédikátor. Állítólag nagy kort ért meg, majdnem százötven évet, ha a hagyomány igazat mond, és meghalt Rajagrihában.

Nagyon sokat írt: fő műve, amiről hallunk, a Yogacharya Bhumishastra. Ő volt a buddhizmus yogacharya iskolájának megalapítója, mely úgy látszik, azzal kezdődött, hogy megkísérelte a nagy jóga filozófiai rendszert a buddhizmussal egybeolvasztani, vagy inkább, hogy az előbbiből átvenni, amit buddhista módon lehetett használni és magyarázni. Sokat utazott és a buddhizmus megreformálásában hatalmas erő volt. Hírneve oly magas színvonalat ért el, hogy nevét Nagarjuna és Aryadevaéval együtt említik. Ezt a három embert a buddhizmus három napjának nevezték azért a tevékenységükért, hogy annak fényét és dicsőségét a világra árasztották. Aryasanga életét körülbelül az Úr Buddha után ezer évre becsülik, európai tudósok bizonytalanok benne, hogy mikor élt, de egyik sem mond Krisztus után hetedik századnál későbbi dátumot. A Teozófiai Társulatban ebben az életben mint egy

nagyon jóságos, türelmes és segítségre kész tanító ismeretes, Djwal Kul Mester, aki számunkra egyedülálló helyzetben áll, amennyiben amikor némelyek közülünk abban a megtiszteltetésben részesültünk, hogy megismertük őt kb. 40 évvel ezelőtt, ő még nem tette meg azt a lépést, ami az emberi fejlődés célja, az Asekha beavatást. Így a Mesterek közül ő az egyetlen, akit mi a jelen inkarnációban ismertünk, mielőtt Adaptussá lett, amikor még Kuthumi Mester fő tanítványa volt. Talán az a tény, hogy mint Aryasanga a buddhizmust bevitte Tibetbe, az oka annak, hogy ebben az életben tibeti testet választott, lehet, hogy karmikus kapcsolatai voltak, amelyekről meg kívánt szabadulni, mielőtt az utolsó, az Adeptus beavatást elnyerné.

Egyik nagy hittérítő útja alkalmával Aryasanga életében elment ebbe a himalájai kolostorba és letelepedett ott. Majdnem egy évig ott maradt, tanította a szerzeteseket, megszervezte a vallást általánosságban az ország nagy részén, és ezt a kolostort a megreformált hit főhadiszállásává tette. Olyan benyomást és hagyományt hagyott ott, ami a mai napig is megmaradt. Több egyéb emlék közt egy könyvet őriznek ott, amelyet a legnagyobb tiszteletben tartanak, ez az a kézirat, amit Blavatskyné az Arany Szabályok Könyvének nevez. Aryasanga úgy látszik mindennapi könyvként kezelte, kivonatokat írt bele, és mindent, amiről úgy vélte, hogy a tanítványainak hasznos lesz. Kezdte a Dzyan Könyvével, nem jelképekben, mint az eredetiben, hanem írott szavakkal. Sok kivonatot készített, némelyet Nagarjuna műveiből, mint Blavatskyné említi. Eltávozása után tanítványai még számos közlést (vagy talán inkább kivonatot) fűztek a könyvhöz előadásaiból és prédikációiból, és ezek azok a „kis tanulmányok”, amiket Blavatskyné említi.

Alcyone volt az, aki utolsó életében előkészítette és hozzáfűzte az Arany Szabályokhoz Aryasanga beszédeiről a jelentéseket, melyekből három a jelen tanulmányunk tárgyát képezi. Így tehát az ő gondos leírásának köszönhetjük ezt az örökbecsű kis kötetet, úgy mint a jelen életben neki köszönhetjük a kitűnő másik kötetet, „A Mester lábainál”-t. Alcyonének az az élete i. sz. 624-ben kezdődött Észak Indiában. Abban Alcyone belépett fiatal korban a buddhista szerzetesek rendjébe, és nagyon ragaszkodott Aryasangához, aki magával vitte a nepáli kolostorba, és ott hagyta, hogy segítsen és irányítsa a közösség tanulmányait, melyet ő újra szervezett. Ezt a szolgálatot Alcyone kiváló sikerrel végezte kb. hét évig.

Ebben az értelemben és csakis ebben az értelemben mondhatjuk, hogy „A Csend Hangja” ugyanonnan ered, mint a Dzyan könyve – mindkettőt ugyanabba a könyvbe másolták. Ne felejtsük el azt sem, hogy bár kétségtelenül Aryasanga sok tanítását tartalmazzák ezek az értekezések, mégis meglehetősen színezve vannak azoknak az előítéleteitől, akik a beszámolót leírták, legalább némely szakaszban félreértették őt, és nem hozták át a való értelmét. Amint részletesen vizsgáljuk a művet, találunk majd itt-ott kitételeket, amelyek olyan érzéseknek adnak kifejezést, amiket Aryasanga aligha vallhatott magáénak, és tudatlanságot, ami számára lehetetlen lett volna.

Látni fogják, hogy Blavatskyné a szabályok lefordításáról beszél, ez egy olyan megjegyzés, mely érdekes kérdésekre ad alkalmat, mivel tudjuk, hogy nem ismert egyetlen keleti nyelvet sem az arabon kívül. A könyv olyan betűkkel van írva, amiket nem ismerek, azt sem tudom milyen nyelvet használtak, lehet, hogy szanszkrit, páli vagy valamely prakrit tájszólást, talán nepáli vagy tibeti nyelvet, de a betűk nem azok, amiket most általában használnak e nyelvek írásánál. Meglehetősen bizonyos, hogy a fizikai síkon Blavatskyné sem ezeket a betűket, sem ezt a nyelvet nem ismerte.

Olyasvalakinek, aki szabadon tud mentális testében működni, rendelkezésre állnak olyan módszerek, amelyek által egy könyvnek az értelmét megtudhatja az olvasás közönséges folyamatán kívül. A legegyszerűbb valakinek az elméjéből olvasni, aki tanulmányozta a könyvet, de ellenvethetik, hogy így nem a mű valódi értelmét kapják, hanem a tanulmányozó felfogását róla, ami esetleg egyáltalán nem azonos. A második nagy lehetőség a könyv auráját

megvizsgálni. Ezt egy kissé meg kell magyarázni azoknak, akik nem ismerik gyakorlatilag a dolgok rejtett oldalát. Egy régi kézirat ilyen szempontból eltérő helyzetben van egy modern könyvtől. Ha ez nem a szerző eredeti műve, legalábbis szóról szóra le lett másolva olyan ember által, akinek bizonyos műveltsége és megértése volt, aki ismerte a könyv tárgyát, és saját nézete volt róla. Ne felejtjük el, hogy a másolást többnyire egy stílussal végezték, ami majdnem olyan lassan és nyomatékosan megy, mint a vésés, úgyhogy az író elkerülhetetlenül erős benyomását hagyja a keze munkáján.

Ezért minden kézirat, még egy új is, valamiféle gondolat-aurával van körülvéve, amely átadja az általános értelmét, vagy helyesebben egy ember elgondolását az értelméről, és értékének felbecsülését. Valahányszor valaki elolvassa a könyvet, hozzáad ehhez a gondolataurához, és hogyha alaposan tanulmányozzák, akkor a hozzáadás terjedelmes és értékes. Az olyan könyv, ami sok kézen ment keresztül, olyan aurát nyert, ami jobban kiegyensúlyozott, kikerekített és teljesebbé vált a sok olvasója különböző nézeteitől. Ennek következtében az ilyen könyv pszichometrizálása a tartalmának meglehetősen teljes megértését adja, bár olyan nézetek is körülveszik, amik a könyvben nincsenek kifejezve, hanem a különböző olvasók így gondolják.

Nyomtatott könyveknél hasonló a helyzet, kivéve, hogy itt nincs eredeti másoló, úgyhogy pályafutása kezdetén többnyire csak összefüggéstelen töredékeket hordoz a könyvkötő és könyvárus gondolataiból. Úgy látszik, manapság kevés olvasó tanulmányozza olyan gondosan és alaposan, mint a régiek, és ezért a modern könyvekkel összefüggő gondolatformák ritkán olyan pontosak és világosak, mint amilyenek a régi kéziratokat körülveszik.

A harmadik lehetőség, amely valamivel magasabb képességeket kíván, a könyvön vagy kéziratán túlmenni, és a szerző elméjével összeköttetésbe lépni. Ha a könyv idegen nyelven van írva, a tárgya teljesen ismeretlen, és nem veszi körül aura, amely segítségünkre lehetne, az egyetlen mód visszafelé követni történetét, hogy lássuk, miből másolták (vagy szedték, aszerint, hogy melyik eset áll fenn), és így követni származását, amíg elérkezünk a szerzőjéhez. Ha a mű tárgya ismert, egy kevésbé fáradságos módszer lenne a tárgyat pszichometrizálni, és belemerülni a körülvevő rá vonatkozó gondolatáramlatba, így megtaláljuk a kívánt írókat, és meglátjuk, hogy ők mit gondol. Bizonyos értelemben véve egy tárggyal összefüggő valamennyi eszme a tér egy bizonyos pontja körül összpontosul, úgy hogy ha mentálisan felkeressük azt a pontot, akkor érintkezésbe léphetünk az összes egybefutó gondolatáramokkal arról a tárgyról, bár ezek millió vonallal összefüggnek mindenféle egyéb tárggyal.

Feltéve, hogy tisztánlátó képességei abban az időben elegendők voltak, Blavatskyné bármelyik módszert választhatta, hogy a tanulmányok értelmét megkapja az Arany Szabályok Könyvéből, bár egy kissé félrevezető lenne ezek közül bármelyiket fordításnak nevezni anélkül, hogy ezt az állítást minősítsük. A többi lehetőségek kissé távoliak. Jelenleg nincs senki abban a himalájai kolostorban, aki valamely európai nyelven beszélne, de miután Blavatskyné legalább negyven évvel ezelőtt járt ott, azóta sok minden megváltozott. Említik, hogy indiai tanulmányozók nagy ritkán jönnek, hogy az ősrégi tudás forrásából igyanak, és feltételezhetjük, hogy egy ilyen tanulmányozó látogatása időben egybeesett az övével. Az is lehetséges, hogy az illető történetesen tudott angolul, és ismerte a kézirat nyelvét, vagy legalább a kolostor más lakóinak nyelvét, akik maguk el tudták olvasni a kéziratot, és így lefordíthatták neki (HPB-nek).

Elég különös az a lehetőség, hogy esetleg saját anyanyelvén tanították. Európai Oroszországban, a Volga partján buddhista törzsek meglehetősen nagy települése van, valószínűleg tatár eredetűek, és úgy látszik, hogy ezek a népek bár fizikai síkon oly távol estek Tibettől, mégis azt tekintik szent földjüknek, és alkalom adtán elzarándokolnak oda. Ilyen zarándokok néha évekig a tibeti vagy nepáli kolostorok tanítványaiként ott maradnak, és

miután valamelyikük oroszul is tudhatott a saját mongol tájszólásán kívül, nyilvánvaló, hogy itt van még egy lehetséges módszer, ami által Blavatskyné értekezhetett a kolostor lakóival.

Mindenesetre természetes, hogy nem szabad pontos, szó szerinti visszaadását várnunk annak, amit Aryasanga eredetileg mondott tanítványainak. Még magában az ősrégi könyvekben sem az ő szavait találjuk, hanem tanítványai visszaemlékezését rájuk, és ennek a visszaemlékezésnek vagy egy fordítás fordítása fekszik előttünk, vagy értelme általános mentális benyomásáról készült feljegyzés. Természetesen egész könnyű lenne valamelyik Mesterünknek, vagy magának a szerzőnek közvetlen és pontos fordítást készíteni angolra, de mivel Blavatskyné magáénak mondja a fordítás munkáját, ez nem volt az a módszer, amit követtek.

Ugyanakkor egy szemtanú beszámol nekünk arról a sebességről, amellyel Blavatskyné leírta ezt a munkát, ez határozottan arra enged következtetni, hogy valami segítségben részesült, még ha nem is volt ennek tudtában. Dr. Besant ezt írja e tárgyról:

„Fontainebleau-ban írta, és legnagyobb részét akkor, amikor vele voltam, a szobában ültem, míg ő írta. Tudom, hogy nem könyvekből idézett, hanem lassan, órákon át írt, úgy mintha vagy emlékezetből írta, vagy olvasná, ahol nem volt könyv. Este ideadta a kéziratot, amit láttam, hogy írt, amikor nála ültem, és kért, hogy én is és mások javítsuk ki angolságát, mert – úgymond – olyan gyorsan írta, hogy bizonyosan rossz. Mi nem változtattunk csak néhány szót, és a munka egy csodálatosan szép irodalmi mű egy példánya maradt.”

Egy másik lehetőség az, hogy az angolra fordítást előzőleg készítette, míg a kolostorban tartózkodott, és Fontainebleau-ban igazán távolról olvasta úgy, mint dr. Besant mondja, hogy úgy tűnt neki. Én magam is gyakran láttam más alkalmakkor, hogy ezt tette.

A hindu filozófia hat iskolája, amire a bevezetés első lapján hivatkozik, a Nyaya, Vaisheshika, Sankhája, Yoga, Mimansa és Vedanta. Azt állítja, hogy minden indiai tanítónak megvan a saját gyakorló módszere, amelyet rendszerint nagyon titokban tart. Ez természetes is, mert nem kívánja a felelősséget az eredményekért, amelyek bekövetkeznének (és ha tudnának róla, biztosan így lenne), ha mindenféle rosszul szabályozott magaviseletű ember próbálkozna vele. India igazi tanítói közül egy se vállalna tanítványul valakit, hacsak nem tarthatja szem előtt úgy, hogy ha bizonyos gyakorlatokat ír neki elő, akkor megfigyelheti a hatást, és azonnal megállíthatja az embert, ha látja, hogy valami rosszul megy. Ez volt emberemlékezet óta a szokás ezekben az okkult dolgokban, és kétségkívül ez az egyetlen mód, melyen gyorsan és biztosan valódi előmenetelt lehet elérni. A tanítvány első és legnehezebb feladata a benne lakozó zűrzavart rendbe szedni, kiküszöbölni a kisebb érdekek tömegét, és a vándorló gondolatok fölött úrrá lenni. Mindezt az akaraterő állandó nyomásával kell elérni, amivel minden testét évek hosszú során át irányítja.

Írónk elmondja, hogy ha az oktatás módszerei a Himalája innenső oldalán levő ezoterikus iskolákban különböznek is, a túlsó oldalon mind azonosak. Hangsúlyoznunk kell az ezoterikus szót, mert tudjuk hogy az exoterikus (külső) vallásban a romlottság és gonosz mágikus gyakorlatok rosszabbak a hegyektől északra, mint délre. Talán azt a kifejezést, „a Himaláján túl” inkább jelképesen kell értelmeznünk, nem földrajzilag, és sokan azt hiszik, hogy azokban az iskolákban, amelyeknek a mi Mestereink hódolnak, a tanítás nem különbözik. Ez nagyon igaz egy bizonyos értelemben, a legfontosabb értelemben, de félrevezetheti az olvasót, ha nem magyarázzuk meg gondosan. Az az értelem, amelyben mind azonosak az, hogy mind elismerik az erényes életet, mint az egyetlen ösvényt, ami az okkult fejlődéshez vezet, és a vágy legyőzését, mint az egyetlen módot attól megszabadulni. Vannak az okkult tudásnak iskolái, melyek azt tartják, hogy az erényes élet felesleges korlátokat szab. A pszichikus fejlődés bizonyos formáit tanítják, de nem törődnek azzal, hogyan használják utóbb tanítványaik a nekik adott tájékoztatást. Mások azt tartják, hogy mindenféle vágnak a legnagyobb mértékben engedni kell, hogy kielégítése által közömbösséget érjenek el. De azok az iskolák egyike sem tartozik a Nagy Fehér Testvériség irányítása alá, akik ezeket a tanokat

vallják; minden intézményben, amely csak távolról is kapcsolatban áll vele, a tiszta élet és nemes cél elengedhetetlen előfeltételek.

A bevezetés következő szakasza két olyan csekély pontatlanságot tartalmaz, amit említettem. Szerzőnk azt írja: „A Paramartha c. nagy misztikus művet feltételezhetően a Nágák adták át Nagarjunának”. Nagarjuna nagy könyvét nem Paramarthának hívták, hanem Prajna Paramitának – a bölcsesség, mely a túlsó partra visz, de nagyon igaz, hogy a tárgy amiről a könyv szól, a paramartha satya, a bölcsnek az a tudata, ami legyőzi az illúziót (látszatot). Nagarjuna, mint már említettem, egyike volt a 3 nagy buddhista tanítónak a keresztény korszak első századaiban; azt hiszik, hogy Kr.u. 180-ban halt meg. A teozófusok Kuthumi Mester néven ismerik. Exoterikus írók néha Aryasangát vetélytársaként említik, de ismerve meghitt viszonyukat egy korábbi életben Görögországban, és most újból a jelen életben, azonnal látjuk, hogy ez nem lehetett úgy. Nagyon lehetséges, hogy haláluk után tanítványaik igyekeztek a tanításaikat egymással szembeállítani, mint tanítványok megkülönböztetés nélküli buzgóságukban gyakran szokták. De hogy ők maguk teljes egyetértésben voltak, azt mutatja az a tény, hogy Aryasanga nagyra becsülte Nagarjuna sok művét és lemásolta azokat a kivonatok könyvébe tanítványai használatára.

Azonban nem biztos, hogy a Prajna Paramita Nagarjuna műve volt, mert a legenda úgy látszik, azt mondja, hogy a könyvet a Nágák vagy kígyók adták neki. Blavatskyné ezt a nevet úgy magyarázza, mint amit a régi beavatottaknak adtak és az lehetséges, bár van egy másik igen érdekes lehetőség. Azt találtam, hogy a Naga (vagy kígyó) nevet az árják az atlantiszi tolték alfaj egyik nagy törzsének adták, mert azok a harcban egy arany kígyót vittek maguk előtt, mely egy botra tekeredett. Lehetséges, hogy ez valami családi vagy törzsi jelkép vagy egy nagy család címere lehetett. Ez a törzs vagy család bizonyára kimagasló szerepet játszott India és azoknak a területeknek eredeti gyarmatosításában, amik attól délkeletre terültek el. Azt találjuk, hogy a Nágákat, mint Ceylon eredeti lakosait említik, amikor Vijaya és társai ott partra szállottak. Tehát ennek a legendának egyik lehetséges magyarázata talán az, hogy Nagardzsuna egy korábbi fajtól kapta ezt a könyvet, más szóval hogy az egy atlantiszi iromány. És hogyha – mint feltételezték bizonyos Upanishadok – ugyanabból a forrásból származnak, akkor nincs ok azon csodálkozni, hogy a tanítás azonos, amit Blavatskyné ugyanazon az oldalon említ.

A Gnyaneswari (Dhyaneswari-nak írva az első kiadásban) nem szanszkrit mű, hanem maharati nyelven van írva, korunk XIII. századából származik.

A következő oldalon említi a Yogacharya (vagy helyesebben a Yogachara) iskoláját a Mahajanának. Már előbb említettem Aryasanga igyekezetét, de talán néhány szót kell szólni a Yana-k sokat vitatott kérdéséről. A buddhista egyház ma két nagy részre oszlik: az északra és a délire. Az előző magában foglalja Kínát, Japánt és Tibetet, az utóbbi Ceylont, Burmát és Kambodzsát. Általában azt mondják, hogy az északi egyház a Mahayanat használja, a déli a Hinayanat, de hogy még ezt is biztosra vehetjük-e, ez attól az értelemáryalattól függ, amit ehhez a sokat vitatott szóhoz fűzünk. Yana járművet jelent, és megegyeznek abban, hogy Dhamma vagy Törvényre vonatkozik, mint arra a járműre, amely átszállít minket az életen a Nirvánába, de legalább ötféle értelmezése van a szónak:

1. Hogy csak a nyelvre vonatkozik, amelyben a törvény meg van írva, a nagyobb jármű feltételezhetően a szanszkrit, a kisebb jármű a páli – ez számomra tarthatatlannak tűnik.

2. Hina – úgy látszik, azt is jelenti, hogy alacsony, könnyű, nemcsak azt, hogy kicsi. Az egyik magyarázat ezért a Hinayanat a jelentéktelenebb vagy könnyebb útnak tekinti a felszabadulás felé – a tudás és magaviselet legkisebb mértékét kívánja, hogy elérje – holott a Mahayana a teljesebb és filozofikusabb tan, amely sok további tudást foglal magába a természet magasabb birodalmairól. Talán nem szükséges mondani, hogy ez a magyarázat Mahayana forrásból származik.

3. Buddhizmus, a más vallások iránti kimeríthetetlen udvariasságban mindegyiket elfogadja a felszabadulás útjaként, bár az alapítója által tanított módszert a legrövidebbnek és legbiztosabbnak tekinti. E nézet szerint buddhizmus a Mahayana, a Hinayana pedig magában foglalja a brahmanizmust, zoroaszterianizmust, dzsainizmust, és mindazokat a további vallásokat, amik abban az időben léteztek, amikor ezt a meghatározást megfogalmazták.

4. Hogy a két tan csupán két fokozata egy tanításnak: a Hinayana a shraivaláknak vagy hallgatóknak, és a Mahayana az előrehaladottabb tanulmányozóknak szól.

5. Hogy a Yana szót nem egészen az elsődleges értelmében mint „járművet” kell értelmezni, hanem átvitt értelemben, amely majdnem azonos az angol „pályafutás”-sal. E szerint a magyarázat szerint a Mahayana az ember elé állítja azt a nagy pályafutást, hogy Bodhiszattva lesz, és a világ boldogulásának szenteli magát. A Hinayana pedig csak a kisebb pályát mutatja neki, ami abból áll, hogy úgy él, hogy megszerzi magának a Nirvánát.

Az északi és déli buddhista egyházak úgy viszonylanak egymáshoz körülbelül, mint a katolikusok és a protestánsok a keresztények közt. Az északi a katolikus egyházhoz hasonló, ők hozzátettek az Úr Buddha tanításaihoz. Például elfogadtak sokat a bennszülöttek eredeti istentiszteletéből, amit az országban találtak – olyan szertartásokat, amiket a természetszellemek vagy istenített természeti erők tiszteletére tartottak. Amikor keresztény hittérítők mentek az északi buddhisták közé, a sajátjukhoz oly hasonló szertartásokat találtak, hogy azt mondták, az ördög lopta ezeket az eszméket. Amikor bebizonyították nekik, hogy ezek a szertartások a keresztény éránál régebbiek, akkor azt mondták, hogy az egy „előzetes plágium”.

A buddhista szentírásban, mint minden más szentírásban is, vannak ellentmondások, így a déli egyház azt állítja, hogy ő bizonyos szövegeken alapszik, gondosan el akarja kerülni a kinövéseket, és nem vesz tudomást a többi szövegről, vagy közbecsúsztatott hamisításoknak nevezi azokat. Ez szűkebbé tette működésének terét, mint az északi egyházé. Hogy egy példát említsek: az Úr Buddha állandóan az ellen az elgondolás ellen prédikált, amely úgy látszik, az ő idejében érvényben volt: a személyiség folytatólagos fennmaradása. Ez az eszme a keresztények között is elterjedt, hogy személyiségeink fennmaradnak az örökkévalóságban. De míg Buddha azt tanította, hogy semmi sem marad fenn örökké, amivel az emberek általában azonosítják magukat, ő egyértelmű kijelentéseket tett az emberek egymás után következő életeiről. Előző életekről példákat adott, és amikor valamelyik király azt kérdezte tőle, milyen az, ha valaki elmúlt életeire emlékezik, azt felelte, hogy az olyan, mintha emlékezünk arra, amit tegnap és azelőtti napokon tettünk, amikor ezt a falut vagy egy másikat kerestünk fel. Mégis a déli egyház most azt tanítja, hogy csak a karma maradandó, az ego nem, mint hogyha egy ember egyik életében bizonyos mennyiségű karmát teremt, azután meghal, és semmi sem marad öbelőle, hanem egy másik személy születik, és azt a karmát kell viselnie, amit ő nem csinált.

Mégis, míg a déli buddhisták azt tanítják, hogy a halál után csak a karma marad meg, ugyanakkor a Nirvána eléréséről beszélnek. Ha megkérdezzük egy szerzetest, hogy miért viseli a sárga ruhát, azt fogja felelni, hogy a Nirvánát elérje. És ha azt kérdezzük, hogy ebben az életben? Akkor rögtön azt fogja felelni, hogy „ó nem, ahhoz sok életre van szükség”. Minden prédikáció után, amit egy szerzetes mond, megáldja a hallgatóságot ezekkel a szavakkal: „Bár elérnétek Nirvánát”. Ha pedig megkérdezik, hogy elérhetik-e ebben az életben, azt mondja: „nem, sok életre lesz szükségük”. Így tehát gyakorlatban hisznek az egyéniség folytatólagos létezésében az ellenkező tanítás ellenére.

Blavatskyné néhány oldalt szentel a különböző írásmódok kérdésének, amiket a himalájai kolostorokban használnak. Európában és Amerikában a római ABC széles körben elterjedt és majdnem mindenütt használják, így talán jó lesz nyugati olvasóink számára megmagyarázni, hogy keleten egész más állapotok állnak fenn. A számos keleti nyelv: tamil, telugu, szingaléz, malayam, hindi, gujarati, canarese, bengáli, burmai, nepáli, tibeti, sziámi és

sok más saját abc-vel és írásmódokkal bír. Aki az egyiket ír, ha idegen nyelvet idéz, azt a nyelvet a saját betűivel fejezi ki úgy, mintha egy angol író, ha egy német vagy orosz mondatot kellene idéznie, akkor valószínűleg nem német vagy orosz betűkkel írná, hanem rómaival. Úgyhogy ha egy keleti kézirattal van dolgunk, mindig kétféle kell figyelembe vennünk: a nyelvet és az írást, ez a kettő egyáltalán nem mindig azonos.

Ha Ceylonban kézbe veszek egy pálmalevél könyvet, az majdnem biztos, hogy szép szingaléz betűkkel van írva, de ebből egyáltalán nem az következik, hogy szingaléz nyelven van írva, éppúgy lehet páli, szanszkrit vagy elu. Ugyanez áll bármely más írásjelekről is. Úgyhogy ha Blavatskyné azt mondja, hogy az előírások néha tibeti módon vannak írva, nagyon valószínű, hogy csak tibeti betűket ért alatta, és nem okvetlenül a tibeti nyelvet. Én nem egyetlen esetben sem azokat a furcsa kriptográfokat, amiket ő leír, ahol színek és állatok helyettesítenek betűket. Ugyanabban a bekezdésben beszél a tibeti abc 30 egyszerű betűjéről. Ezeket általánosságban elismerik, de nem világos, mit jelent kissé később a 33 egyszerű betű említése, mert ha a négy magánhangzó nélkül veszi őket, akkor csak 30 van, míg ha a magánhangzókat beleérti, akkor természetesen nem 33, hanem 34. Ami az összetett betűket illeti, a számukat többféleképpen lehet megadni, egy előttem levő nyelvten szerint több mint 100 van, de valószínűleg Blavatskyné csak az általánosságban használtakról tesz említést.

Jól emlékszem az egyik kínai írásra vonatkozó állításának érdekes példájára. Amikor Ceylonban voltam, két buddhista szerzetes jött egy napon látogatóba Kína belsejéből, olyan emberek, akik az általunk ismert egy nyelven sem tudtak beszélni. De szerencsére volt nálunk néhány fiatal japán tanulmányozó, Olcott ezredes nagyszerű tervét követve, hogy mindegyik egyház, az északi és a déli küldjön néhány újoncot, hogy tanulják meg kölcsönösen a másik módszerét és tanításait. Azok a fiatal emberek nem értettek egy szót sem abból, amit a kínai szerzetesek mondtak, de eszmecserét tudtak folytatni velük az írás segítségével. A leírt jelképek ugyanazt jelentették számukra, bár más néven nevezték őket, úgy, mint egy francia és egy angol tökéletesen megértenének egy számsort, bár az egyik „un, deux, trois”-nak nevezné, és a másik „one, two, three”-nek. Ugyanez áll a hangjegyekre is. Úgyhogy egy nagyon különös és érdekes megbeszélés volt ezekkel a szerzetesekkel, amelyen minden kérdést, amit kérdeztem előbb szingalézre fordított egy tagunk, úgy hogy a japán tanulmányozó megértse, ez utóbbi azután leírta ecsettel olyan írással, mely közös a kínaiaknál és a japánoknál, a kínai szerzetes elolvasta és válaszát ugyanolyan betűkkel írta le, amit a japán tanulmányozó lefordított szingalézre, és a mi tagunk angolra. Ilyen körülmények között a társalgás lassú volt és kissé bizonytalan, de mégis érdekes tapasztalat volt.

II. fejezet

A magasabb és az alacsonyabb erők

A következő tanítások azoknak szólnak, akik az alacsonyabb iddhi veszélyeit nem ismerik.

C.W.L.: Az első töredék e bevezető mondatához Blavatskyné a következő megjegyzést fűzi:

Az iddhi páli szó megfelel a szanszkrit sziddhinek, vagyis szellemi képességeknek, az ember abnormális képességeinek. Kétfajta sziddhi van, az egyik csoport felöleli az alacsonyabb, durva pszichikus és mentális energiákat, míg a másik a spirituális erők legmagasabb gyakorlását követeli. Krishna mondja a Shrimad Bhagavat-ban: „Az aki a jóga végrehajtásával foglalkozik, aki elnyomta érzékeit, és koncentráta elméjét énrám (Krishna), ilyen jógiknak a sziddhi szolgálatra készen állnak.”

Nagy mennyiségű félreértés van a pszichikus erők tárgyával kapcsolatban, és sok bajt fog a tanulmányozónak megtakarítani, ha megpróbál értelmes fogalmat szerezni róla kezdetben. Először is ne fűzzön helytelen magyarázatot az „abnormális” szóhoz. Ezek az erők csak olyan értelemben véve rendellenesek, hogy jelenleg nem általánosak, egy cseppnyit sem abban az értelemben, hogy bármi módon természetellenesek, minden ember számára teljesen természetesek, tényleg mindenki szunnyadnak itt és most, csak kevesen fejlesztették ki őket a szunnyadóból a cselekvő állapotba, a többség még nem tett igyekezetet ez irányban, és így ezek az erők alusznak.

Legegyszerűbben úgy lehet az általános elgondolást felfogni, hogy emlékeznek: az ember egy lélek, és a különböző síkokon olyan testekben nyilvánul meg, amik azoknak a síkoknak megfelelnek. Ha cselekedni, látni vagy hallani akar a fizikai világban, azt csak egy fizikai anyagból álló testen keresztül teheti. Hasonlóképpen, ha az asztrális világban kíván megnyilvánulni, szüksége van egy asztrális járműre, ott a fizikai test használhatatlan, sőt láthatatlan fizikai szemeink számára. Ugyanis, ha valaki a mentális síkon akar élni, a mentális testét kell használnia.

Pszichikai erőket kifejleszteni annyit jelent: megtanulni ezeknek a különböző testeknek az érzékeit használni. Ha egy ember csak a fizikai érzékeit tudja használni, akkor csak a fizikai világ dolgait tudja látni és hallani, ha megtanulja az asztrális világ érzékeit használni, akkor láthatja és hallhatja az asztrál világi tárgyakat is. Ez csupán annak a kérdése, hogy megtanul további rezgésekre válaszolni. Ha bármely fizika könyvben megnézik a rezgések táblázatát, látni fogják, hogy nagyszámú rezgés nem hív ki választ tőlünk. Egy bizonyos számú a fülünkhöz szól, és mi hanghullámként halljuk őket, egy másik sorozat benyomást gyakorol szemeinkre, és mi fénysugaraknak nevezzük őket. De a két sorozat közt és fölöttük és alattuk ezrével vannak rezgéssorozatok, amik egyáltalán nem tesznek benyomást fizikai érzékeinkre. Lehetséges az ember számára önmagát úgy kifejleszteni, olyan szenzitívvé válni az éter minden hullámzására és még az éternél finomabb anyagára; mi az ilyen embert tisztánlátónak és –hallónak nevezzük, mert ő többet lát és hall, mint a fejletlen ember.

A belső látás ilyen kibontakozásának előnyei tekintélyesek. Az ember, akinek ez birtokában van, más és tágabb világ polgárának érzi magát, vagy hogy pontosabban beszéljünk, azt találja, hogy annak a világnak, amiben mindig élt, mindenféle kiterjedése és lehetősége van, amikről eddig mit sem tudott. A tanulmányaiból már megtudta, hogy körülötte mindenféle nem-fizikai élet van, dévák és természetsellemek birodalmi, embertársai, akik álomban vagy halálban levették sűrű testüket, mindenféle erők és befolyások, amiket elő lehet hívni azoknak, akik megértik őket; de most saját maga láthatja őket ahelyett, hogy csak hitt bennük, képes övelük érintkezni és kísérletezni – mindez az életet teljesebbé és érdekesebbé teszi. Az, aki így a magasabb síkokon követni tudja gondolatai és cselekedetei eredményét, azáltal hathatósabbá és hasznosabbá válik. A tudat ilyen kibontakozásának nyeresége nyilvánvaló, de mi a történet másik oldala? Blavatskyné ennek a fejlődésnek a veszélyeiről ír, és hogy két fajta van, az alacsonyabb és a magasabb. Vegyük az utóbbit először.

Minden információ, ami az embert kívülről eléri, rezgések által jön. A levegő rezgései adják át a hangokat a fülnek, a világosság rezgései látványokat hoznak szemeinek. Ha ő tárgyakat és lényeket lát az asztrál és mentál világokból, az csak az asztrális és mentális rezgések ütközése által lehetséges azokra a testekre, melyek képesek rájuk felelni. Mert az ember az asztrális világot csak asztrálteste érzékein át láthatja, és a mentál világot a mentál teste érzékein át.

Azoknak a világoknak mindegyikében, úgy mint ebben is, vannak az anyagnak durvább és finomabb anyagfajtái, és általában a finomabb fajta kisugárzásai kívánatosak, míg a durvábbaké határozottan nem kívánatosak. Az embernek mindkét fajta anyag van az

asztráltestében, és ő ezért képes úgy a magasabb, mint az alacsonyabb rezgésekre felelni, őrajta múlik, hogy melyik felé fordítja figyelmét. Ha határozottan kizárja az összes alacsonyabb befolyást, és csak a magasabbakat fogadja, azok nagyon segíthetik még az asztrális és mentális szinten is. De Blavatskyné ezeket nem akarja még ideiglenes segítségül sem, ő ezeket mind az „alacsonyabb, durva, pszichikus és mentális energiák” közé csoportosítja, és arra készíti bennünket, hogy rohanjunk tovább sokkal magasabb síkokra, amik a személyiség illúzióin túl vannak. Nyilvánvalóan a közönséges pszichikai fejlődés veszélyeit súlyosabbnak ítéli, mint az előnyét, de mivel ennek a fejlődésnek egy bizonyos mennyisége biztosan eljön a tanítvány fejlődése folyamán, ő figyelmeztet bennünket olyasmire, amire végtelenül kell ügyelni.

Az elmúlt negyven év alatt, amióta Blavatskyné írta ezt, saját tapasztalatunkból láttuk némely tanulmányozó esetében ezeket a veszélyeket. Önhittség az első és nagyon terjedelmes. Egy olyan képességnek a tulajdonában, amely bár az egész emberiség öröksége, és még egyelőre csak nagyon ritkán mutatkozik, gyakran a tudatlan tisztánlátó (inkább a nő) kiemelve érzi magát társai fölé, a Mindenható által kiválasztva valami világraszóló fontosságú küldetésre, olyan ítélőképességgel ellátva, amely sohasem tévedhet, angyali vezetés által kiválasztva, egy új isteni rendelkezés megalapítójaként. Emlékezzenek, hogy mindig sok játszi és csintalan lény van a függöny túlsó oldalán, akik készek, sőt nyugtalanul várják, hogy ilyen ámitást előmozdíthassanak, ilyen gondolatokat tükrözzenek és megtestesítsenek, és minden szerepet betöltsenek, mint arkangyal és szellemi vezető, amit éppen ajánlanak nekik. Sajnos oly végtelenül könnyű rábeszélni az átlagembert, hogy ő valóban egy nagyszerű ember és egészen méltó egy külön kinyilatkoztatás átvevő-szerepére, bár barátai vakságuk vagy előítéletük következtében őbenne eddig még nem vették észre.

Egy másik veszély, talán mind közül a legnagyobb, mert az összes többi szülőanyja, a tudatlanság. Ha a tisztánlátó tud valamit tárgya történelméről, ha egyáltalán megérti azoknak a magasabb síkoknak a körülményeit, melyekbe látása behatol, akkor természetesen nem képzelheti magát az egyetlen lénynek, akit ily magasan kitüntettek, sem nem érezhet önelégült biztonságot, hogy számára a tévedés ki van zárva. De ha ő – mint oly sokan – a legsűrűbb tudatlanságban él a történelem, körülmények és minden másra nézve, akkor hajlamos lesz elsősorban mindenféle hibára a látottakra vonatkozóan, és másodsorban könnyű prédájává válik az asztrális félrevezető és ámitó lényeknek. Nincs mértéke, ami szerint megítélhetné, hogy mit lát, vagy képzel, hogy lát, nincs próba látomásai és közleményei számára, és így nincs érzéke a dolgok aránya vagy alkalmassága iránt. Felnagyít egy hétköznapi elvet az isteni bölcsesség töredékévé, egy közönséges közhelyet angyali üzenetté. Máskor a tudományos tárgyak közönséges ismerete hiányában gyakran teljesen félreérti azt, amit a képességei mutatnak neki, és következőképpen a legdurvább képtelenségeket fogja kihirdetni.

A harmadik veszély a tisztátalanság. Az olyan ember, aki gondolatban és életben tiszta, akinek szándékai tiszták az önzés minden fajtájától, ez által a tény által védve van más síkok nemkívánatos lények hatásától. Nincs őbenne semmi, amire hatni tudnának, nem alkalmas közeg számukra. Másrészt minden jó befolyás körülveszi az ilyen embert, és siet őt vezetékül használni, amin keresztül működhetnek, és így egy további korlát épül körülötte minden ellen, ami aljas, alantas és gonosz. Az olyan ember azonban, akinek az élete és indító okai tisztátalanok, elkerülhetetlenül magához vonzza mindazt, ami a láthatatlan világban szorosán körülvesz bennünket, ő kész arra felelni, míg alig lesz lehető a jó erők számára órá benyomást tenni.

De egy tisztánlátó, aki ezeket a veszélyeket észben tartja és küzd, hogy elkerülje őket, aki veszi magának a fáradságot, hogy tanulmányozza a tisztánlátás történelmét és lényegét, aki ügyel arra, hogy szíve alázatos és indítóokai tiszták, az ilyen ember bizonyára nagyon sokat tanulhat ezekből az erőkből, melyeknek birtokában találja magát, és legnagyobb hasznukat tudja venni munkájában, amit végeznie kell.

A sziddhiket meglehetősen terjedelmesen felsorolja a Jóga szútrák harmadik fejezetében Patanjali. Elmondja, hogy ötféleképpen lehet azokat elérni: születéstől fogva, vegyszerek által, mantrák által, tapas (mégis, varázslat) vagy meditáció (samadhi) által.

Mi egy bizonyos fajta testben születünk, mint az előző életek cselekményei eredménye, és ha természettől fogva pszichikus erőink annak, úgy feltételezhetjük, hogy előző életekben valamiféleképpen dolgoztunk értük. A mostani tisztánlátók közül sokan, akikben ez a képesség könnyen felébredt, de talán nem éri el a magas szellemiséget, olyan pozíciókban voltak, mint a Vesta szüzek Görögországban és Rómában, vagy kisebb jógik Indiában, sőt különböző félvad törzsek doktorai, vagy a középkori „bölcsek asszonyok”. Ezeknek az ügyeknek mindig széles területe volt.

Mi fog történni az ilyen emberekkel, hogyan alakul szellemi életük, az nagyban attól függ, hogy a karmájuk kivel hozza őket kapcsolatba. Ha karmájuk elég jó, hogy a teozófiához vezeti őket, akkor lesz alkalmuk hallani ezekről az ébredő képességekről, és az Ezoterikus Iskolában tanulni fognak a jellem előzetes erényeiről, a fizikai és magnetikus élet tisztaságáról, amik minden igazi okkultista által elő vannak írva, úgy hogy egy kicsit később kifejlészthetik pszichikai erőiket biztonságban és nagy szolgálatot tehetnek az emberiségnek.

Ha másrészt érintkezésbe kerülnek a spiritiszta gondolat-iskolával, akkor nagyon valószínű, hogy egy olyan irány követői lesznek, ami passzív médiumságot eredményez – éppen az ellenkezőjét annak, amit mi próbálunk elérni.

Vannak, akik álokkultizmushoz fordulnak a mágikus erők elnyeréséért, hogy személyes becsvágyukat kielégítsék. Az az ösvény tele van a legkomolyabb veszélyekkel. Vannak akik passzív állapotban ülnek és ismeretlen lényeket hívnak az asztrálvilágból, hogy hassanak aurájukra és szervezetükre, és tegyék alkalmassá az ő céljaikra; néha a hatha jóga különböző formáit gyakorolják, amely főleg sajátságos légzési gyakorlatokból áll, amelyeket sajnálatos módon széles körben tanítottak nyugaton az utóbbi harminc évben. Ennek eredményeképpen gyakran komoly mentális és testi zavarok keletkeznek. Legjobb esetben összeköttetés létesül a belső világok alacsonyabb asztrális színvonalával, ahonnan semmi sem jöhet, ami az emberiség számára felemelő.

A második módszerre nézve – vegyszerek használata – Vyasa ad egy jegyzetet a Jóga szútrákról írt magyarázatokban olyan értelemben, hogy ezeket az „asurák házaiban használják a célból, hogy felébresszék a sziddhiket. Az asurák a surák ellentéte, és a szót körülbelül az „istenteleneknek” lehet lefordítani, a surák Isten oldalán állnak, azok, akik az ő tervéért, a felfelé fejlődő életért dolgoznak.

Patanjali nem ajánlja ezt a módszert, ő csak felsorolja, hogy milyen módon lehet a sziddhiket megszerezni. A szútrák tanulmányozása világosan megmutatja, hogy ő az öt módszer közül csak az utolsót pártolja: a samadhit vagy kontemplációt.

Bizonyos mértékig megérthetjük a vegyszerek hatását a testre, amikor eszközül használják a pszichikus képességek felébresztésére, ha emlékezünk arra, hogy a negyedik gyökérfajban a tisztánlátás a szimpatikus idegrendszeren át egész általános volt. Az asztrális burok akkor még nem volt teljesen a tudat testévé vagy járművévé szervezve, és általánosságban felelt azokra a benyomásokra, amik az asztrálsíkról érték. Azokat a benyomásokat a fizikai test szimpatikus központjaiban tükrözte vissza úgy, hogy a tudat abban a testben együtt kapta az asztrális és a fizikai benyomásokat, és gyakran alig tett megkülönböztetést köztük. Tény az, hogy annak a fajnak korábbi napjaiban és a Lemúr fajban a szimpatikus rendszer működése nagyobb volt, mint az agy-gerinc rendszeré, úgy hogy az asztrális tapasztalatok kiemelkedőbbek voltak, mint a fizikaiak. De azóta az agy-gerinc rendszer lett a fő tudatszerkezet a fizikai testben, és ennek következtében az ember mind több figyelmet szentelt a fizikai síkon szerzett tapasztalatainak, amint azok erősebbek és behatóbbak lettek. Ezért a szimpatikus rendszer, mint a benyomások szállítója lassanként a háttérbe szorult. Most az a feladata, hogy akarat nélkül sok testi funkciót folytasson, amikre

az embernek nem kell figyelnie, mert az élete mentális, érzelmi és szellemi inkább, mint fizikai.

A vegyszerek használata elleni érv tehát nemcsak az, hogy felborítják a test egészséges működését és a szimpatikus rendszert újból előtérbe hozzák, aminek nem szabadna lenni, hanem még az elnyert pszichikus erők szempontjából is, azok csak újraélesztik a rendszert, és a fizikai tudatba hoznak válogatás nélkül benyomásokat az asztrálvilágból. Ezek többnyire a sík alacsonyabb részéből jönnek, amiben összegyűlt minden asztrális anyag, és minden elementális esszencia, ami arra hivatott, hogy az alacsonyabb szenvedélyeket és impulzusokat izgassák. Néha az érzéki örömök kissé magasabb területéről jönnek, mint amit Dumas regényében, a Monte Christo grófjában ír le, vagy De Quincy: „Confessions of an Opium Eater”-ben, de ezek alig jobbak, mint a többi.

Mindez teljesen ellenkezik az emberiség számára előírt fejlődés tervével. Tőlünk elvárják, hogy kibontakoztassuk a tisztánlátást és más rokon erőket, de nem ilyen módon. Először legyen az asztrál és mentáltest kifejlődve úgy, hogy azok a tudat határozott járművei legyenek a saját síkjaikon; azután jöhet a csakrák felébresztése az éteri hasonmásban, ami által a magasabb testeken keresztül nyert értékes információt le lehet hozni a fizikai sík tudatába. De ezt csak akkor és úgy szabad tenni, amikor a Mester ajánlja. Emlékezz „A Mester lábainál”-ban a Tanító azt mondta: „Ne kívánj pszichikai erőket.”

A harmadik említett módszere a mantrák használata. A mantra kifejezést bizonyos hatalmi szavakra alkalmazzák, amiket meditációban vagy szertartásos rítusokban használnak, és sokszor újra ismétlik. Ezeket keresztény rítusokban is lehet találni, úgy mint keleten is, amint elmagyaráztam a „Science of the Sacramento”-ban. Sok vallásban hangokat használnak így képekkel, szimbólumokkal, jelekkel és mozdulatokkal, néha táncsal egyben.

A tapas kifejezés, amit használnak, hogy a negyedik módszert leírja, gyakran társul a túlzott szigorúsággal és önsanyargatással, mint az a módszer, hogy a kart kinyújtva tartják, míg elsorvad, vagy szöges ágyon alszanak. Ezek a gyakorlatok biztosan kifejlesztik az akaratot, de arra vannak más jobb módszerek. Ezeknek a hatha-jóga gyakorlatoknak az a nagy hátránya, hogy a fizikai testet használhatatlanná teszik az emberiség szolgálatára, ami a Mesterek munkájában mindennél fontosabb. Az akaratot épp oly hatásosan lehet kifejleszteni azáltal, hogy az élet nehézségeivel elbánunk, amik a természet és karma által jönnek hozzánk, nem szükséges bajt csinálni.

A Gitában Shri Krishna határozottan e babona ellen szól. „Az emberek, akik ilyen szigorú önsanyargatást visznek véghez, amiket a szentírások nem írnak elő, hiúságból és önzésből, kényszerítve a vágyaik és szenvedélyeik erejétől, értelmetlenül kínozzák a testet alkotó összegyűlt elemeket és Engem is, aki a test belsejében székelek – tudd, hogy ezek asura-szerűek elhatározásukban.” Ilyen pojácáskodás nem lehet az igazi tapas. A szó maga hőt jelent és (angolban) talán megközelítjük, ha az emberi viselkedéssel kapcsolatban „igyekezet”-nek fordítjuk. A tanítás valódi értelme lehet: „tedd a testért azt, amiről tudod, hogy jó neki, eltekintve a pusztá kényelmet.” Ne engedd, hogy lustaság, önzés vagy közömbösség utadba álljon annak, hogy személyiségedet egészségessé és hathatóssá tedd a munkára, amit a világon el kell végeznie.” Shri Krisna mondja a Gitában: „Tisztelet az isteneknek, az idősebbeknek, a tanítóknak és a bölcsseknek; tisztaság, becsületesség, mértékletesség és ártalmatlanság a test tapas-a, igaz beszéd, kellemes és jótékony, és a szent szavak tanulmányozása – ez a beszéd tapas-a, derű, egyensúly, hallgatás, önbizalom és önmagunkhoz igaznak lenni, ez az elme tapas-a.” Ezek a leírások, amiket az adott, akit a legtöbb hindu az istenség legnagyobb reinkarnációjának tekint, bizonyára nem mutatnak olyan borzalmas fejleményeket, amiknek néha oly szomorú példáit látjuk.

Az ötödik mód a szamadhi, amit az „Arany Szabályok Könyve” ajánl, és amit a Jóga szútrákban és hasonló más irányadó művekben dharana és dhyana előz meg, amit rendszeren koncentrációnak és meditációnak fordítanak, míg a szamadhit kontemplációnak mondják.

Ezek az egy szóban való fordítások szanszkritből azonban nem nagyon kielégítőek, a szanszkrit szók, amik régi időkből jöttek hozzánk, olyan bámulatos összetettséget nyertek és annyi finom jelentésárnyalattal szaporodtak, ami nem található semmi modern angol kifejezésben. Az egyetlen mód megérteni őket az, hogy a régi könyvek szövegében tanulmányozzuk a kifejezéseket.

A sziddhiket két csoportra oszthatjuk, nemcsak mint magasabbakat és alacsonyabbakat, hanem tehetségeket és hatalmakat. A világ hat ránk az érzékeke által a mi látó-, halló stb. képességeinken át, de mi is hatunk a világra. Ez a kettősség a fizikai fölötti teljesítményeinkre is vonatkozik, mi benyomásokat nyerünk asztrális és mentális járműveink újonnan kibontakozott képességei által, de mi működhethetünk is azokon keresztül. A hindu könyvek rendszeren nyolc sziddhiről beszélnek:

- 1.) anima, az a képesség, hogy az ember egy atom helyzetébe tud helyezkedni, hogy oly kicsi lesz, hogy azzal az apró dologgal tud bánni;
- 2.) mahima, a képesség, hogy óriás méretűvé válik az ember úgy, hogy hátrány nélkül óriás dolgokkal tud bánni;
- 3.) laghima, az a képesség, hogy az ember könnyűvé válik, mint gyapot, amit a szél visz;
- 4.) garima, az a képesség, hogy oly sűrű és nehéz lesz az ember, mint akármi lehet.
- 5.) prapti, a képesség kinyúlani még a Holdig is,
- 6.) prahamya, akaraterő, amivel megvalósítható minden kívánság és vágy.
- 7.) ishatva, képesség uralkodni és teremteni,
- 8.) vashitwa, a képesség minden tárgy fölött parancsolni.

Ezeket nevezik a „nagy erőknél”, de másokat is említenek, mint a test állhatatossága és ragyogása, az érzékek és étvágyak fölötti uralom, szépség és kecsesség, stb.

Mi a késői korbéli tanulmányozók ezeket a kérdéseket oly teljesen eltérő szemszögből tanulmányozzuk, mint a több ezer évvel ezelőtt élt hindu írók, hogy néha nehéz számunkra megérteni őket. Mi a mi korunk termékei vagyunk és a kvázi tudományos nevelés, amin mi mind átesünk, mentális szükségességét adja számunkra a tudásunk osztályozásának. Mindenki igyekszik a maga számára egy bármilyen durva rendszert felépíteni, és ha valami új tényt mutatnak neki, megpróbál a rendszere egy sarkában helyet találni számára. Ha kényelmesen beleillik, akkor lefogadja a tényt, ha nem tudja beilleszteni, akkor valószínűleg visszautasítja, még ha a legsúlyosabb bizonyíték kíséretében jött is. Bár némelyek, úgy látszik képesek egész boldogan különböző, egymással ellentétes dolgokat hinni, vannak mások, akik ezt nem tudják megtenni és gyakran fájdalmas folyamat számukra gondolatépületüket újraépíteni, hogy egy új tényt befogadjon, olyan fájdalmas, hogy kényelmesebb nekik azt elfelejteni vagy megtagadni. A mi ősi, indiai testvéreink, úgy tűnik nekem, lajstromozták a megfigyeléseiket, és ott hagyták, nem tettek kísérletet, hogy összeillesszék, vagy osztályozzák őket aszerint, hogy melyik síkon történtek, vagy milyenfajta képességeket igényeltek.

Nincs szükségünk felismerni az első és a második erőt a sziddhi listáján, ezek a tudat központjának változtatása esetei, néha nagyítás és kicsinyítés erőinek nevezzük őket. Azt jelentik, hogy a tudatot a tárgyakhoz alkalmazzuk, amikkel dolga van – egy mutatvány, ami a gyakorlott okkultistának nem okoz nehézséget, bár nem könnyű a fizikai síkon pontosan megmagyarázni, hogyan kell csinálni. A harmadik és negyedik említi a lehetőséget, hogy tetszés szerint könnyűvé vagy nehezzé válik az ember, ezt úgy lehet elérni, ha megértjük és használjuk a taszító erőt, mely a gravitáció ellentéte. Nem vagyok biztos az ötödikben, lehetséges, hogy csupán arra az erőre vonatkozik, hogy az asztráltestben utazunk, mivel az asztrális vándorlás határát a hold említése mutatja, de inkább azt gyanítom, hogy azt az erőt jelenti, amikor az akarat egy igyekezetével határozott eredményt állítunk elő távolból. A hatodik és a nyolcadik csak az akaraterő fejleményei, bár igen figyelemre méltó fejlemények, a hetedik ugyanaz, hozzáadva azt a különleges tudást, ami szükséges a tárgyak

dematerializációjához és újra materializációjához. Ebben a listában úgy látszik nincs közvetlen utalás a tisztánlátásra egyáltalában, sem térben, sem időben.

Figyelemre méltó, hogy „A Csend hangja” nem mondja, hogy az alacsonyabb iddhi, amik az asztrális és mentális testhez tartoznak, teljesen elhanyagolandók, csak rámutat arra, hogy komoly veszélyek függnék össze velük. Kissé később fogunk ezekkel foglalkozni, mert aki a létrán fel akar mászni, annak minden fokra kell lépnie.

Aki Nada hangját, a hangtalan hangot hallani és megérteni akarja, annak tanulmányozni kell dharana természetét.

Ehhez két lábjegyzet következik:

A „hangtalan hang” vagy a „csend hangja” - szó szerint ez inkább így hangzik: „hang a spirituális neszben”, mivel Nada egyenértékű szanszkrit szó a Szenzar kifejezésre.

Dharana az elme intenzív és tökéletes összpontosítása valamely belső tárgyra, kísérve teljes elvonását mindentől, ami a külső világegyetemre vagy az érzékek világára vonatkozik.

Az a szó, amit itt koncentrációnak fordítottak a „dhri” – tartani – szóból ered. A dharana szó, egy rövid magánhangzóval a végén, általában azt jelenti: tartani vagy alátámasztani, de itt egy külön nőnemű alany van, hosszú magánhangzó végződéssel, mint szakkifejezés, ami koncentrációt vagy az elme visszatartását jelenti.

Némely helyen egyfajta mérlegelésnek vagy egy adott gondolatnál vagy tárgynál maradásnak írják le, és a hindu könyvek azt mondják, hogy a meditáció és kontempláció nem lesz sikeres, ha ezt nem gyakorolják előbb. Világos, hogy míg az elme a fizikai, asztrális és mentális sík felhívásaira válaszol, nem valószínű, hogy meghallja az ego üzenetét, amit a saját magasabb síkjáról megpróbál a személyiségnek átadni.

A koncentráció nélkülözhetetlen, hogy figyelmünket a kiválasztott tárgyra irányítsuk és nem az alacsonyabb járművek nyughatatlan tevékenységeire. A koncentráció gyakorlását egyszerű dolgokkal szokták kezdeni. Egy alkalommal látogatók jöttek Blavatskynéhoz, és kérdezték őt, hogy min meditáljanak. Ő egy gyufaskatulyát dobott az asztalra és azt mondta: „ezen meditáljanak!” Kissé meg voltak lepve, mert azt várták, hogy azt fogja mondani, meditáljanak Parabrahman vagy az abszolút fölött. Nagyon fontos, hogy ez a koncentráció a test megfeszítése nélkül történjen. Dr. Besant mesélte, hogy amikor Blavatskyné először tanította őt, hogy próbálja meg, ő nagyon hevesen látott hozzá, de tanítója félbeszakította, mondván: „Kedvesem, ne a véredényeivel meditáljon!”

Szükséges az elmét nyugodtan tartani úgy, hogy az ember a gondolat tárgyára tökéletes nyugalommal néz, mintha az órájára nézne, hogy lássa, mennyi az idő, kivéve, hogy az ember annyi ideig néz, ameddig elő van írva, vagy elhatározva, mint a koncentráció tartama. Vannak, akik panaszkodnak, hogy a meditációtól fejfájást vagy egyéb fájdalmakat kapnak. Nem szabadna, hogy ilyen eredménye legyen, ha vigyáznak, hogy a fizikai testet nyugodtan tartsák minden feszültségtől mentesen, még a szemekben is, úgy valószínűleg sokkal könnyebbnek és eredményesebbnek fogják találni koncentrációjukat, fizikai bajoktól és veszélyektől mentesen. Sok könyvet írtak e tárgyról és némelyik végtelen veszélyes dolgokat ajánl. Ha valaki további információt kíván e tárgyról, olvassa Wood professzor „Concentration – a Practical Course” c. könyvét, melyről dr. Besant azt írta: „Nincs benne semmi, ami ha gyakorolják, a koncentráció felé törekvőnek a legcsekélyebb fizikai, mentális vagy erkölcsi bajt okozhatja.”

Lábjegyzetében Blavatskyné dharana-t a magasabb mentális síkkal hozza kapcsolatba, mert azt mondja, az elmét egy belső tárgyra kell szögezni és elvonatkoztatni az érzékek világától, vagyis a fizikai, asztrális és alacsonyabb mentális világoktól. Ez egy előírás az olyan jelölt számára, aki már az ösvényen van, és samadhi felé igyekszik a nirvánai vagy atma-síkon. De a három kifejezést: koncentráció, meditáció és kontempláció egy általános

értelemben is használják. Gondolatainkat egy (szent)írás versére szögezni – ez koncentráció. Ezt minden lehető megvilágításban szemlélni és megpróbálni behatolni az értelmébe, egy új és mély gondolatot elérni, vagy egy intuíción alapuló világosságot elnyerni – ez meditáció. Figyelmünket állhatatosan a kapott világosságra irányítani – ez kontempláció. A kontemplációt úgy határozták meg, mint koncentráció a gondolatmenetük vagy a meditáció felső végén. A keleti tanulmányozó rendszerint gyakorlatát valami egyszerű külső tárggyal kezdi, és onnan viszi gondolatát befelé és fölfelé magasabb tárgyakkhoz.

III. fejezet A Valóság gyilkosa

Ha a tanítvány már közömbössé vált az érzékek tárgyai iránt, keresse érzékeinek rádzsáját (királyát), a gondolat-létrehozót, őt, a csalódások forrását.

Az elme a valóság gyilkosa.

A tanítvány ölje meg a gyilkost.

Ez arra vonatkozik, amit a koncentráció gyakorlása alatt kell tenni. Az e tárgyról szóló hindu könyvek elmagyarázzák, hogy a tényleges koncentráció előtt a tanulmányozó, aki leül a gyakorlathoz, vissza kell vonnia figyelmét az érzékek tárgyaitól, meg kell tanulnia figyelmen kívül hagyni mindazokat a látványokat és hangokat, amik körébe terjednek, ne vonja magára figyelmét senki és semmi, amit meglát, vagy tapintásérzékére hat. Akkor készen lesz megfigyelni azokat a gondolatokat, amik magában az elmében keletkeznek és azokkal foglalkozni.

Mint már elmagyaráztam, a legtöbb emberben a mentális és asztrális test állandó működés állapotában van, tele örvényekkel, amiket ki kell küszöbölni, mielőtt igazán haladhat. Ezek teremtik az illúziók nagy tömegét, amik körülveszik az átlagembert, és végtelenül nehézé teszik számára, hogy bármit is valódi színben lásson. Shri Shankaracharya tanításának egy alapigazsága, hogy éppúgy, mint a fizikai szem, jól tudja látni a tárgyakat, amikor nyugodt és nem kóborol, úgy az elme is akkor érti meg a dolgokat világosan, amikor nyugalomban van. De ha örvényekkel teli, akkor azok biztosan el fogják torzítani a látást, és illúziót keltenek.

Az elméről úgy beszélnek, mint az érzékek királya (raja), néha az egyik érzéknek mondják, mint a Gitá-ban:

„Saját tulajdon Én-em egy része átalakult az élet világában egy halhatatlan szellemmé, maga köré vonja az érzékeket, melyekből az elme a hatodik, anyagba fátyolozva.” (V.7.)

Hogy az elme mint egyfajta érzék működik, az világos, miután az öt érzék tanúságát helyesbíti, és rámutat olyan tárgyak jelenlétére, amit azok nem tudnak elérni, pl. ha egy árnyék esik a küszöbre, arra következtethetünk, hogy valaki ott van.

Mi ez az elme, amit a törekvőnek oly szigorúan kell kezelni? Patanjali beszél róla, amikor a jóga gyakorlását, mint chitta-vritti-nirodha határozza meg, ami azt jelenti: az elme (chitta) örvényeinek (vritti) megfékezése (nirodha). A védantisták közt vagy Shri Shankaracharia iskolájában az antakharana kifejezést nem használják úgy, mint mi alkalmazzuk, hanem az elmét jelenti legteljesebb értelemben. Náluk szó szerint az egész belső szervet vagy eszközt jelenti a legbelsőbb én és a külső világ között, és mindig négy részből állónak írják le: az „én-csináló” (ahamkara), belső látás, intuíción alapuló vagy tiszta értelem (buddhi); gondolat (manas) és tárgyak megkülönböztetése (chitta). Ezt az utolsó kettőt nevezi a nyugati ember rendszerint az értelmének absztrakt és konkrét gondolaterejével, ha a többi folyamatra gondol, úgy azt képzelet, hogy azok az értelem fölött vannak.

A teozófusnak fel kellene ismernie a négy védai felosztásban saját ismerős atma, buddhi, manas és az alacsony értelmét. Blavatskyné ez utóbbit káma-manasznak nevezte, mert ez az a része a manasznak, ami a vággyal együtt működik, és ezért érdeklődik anyagi tárgyak iránt. A kámát nem úgy kell venni, hogy csak alacsony vágyakra és szenvedélyekre vonatkozik, hanem mindenféle vágyakra és külvilági érdekekre a saját számára. Az egész hármasság magasabb én ebből a szempontból nem más, mint antakharana (vagy belső közeg) a Monád és az alacsonyabb én között. Hármassággá lett, mert manasz kettősség az inkarnációban.

A magasabb én három részét egy nagy tudat vagy értelem három aspektusának tekintjük, mind az ismeret módozatai. Atma nem az Én, hanem ez a tudat, ami az Én-t ismeri. Buddhi ez a tudat, ami az életet a formákban ismeri saját közvetlen észlelése által; manasz ugyanez a tudat, mely kinéz a tárgyak világába, és káma-manasz ez utóbbinak egy része, mely belemerült abba a világba, és általa befolyásolva lett. Az igazi én a Monád, akinek az élete több, mint tudat, amely ennek a teljes elmének, a magasabb én-nek élete. Ezért Patanjali és Shankara teljesen egyetértenek: chitta a káma-manasz, az alacsonyabb értelem, ami a valóság gyilkosa és meg kell ölni.

Sokat abból, amit a teozófusok asztráltestnek neveznek bele kell érteni az indiai káma-manasz vagy chitta eszmébe. Blavatskyné is az elme négyes felosztásáról beszél. Először manasz-tajjasi, a ragyogó vagy kivilágított manasz, amely valóban buddhi, vagy legalábbis az az állapota az embernek, amikor manasza belemerült a buddhiba és nincs többé saját akarata. Azután van a tulajdonképpeni manasz, a magasabb manasz, az absztraktul gondolkodó elme. Azután van antakharana, ezt a kifejezést Blavatskyné csupán arra használta, hogy rámutasson a vezetékre vagy hídra a magasabb manasz és káma-manasz közt a testetöltés alatt. Végül van káma-manasz, mely e teória szerint a személyiség.

Ő néha manaszt a deva-ego-nak nevezi, vagyis az isteninek, megkülönböztetésül a személyes én-től. A magasabb manasz isteni, mert pozitív gondolata van, ami kriyashakti, az erő (hatalom), hogy dolgokat hozzunk létre. Valójában minden munkánkat gondolaterő által végezzük; nem a szobrász keze végzi a munkát, hanem a gondolaterő irányítja. A magasabb manasz isteni, mert egy pozitív gondolkodó, saját életének minőségét használja, amely belülről világít, ezt jelenti az isteni szó a „div” szóból, ragyogni. De az alacsonyabb elme csak visszatükrözi, mint minden anyagi tárgy, nincs saját világossága, rajta át jön a világosság vagy a hang – csupán persona, egy álarc.

Az antakharanát a teozófus művekben többnyire összekötő kapocsnak tekintik a magasabb én vagy isteni ego és az alacsonyabb én vagy személyes ego közt. A chitta abban az alacsonyabb én-ben kiteszi a dolgok kényének-kegyének úgy, hogy életünket itt lent hasonlíthatjuk annak az embernek a tapasztalatához, aki örvényben küszködik, és úszni próbál. De ezt a halál után előbb-utóbb a mennyei birodalomban töltendő idő követi. Az embert körbeforgatták, sok mindent látott, de nem foglalkozott az eseményekben csendes, nyugodt elmével, hanem a káma-manasszal, azért nem értette meg a jelentőségüket a lélek számára. De a mennyországba az ego kibővítheti az antakharanát, mert most minden nyugodt, új tapasztalatokat nem lehet gyűjteni. A régieket meg lehet forgatni és foglalkozni velük, a lényegüket a deva-egohoz vinni, mint ami őt érdekli. Így gyakran az ego valójában az életciklusát a mennyei világba való belépésével kezdi, és csak csekély figyelmet szentel a személyiségnek, amíg az anyagot gyűjt.

Ebben az esetben az elmének az az aspektusa, ami Blavatskyné szerint antakharana, csak keveset működik a mennyei élet ideje előtt. De hogy valaki szakember legyen az asztrális és mentális síkon fizikai testben való élete alatt, le kell hoznia a magasabb én pozitív erőit azon a vezetéken át, dharana vagyis koncentráció által, és így teljesen úrrá lenni a személyiségen. Más szóval ki kell takarítani az asztrális és mentális örvényeket. Valaki, aki lángész egy irányban, könnyűnek találhatja roppant koncentrációt alkalmazni az ő sajátos

munkájára, de amikor azt abbahagyja, a rendes élete még tele lehet ilyen örvényekkel. Nekünk nem erre van szükségünk, mi nem kevesebbet kívánunk, mint az örvények teljes elpusztítását úgy, hogy az alacsonyabb elmét ki lehessen fésülni, és azt a magasabb én nyugodt és engedelmes szolgájává tenni minden időre.

Ezek az örvények állandó előítéletekké kristályosodhatnak és kristályosodnak is, és az anyagot összezsúfolják, ami nagyon hasonlít a szemölcsökhöz a mentáltestben. Ha az ember azután ki akar nézni annak a testnek ezen a részén, nem láthat világosan, minden el van torzítva, mert azon a részen a mentáltest anyaga már nem él és áramlik, hanem megállt és rothadt. Ezt úgy lehetne kigyógyítani, hogy az ember több tudást szerez, az anyagot újra mozgásba hozza és azután az előítéletek el lesznek mosva és feloszlanak.

Ilyen értelemben értjük, hogy az elme a valóság nagy gyilkosa, mert általa semmit sem látunk olyannak, amilyen valóban. Mi csak képeket látunk, amiket magunk tudtunk alkotni róluk, és természetesen minden színezve van számunkra a magunk alkotta gondolatformáinktól. Figyeljék meg, hogy ketten, akiknek előítéleteik vannak, ha ugyanazt az eseménysorozatot látják és megegyeznek a tényleges történetben, mégis két egészen különböző történetet fognak róla elmesélni. Pontosan ez történik állandóan minden közönséges emberrel, és mi nem vesszük észre, milyen képtelenül eltorzítunk mindent. A tanítványnak ezt le kell győzni, neki meg kell ölni a „valóság gyilkosát”. Ez nem azt jelenti, hogy elméjét elpusztítja, mert nem lehet meg nélküle, hanem az ember uralkodjon fölötte, az az övé, azzal nem azonos, bár az igyekszik úgy tüntetni. A legjobb módszer az elme vándorlásait az akarat felhasználásával legyőzni. Az elme igyekezetei éppen olyanok, mint az asztráltesté, mely mindig igyekszik rábeszélni az embert, hogy kívánságai az emberé, mindkettővel egészen egyforma módon kell bánni.

Még amikor az örvények, amik az elmét megtöltik előítélettel és tévedéssel már elmúltak, sok illúzió marad. Az avidya szanszkrit szónak tudatlanságra való fordítása talán nem nagyon szerencsés, bár általánosságban elfogadott. Oly gyakran a szanszkritban finom értelemárnyalatok vannak, amiket nehéz az angolban megadni. Ez esetben talán nem annyira tudatlanság, mint a bölcsesség hiánya értendő. Egy embernek nagy mennyiségű tudása lehet és mégsem bölcs, mert a tudás a tárgyak viszonyával törődik térben és időben, holott a bölcsesség ez ezekben a dolgokban megtestesült lélekkel és tudattal foglalkozik. A bölcs politikus megérti az emberek elméjét, a bölcs anya megérti a gyerekei elméjét. Bármilyen sokat tud az ember anyagi dolgokról, ha csak az anyagot látja és nem az életet, akkor valóban hiányzik a bölcsesség, vagyis avidya-ja van. „A bölcsesség rovására él az intellektus többnyire” – mondta Blavatskyné. Azután ebből a bölcsességhiányból vagy tudatlanságból ered a szellemi haladás négy további nagy akadály, ezt az ötöt klesha-nak nevezik.

Ha avidya az első akadály, a második asmita, az a felfogás, hogy „én vagyok ez”, vagy amit a Mester egyszer úgy nevezett: „önmagunk személye”. A személyiség az élet által egy egész határozott valamivé fejlődik, egész határozott fizikai, asztrál és mentál formákkal, foglalkozással és szokásokkal, és ez ellen nincs ellenvetés, ha az egy jó példány. De ha a benne lakó életet rá lehet beszélni, hogy azt gondolja, ő ez a személyiség, akkor az kezdi majd ez utóbbi érdekeit szolgálni ahelyett, hogy csupán eszközként használná spirituális céljaira.

Ennek a második tévedésnek következtében az emberek mértéktelen vagyont, hatalmat és hírnevet keresnek. Ha valaki végignéz vidéki házain és városi házain, yachtjain és autóin, birtokain és gyárain, hízik a büszkeségtől és nagynak érzi magát, mert mindezeknek a tulajdonosának nevezik. Vagy hallja, hogy mindenki őt emlegeti, és úgy érzi, hogy az emberek ezrei dicsérettel gondolnak rá (vagy akár elítéléssel, mert a hírhedség gyakran tetszik azoknak, akik hírnévre nem tudnak szert tenni), és így gondolja, hogy ő tényleg nagy ember. Ez az önmagunk személyisége, a világ egyik legnagyobb babonája és bajnak forrása mindenki számára. A spirituális ember másrészt szerencsésnek tartja magát, ha saját kezének és agyának ura lehet, és inkább az a kívánsága, hogy ezreknek a képét tarthassa eszében, hogy

segítsen nekik, semmint abban leli örömét, hogy azoknak az eszében saját képe sokszorosítva és nagyítva forduljon elő. Ezért az önös személyiség a legnagyobb akadálya a személyiség használhatóságának a magasabb én által, és így a szellemi haladásnak.

A harmadik és negyedik akadályt együtt beszélhetjük meg. Ezek raga és dwesha, hogy valamit kedvelünk vagy nem, vagy a vonzás és taszítás. Ezek is ugyanabból az önös személyiségből erednek. Az pedig nem alkalmas arra, hogy megmutassa vonzódásait. Olyan ez, mintha egy autónak saját hangja volna, és nagy elégedetlenül szólna, amikor a gazdája rázós úton hajt, vagy az örömtől ujjongana, amikor jó úton jár. Az út rossz lehet az autónak, de a vezető szempontjából jó, hogy egyáltalában van egy út, mert ő valahova el akar jutni, ami nehéz lenne út nélkül. Kellemes, ha van karosszékünk, fűtés és világítás, de aki haladni akar, annak új országba kell menni, néha betű szerint, de gondolatban és érzelmekben mindig. Az emberek kedveik azt, ami kapcsolódik az ő megszokott kényelmükhöz és szokásaikhoz; ami azt megzavarja, az „rossz”, ami beleillik és szaporítja, az „jó”. Az életnek ilyen szemlélete nincs összhangban a szellemi haladással. Mi nem utasítjuk vissza a kényelmet, ha jön, de meg kell tanulnunk azzal szemben közömbösnek lenni, és úgy venni a dolgokat, ahogy jönnek; annak a hangsúlyozása, hogy mit szeretünk és mit nem, el kell múljon, és a magasabb én nyugodt ítélete, hogy mi a jó és mi a rossz, kell, hogy annak helyét elfoglalja.

Az ötödik akadály, abhinivesha, az előbbi következménye, az az állapot, hogy az ember le van rögzítve, letelepül, ragaszkodik egy életformához vagy módhoz, vagy a személyiséghez. Ebből következik az öregkortól és haláltól való félelem – ezek olyan események, amik maga az ember számára sohasem létezhetnek, de előbb-utóbb elérik a személyiséget. Ebből az ötödik bajból az életben egy valóságos halál keletkezik, az emberek elpocsékolják fiatalságukat, hogy előkészítsék kényelmüket és biztonságukat öregkorukra, és azután elpocsékolják öregkorukat, keresik elveszett fiatalságukat, vagy félnek testüket használni, nehogy elkopjon. Olyanok, mint aki vett egy szép autót és a garázsban ül, ott élvezi új szerzeményét, de nem képes kihozni az útra, nehogy elromoljon. A mi dolgunk azt tenni, amit a magasabb én kíván, és teljesen kész lenni meghalni a szolgálatában, ha szükséges.

Az összes ösvény ebből az öt akadályból ered, koncentráció és meditáció a módja, hogy teljesen eloszlassuk őket. Amikor a kama-manas már nem gravitál lefelé, akkor a manasz felfelé irányulhat és manas-taijasivá válhat.

Egy másik szanszkrit szó, ami ezzel az önös személyiséggel összefügg: mana, amit néha büszkeségnek fordítanak, de talán inkább beképzeltséget jelent. Ez a nirmanakaya szó gyökere, ami olyan lényt jelent, aki túl van ezen az illúzió. Blavatskyné mondta, hogy a testet-öltésnek három faja vagy módja van; először az avataraké, azok, akik magasabb szférákból jönnek le, miután azokat egy korábbi, a miénk előtti fejlődési ciklusban érték el; másodsor a közönséges fajta, amikor valaki áthalad az asztrális és mentális világon, és azután felvesz egy újabb testet; és harmadszor a nirmanakaya-k, akik újra születnek időköz nélkül, néha talán csak néhány nap múlva. A Titkos Tanításban idézi Cardinal de Cusa esetét, aki gyorsan újraszületett, mint Kopernikusz, és ő azt mondja, hogy az ilyen gyors újraszületés nem ritkaság. Ő ezekről az emberekről úgy beszél, mint adeptusokról, de nem egészen úgy használja ezt a kifejezést, mint mi, hanem azt érti alatta, hogy adeptusok vagy szakemberek az asztrál- és alacsonyabb mentál síkon. Azt mondja, hogy ezek néha szellem vezetőként ténykednek a szeánszokon, és hogy őket különösen ellenzik a sötétség testvérei, feltehetően a hatás miatt, amit elértek, és amivel az emberiséget általában segítik.

Blavatskyné megmagyarázza, hogy kétfajta nirmanakaya van, azok, akik lemondtak a mennyei világról, mint fent említettem, és azok, akik egy későbbi és magasabb fokon lemondanak arról, amit ő abszolút nirvánának nevez abból a célból, hogy itt maradjanak és a világ haladását elősegítsék. A modern teozófiai irodalom ezt a kifejezést az utóbbi osztályra korlátozza, de itt az alacsonyabb osztályról van szó. Aki megölte a gyilkost, az nagyjából elpusztította az öt akadályt, és a magasabb én szolgálja lett, nincs már benne semmi, csak ami

annak a céljainak kedvező, kibővítette antakharanáját úgy, hogy testi életében teljes kapcsolatban van a magasabb énnel, és egész idő alatt az az én azt vesz, amire szüksége van. A méhecske felkeresheti a virágot, amikor akarja, mert nem dül vihar, és amikor a fizikai test meghal, a személyiség finomabb részét újra lehet használni a következő inkarnációban, mert nincs tele örvényekkel, amik megrögzött vágyakat és merev nézeteket képviselnek és az érzések és gondolatok önző szokását.

IV. fejezet A Való és a Valótlan

Mert ha saját alakja valótlannak látszik, mint ébredés után álmának alakjai, ha megszűnik hallani a sokat, akkor meghallhatja az Egyet – a belső hangot, amely megöli a külsőt.

C.W.L.: A hasonlat álomról és ébrenlétről gyakran használatos a keleti filozófiában. Megvan a haszna, de vigyázzunk, hogy ne vezessen félreértéshez. Amikor egy közönséges álomból felébredünk, rájövünk, hogy érzékeink csalatkoztak, és az, amit igazi tapasztalatnak véltünk, valóban nem az volt. De ez nem pontosan az, ami akkor történik, ha egy szellemi valóság észlelésére ébredünk. Egy magasabb és tágabb életre éledünk, most először észleljük a szűk, és mégis teljesen váratlan korlátokat, amik között eddig éltünk. De ez nem azt jelenti, hogy eddigi életünk csupán haszontalan ámitás volt. A magasabb dolgokra ébredés azt okozza, hogy eddigi elmeállapotunk okszerűtlennek tűnik, de végül is csak aránylag volt így, mi akkor legjobb belátásunk szerint cselekedtünk, olyan értesülések alapján, ami volt; most annyival több van, hogy elgondolásaink és cselekedeteink teljesen megváltoztak.

Még a vedantista sem tagadja, hogy ennek a mi álmunknak a fizikai síkról megvan az értéke a megvilágosodás előidézésében. Valaki azt álmodhatja, hogy egy kígyó fenyegeti, és ő attól nagyon megijed, végül álmában a kígyó lecsap rá, és megrázkódtatással felébred. Nagyon megkönnyebbült, hogy az egész csak illúzió (álom) volt. Mégis az illuzórikus kígyó csapása ébresztette fel egy valódibb életre. Hasonlóképpen a Gitában Shri Krishna azt mondja tanítványának, hogy jobb a bölcsesség, mint földi javak, mert „minden cselekvés, összességükben véve tetőpontját éri el a bölcsességben” (IV.33). A nagy tanító nem rosszalja a cselekvő életet, sőt a végletekig bátorította, mégis azt mondta, hogy az ember ne csüggjön a cselekedeteken és a vele összefüggő tárgyakon, hanem csak a bölcsességet keresse, amit általuk el lehet érni. Az ember való léte a bölcsességben rejlik, mert ő a Logosz része. Ha a bölcsesség hangjára hallgat, mindjobban ura lesz önmagának és életének; a belső hang így pontot tesz a külső lármára, ami a közönséges emberek lázas tevékenységét irányítja.

Nagyon igaz, hogy az embernek abba kellene hagyni figyelmet szentelni az őt körülvevő és reá ható sok dologra és befelé figyelni mindezen dolgok egyetlen tanújára, de ő nem egészen ezt tenni, amíg nem tökéletesen teljesítette dharmáját a külső világban. Bárki, bármikor, bármilyen kötelességei legyenek is, vonzódásait fordíthatja a magasabb dolgok irányába, nem a földi dolgok felé.

De talán nem szabad, hogy egész életét a magasabb munkának szentelje, amíg eleget nem tett a karma követelményeinek, amit elmúlt életeiben tett, vagy jelen életének korábbi részében. Ő bizonyára érezhet vairagyát, de míg valami fizikai kötelességei vannak hátra, szükséges, hogy azok érdekeljék, és oly tökéletesen teljesítse őket, ahogyan csak lehet.

Ha a megszabadulás iránti vágya elég erős, és hacsak karma nem helyez áthidalhatatlan akadályt útjába, valószínűleg a szabadság felé vezető ösvény hamarosan megnyílik előtte, Nekem is volt egy ilyenfajta tapasztalatom: üzenetet kaptam Mesteremtől, aki nekem bizonyos alkalmakat kínált, melyeket hálásan elfogadtam. De ha ezt a kegyes

ajánlatot kissé hamarabb tette volna, úgy nem lettem volna abban a helyzetben, mert nem voltam szabad, le voltam kötve egy határozott kötelesség által, amit semmiféleképpen nem hanyagolhattam volna el.

A vairagya-nak két része van: apara vagy alacsonyabb és para vagy magasabb vairagya.

Három fokozata van a külső dolgokon való függés elhagyásának. Először az ember belefárad abba, ami azelőtt élvezetes volt számára, de sajnálja, hogy belefáradt, még szeretné élvezni őket, de már nem tudja. Azután az elteltség miatt másutt keres kielégítést. Végül, amikor világosan megpillantja a magasabb dolgokat, felébrednek szellemi vágyai, és olyan vonzóak számára, hogy nem gondol már a többire. Vagy ha értesült a magasabb dolgok létezéséről, és elhatározta, hogy követi őket, ő a második fokozatban vagy elhatározza, hogy az alacsonyabbak hibáit észre fogja venni úgy, hogy mesterséges undort érezzen irántuk, vagy akaratát merev elhatározásban irányítja, hogy vonzásukat visszautasítsa, és így kiéhezteti a vágyat irántuk. Végül, mint az előbbi esetben talán sok hullámvás után az ember látja a magasabbat, hallja a belső hangot, ami megöli a külsőt. Akkor elérte a magasabb vairagya-t.

A küzdelem középső fokán gyakran előfordul, hogy az ember határozott ellenszégülést érez régebbi öröme tárgyai iránt, ez többnyire annak a jele, hogy csak nemrég menekült rabszolgaságukból, úgy érzi, hogy közelségük még csábító, és így irtózik és elkerüli őket, vagy gondolkodás nélküli erővel támadja, s el akarja pusztítani őket. Mindezek a különböző aspektusai a második foknak, az alacsonyabb vairagya formái.

Csak akkor, s nem előbb hagyhatja el Asat, a hamis birodalmát, hogy Sat, az igaz országába térjen.

Legyünk óvatosak, és ne értsük ezt félre. Sokan azt hitték, hogy ez a mondat azt jelenti, hogy az alacsonyabb síkok merő illúzió, de semmi esetre sem ez a szándék. Én már írtam a valóról és valótlanról, és megmagyaráztam, hogy minden sík való a tudatnak, mely ott működik. Igaz azonban, hogy míg az ember nem képes a belső hangot hallani, és az életet a magasabb síkok álláspontjáról nézni, addig nem fogta fel igazán a valóságot, mely a minket körülvevő megnyilvánulás sokrétűsége mögött létezik.

Mielőtt a lélek látna, el kell érnie a belső összhangot és a test szemének vaknak kell lennie minden érzékcsalódással (illúzióval) szemben.

Mielőtt a lélek hallana, az embernek úgy a tombolásra, mint a suttogásra, az elefánt-ordításra éppen úgy, mint az arany legyecské zümmögésére süketé kell válnia.

Mielőtt a lélek értene és emlékezni tudna, egyesülnie kell a Néma Beszélővel, éppen úgy, miként a forma, amilyené a cserépedény formálódik, előbb egyesül a fazekas elméjével.

A belső összhang az, ami az ego és járművei között van, és természetesen a járművek között is. Az átlagemberben állandó a feszültség az asztrál sík és mentál test között, a vágyak és az elme között, és e testek egyike sincs harmóniában az egoval, nincs készen, mint annak a járműve cselekedni. A személyiséget meg kell tisztítani, és a vezetékot közte és az ego közt meg kell nyitni és kibővíteni. Míg ez meg nem történt, a személyiség mindent és mindenkit saját, igen korlátolt szemszögéből lát. Az ego nem láthatja, mi történik valóban, csak a torzított képet látja a személyiségben, ami hibás lencsés fényképezőgéphez hasonlóan torzítja

a fénysugarakat, és egy hibás lemezzel vagy filmmel, ami az eredményt foltossá, elmosódottá és egyenlőtlené teszi.

Ez az oka annak, hogy a legtöbb emberben az ego nem tud a személyiségtől megelégedést szerezni, mielőtt a mennyei világban van. Az ego meg tudja különböztetni a valót a hamistól, felismeri az igazat, ha látja, és visszautasítja a hamisat, de többnyire, ha lepillant a személyiségbe, olyan zavarodott rendetlenséget talál következetlen gondolatformákból, hogy semmit sem tud megkülönböztetni, kétségbeesve elfordul és elhatározza, hogy vár a mennyei világ nyugalmaig, mielőtt megkísérelné az igazság töredékeit ebből az illetlen zürzavarból. Azok között a békésebb körülmények között, amint az érzelmek és gondolatok egyenként előjönnek és megnézik magukat annak a világnak a fényében, megvizsgálják őket világos látással, a salakot eldobják, és a kincset megtartják. A tanítványnak ezt a helyzetet kell megteremteni, amíg még a fizikai testben van azáltal, hogy megtisztítja a személyiséget, és összhangba hozza a lélekkel.

A személyes tévedések lehetősége majdnem végtelen. Képzeld el, hogy egy kukac, egy madár, egy majom és egy utazó egyidejűleg egy fára néznek. Az első élelemre gondol, a második háznak tekint, a harmadik tornateremnek, a negyedik valami ernyőfélének, a képek mind eltérnek egymástól és attól is, hogy a fa minek tekint magát.

Míg a látás a kifelé nézésre vonatkozik, a hallás azt jelenti, ami belülről jön. Az embernek csendesnek kell lenni, ha hallani akarja a csendes kicsi hangot. Dharana vagy koncentráció elő fogja idézni a nyugalmat. Ha a lélek a belső hangot bizonyosan és pontosan akarja hallani, a külső embert nem szabad, hogy a külső dolgok megingassák, az élet nagy hullámainak zaja, sem a kisebb hullámok csobogása. Meg kell tanulnia, nagyon nyugodtnak (hallgatagnak) lennie, ne legyenek vágyai, sem ellenszenvei.

Az intuíciót alig lehet hívni, kivéve, ha az ember teljesen hajlandó parancsait, mint a legjobb és legelfogadhatóbb vezetőt tekinteni anélkül, hogy saját személyes vágyait ráerőszakolná. Nem sok haszna volna az intuíciótól a viselkedés valamely problémájának megoldását kérni, ha ugyanakkor az ember azt kívánná, hogy a válasz ez vagy amaz legyen. Kivéve ritka alkalmakkor, amikor különösen erős, csak amikor a személyes vágyak és ellenszenvek megszűntek létezni, amikor a külvilág hangja már nem parancsolhat neki, akkor hallhatja a belső hangot, mely tévedhetetlen vezetője legyen.

Mielőtt a lélek teljesen meg tudja érteni a kívülről jövő összes tanítás irányát, és az intuícióét, ami belülről jön. Még egy harmonizáló folyamatnak kell végbemennie, amelyben a manas fokozatosan az akarathoz hangolódik, aki irányt ad életének.

A tudat fejlődésének három fokozata van. A próbaösvényen az ember legmagasabb tudata a magasabb mentál síkon működik, az első beavatás után a negyedikig lassan felemelkedik a buddhikus síkon át, ennek az állapotnak a végén belép az atma vagy szellemi síkra. Ő akkor egyesült az akarattal, mely az irányítója, ellenőrzője sorsának. Míg a középső fokon azt mondhatta: „Legyen meg a Te akaratod, ne az enyém” – most azt mondja: „A Te akaratod és az enyém egy.” Úgy, mint az edény terve, amit készíteni fog, előbb a fazekas elméjében van, és éppúgy, mint az emberi faj mintája a Manu értelmében van, Ő azt fentről kapta. Így a teljesítmény célja mindegyikünk számára már ki van jelölve a Monád által, és azután a benne levő spirituális princípium lehozza a tudatos ember fejlődő életébe.

Így hát van oka, hogy a lélek szót használjuk e három versben. A lélek az, ami a haladás ösvényén jár, nem a személyiség. Az ösvény első felén mindjobban egyesül a buddhival a spirituális lelket képezve: manas-taijasi-t. De az egész munkát atma, a csend hangja irányítása alatt végzi.

V. Fejezet

Az intó szó

Mert akkor a lélek hallani és emlékezni fog. És akkor a belső fülhöz szól „A Csend hangja”, mondván:

Ha lelked élted napsugarában mosolyogva fürdik, ha lelked a test és anyag hüvelyében vidáman dalol, ha lelked csalódásainak börtönében könnyet ont, ha lelked igyekszik a Mesterhez fűző ezüstoffalat elszakítani, tudd meg, ó tanítvány, hogy a lelked akkor még a földé.

C.W.L.: Okkult könyvekben gyakran találunk utalást a csend hangjára, és gyakran azt találjuk, hogy ami az egyik helyen áll, az nem egyezik a másikkal. A Társaság korai napjaiban törtük a fejünket pontos értelmén, igyekeztünk mindig ugyanazt találni benne. Csak sok tanulmányozás után fedeztük fel, hogy a kifejezés általános. A csend hangja bárkinek az, ami abból a részből jön, ami magasabb, mint amit a tudata el tud érni, és természetesen az változik, amint a fejlődése előrehalad. Azok számára, akik most a személyiséggel dolgoznak, az ego hangja a csend hangja, de amikor az ember teljesen legyőzte a személyiséget és egyesítette az egoval, úgy hogy az ego tökéletesen tud azon át dolgozni, akkor az atma hangja az – a nirvanai sík hármasszelleme – ami a Monád egy síkkal feljebb. Amikor az ember azonosítja az eget a Monáddal és adeptusságot ér el, még mindig lesz egy csend hangja, ami főnről szól hozzá, de akkor talán az istenség egyik segítőjének, egy bolygó-Logosznak – ahogy hívják őket – a hangja lesz. Talán számára viszont magának a Nap-Logosznak a hangja lesz, és ha még számára is van ilyesmi, az egy magasabb Logosz hangja kell, hogy legyen. De ki tudja?

„Életed napsugara” vonatkozik személyiségünk létezésének azokra az időszakaira, amikor minden derült és kellemes. Az az ego, aki sütkérezik ebben az élvezetben és összetéveszti a magasabb én igazi boldogságával, még nem érte el a magasabb vairagyát, ami a külső hangokat megöli. Az „Ősi bölcsesség”-ben elnökünk elmagyarázta, hogy az az ember, aki úgy érzi, hogy a világon semmi sem elégítheti ki őt, még olyasmi sem, ami a közönséges halandóknak a legnagyobb gyönyört okozza, az az akaratnak egy erős, de csendes igyekezetével felemelkedhet és egyesülhet a magasabb tudattal, és a testtől megszabadulva érezheti magát. De ez csak azoknak lehetséges, akik az első feltételnek engedelmessé váltak, és semmi sem elégíti ki őket, ami ennél az egyesülésnél kevesebb.

A három test: a fizikai, asztrális és mentális, amelyek szokásaikkal a személyiséget alkotják, valóban egy báb, melyben a pillangó fokozatosan kifejlődik. Jelenlegi hernyó állapotunkban a léleknek a testben és a világban kell lennie, de nem szabad, hogy a világhoz tartozzanak. Nem szabad azt az életet a sajátjának tekinteni, hanem járműveitől függetlennek kell ismernie magát. Itt is legyünk óvatosak és ne értsük félre: helyes, sőt szükséges, hogy a lélek a felfelé vezető ösvényen ujjongjon, hogy mosolyogjon, hogy énekeljen a gubójában, ez nem elítélendő, sőt sok jó van benne. De nem szabad a chrysalis miatt énekelnie, vagy bármi miatt, ami a külső burokkal történik. Nagyon helytelen lenne, ha a lélek sírna az illúzió kastélyában, mert a lehangoltság és szomorúság mindig helytelen. De ez amilyen igaz, nem ennek a mondatnak az értelme. Aryasanga igyekszik az ő bájos módján, költői nyelven, hogy a léleknek nem szabad sem ujjongnia, sem szomorkodnia bármi miatt, ami a burokkal vagy a kastéllyal összefügg, vagy bármely külső formával, közömbösnek kell lennie azzal a formával szemben, ami azzal történik, nem szabad, hogy rá hasson. Ha nem közömbös, akkor még a földé, az alacsonyabb világba van belegabalyodva, és még nem kész a tökéletes szabadságra.

Körülöttünk állandóan minden változik, de a léleknek előre kell nyomulni útján ellenállhatatlanul, eltéríthetetlenül a változások által, mert akit ezek a külső dolgok

befolyásolnak, az gyengeséget mutat. Emlékezzenek, hogy Shakespeare írja a szonettjeiben (XIV., XV)

„Látván, az idő, zord kéz, hogy töröl
S temet múlt kort s dús-büszke dísz, mely élt,
S dicső tornyokat néha hogy letör,
S hogy percnyi düh rabja az örök érc,
Látván, hogy éhes óceán hogy önt
Végig a part királyságokon,
S szilárd föld hogy nyom vissza vízözönt,
Mert rommal nő a tár, s tárral a rom;
Látván a lét cseretüneteit
Vagy magát a dúlt létet, romlani,
Rájöttem, e sok roncs mire tanít:
Jön az Idő, s szerelmem elviszi.
Fél-halál ez a gondolat, s a kincset
Sírátja: hogy birtokol, de veszíthet!”

„Ha bronz, kő, s a föld, s a nagy tengerek
Hatalmát is bús romlás töri le,
ily dühvel hogyan birkózhatna meg
a szépség halk, szíromnyi ereje?
Óh, hogy állja az idő, a napok
Zord ostromát a mézillatú nyár,
ha ércapuk gögje is összerogy
S mállik a zúzhatatlan sziklaszál?”
(ford.: Szabó Lőrinc)

De az idő valóban a törekvő barátja, mert éppen a finomabb, magasabb, belső dolgok azok, amik legkevésbé vannak pusztításának alávetve. Ezt a tényt az okkultista bizonyos tapasztalat által megtanulja, úgy hogy a külvilág változásai végül egyáltalán nem zavarják őt.

Ezüst a szál – a tisztaság jelképéhez illően – ami a lelket a magasabb én-hez köti, minden fogalom, a lélek és a test, érzelmek vagy gondolatok tisztátalansága között egy küzdelem az ezüst szál elszakítására, egy kísértés a csendes kis hang figyelmen kívül hagyására.

Blavatskyné a következő lábjegyzeteket fűzi hozzá:

A „nagy Mester” az a kifejezés, amit a tanítványok használnak a magasabb én megjelölésére. Egyenértékű Avalokiteshvará-val, és ugyanaz, mint Adi-Buddha a buddhista okkultistáknál, Atma a Brahmanáknál és Christos a régi gnosztikusoknál.

„Lélek” a kifejezés, amit az emberi Ego vagy Manas-ra használnak, az, ami a mi okkult hetes felosztásunkban az emberi lélek, ellentétben a szellemi és állati lélekkel.

Blavatskyné itt a Mester szót szokatlan értelemben használja, amikor azt mondja, így alkalmazzák a tanítványok. A későbbi teozófus irodalomban ezt a címet fenntartották a Nagy Fehér Testvériség korlátolt számú tagjainak, akik tanítványokat fogadnak azok közül, akik még a világban élnek. Ezek kevesen vannak, úgy tűnik, hogy minden sugáron egy Adeptus van kijelölve e munka ellátására, és mindazok, akik a fejlődésnek az ő sajátos sugarán érkeznek, az ő kezébe jutnak. Senkinek sem szabad, aki nem érte el az Adeptus fokozatát, egy tanítványért teljes felelősséget vállalni, bár azok, akik számos év óta tanítványok, gyakran

küldöttként lesznek használva, és azt az előjogot kapják, hogy segítsenek, és tanáccsal lássanak el reményteljes, fiatal pályázókat. Ezek az idősebb tanítványok lassanként gyakorolják magukat eljövendő munkájukra, amikor majd ők lesznek Adeptusok. Megtanulják a szokásos munkából mind többet levenni a Mesterek válláról úgy, hogy ez utóbbiak felszabadulnak magasabb munkákra, amit csak ők tudnak elvégezni. A tanítványságra pályázók kiválasztása most nagymértékben ezeknek az idősebb tanítványoknak a kezében van, és a pályázók egyelőre inkább ezekhez a tanítványokhoz vannak kapcsolva, nem közvetlenül a nagy Adeptusokhoz. De a tanítvány és a Mester oly csodálatosan egy, hogy ez talán majdnem egy „megkülönböztetés különbség nélkül”.

A kifejezések, amiket Blavatskyné megjegyzéseiben használ, jobban érthetővé válnak, ha egy kissé tanulmányozzuk a különböző hármasságokat a világegyetemben és az embereken. Mindenki tapasztalta, hogy van egy kettősség a megismerő és az ismert közt, az egyik, aki lát, és a dolgok, amiket lát, az alany és a tárgy. Ez a világ tapasztalatának régi felosztása két részre: szellemre és anyagra – ezeket a kifejezéseket egy általános értelemben használva. Szellem vagy tudat és anyag egy ellentétes pár – a szellem az aktív princípium, az anyag a passzív; a szellemnek van egy középpontja, de nincs körvonala, az anyagnak van körvonala, de nincs középpontja. A szellem önmagától mozog, az anyagot kívülről mozgatják. Ebben a kettőben van a valóság felosztása az istenibe és az anyagiba, a szabadba és a kötöttbe, abba, ami saját fényével ragyog, és abba, aminek csak tükrözött a fénye.

Ha az ember még közelebbről nézi, úgy látja, hogy ez a kettő úgyszólván a színpadon jelenlétünkben azt játssza, hogy ők nem az 1. és 2. számú princípiumok, mint sokan gondolnák, hanem 2. és 3. számúak, mert az, aki kölcsönös hatásuk tanúja: az 1. szám. A 2. számú a látható Isten, de az 1. számú az az Isten, aki az igazi Én, aki az egész kölcsönhatást a 2. és 3. szám között okozza.

Keresztény kifejezésekben Krisztus az az Isten, aki látható - „senki nem látta Istent soha”. Mégis azt mondta Krisztus: „Én és az Atyám egyek vagyunk.”

Ez elvezet az Avalokiteshvara kifejezéshez. Ez a szó össze van téve az avalokita (látni) és Ishvara (Isten az uralkodó) részekből. Így jelenti a magasabb Ént a kettősségben, a világegyetemben, mint szellem és anyag. Szent János mondja: „Hárman vannak, akik biznyságot tesznek az égben – az Atya, az Ige és a Szentlélek”. Az Ige, a Logosz, Avalokiteshvara a második. Ő a Christos, a látható Isten. Ez az egyetemes szellem vagy purusha, megkülönböztetve az anyagtól vagy prakrititől. Az ember az anyagra tekintő tudat, ez az Istenség pedig a megdicsőült vagy egyetemes Ember, a legmagasabb cél. Taglalják magukat, és megtalálják ennek a tükrözését, a belső Istent önmagukban. Mégis az az Isten, aki látható, tanúskodik az igazi Istenről, az emberben az Én-ről, ami felöleli úgy az alanyt, mint a tárgyat.

Ez az „Én” nem egy új alany, mely a régi alanyról és tárgyról tanúskodik, összetéve és most egy új összetett tárggyá válva. Ez „Én” – mást nem lehet róla mondani. Minden gondolkodó ember nézheti saját testét és némely esetben asztrál és mentáltestét is, és úgy nevezheti: ő, vagyis úgy tekintheti, mint tárgyat. Lehet egy elgondolása a szomszédja tudatáról vagy tárgyáról, és következtethet, hogy az ugyanolyan természetű, mint az a tudat (mely akaratot, érzést és gondolatot tartalmaz), amit önmagában talál. De ezen a ponton ő most nagyon téved ezzel, hogy két különböző nevet ad egy dolognak – ugyanazt: „te” – nek nevezi, amikor a szomszédjában látja, de „én”-nek, amikor saját magában nézi! Nézze a tudatot vagy tárgyat önmagában (teljes egészében) úgy, mint másoknál teszi, és nevezze „te”-nek, tekintse úgy, mint a sok „te” egy tengerét, amikből a Logosz áll, mint az óceánt kitevő vízcseppek, és akkor kész lesz felülemelkedni a tudaton és elérni az „igazi én”-t, magát Istent, akit nem lehet látni. A tudat, a „te” egy része Avalokiteshvarának, az Isten, aki látható, a Krisztus, aki megvilágosít minden embert, aki világra jön, épp annyira, mint a testek részei a

kozmosz anyag tengerének, és mindkettő egyaránt nem az Én. Senki nem látta a legmagasabb Istent soha – még a Fiú sem.

Erről a hármasságról különböző módon vélekedtek.

Avalokiteshvarát a következő módon írja le Swami T, Subba Rao: „Parabrahmant önmagában nem lehet látni úgy, amint van. A Logosz látja egy fátyollal rádobja, és ez a fátyol a kozmosz anyag hatalmas kiterjedése.” Továbbá: „Parabrahman miután megjelent, egyrészt, mint az Ego, és másrészt, mint mulaprakriti, egy energiaként hat a Logoszon keresztül.” Az ilyen leírások veszélye óriási, az „ő” szó használata egyedül, ezzel kapcsolatban elronthat mindent. Saját magunkban kell a megváltást (felszabadítást) keresni – csak Én vagyok, az Én tudja ezt a rejtélyt megoldani, ami olyan könnyű, de az emberek nem értik meg. A legerősebb ellenvetés áll fenn még az isten szó használata ellen is, amint Parabrahman-ra alkalmazzák, mert ha Istenre gondolnak, akkor a láthatóra gondolnak, vagyis Avalokiteshvarára, és az Isten végülis egy „te” vagy, vagy még inkább minden „te” összessége.

Egy tárgy, vagy „te” elképzelése magában foglal egy időbeli korlátozást. De a mozgás úgy időben, mint térben, egy rejtély. Némely tudós úgy érvelt, hogy mi sem tud valóban mozogni, „mert nem tud a térben mozogni, ahol van, és egész biztosan nem tud a térben mozogni, ahol nincs”. De a tárgyak mozoghatnak időben, és alanyok mozoghatnak a térben, mert mind Parabrahman-ban mozognak. Az idő és a tér is másodlagos a mozgás után, helyesen elképzelve.

„És ez a három egy.” Mulaprakriti, a megnyilvánulás gyökere, alap-anyag, külső lét, nem más, mint Parabrahman, hanem ugyanaz a tudat időbeli korlátozásán át nézve. Parabrahman túl van ezen az időbeli korlátozáson, és azért mozdulatlanak látszik, ebből keletkezik a tér látszata, ami jellegzetes mulaprakritire, ami valóban egy tér, mindent tartalmaz, ami valaha létezett vagy létezni fog az idő három szakaszában – múlt, jelen és jövő. Akkor az egyetemes tudat, a nagy ember, akit Daiviprakriti-nak is neveznek (az isteni megnyilvánulás) ellentétben Mulaprakriti-val (az anyagi megnyilvánulás), ő Avalokiteshvara, az Ishvara vagy uralkodó, vagy Isten, aki látható, megkülönböztetve Parabrahman-tól, a hármasság első tagjától, akit még ő sem láthat közvetlenül.

Az ember tudatának magasabb hármasságában kapjuk e nagy hármasság tükröződését. Ezért mondja Blavatskyné, hogy a magasabb én, ami alatt buddhit vagy az intuitív szeretetet érti, egyenértékű Avalokiteshvarával. Bármilyen összezavarása gondolatban az egyetemes valóságnak atma, buddhi és manasz-szal (a három tudatállapottal az emberben) komoly tévedést eredményezne, de van a kettő között egy analógia. A nagy hármasság az emberben különböző módokon tükröződik, és egyik formája, amiben megjelenik, a tudat e három aspektusában. Így atma, buddhi és manas az ő kisebb körökben tükrözik az egyetemes hármasság jellegzetességeit. Atma az én tudata, és az akarat is, mely ön-irányítást ad. Manas a másik póluson a világ tudata, és annak gondolatereje viszi véghez minden munkánkat, még azt is, amit a kezek tesznek. De buddhi a kettő között maga tudat, a szubjektivitás lényege. Így tükrözi a nagyobb hármasságot az ego tudata.

E középső tagon túl, mely hármas jellegű, az a Monád az emberben, ami Parabrahmant képviseli benne, az igazi és abszolút nirvana állapotát, a tudaton túl. Atma a hamis és viszonylagos nirvana állapota a nirvanai síkon, utolsó illúziója, és ez megmarad a negyedik és ötödik beavatás között. Úgy, mint a Monád a tudat hármassága fölött fekszik, úgy a személyiség teste azon kívül vagy alatta, csak a manasban levő tükröződésükben ismerjük őket. Az ösvény első felében, az elsőtől a negyedik beavatásig az ember azzal foglalkozik, hogy lerázza magáról ezeket a személyes korlátozásokat, és megszabaduljon az „ő” illúziójától. A második felében azzal foglalkozik, hogy megszabaduljon a „te” illúziójától.

Még néhány pontot figyelembe kell venni Blavatskyné megjegyzéseiben. Amit Atmáról és Ádi-Buddháról ír, azt kissé meg kell magyarázni, bár amit Christosról és a

gnosztikusokról ír, világos lesz azok után, amit fõnt említettünk. „A bráhmanák atmája inkább az, amit a buddhisták gondoltak, hogy a brahmanák értenek alatta (és talán azok a brahmanák, akik félreértették filozófiájuk igazi célzatát, valóban gondoltak); az a spirituális lélek az emberben, amirõl Buddha kijelentette, hogy az nem egészen maradandó. Szép és csodálatos és messze túl fekszik a közönséges ember felfogóképességén, végül is fel kell adnia életét, hogy eggyé váljon az Atyával. Ez a „te”, amely a spirituális emberben mint „én” álcázza magát, éppúgy mint a fizikai fejlődésben elõbb a képtelen személyiség, az „õ” úgy tett, mintha az „én” lenne. De ha azt mondja, hogy atma-ba vetett hitük helytelen, akkor az ortodox buddhista nem értette meg az igazi Brahmana gondolat magasságát, és különösen Sri Chankaracharya tanítását errõl a pontról, aki igazán megegyezett Buddhával az õ anatma tanában, mert atma alatt a Monádot értette, az ember leírhatatlan Parabrahmani aspektusát. Buddha látta, hogy az emberek az atmát „te”-nek nevezik és megpróbálta õket elmozdítani e tévedésbõl, mondván, hogy amit „én”-nek neveznek, az mulandó.

A lábjegyzetben Blavatskyné azt mondja, hogy Avalokiteshvara ugyanaz, mint Adi-Buddha és kiterjeszti ezt az állítást a Titkos Tanításban e tárgyról a következõkben:

Az északi (belső) ezoterikus, sõt még (külsõ) az exoterikus buddhizmusban Adi Budha... az Egy Ismeretlen, kezdet és vég nélkül, azonos Parabrahmannal, kibocsát egy ragyogó sugarat sötétségébõl. Ez az elsõ Logosz vagy Vajradhara, a Legmagasabb Buddha, Dorjechang-nak is nevezik. Mint az összes Misztériumok Ura, õ nem nyilvánulhat meg, hanem a megnyilvánulás világába küldi a szívét – a „gyémánt szívét”, Vajrasattva-t vagy Dorjesempa-t. Ez a teremtés második Logosza.

Ebben a kivonatban világosan megmutatja, hogy az elsõ és második Logosz Adi-Buddha és Avalokiteshvara, mert ez utóbbi azonos Vajrasattvával. Ezért, ha egynek mondja õket, ez csak úgy lehet, mint ahogy a keresztények Krisztusról mondják, hogy egy az Atyával. E tárgyról a „The Inner Life” 2. részében azt írtam:

Sok vita volt Adi-Buddha és Avalokiteshvara kifejezésekrõl. Nem tanulmányoztam ezeket a tárgyakat külön filozófiai szempontból, de amennyire képes voltam a vallás élõ fejtegetõivel folytatott vitáim során eszméket gyûjteni, Adi-Buddha úgy látszik az ember feletti fejlődés egyik nagy ágának tetõzése – amit az összes Buddha elvont principiumának lehetne nevezni. Avalokiteshvara az Északi Egyház egy kifejezése, ami úgy látszik a buddhisták egy elnevezése az õ Logosz-fogalmuknak. Európai tanulmányozók úgy fordították, „Az Úr, aki lenéz a magasból”, de ebben egy pontatlan elgondolás van belekeveredve, mert világosan mindig egy megnyilvánult Logoszt jelent, néha egy Naprendszer Logoszá, és néha annál magasabbat, de mindig megnyilvánulva. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a nagy vallások alapítói látják és tudják a dolgokat, amiket megneveznek, a követõik többnyire nem látnak, csak a nevek maradtak fenn, és azokkal, mint intellektuális játékbárcákkal bûvészkednek, és sok mindent felépítenek, ami nem helyes és következtelen.

Már láttuk, hogy a Magasabb Én kifejezés alatt Blavatskyné az emberben levõ buddhit érti, a halhatatlan tudata háromságának középsõ tagját. Ez a bölcsesség az emberben, de az egyetemes bölcsesség tükrözése, ami nélkül nem létezhetne emberi bölcsesség. Hasonlóképpen a Dhyani-Buddha Avalokiteshvara Adi-Buddhának a végsõ bölcsességnek az „energia-központja”, mely nélkül ember Buddhává nem válhatna. A bölcs Gautama megvilágosodása ezért nem lényegében egy ember istenné virágzása volt, hanem egy tökéletessé vált emberi tudat egyesülése a Logosz bölcsességével.

A második lábjegyzet nemcsak manasz-ról beszél, mint az emberi lélekrõl, hanem az emberben lévõ állati lélekrõl is. Ez az alacsonyabb manasz, a kama-manasz. Ennek a síkján laknak az állatok csoportlelkei, míg a növényi birodalomé egy síkkal lejjebb, és az ásványi még lejjebb találhatók. A lélek, magasabb én, stb. kifejezések jelentőségéhez Blavatskyné tökéletes következetességgel tartja magát az egész könyvön végig.

VI. fejezet

Én és a Mindenség Énje

Ha nyiladozó lelked a világ zajára hallgat, ha a nagy illúzió morajló hangjára válaszol, ha a fájdalom könnyeinek láttán megijed, ha a jajszavakra süketen, félénk teknős gyanánt önösségének hüvelyébe húzódik – tudd meg, ó tanítvány, hogy lelked méltatlan temploma hallgatag Istenének.

Ha megerősödve, lelked biztos menedékéből kilép, és kiszabadulva szentélyéből ezüst fonalát megnyújtja és előretör; ha a tér hullámain saját képét megpillantva suttogja: „ez én vagyok”, tudd meg, óh tanítvány, hogy a káprázat szövevénye lelkedet rabul ejtette.

C.W.L.: A bekezdés elején a „nyiladozó lélek” kifejezése a fejlődés eszméjére mutat. Sok évszázadon át az emberek nem gondoltak fejlődésre, azt gondolták, hogy a világ és minden teremtmény benne egészen hirtelen lettek teremtve, és nem hitték, hogy a bonyolultabb formák az alacsonyabbakból fejlődtek ki, és tovább fognak fejlődni valami tökéletesebbé. Azután jött az elgondolás kb. másfél századdal ezelőtt, hogy az élőlények anyagi formája fejlődésnek van alávetve, kibontakoznak és úgy vélték némelyek, hogy ez a bennük lakó élet serkentésének köszönhető, mások csupán a természetes környezet kiválasztó tevékenységének tulajdonították.

De régen létezett a lélek fejlődésének teóriája, ami mindig is a hindu és buddhista hagyományok központi eszméje volt, és a nyugati világ széles körében teozófusok terjesztették az újraszületés tanával együtt. Ezt, mint az emberi sors leglogikusabb és etikusabb teóriáját hirdették, miután vallásos és tudományos alapon megállapították, hogy az ember lelke túléli teste halálát. A lélek sokszor újraszületik tapasztalatszerzés céljából és ezáltal végül mindenki nemcsak lángész lesz az emberi gondolat valamely terén, hanem tökéletes emberré válik, teljes tudatos isteniségre készen.

A lélek fejlődésének ösvényén két fokozat van, az elsőt pravritti margának nevezik, a kifelé indulás ösvényének, a másodikat nivritti margának, a visszatérés útjának. Az elsón a személyiség fejlődése történik sok karma összegyűjtésével együtt, amint a lélek nyugtalan útját követi és a külső világban nagyszámú vágyai kielégítését keresi. A második úton a lélek lassanként hátat fordít a világnak, és arccal az isteni felé, mely eredete és célja, halad önmaga tökéletesítésének feladatával, hogy befejezze fejlődésének emberi szakaszát.

Ez a második fokozat, a nivritti marga, ami a próbaösvényre és a beavatás ösvényére oszlik, amit bőven leírtak a *The Path of Discipleship, Initiation, The perfecting of man* és a *The Master and the Path* c. könyvekben. Ez az út magában foglalja az önkéntes fejlődés folyamatát, amelyen a jelölt szándékosan gyakorolja magát a jellem magasabb tulajdonságaiban. Az alacsonyabb teremtmények és emberek fejlődése a pravritti margán önkéntelen, ők keresik a tapasztalatot és felelnek rá, és tanulnak, világos elképzelés nélkül, hogy mi történik velük.

Az illúzió szóhoz egy lábjegyzetben Blavastkyné maha-maya-nak, a nagy illúzióknak nevezi a láthat világegyetemet. Az illúzió szó értelméről a külső világra alkalmazva már beszéltünk. Ez nem ugyanaz az eszme, mint a „csalatkozás szövevénye” a szövegben, amely egy másik lábjegyzet szerint „sakkayaditthi, a személyiség káprázata”.

Amikor az Úr Buddha kinyilatkozta az embereknek a nyolcszoros nemes ösvényt, a felszabaduláshoz vezető utat, a gyakorlati eszközt, hogy a bánatnak véget vessünk, elmondta nekik a tíz bilincset, amitől meg kell szabadulni, egyiktől a másik után. Az elsőt

sakkayaditthinek nevezték, a személyiség káprázata. Nézzük, hogy ez hogyan keletkezik. Egy gyermek születik, karmának alávétve, az előző életei cselekedeti eredményeivel. Bizonyos fajta teste van, és mindenféle történik vele. Idővel hallja, hogy az emberek mit mondanak róla és rájön, mit tud, és mit nem tud tenni. Ezekben, mint egy tükörben látja magát, egy olyan torzító tükörben, amiket néha kiállításokon állítanak fel az emberek mulattatására, nevetségesen lapított vagy megnyújtott képekkel. Így nyer saját magáról elképzeléseket, hogy ő okos vagy buta, szép vagy csúnya, gyenge vagy erős. Amint nevelése előrehalad, társadalmi állást vagy pozíciót és jellemet szerez, felveszi a testi és értelmi szokását egy orvosnak, jogásznak, háziasszonynak vagy bármi másnak, és így egy megrögzött személyiségre tesz szert. Amikor azt gondolja, hogy ő az a személyiség, amit „önszemélyiségnek” nevezünk, ez pontosan ugyanaz az illúzió, ami az elmegyógyintézet szerencsétlen lakóit megszállja, akik magukat teáskannáknak, Erzsébet királynőnek vagy Napóleonnak képzelik.

Egy határozott, jól begyakorlott sorozata a testeknek és személyiségnek, hasznos szokásokkal, természetesen jó dolog, csakúgy, mint egy jó sorozata az eszközöknek, vagy egy jó gépkocsi. Nincs szükségünk gyenge vagy semmitmondó személyiségekre. De bármily jó a személyiségünk, nem szabad azt gondolnunk, hogy mi az vagyunk, és késznek kellene legyünk minden velünk született akaraterőt, szeretet-erőt és gondolat-erőt élvezni, míg saját céljainkra használjuk szellemi életünk számára az anyagi világban. Ezek a személyiségek ne álljanak ki a halhatatlanság jelöltjeiként, és ne igyekezzenek magukat elsáncolni a használat és idő által előállott romlás ellen, amik minden anyagi dolgot megtámadnak. Egy középkorú úriember egyszer azt mondta a fiának, aki ajánlkozott, hogy valami munkától megszabadítja: „Nem fiam, mindig használd el az öregeket először!” A személyiségeknek hajlandóknak kell lenni arra, hogy őket használják, hogy a pillanat szellemi céljaira őket alkalmassá tegyék, elkoptassák, és meg kell elégedniük egyetlen jutalomként egy hosszú és nagyszerű devacsánnal (mennyei étellel), ami a külső test halála után következik, mindazok esetében, akik úgy szolgálták a bennük lakó isteni ént, kivéve természetesen a Mesterek szolgálait, akik lemondanak erről a jutalomról, és gyorsan újraszületnek, hogy a világért dolgozzanak.

E föld, óh tanítvány, a bánat csarnoka, ahol a sanyarú megpróbáltatások ösvényén csapdák kísértik Egódat a „nagy eretnecség” káprázatával.

Hogy a fizikai sík a bánat helye, ez egy elterjedt buddhista és hindu gondolat. Nem rokonszenves és gyakran eltorzító és elgyengítő munka, elnyomás, betegség, méltatlanság és borzalom az emberiség többségének osztályrésze. Azok, akiket a jószerencse kényelmesebb helyekre állított, mondhatják, hogy sok élvezetet lelnek benne, de Patanjali szerint: „A megvilágosodottnak minden nyomorúság.” Sok olyasmi van, ami nem bántja az aránylag fejletlent, mint az alkohol, hús és hagyma szaga, gyári szirénák zaja, durva zene, durva viselkedés, rút ruházat és épületek, és ezer más dolog, ami gyötri az érzékenyebbet. Ezen kívül éhezünk megszerezni, amit kívánunk, és félünk azt elveszíteni, amikor kezünkben van, és szenvedés mások számára körülöttünk, ha nem a mi számunkra. Bizonyára az embereknek bolondoknak kell lenni ily láncokat dédelgetni. Bizonyára ez a világ tényleg a bánat csarnoka. Gondolják el, milyen szegényes a legjava azoknak a szemében, akik a magasabb síkokat ismerik.

De főleg azért ilyen, mert az ember ilyenné tette. Gondoljanak az élet nagy tengerére, ami a természet ásványi, növényi és állati birodalmait betölti, és ezek mind lüktetnek az élvezettől. Még a borzalmas kép is, melyet a költő lefest a természetről, amelynek foga s karma vörös a zsákmányolástól, komor színe nagy részét elveszíti, ha felfogjuk, hogy az állatok nem gondolkoznak előtte és utána, mint az emberek fájdalmas vágyódással és félelemmel. És míg a küzdelem tart, és a vér meg a sebek elszomorítják az emberi nézőt, az állati tudatban az izgalom a tetőfokán van, és gyakran a legnagyobb élvezetet tapasztalja. A

föld csak az embernek a bánat csarnoka, aki kapzsiságával és haragjával, melyek egy erős képzelet szüleményei, és a forró vágy lángjait táplálják, számtalan borzalommal megmérgezték a személyes és társadalmi életet.

Azonban csak az önzést kell legyőzni, hogy minden egyes borzalmat elmozdítsanak, és az emberiségnek megnyíljanak e világ örömei, a szépség mély, erős békéje és mámorja, a felfedezés, a teremtő munka, a szociális és testi jólét.

Blavatskyné lábjegyzete említi Attavada-t, ami a lélekben való hit eretneksége, vagy jobban mondva a lélek vagy én elkülönültsége az egy egyetemes végtelen Én-től.

„Atta” páli szó a szanszkrit atma-ra és „vada” tanítást jelent. Atma tana, amit megbeszéltünk már, a hinduk és buddhisták közti nagy szakadás forrása, de tény az, hogy az eltérés csupán a szavakban van. Mert amikor a hindu azt mondja, hogy az Én vagy atma az emberben egy az egyetemes Én-nel, akkor ő nem azt érti e szó alatt, amit az emberek általában értenek, ha saját magukra gondolnak, vagy beszélnek, hanem valami sokkal mélyebbet, amit csak az előrehaladott jógi tud elképzelni. Van a Shri Vahya Sudha-ban egy rész, ami inti a jelöltet, hogy amikor a nagy vallásos formulát ismétli: „Én vagyok Az”, vigyázzon, hogy mit ért „Én” alatt. Megmagyarázza, hogy a külön egyént háromrétűnek kell tekinteni, és ebből csak a legfelsőbb egyesül Brahman-nal, amikor „Te vagy Az” és ilyen mondásokat hirdetnek. Mint már megmagyaráztuk, a személyiség nem „Én”, és még a „Te” bennem sem „Én”, hanem az „Én” megkülönböztethetetlen az egyetemes Éntől, amiben a sok és az Egy egyesül. Az Úr Buddha tanítása tagadja annak a „te”-nek állandóságát, amit az emberek „Én”-nek neveznek.

Sajnálatos dolog, hogy két ilyen nagy vallás, mint a hinduizmus és a buddhizmus egy ilyen kis félreértés által legyenek elválasztva, és az is, hogy e miatt a modern teozófiai tanítás nagyon lassan terjedt a buddhisták között. Mi egy nagy teozófus irodalmat fejlesztettünk, melyben az atma és az Én bőven szerepel, és ez sok buddhistát elidegenített, akik nem vették a fáradságot, hogy tisztázzák e szóakadályt, amit mi akaratlanul útjukba helyeztünk.

E föld, óh tudatlan tanítvány, csak komor pitvara a derengő hajnalnak, mely megelőzi az igazi világosság völgyét, azon világosságét, amelyet a szél ki nem olthat, azon világosságét, amely kanóc és olaj nélkül ég.

Ebben és némely későbbi versben költői neveket kapunk a természet síkjairól. Mint előbb említettem, szokása volt a keleti okkultistáknak az asztrál és az alacsonyabb mentál síkokat összekapcsolni, és Blavatskyné gyakran követte ezt tanításaiban. E kettő összekötése látszik e képben „derengő hajnal, mely megelőzi az igazi világosság völgyét”. Az igazi világosság völgyének a leírása mutatja, hogy ez a lélek és a magasabb én területe, azok a síkok, ahol a buddhi és a magasabb manasz lakik.

Ha az alacsonyabb mentálist a magasabbtól egy vonallal elválasztjuk, azt találjuk, hogy gyökeres különbség van az alatta ill. fölötte fekvők között. Az előbbieken az anyag uralkodik, ez szembeötlő, és a tudat nehezen világít a formákon át. De a magasabb síkokon az élet uralkodik és a formák csak az ő céljaira vannak ott. Az alacsonyabb síkokon az a nehézség, hogy az életnek kifejezést adjunk a formákban, de a magasabban éppen fordítva van: az élet áradatát tartani és formát adni neki. Csak az elválasztó-vonal fölött nincs alávetve a tudat fénye a szélnek, és saját erejéből ragyog. Egy szellemi tűz jelképe nagyon jól jellemzi a tudatot azokon a színvonalakon, megkülönböztetésül az alacsonyabb síkaktól, ahol a tüzelőanyagot égető tűz jelképe alkalmasabb.

A nagy Törvény így szól: „Ahhoz, hogy a Minden-Én ismerője lehess, előbb az Én ismerője légy.” Hogy megismerhesd ezt az Ént, fel kell áldoznod az én-t a nem-énnek, a létet a nem-létnek.

Blavatskyné egy lábjegyzetben megkülönböztet az itt említett Atmajnani és Tattvajnani között. A hindu irodalomban a különbség többnyire csekély és elhanyagolható, de ő azt mondja: „A Tattvajnani a természetben és emberben levő princípiumok ismerője és megkülönböztetője, és Atmajnani az Atma vagy egyetemes Egy Én ismerője.” Jnani jelenti az ismerőt és tattva a valót, vagy a dolgok igazi természetét.

A teozófia mindig azt tanította, hogy ha haladni akarunk, alkalmaznunk kell a régi görög szabályt: ismerd meg önmagadat. Ennek következtésképpen modern teozófiai irodalmunk nagy része az ember szervezetével, történetével és sorsával foglalkozik. Az ember különböző princípiumainak és testeinek tanulmányozása által tudjuk lassanként megkülönböztetni, hogy ő mi, és gondolatban elkülöníteni az általa használt járművektől, míg végül elérkezünk a való Én-hez. Akkor a bennünk levő való Én-en keresztül felfogjuk az egyetemes Én-t, tényleg a kettő egy.

E hogy megismerhessük a bennünk levő való Én-t, az alacsonyabb ént félre kell tenni, semmivé kell válnia. Mint már láttuk, az önös személyiség teljes elpusztítása a legelső feladata a beavatottnak az igazi ösvényen, mivel sakkagaditti, a személyes én káprázata az első bilincs, amit le kell vetni.

És akkor majd megpihenhetsz a Nagy Madár szárnyai között. Édes a pihenés annak szárnyai között, amely sem nem született, sem meg nem hal, de AUM örökkévaló korszakokon át.

A Nagy Madárról, mely kimagasló helyet foglal el a keleti irodalom szimbolizmusában, Blavatskyné a következő lábjegyzetet adja.

Kala Hamsa, a madár vagy hattyú. A Nadavindupanishat (Rig Véda), amit a Kumbakonam Teozófiai Társaság fordított le, azt mondja: „Az A szótagot a Hamsa madár jobb szárnyának tekintik, U-t a balnak, M a farka és Ardhamatra (fél méter) úgy mondják a feje.”

Az AUM szót többnyire Om-nak ejtik ki, használatos minden jó munka vagy gondolat kezdetekor, mert ez egy hatalmas szó, mely isteni teremtést jelképez. Számtalan szankszrit könyv ismétli azt az állítást, hogy hallás, tapintás, látás, ízlés és szaglás egyenként összefügg az anyag különböző fajtáival, melyek akasha (éter vagy ég), vayu (levegő), tejas vagy agni (tűz), apas vagy jala (víz) és prithivi (föld), melyek az emberi megnyilvánulás ismerős öt síkja: atmikus, buddhi, mentális, asztrális és fizikai. Ezek a síkok ilyen sorrendben lettek teremtve, kezdve az atmikussal, ahol a hang lett alkalmazva, mint teremtő erő. Természetesen ez nem lehetett ugyanaz, mint a mi fizikai hangunk, amely egy lüktetés a levegőben vagy más fizikai anyagban, hanem olyan természetű volt, mint a csend hangja, atma akarata. De még a mi fizikai síkbeli hangunk is a formák nagy teremtője, tudja ezt a tudomány minden kezdő tanulmányozója, aki Chladni-figurákat készített, vagy hasonló kísérleteket végzett. Sok aszimbolizmus van a hindu szentírásokban, ami összefügg azzal az eszmével, hogy a világot hang teremtette.

Azt mondják, hogy az Aum szónak különös értéke van, mint mantrának, mert ez a legteljesebb emberi szó. Kezdődik az A magánhangzóval hátul a szájban, folytatódik az U magánhangzóval a száj közepén, és zárul az M mássalhangzóval, amivel az ajak zárul. Így végigfut az emberi beszéd egész hangsorán, és így képviseli az emberben az egész teremtő szót. Három részét a hármasság megnyilvánulására jelképesnek veszik oly sokféle módon, hogy könyvet lehetne magyarázatával tölteni. Így van Parabrahman, Daiviprakriti, Mulaprakriti, Shiva, Visnu és Brahma; akarat, bölcsesség és cselekvés, ananda, chit és sat vagy boldogság, tudat és lét; atma, buddhi, manasz; tamasz, rajas és sattva és még sok más. Aum tehát állandó emlékeztető a hármasságra, mely végigfut mindenben, ezért mindenféle

rejtély kulcsa és egy hatalmi szó (mantra). Akkor a madár fejét, mint a hármas szó meg nem nyilvánult eredetét veszik.

A Kala szó „idő”-t jelent, ez egyike Vishnu vagy Avalokiteshvara neveinek. Kalamhamsa tehát az idő hattyúját jelenti, vagy hattyút az időben, mivel hamsa egy hattyú. A madár szimbóluma tartalmazza az időre utalást, miután a téren áthalad. A tudatnak jellegzetessége, hogy halad és fejlődik, és így létezik az időben. A Logosz tudata az idő, nem kezdődik, sem nem végződik az időben, és ezért születés és halál nélküli.

A madár tehát a második Logosz jelképe, aki a nagy Bölcsesség is. Van egy jól ismert hindu mese, amely a hattyút kapcsolatba hozza a bölcsesség eszméjével is, mert azt beszéli el, hogy ha víz és tej keverékét teszik eléje, akkor a madár el tudja választani a tejet a víztől. Így hat a bölcsesség még az emberi életben, kiválasztja vegyes tapasztalatainkból a lélek lényeges táplálékát. A bölcsesség megmarad az ember spirituális lelkében, amikor a tapasztalatok meghaltak, mert mint a Bhagavad Gitá mondja: „Az összes cselekedet teljességében tetőpontját éri el a bölcsességben.”

Az olyan embert az ösvényen, aki túl van a harmadik beavatáson, szintén Hamsá-nak vagy hattyúnak nevezik. Ő szorgalmasan foglalkozik azzal, hogy megszabaduljon a raga-tól és dwesha-tól, a negyedik és ötödik bilincstől, ami a kedvelést és a nem-kedvelést jelenti, és így különösen gyakorolja a bölcsességet. Az emberek a világban úgy tele vannak kedveléssel és nem-kedveléssel, hogy nagyon szenvednek a dolgokról való véleményük által. Amikor elveti ezeket a bilincseket, a Hamsa olyanná válik, mint a Gitá-ban leírt bölcs, aki megelégedett bölcsességgel és tudással, akinek egy rög, egy kő és arany egyforma, aki részrehajlás nélkül tekint barátokra és ellenségekre, a becsületesekre és a vétkesekre. Nem mintha ez az ember nem értékelné az aranyat és a barátokat, sőt, de ő az agyagot és az ellenségeket is értékeli. A bölcs ember mindenféle tapasztalatból hasznot tud húzni, mind hasznos a lélek számára. Epictetos ezt hangoztatta, amikor kijelentette: „Csak egy dolog van, amiért Isten engem a világba küldött – saját jellememet erényben tökéletesíteni, és nincs a világon semmi sem, amit erre a célra fel nem tudnék használni.”

Hamsa továbbá egy másik formája a mondásnak „Aham Sah” vagy „Én vagyok Az”, vagy ahogy gyakran használják „So’ham”, ami ugyanazon szavakból áll megfordítva. Úgy hogy amikor a jelölt ezt a mondatot ismétli, ő arra is emlékezik, hogy a Hamsá-ra vagy életmadárra felülni azt jelenti, hogy felismeri, hogy ő az Én. Azt mondják, hogy az odaadó jógis ezt a szöveget minden lélegzettel kimondja, amiből – állítólag, úgy mondják – 21.600 van egy napon és egy éjszaka, mert a levegő a „sah” hangnál jön be, és a „ha” hangnál megy ki.

Amíg a madár repül, a teremtő szó hangzik, az idő létezik. Bár ennek az időnek nincs se kezdete se vége, mégis egy mérhető időtartam, ami egy nagy rejtély. Erről Blavatskyné a következőt jegyzi meg:

Az örökkévalóság a keletiekénél egész mást jelent, mint nálunk. Többnyire brahma 100 évét jelenti, egy Maha kalpa tartamát, 311.040.000.000.000 évet. A téma ezt a részét így fejezi be:

Ha tudni akarsz, ülj az Élet-madár hátára. Ha élni akarsz, mondj le életedről.

Ezekhez a következő jegyzetek vannak csatolva:

Ugyanaz a Madavindu mondja: „Egy jógira, aki felül a Hamsára (így elmélkedik az AUM-on) nincsenek hatással a karma befolyásai, sem a bűnök milliói.

Add fel a fizikai személyiség életét, ha a szellemben akarsz élni.

Nem szabad feltételezni, hogy a jóginak szabad ezeket a bűnöket elkövetni, ha azt tenné, nem lenne jógis. Ez a kifejezés csak keleti módon mutat rá arra, hogy ő teljesen szabad az anyagi világ fertőzésétől. Az olyan ember, aki személyes vágy nélkül gondolkodik és dolgozik, teljes önzetlenséggel, nem fog karmikus következményektől szenvedni. Összes

erőfeszítéseinek gyümölcse a világ megsegítésére való szellemi erő nagy tartályába kerül, mint már elmagyaráztam.

VII. fejezet

A három csarnok

Három csarnokon át vezet az út, óh törődött vándor, fáradalmaid végéhez. Három csarnok visz, óh Mára győztese a lét három állapotán át a negyedikbe és onnan a hét világba, az örök béke világába.

Ha nevüket tudni akarod, figyelj és emlékezz.

Az első csarnok neve Tudatlanság – Avidya.

Ez az a csarnok, melyben napvilágot láttál, amelyben élsz, és amelyben majd meghalsz.

A második csarnok neve a Tanulás Csarnoka. Lelked megtalálja e csarnokban az élet virágait, de kígyó tekerődzik minden virág alatt.

A harmadik csarnok neve Bölcsesség, amelyen túl askhara határtalan vizei terülnek el, a mindentudás elpusztíthatatlan forrása.

C.W.L: A három csarnokot kétféleképpen lehet magyarázni, mint objektív síkokat, vagy mint az ember szubjektív állapotát.

Az előbbi esetben a tudatlanság csarnoka a fizikai sík, és a tanulás csarnoka, amit a lábjegyzet, mint „a próbatanulás csarnokát” ír le az, amit talán az asztrál- és mentál síkok együttvéve jelentenek. Amikor az Inner Life-ot írtam, valószínűnek tartottam, hogy a tanulás csarnoka alatt Blavatskyné az asztrál síkot érti, és a bölcsesség csarnoka alatt az alacsonyabb mentál síkot. De azóta átgondoltam a dolgot, és sokszor megvitattuk, most inkább arra a nézetre hajlok, hogy pontosabban képviseljük az ő gondolatát, ha úgy vesszük, hogy a tanulás csarnoka nemcsak az asztrál, hanem az alacsonyabb mentál síkot is magába foglalja, és a Bölcsesség csarnokát felemeljük úgy, hogy magába foglalja a magasabb manasz és buddhi síkot.

Hogy Aryasanga nem gondolt az asztrál síkra, mint a tanulás csarnokára, és az alacsonyabb mentál-világra, mint a bölcsesség csarnokára, megmutatkozik egy kissé később, amikor ez utóbbiról azt mondja, hogy abban az árnyékok ismeretlenek, és az igazság világossága el nem homályosodó ragyogással világít. Az alacsonyabb mentális világ nem felel meg ennek a leírásnak, sokkal ragyogóbb és finomabb, mint az asztrál sík, de még mindig egy anyagi világ, és az emberek személyiségének lakóhelye. A tanító azt is mondja, hogy ami nincs megteremtve, az lakik a bölcsesség csarnokában, és az az ego, nem a személyiség, ami nincs megteremtve. És az alacsonyabb mentál síkon csakúgy, mint az asztrál síkon kígyó tekerődik minden virág alatt, mert ha szenvedély és balga vágyak megfertőzik az egyiket, gőg és előítéletek laknak a másokban. A magasabb mentál síkon – bár sok minden lehet – amit az ego nem tud, az, amit tud, azt helyesen tudja, de az alacsonyabb mentál sík a személyiség és tévedés helye.

Hogy mennyire illúzió világi az alacsonyabb síkok, az látható azon is, hogy az érzékszerveink mi módon működnek bennük. Vegyük a látást például, azért látunk, mert látásunk akadályozva van. Ha az ember tökéletesen átlátna a falon, nem láthatná a falat. Ugyanígy van a járással, elég szabadon mozgunk, mert a föld ellenáll lábunk szabad mozgásának. A magasabb síkokon az ember a világosságban él.

Az asztrál és mentál sík összekapcsolódása gyakori a keleti okkult gyakorló iskolákban. A vedantisták egy testről beszélnek, (amit manomayakosha-nak neveznek, mely értelemből áll) ahol teozófiai irodalmunk többnyire megkülönbözteti a kettőt (az asztrálist és

mentálist), és ennek a testnek tulajdonítják, amikor fel van ébresztve és működik, mindkét sík tapasztalatait. A rádza jóga iskolákban a jóga ösvényére pályázót mindig a mentálistól lefelé az asztrálisra való működésre tanították. Ez a nagyon elővigyázatos módszer Patanjali tanításaiban is mutatkozik, aki az első két lépést erkölcsinek mondja, és ezekben követel határozott haladást, mielőtt a sziddhikhez és jóga-erőkhöz vezető gyakorlatokat kezdi. A „Raja Yoga: The okkult training of the Hindus” c. könyvben Wood professzor az első lépéseket „Tíz parancsolat”-nak nevezte, és az öt korlátozást (tilalmat) így fordította: „Ne sebezzen, ne hazudj, ne lopj, ne légy mértéktelen, ne légy kapzsi. És az öt parancsolat: légy tiszta, megelégedett, önuralkodó, szorgalmas és odaadó.” Ezek a módszerek Aryasanga ideje előtt, régen már teljes erővel bírtak. Pandit N. Bhashyacharya és más szanszkrit tudós azt állítja, hogy Patanjali, aki nem volt a rendszer megalkotója, a híres Sutrát Kr.e. a kilencedik században adta a világnak.

„A Mesterek és az ösvény”-ben említettem, hogy a régi beavatásoknál gyakran sok időt szenteltek arra, hogy a jelöltet az asztrális munkára tanítsák, mivel a tanítvány felébresztése munkára azon a síkon egy aránylag későbbi fokon történt, mint a modern teozófusok között szokás, akik gyakran már sok asztrál munkát végeztek régen a beavatásuk előtt.

Ha a három csarnokot szubjektíven szemléljük, mint az emberi fejlődésben való haladás fokozatait, a következő jól ismert felosztást nyerjük: (1) az olyan ember, aki tudatlanul él a világban, a körülötte levő tárgyak által vonzva és taszítva, cselekedetre serkentve saját le nem győzött szenvedélyei és vágyai által – ez a tudatlan állapot. (2) Az olyan ember, aki megtanulja, hogy a természetnek határozott törvényei vannak, és felfogja, hogy ha vele dolgozik, akkor sokkal több hatalmat szerezhet, mint a tudatlanságának napjaiban – ez a tanulás csarnoka. (3) Az olyan ember, aki felfogta, hogy vannak szellemi törvények, és megtanul nekik szót fogadni. Ő tud újrászületésről és karmáról, és az etikai és erkölcsi törvényekről, amelyek saját és mások lelke haladásán uralkodnak. Tudatában van, hogy külső dolgok csak a fejlődő lélek céljaira valók, és a tudás szerint él. Ő a bölcsesség csarnokában van.

Blavatskyné leírja a tudat négy fokát:

A tudat három állapota, mely Jagrat, az éber állapot, Svapna, az álom állapot és Shushupti, a mély alvó állapot. Ez a három jógi állapot vezet a negyedikhez, a Turiya-hoz, az álom nélküli állapothoz, ez mind felett van, egy magas szellemi tudat állapota.

Ezek a tudatállapotok nincsenek rögzítve, de összefüggésbe lehet őket hozni a fent említett síkok sorozatával, vagy objektív csarnokokkal, annak a jelöltnek az esetében, akit az arhat beavatásra készítenek elő. Ebben az esetben az éber állapot a fizikai lehet, az álmodó az asztrál-mentál, az alvó a magasabb mentális és buddhi, és a turiya állapot az atmikus.

A meglehetősen furcsa kifejezések: éber, álmodó és alvó – úgy látszik, a fizikai sík szempontjából lettek kiválasztva, hogy megnevezzék a tudat magasságait, amit a jelölt különböző időkben elért. Amikor az ember az ügyei után járt a fizikai síkon, összes képességeivel éber a világon, úgy az első állapotban volt. Hogy a másodikat megérthessük, emlékezzünk, hogy kétféle álom van – a fizikai és éteri agy gyakran értelmetlen termékei, és az ember valódi tapasztalatai, a fizikai testétől távol, amikor az asztrál-mentális régiókban dolgozik és tanul. Ez utóbbiakra vonatkozik az „álmodó” kifejezés. A jelölt alszik, vagy majdnem alszik egy nappali álmában, utólag emlékszik ilyen tapasztalatokra, és az álomállapot tudatának tulajdonítja őket. Feltéve azonban, hogy a jelölt a testen kívül bármikor újból elalszik, a következő síksorozatra emelkedik és ott tudatos egy ideig azon a magasabb színvonalon. Valószínűleg a fizikai síkon felébredve semmire sem emlékszik, hogy mi történt, míg a testen kívül volt – agya nem volt hozzáhangolva, hogy feljegyezze az „álomállapot”-nál magasabb síkokról jövő tapasztalatokat. Úgy tűnne neki, mintha állom nélkül mélyen aludt

volna, és többnyire egyetlen érzése a nagy megelégedés és boldogság lenne. Az „alvó állapot” tehát tudat abban a még magasabb világban.

A negyedik állapotot néha transznak nevezik a következő okból. Gyakran magyarázták, hogy egy jelölt, amikor a testet elhagyja, egy fokkal feljebb tud emelkedni, mint amikor benne van. A tanítványnak mély meditációban is lehet transzban egy magasabb állapotba emelkedni, és utána ezt a tapasztalatot lehozni az éber emlékezetbe. Így az Arhat megérintheti a buddhi színvonalat, míg a fizikai testben van, és az atmikus vagy nirvánai síkot, amikor nincs benne, vagy mély meditációban vagy transzban. Az akshara kifejezés, amit itt a negyedik régióra alkalmazunk, egyszerűen azt jelenti, ami nem olvad el, ami elromolhatatlan.

Ugyanezt a kifejezés-sorozatot arányosan lehet használni kevésbé előrehaladott okkult tanulmányozókra is. Az egyik embernek az éber tudata lehet a fizikai síkon, álmodó állapota az asztráliston, mély alvása a mentáliston; egy másiknak, aki képes asztrális képességeit használni fizikai éber tudatában, álmotudata az alacsonyabb mentál síkon és alvó tudata a magasabb mentál síkon lesz, stb. A turiya egy magasabb állapot, amit minden esetben egy külön erőfeszítése az akaratsnak és a meditációnak segít elő. Ez az eszköze, hogy végül is az egész sorozatot, amely három részből áll, egy magasabb szintre emeljük, mint előbb volt. Míg az átmenet folyamatban van, mielőtt az új szintet megszállja, mindig lesz ez a negyedik fokozat.

Ezt látjuk meditációban. A jelölt leül és éber tudatát vaami tárgyra fogja rögzíteni – tegyük fel egy macskára. Azután felemelkedik az „álm állapot”-ba, és igyekszik az állat asztrális aspektusát megérteni. A következő lépés, hogy felemelkedik az „alvó állapot”-ba, és figyelmet szentel az állat mentális lényének. A negyedik lépés szamadhi lenne vagy kontempláció – egy igyekezet a jelentőségét és valóságát az ego számára felfogni, a macska három formáján túlmenően annak szubjektív értelmébe hatolni. Az elme rögzítése a macskára az első esetben koncentráció, a tudat felemelésének folyamata meditáció; az utolsó koncentráció a látás egy magasabb terén, azon túl, amit eddig elért, kontempláció (vagy szamadhi). Az utolsó igyekezet olyan lehet, mint egy felhő vagy köd átszakítása, amiből egy új látomás alakul ki lassanként, vagy amiből, mint egy villám villan fel. Minden esetben a gyakorló maradjon nagyon nyugodtan, hogy meg tudja tartani a benyomást, amilyen soká lehet. Az énré való egyetlen gondolat, a régi személyes vonatkozás kikergeti az egészet, úgy hogy még emlékezet sem marad, hogy milyen volt.

A három csarnok, úgy mondják, a vesződés végére vezet, nem a munka végére, figyeljék meg. Az alacsonyabb síkokon olyan értelemben fogjuk fel a munkát, ami teljesen eltér a magasabb világokétól. Számunkra itt lent a szó majdnem egyértelmű a vesződéssel, a rabszolga-munkával, de egy magasabb szemszögből nézve a munka valóban játék. A vesződés csak cselekvés, nem teremti az embert, aki végzi. De a legcsekélyebb munka, amit okkult módon végeznek, szívből, mintha Istennek és nem az embernek tennék, jobban elvégezve, mint valaha, jó az illető fejlődésének, aki végzi. Ha például egy levelet írnak, és azon fáradoznak, hogy csinosan, sőt szépen írják, hogy röviden, világosan és kellemesen fejezzék ki magukat, úgy fejlesztik kezüket, szemüket és agyukat, gondolaterejüket, szereteterejüket és akaraterejüket. Igazi munka, mint egy művészé, tele van alkotó (teremtő) befolyással és örömmel. Mi még ezekben a dolgokban is vesződést találunk, az alacsonyabb síkok akadályozó volta miatt. De még itt lenn sincs világos elválasztó vonal a vesződés és a játék között. Ha valaki például hosszú lovaglásra indul, az út első része csupa élvezet lesz ember és állat számára, de ez észrevétlenül elmúlik, míg az ember hirtelen rájön, hogy a lovaglás, ami kezdetben játék volt, most munka, sőt nehéz munka lett. Más esetekben esetleg egy feladat, ami rövid, kissé meghaladja erőnket, akkor a vesződés érzése áll elő. De valóban minden munka igazában játék, ha hajlandóság van, és nincs fáradság vagy túleröltetés.

Sokat tanulhatunk az állatoktól, sőt még a növényektől is e tekintetben. „Nőjetek, mint a virág” – mondja a Világosság az ösvényen, „Nyissátok meg szíveteket a napnak!” Krisztus mondta: „Nézzétek a mezők liliomait, hogyan nőnek, nem dolgoznak, sem nem fonnak, és mégis azt mondom nektek, hogy még Salamon minden pompájában nem volt úgy öltözve, mint ezek.” A holnaptól való halálos félelem készíti az embereket úgy vesződni, hogy izzadnak és keseregnek. De a Törvény azt mondja: „tegyétek meg ma, ami bölcs és helyes, és hagyjátok az eredményt, az majd gondoskodik önmagáról”. Ez nem a lustaság tana, hanem a munkáé, ami játék a vesződés helyett.

Ezt igen jól megvilágítja az, hogy mi módon mennek emberek egy hosszú útra. Az egyik ember beszáll a vonatba Chicagóban, és a türelmetlenség lázában marad 3 vagy 4 napig, amíg a vonat San Franciscoba, a céljába érkezik. Ő ott valamit el akar intézni, és közben utazása vesződés és nyomorúság. Egy másik ezer érdekes dolgot talál, a tájat, az embereket, magát a vonatot, számára az utazás egy boldog ünnep. És végül is sokkal többre tért el, mint a másik ember. A hindu falusi lakos nagyon közel él a természethez, és határozottan úgy nő, mint a virág. Egy ember elindul a falujából, hogy elhozza leveleit a postáról, vagy feladjon ott néhány levelet – talán 16 vagy 20 mérföldnyire. Nem lépked bután és fájdalmasan. Nem rázza idegeit bájtalan mozdulatokkal, amik egy elégedetlen vagy türelmetlen elméből erednek. A postája látomása nem egy megszálltság, ami kizár mindent érdeklődéséből, és készíti, hogy átkozza az út hosszúságáért. Nem, itt vannak rovarok, madarak, virágok, fák, folyók, felhők az égen, mezők, házak, emberek és állatok, és végül az áldott föld maga, amelyen egy kissé feküdni olyan, mintha bársonyon feküdné isteni karok között. Milyen keveset tud a fehér ember az életről és milyen sokat a vesződésről!

A hinduk régen azt tartották, hogy Isten játszik.

Sri Krishna játéka Lilá, a fejlődés nagy munkája, ami számunkra oly vesződéssel teljesnek tűnik, hogy megborzadunk az előttünk elterülő hosszú, dolgozó korszakoktól és pihenésért kiáltunk. Gondoljanak a mi mahakalpánk 311.040.000 millió évére. Micsoda illúzió! Ha a vesződések végére érünk, az élet csupa játék, csupa boldogság lesz.

A vesződés vége, bár nem a munka vége akkor jön, amikor a jelölt a negyedik ösvényre lép, a nirvánai síkra. Ő befejezte a nehéz munkát, az első öt bilincstől való megszabadulást: önös személyiség, kétely, babona, vonzás és taszítás (rokon- és ellenszenv), mindaz, ami az anyagi dolgokhoz való kötöttségét jelezte, amikkel az élete hosszú küzdelem volt a felfelé vezető meredek úton. De most a megmaradt öt bilincs belső, le kell ezeket is valóban győzni, de a fegyverei - derű, nyugalom, az akarat használata, ami a legnyugodtabb (legcsendesebb) dolog a világon. Ezek a bilincsek: vágy az élet után - akár formában, akár forma nélkül, gőg, izgulás és tudatlanság. Kevés hasznuk volna ezeknek a részletes taglalásából ezen a helyen, elég, ha megjegyezzük, hogy belső jellegűek, és meg kell állapítani, hogy ezek elpusztítására az embernek le kell higgadnia és járműveit lecsendesíteni a vonal fölött, ami a személyiséget az egótól elválasztja.

Korábbi fokozatokban, a vesződés vége előtt a tanulmányozó jól fogja tenni, ha életét bölcsen osztja be, úgy hogy munkája a Mester számára amennyire lehetséges, játék legyen, tiszta élvezet kellene, hogy legyen, hamisítatlan öröm, ily körülmények előmozdítanák a leggyorsabb haladást. A vesződés nem hoz érdemeket, sem különösebb hasznot, bár néha szükséges. Mily gyakran medítál a tanulmányozó, érezve hogy az milyen bosszantó, unalmas. De kötelességének tekinti, amit meg kell tenni, bár vesződéssel és szenvedéssel. Tegyük örömmel és ujjongva, mint játékot, vagy legalábbis nézzenek elébe annak az időnek, amikor majd ezt tehetik. Némely ember élvezi a jelent, és azt mondja: „most élvezni akarunk, majd a jövő gondoskodik önmagáról.” Mások büszke erővel félreállnak, és azt mondják: „visszautasítom arra felelni, ami engem búsíthatna”. De a tanítvány fogadja el az idő ütéseit és örvendjen a távoli jövőnek, amikor a játszma minden lépése az élvezet táncoló verse lehet.

A hét világról Blavatskyné azt mondja:

Némely keleti misztikus a lét hét síkjának a helyét állapítja meg Kala Hamsa testében, a hét szellemi loka-t vagy világot a hattyúban az időn és téren kívül, ami átváltoztatható a hattyúvá időben, amikor Brahman helyett Brahma lesz.

Minden hetes megnyilvánulás a természetben, mint az ember hét princípiuma, vagy a világ hét síkja, Parabrahmantól eredő hetes felosztásból ered. A hét princípiumból három az egyetemes tudatban nyilvánul meg, három további a Mulaprakritiban. Egy marad a forrásnál, és magában foglalja az összes többi, mert a soknak a jelenléte nem rontja Annak az egységét, ami valóban Egy. Így az alacsonyabb színvonalán az ember, aki felülkerekedik princípiumai középső sorozatán (atma-buddhi-manasz), és felmegy az elsőbe (a Monádba), bár megmenekül a világoktól vagy síkoktól, megtalálja őket mind abban az új állapotban, a valódi nirvánában, mely annyira túl van a tudatállapoton, mint az a csupán anyagállapoton. Mi így beszélünk róla a harmadik személyben, csak mint megalkuvás a tudatlansággal, és rá kell mutatnunk, hogy a mondottakat le kellene fordítani a „te” kifejezéseibe a tudatra, és „én”-be a tudatfölötti nirvana igaz életére vonatkozóan, hogy megérthető legyen. Ezekbe a világokba azonban nem az Arhat lép be, hanem a teljes Adeptus.

Több más módja van annak, amint az Arhatra gondolhatunk, ahogy az örök nyugalom hét világába belép.

Egyik módon azok a világok az atma-sík alsíkjai, amelyeken keresztül az Arhat elkezd felmászni. Az olyan ember ismertetőjele, aki bennük lakik, változatlan derű, mert mindent az Egy Én-ként lát, és ahol ezt felfogják, ott félelemnek és aggodalomnak nincs helye. Mint a Gita mondja: „A bölcs számára, aki jogában trónol, a derűt nevezik eszköznek.” Nem mintha a tevékenység hiányozna e régiókból, az az állandóan mozgó élet egyetlen hulláma, de az Egy akaratának nincsenek akadályai. A buddhi síkon még van kettősség olyan értelemben, hogy az ember másokat lát, bár ugyanazt az Én-t látjuk bennünk lakni, mint önmagunkban. De a buddhin is felül kell emelkedni, mert a szeretet kettősséget foglal magában.

A derű, amit az Arhat mind nagyobb mértékben megszerez, létezésünk közönséges síkjainak új arcot kölcsönöz. Olyan szabadságot élvez bennük, amit mások nem ismernek, azt találta, hogy a munka – játék. A boldogság völgyét megérintette, felfedezte, hogy az élet nemcsak ott, hanem minden síkon tiszta élvezet. Nemcsak látja és szereti a múló formák mögött haladó életet, hanem érzi az isteni akaratot a változó életben és örvendezik neki. Az örök pihenés nem lustaság, hanem teljes belső békéje annak, aki tudja, hogy minden jól van, hogy az isteni akarat jelen van abban, ami másoknak úgy tűnik, mint a haladás akadályozása, és abban is, ami maga a látszólagos haladás. Egy filozófus egyszer bepillantást nyert ebbe az eszmébe, amikor azt mondta: „Legyetek derűsek, mert ha saját hibákon kívül kudarcot vallotok, az jobb siker, mint tudtátok, mert az Isteni Akarat teljesült.” Az Arhat tud valamit a békéről, mely a megértést felülmúlja, mert ő az örökkévalóságban kezd élni. Ez – mondja Blavatskyné - „a teljes szellemi tudat helye, amin túl már nincs veszély annak a számára, aki azt elérte.”

Ha biztonságban akarsz áthaladni az első csarnokon, elméd ne tévessze össze a benne égő gyönyörök tüzeit az élet napjával.

Ha biztonságban akarsz áthaladni a második csarnokon, ne állj meg, hogy bódító virágainak illatát beleheld. Ha szabadulni akarsz karmikus láncaidtól, ne keresd gurudat Mája birodalmában.

A bölcsök nem időznek az érzékek gyönyörkertjében.

A bölcsök nem hallgatnak az illúzió csábító hangjaira.

Azt keresd, akinek segítségével a Bölcsesség Csarnokában újra megszülethetsz, a túlsó csarnokban, ahol az árnyékok ismeretlenek, ahol az igazság fénye elmúlhatatlan dicsőségben ragyog.

Az itt említett guru a Mester, a tanító. Blavatskyné így fejezi ki:

A beavatottat, aki a tanítványt a neki átadott tudás révén szellemi vagy második születéséhez vezeti, az ő apjának, gurujának vagy Mesterének nevezik.

A guruk vagy Mesterek életének és munkájának egy leírása található a „Mesterek és az ösvény” c. könyvben. Magasztos erejük csodálatos képe látható Kuthumi mester meditációjáról szóló elbeszélésében, amint kertjében vagy szobájában ül, és úgy látszik, medítál, de valójában az emberek millióit figyeli, minden egyes egyénnel úgy foglalkozik, mint egy közönséges ember tenné, ha egynek szentelné teljes figyelmét.

Minden egonak egy Mester segít, úgy hogy az olyan ember, aki magában az alacsonyabb és a magasabb én közötti összeköttetést meg tudja élénkíteni, megkaphatja azt a segítséget személyes életében. A guruk, akikkel a fizikai síkon találkozni lehet, többnyire beavatottak, a teljes Adeptusok előrehaladott tanítványai, mint előbb említettem.

Az, ami önmagától létező (nincs megteremtve), benned lakozik, amint e csarnokban is lakozik. Ha el akarod érni és egyesíteni a kettőt, vedd le az illúzió sötét ruháit. Ahhoz, hogy a kettő összeolvadhasson, némítsd el a test szavát, világosságod és az övé közé ne engedj érzéki képeket férközni. És felismerve adzsnyanádat, menekülj a Tanulás Csarnokából. Álnok szépségével veszélyes e csarnok és csak megpróbáltatásodra tör. Vigyázz, lanú (tanítvány), nehogy ámitó ragyogásától elkápráztatva lelked ott időzzön, és csalóka fényének rabul essék. E fény a nagy csábító (Mára) ékszeréből ragyog. Az érzékeket megbabonázza, az értelmet elvakítja, a vigyázatlant roncsként otthagyja.

Az, ami nincs megteremtve, a magasabb hármasságra (atma-buddhi-manasz) vonatkozik, megkülönböztetve a személyiségtől és annak testeitől. Az az állítás, hogy a tanulás csarnoka csak megpróbáltatásra szükséges, a tudatlanság csarnokára is vonatkozik. Az anyagi síkok sorozata, a fizikai, asztrál és alacsonyabb mentál, az ember iskolájának csak épületei és berendezése, amiben játékszerekkel tanítanak. Nincs olyan tapasztalat, ami a lelket ne módosítaná, és valami bölcsességet ne adna neki, de aki az egésznek a nevelő célját érzi, és tanulni vágyik, és kivonni a tanulságot az örök érvényű életleckékből, nem fogja a játékszereket önmagukban vonzóknak találni. Olyan lesz, mint a méhecske, mely elveszi a mézet a virágtól, és elmegy anélkül, hogy az illattól és színtől lerészegedne.

Mára a külső dolgok vonzásának megszemélyesítője, Blavatskyné így írja le:

„Mára az exoterikus (külső) vallásokban egy démon, egy Asura, de az ezoterikus filozófiában a megszemélyesített kísértés az emberek bűnei által. Szóról szóra lefordítva azt jelenti: az, ami a lelket megöli. Úgy ábrázolják, mint a Marák királyát, koronával, amelyben egy oly fényes ékkő ragyog, hogy megvakítja azt, aki nézi. Ez a fény persze a bűn vonzására vonatkozik, amivel némely természetre hat.

Az „Ázsia világossága” c. műben Sir Edwin Arnold élénk képet adott a sötétség e hercegéről, amint előjött, a tíz főbűnt vezetve, az ő gonosz angyalait az Úr Buddha ellen, amikor ő a Bodhi-fa alatt ült közelgő megvilágosodása előtt.

Az éjjeli lámpád lobogó lángjához vonzott lepke végzete, hogy égett szárnyal, tapadós olajban lelje halálát. A vigyázatlan lélek, aki nem küzd meg az illúzió gúnyos démonával, Mára rabszolgájaként tér vissza a földre.

Íme a lelkek serege! Nézd, mint lebegnek az emberi élet viharzó tengerén, és fáradtan, vérzön, szárnya-törötten, mint hanyatlik egyik a másik után a dagadó hullámokba. Orkántól hanyattatva, forgószéltől elragadva alámerülnek a habokban és eltűnnek az első nagy örvényben.

Az „elveszett lelkek” egy igen bonyolult tárgy. Némelyek olyanok, mint gyermekek az iskola osztályában, akik nem képesek társaikkal lépést tartani a következő osztályba az év végén, vagy azért, mert túl fiatalok, vagy mert lusták voltak. Azután vannak olyan esetek is, ahol a személyiség annyira belemerült az anyag hálójába a testi élete alatt, hogy nincs mit adnia az egonak, és akkor el lehet vágni. Harmadszor ott vannak a fekete varázslat gyakorlatának borzasztó gyümölcsei. Túl soká tartana a tárgyat itt részletezni, hosszasan foglalkoztam vele az „Inner Life” c. mű I. kötetében.

Némely kifejezés ezekben a szakaszokban tartalmazza a keleti képzelő-tehetség minden erejét. Nem szabad túlságosan betű szerint venni az elhagyott roncokat és a törött szárnyakat. Az, aki lehullik az ösvényről anyagi vágyak miatt, határozottan zátonyra juttatja szellemi kilátásait egy időre, de még ebben az esetben is tanult valamit, ami a léleknek hasznos lesz később. Minden esetben legjobb az embernek bölcs gondolkodással tanulni, csak ha ezt elhanyagolja, akkor szükséges, hogy keserű tapasztalat lépjen helyébe.

Abszolút nem szükséges, hogy bármely emberi lény mindenfajta tapasztalaton átmenjen. Minél előrehaladottabb és bölcsőbb lesz az ember, annál többet fog mindenben látni, és sokat fog olyan csekélységekben tanulni, ami mellett mások, mint jelentéktelen mellett elmennek. Azt mondják, hogy egy bolond még a bölcstől sem tud tanulni, viszont a bölcs mindig tud tanulni még a bolondtól is. Nem szükséges kezünket a tűzbe tartani, hogy tudjuk a tényt, hogy a tűz éget. De nagy áldás, hogy azok, akik nem hajlandók gondolkozni és szándékosan tanulni, a tapasztalat szigorú iskolájában tanulhatnak, ami nélkül nem tanulnának, és nem haladnának.

A karma törvénye, ami meghozza az embereknek azt a tapasztalatot, amit ők másoknak okoztak, egy jótevő és végül megszabadító, nem a bosszúállás és büntetés eszköze. Tegyük fel például, hogy egy útonálló megtámad egy úriembert, leüti, talán megöli és elveszi a pénzét. A törvény szerint előbb-utóbb neki is ilyen kínos tapasztalaton kell átesnie. A rabló képes volt egy ilyen cselekedetre, mert ő maga egy durva lény volt, érzékenység és képzelőtehetség nélkül, máskülönben gondolt volna áldozatának érzéseire és annak családjára és felesége érzéseire, és ez a gondolat megállította volna a kezét. Mert ő durva, buta, képzeletnélküli, ezért az útonállónak szüksége van az ilyen erőszakos tapasztalatra, amit ő másoknak okozott, ennél kevesebb őt nem fogja megindítani. Később, amikor karmikus visszafizetés révén már volt szenvedésben része, emlékezni fog, mielőtt valakit leüt, és azt mondja magának: „Ez nem nagyon szép dolog annak a szegény embernek”. És akkor elkezd javulni, hála a törvénynek, amely mindig nevelő, sohasem büntető.

VIII. fejezet

A Világ Anyja

Ha a Bölcsesség Csarnokán át, óh tanítvány, el akarod érni az üdvösség völgyét, a különváltság szörnyű eretnekségétől, amely elszakít másoktól, szorosán zárd el érzékeidet.

C.W.L.: Herbert Spencer nagyon közel jutott a fejlődésről szóló szellemi igazság megnyilvánításához, amikor úgy írja le, mint a szerkezet és működés egy haladó változását az össze nem függő egyneműség állapotából az összefüggő különeműségbe. Neki a fejlődés azt jelentette, hogy olyasmi, ami eleinte azonos és külön volt, később különböző lett, de egyesült. Ez a specializálódás látható az emberi testben, amelynek különböző szervei vannak, amik az egészért működnek, így az emésztés szervei az élelmet az egész test számára emésztik, és a kezek fognak, a lábak járnak, a szemek néznek az egész test számára. Hasonlóképpen a

társaság mind szervezettebbé válik az idő folyamán. Az emberek mind különbözőbbé válnak egymástól, amint az életben a foglalkozások tudásban és ügyességben előre haladnak. Az orvos gyógyít mindenkit, a tanító tanít mindenkit, a hídépítő hidat épít mindenki részére. Egy ember sokak javáért dolgozik és a sokak munkája visszafolyik az ő javára.

Amikor az emberek elnyerik az organikus érzéket és érzést társaikért, akkor megszűnnek össze nem függő, egynemű emberi lényekből álló tömeg lenni, különböző neműekké és összefüggőkké válnak. Egy ilyen beállítású ember a tőle telhető legjobbat fogja tenni a közössége, vagy nemzete, vagy az emberiség javára, és az egység törvényére bízva, hogy neki meghozza, amire szüksége van, a nagy test többi szervétől. Az össze nem függő egynemű elemei az anyagnak vagy a társadalomnak nem tudják magukat megszervezni, a belső princípium az, ami összevonja őket, és gyors haladást tesz lehetővé kölcsönös segítség által. Az egység a szeretet az erő a fejlődés mögött, az élet energiája, ez buddhi, a legnagyobb bölcsesség. Mély különbség van az együttműködés és a testvériség közt – az első az emberek kölcsönös viszonyának intelligens elismeréséből ered, az utóbbi egy elképzelés az érzésben, hogy ugyanaz az élet lakik mindenkinben.

Az egyén fejlődésében többnyire az együttműködés szelleme fejlődik ki először. A világ ügyei összehoznak embereket és azután a kapcsolat által buddhi isteni tüze meggyullad. Két ember pl. együtt indul aranyat ásni, és támogatja egymást a munkában. Igaz barátság következik be, de ha esetleg – mint néha előfordul – a testvériség jön előbb, az nem fog tökéletes és hasznos együttműködéssé fejlődni, hacsak az értelem is fel nem ébred, és felhasználják az élet ügyeire. Példának hozom fel Copperfield Dávid és ügyetlen felesége, Dora közötti szép szerelmet, akit a regényíró kénytelen volt megölni, hogy helyet készítsen a gyakorlatibb Ágnesnek, és így a mesének jobb véget adjon.

Az okkult életben előfordul, hogy a jelöltek, akik kifejlesztették a magasabb intelligenciát, úgy hogy nagyon elismerik az együttműködés elvét és a szellemi törvényeket, gyakran kedvetlennek érzik magukat és látszólag képtelenek gyors haladásra. Arra várnak, hogy felébredjen bennük az igazi szeretet, a buddhi. Ez a belső ember lángoló energiája. De a való spirituális kibontakozás e második fokán gyakran sok nyugtalanság és baj lesz, az isteni energia rendszertelenül és nem mindig a legbölcsebb módon árad ki, és sok szomorúságot okoz a birtokosának, amíg a harmadik fokozatot, a derű helyét elérte. Mivel ez a derű a cél, amihez a csend hangja irányítja a jelöltet, azt mondja neki, hogy menjen át a Bölcsesség Csarnokán a boldogság völgyébe. Még a buddhi síkon is van egy bizonyos kettősség vagy különállóság. Nem szerethetjük önmagunkat, a szeretetnek szüksége van egy tárgyra még akkor is, ha az nem egy anyagi tárgy, hanem sok szellemi lélekben megnyilvánult isteni élet. Buddhi az első fátyol, a magasabb én Avalokiteshvará-ja, nem a Parabrahman. A különváltság szörnyű eretnokségén túl kell adni egymás után minden síkon, a fizikain, az asztrálison, a mentálison és még a buddhin is.

Ne engedd elszakadni a Mája tengerébe merült, benned rejlő „ég szülöttét” az egyetemes Szülőtől (lélektől), hanem zárd a tüzes erőt legbelsőbb kamrádba, szíved kamrájába, a Világ Anyjának lakhelyére.

Akkor ez az erő szívedből a hatodik, a középső régióba száll, amely szemeid közt fekszik, s ott az Egy Lélek lehelete lesz, a mindent betöltő hang, Mestered hangja.

Az „ég szülötte” chitta, az alacsonyabb értelem. A fenti lélekből született, amikor a manasz kettőssé válik a testet öltéskor. Atma-buddhi-manasz síkjait a mennyország jellemzi, míg a személyiség síkjairól, mint a földről beszélünk. Már megfigyeltük a minőségi különbséget, amik az emberi megnyilvánulás öt síkját kettéosztják. Ezen az ötön túl a monádi és isteni síkok együttlévé adják a harmadik osztályt. Így a hét világot háromra is lehet osztani, a legalacsonyabb, sattuva vagy a törvény osztálya, itt mindent szabályozottan találunk,

de az embernek van némi szabadsága a benne levő „ég szülötte” miatt, így a törvényhozó energiájának nagy része hat rajta át. Miután az embernek szabadsága és hatalma van a saját útján járni, ezért élete többnyire rendetlenebb, kevésbé szabályozott, mint a külső természet alacsonyabb birodalmaié.

A síkok középső osztálya tartalmazza a szellemi energiát, a belső életet, ami nélkül a többi halott és mozdulatlan volna. Ezek az isteni síkok, a ragyogó Avalokita vagy látható Istené, az élet, amit a bölcsesség lát, nem a forma, ami a tudás által látható.

A síkok legmagasabb csoportja a Monádé, az Én, ami üdvösség (boldogság?) és szabadság, ahol a valóságok találhatók, melyek minden emberi ideál mögött vannak, és a tudat fölötti extázis, mely a szépség, jóság, igazság, harmónia, megértés, egység és szabadság netovábbja.

Amit itt a tüzes erőnek neveznek, az az erő, amit a szanszkritban kundalininak hívnak. Ezt úgy írhatnánk le, mint szunnyadó tüzet, ami össze van tekeredve, mint egy alvó kígyó a gerinc aljánál minden emberben, kivéve azokban, akikben külön felébresztették, és tevékenyen működik az étertestben. Nem nehéz egy ilyen tűz létezését elképzelni, mivel ismert tény, hogy a tüdők lélegzése állandóan lassú tüzet táplál, és az emésztés is egyfajta tűz. Kundalini inkább a villany tüzéhez hasonló – egy olyan erő, mely hőt fejleszt, ahol ellenállás van – mint tűzhez, ami tüzelőanyagot éget, de nem ugyanahhoz az erő-fajtához tartozik, mint a villamosság.

Erről a tárgyról cikkeket írtam, a kígyótűzről és az erőközpontokról az „Inner Life”-ban, és az életerőről a „Hidden Side of Things” IV. fejezetében, és a Csakrák-ban. Kiterjedt, de kissé homályos irodalma van e tárgynak a szanszkritban (Shatchakranirupana, Ananda Lahari és mások). Az elsőnek kitűnő fordításához Arthur Avalon írta az előszót: „The Serpent Fire” címmel.

A következőkben nagyon rövid összefoglalást adok a tárgyról. Kundalini az alacsonyabb vége a Logosz egy bizonyos fajta erőkiadásának, és általában szunnyadva fekszik a gerinc alján levő erőközpontban vagy csakrában. Ha idő előtt felébresztik, vagyis mielőtt az ember jellemét megtisztította az érzéki tisztátalanság és önzés minden foltjától, leözönlik és feléleszt bizonyos alacsonyabb központokat a testben, amiket csak a fekete mágia némely visszatartó formájában használnak, és ellenállhatatlanul magával ragadja a szerencsétlen embert egy leírhatatlanul borzalmas életbe. Legjobb esetben megerősíti mindazt, ami az emberben van, beleértve olyan tulajdonságokat, mint becsvágy és gőg. Kundalinit csakis egy Mester személyes utasítására szabad felébreszteni, aki meg fogja tanítani a tanulmányozót, hogyan kell azt akarttal felébreszteni, és ha felébresztette, mi módon kell megmozdítani. A tekervényes útról, amelyen végig kell vezetni a csakrákon vagy erőközpontokon át attól, amely a gerinc aljához közel fekszik, a többihez, mely az éteri hasonmás felületén van, a lép, a köldök, a szív, a nyak, a szemöldök közt és a fej tetején. Ez a folyamat különbözik a különböző fajta embereknél, és ez egy egészen határozott fizikai dolog, mert az erőnek szó szerint utat kell égetnie az étertest tisztátalanságai között.

Az asztrálestben is vannak csakrák, amelyeket kundalini már felébresztett azon a síkon ténykedve bizonyos népekben. Ezeknek az erőközpontoknak a kifejlesztése szenzitívvé tette az asztrálestet a síkkal szemben, felébresztette az érzését, a képességét, hogy utazgathasson, barátságosan válaszolhasson más lényekre, látását, hallását és általában asztrális képességeit. De ezeknek a tapasztalatoknak vagy asztrális képességeknek az emlékezete a fizikai testben tartózkodás alatt csak akkor válik lehetségessé határozottan és jól irányított módon, amikor kundalinit az éteri hasonmásban végigvezették a megfelelő erőközpontokon.

A szemek közötti hely külön említése a tobozmirigyre és az agyalapi mirigyre vonatkozik. A hatodik és hetedik asztrálközpont erői (amelyek a szemöldökök között ill. a fejtetőn vannak, többnyire egybefutnak a tobozmirigyben, amikor az éteri központot

felébresztik, és azután megélnéik és rajta keresztül működnek. De van egy bizonyos fajta ember (akiről szövegünkben szó esik), akiben a hetedik asztrál csakra megélnéik a tobozmirigy az agyalapi mirigy helyett, és ebben az esetben közvetlen érintkezési vonalat létesít az alacsonyabb mentál síkkal anélkül, hogy látszólag áthaladna az asztrál síkon a szokásos módon. Ezen a csatornán át jönnek számunkra a közlések belülről, míg a másik fajta emberek részére az agyalapi mirigyen át jönnek.

Amikor a kundalini magától felébred – ami ritkán fordul elő – vagy véletlen szerencsétlenség következtében felébresztik, többnyire igyekeznek a gerinc belsején felfelé haladni ahelyett, hogy a spirituális utat követné, amin az okkultistát tanítják, hogy vezesse. Ebben az esetben valószínűleg kiárad a fejen át, és az ember nem fog egyébtől szenvedni, mint ideiglenes eszméletlenségtől.

A hindu könyvek inkább céloznak rá, mint magyarázzák, hogy mi történik. Ők nem hivatkoznak az éteri hasonmás felületén levő csakrákra, hanem azoknak a gyökeréről beszélnek, amik a gerincben vannak. A gerincben annak alapjától a tetejéig fut Merudanda, Meru botja, a teremtés központi tengelye. Abban a botban van a shushumna elnevezésű csatorna, és ez utóbbiban a chitrini elnevezésű csatorna, mely „oly vékony, mint a pókháló”. Erre vannak a csakrák felfűzve, mint a bambuszon a csomók. A csakrák legalacsonyabbja a gerinc alapjánál fekszik, és abban alszik a kundalini, a Merudanda száját bezárva.

A jelölt célja a kundalinit felvinni az összes csakrán át, amíg eléri azt, mely a szemöldökök között van. Akkor a jelölt azt találja, hogy ő úgyszólván visszamarad, míg kundalini előreugrik a sahasrara-ba, a nagy „ezerlevelű” lótuszba a fej tetején. Ha az ember vele megy, ez kiviszi a testből, és egyelőre megállítja a testben való meditációját. Kundalini a chitrinin megy fel apránként, amint a jelölt meditációban használja az akaratát. Egy gyakorlatban talán nem jut nagyon messzire, de a következőben kissé tovább megy, és így tovább. Amikor a kundalini eljut a csakrák vagy lótuszok egyikéhez, azt átszúrja, és a virág, mely eddig lefelé fordult, most fölfelé fordul. A jelölt medítál rajta valamilyen formában, és a társain, akik abban a lótuszban ülnek. Minden lótusznak egy gazdag jelképekkel teli, kidolgozott dhyana vagy meditáció van előírva. Amikor a meditációnak vége van, a jelölt ugyanazon az úton visszavezeti a kundalinit a muladharaba, de némely iskolákban csupán a szív csakrába viszik vissza, ahol ő bemegy oda, amit az ő szobájának neveznek.

A kundalinit különböző módszerekkel lehet felébreszteni, de csak egy guru vagy hozzáértő tanító, egy Mester irányítása alatt szabad tenni, aki a Testvériségnek felelős a jelölt edzéséért. Nem valószínű, hogy ezt a felébresztést vezesse, amíg az első három bilincset az ösvényen a jelölt saját erejéből kiirtotta úgy, hogy már nincs veszélyben, hogy érzéki vagy anyagi dolgok felizgatják. Akkor az ő „ég szülötte” szorosán egyesülve vagy összhangba hozva a magasabb manasz-szal, úr maradhat a személyiség hármasságában, és amikor kundalini erejét felszabadítják a testben, akkor valószínűleg tiszta csatornába fut a magasabb Én szolgálatára. Ezért a kundalini felébresztése többnyire valamikor a harmadik beavatás körül következik be, vagy a jelenlegi kali yugában vagy sötét korszakban úgy mondják, hogy később. Még ekkor is különböző rétegekben keltik fel, úgy hogy a korai állapotokban csak általános érzékenységet kölcsönöz a magasabb síkokkal szemben.

Kundalinire úgy gondolnak, mint istennőre, ő az, amit shabdahrahman-nak neveznek a testben. Shabda hangot jelent, a hang teremtő erő, mint fent elmagyaráztam. A beszéd a legkülsőbb formája. Ez a gondolat egy kifejezése, amely igazi formájában kriyashakti. Azt mondják, hogy az ABC bizonyos betűi, amelyek az emberi beszéd alapjai, a csakrákban székelnek, és azoknak a betűknek a hatalma (az ő részük a teremtő szóból) lesz felébresztve, amikor a kundalini behatol a csakrákba, a Shivával való egyesülés után a legmagasabb központban, ez okozza, hogy ragyogóan felvilágítanak kundalini fényével. Brahma-nak, a harmadik Logosznak beszéde négyfokozatú, ezért őt a négyarcúnak nevezik. Amikor

kundalini képviseli őt a testben, akkor ezt a négy formát is kimutatja, amint felemelkedik a csakrákon keresztül.

Kundalinit a világ anyjának nevezik, mert a tudat hatalmának külső hatását mindig nőneműnek tekintik. Így akarat, bölcsesség és cselekvés nőneműek, mivel ezek shakti-k vagy erők, az isteninek kifelé fordított arculatai. Ő mindezeknek a képviselője, amint azok a világ teremtésében kifejezésre jutottak Brahma, a harmadik Logosz cselekedete által. Azt is mondják, hogy ő a világ anyja, mert ő általa jöttek tudatos létezésre a különböző síkok az okkultista részére.

Blavatskyné következő lábjegyzete is megvilágítja a fenti magyarázatokat.

A szív belső kamráját (szobáját) a szanszkritban Brahma pura-nak hívják. A tüzes erő a kundalini.

Az „erő” és a „világ anyja” neveket adták kundalininek, ez egyike a misztikus jógi erőknél. Ez buddhi, egy tevékeny és nem passzív erőnek tekintve (ami általában, amikor a legmagasabb szellem, Atma járművének vagy tartályának tekintik). Ez egy elektro-spirituális erő, mely működésre felkeltve éppoly könnyen tud ölni, mint teremteni.

Semmi esetre sem biztos, mit értett Blavatskyné az alatt, hogy kundalini aktív buddhi, de különböző elgondolásokat ajánlhatunk.

Normális emberekben buddhi nem pozitívan tevékeny a külső életben, de amikor eldobta az első három bilincset, a személyiség annyira megtisztult, hogy az asztráltest már nem csak saját magának tevékenykedik, hanem hűségesen felel a buddhinak, aki most aktív. Ezen a fokon vagy ehhez közel a kundalinit gyakran felébresztik, mint láttuk, és amikor az asztráltest képességeit megnyitják a jelöltnek, míg a fizikai testben van, az egy asztráltest, amely buddhit tükrözi, mely most az ember életében a szeretetnek valóságos tüzevé válik. Hogy tisztánlátást és más pszichikus erőket még az emberi fejlődés ezen előrehaladott állapotában sem kell a fizikai agyban felébreszteni, arra rámutat Dr. Besant a „Beavatás” c. könyvében. Ő ott azt mondja, hogy mielőtt valaki a harmadik beavatáshoz kerül, meg kell tanulnia az intuíció (buddhi) szellemét a fizikai tudatba lehozni, úgy hogy az benne lakozzék, és vezesse őt. Azután hozzáteszi: ezt a folyamatot többnyire a „pszichikai erők kifejtésének” nevezik, és ez így is van, a „pszichikus” szó való értelmében. De nem jelenti a tisztánlátás és hallás kifejtését, ami egy másik folyamatától függ.

A teljes magasabb hármasság (atma-buddhi-manasz) csak a középső tagja, vagyis buddhija a még többet magába foglaló hármasságnak, ami a Monád, az Én és a személyiség. Ez a nagyobb buddhi háromrétű (akarat, bölcsesség és cselekedet), és most a harmadik aspektus (cselekedet, kriyashakti) kezd működni a testben, felébreszti a szervét és felszabadítja szunnyadó erőit.

Csak ekkor lehetsz az „ég vándora”, aki a szelek szárnyán, a hullámok felett jár, akinek lépése nem érinti az árt.

Erről Blavatskyné azt mondja:

Kechana „égi vándor” vagy „égjáró”. Mint a hatodik Adhyaya-ban, a misztikus munkák királyában Jnanaeshari-ban magyarázzák, a jógi teste olyanná válik, mint amit szélből formálnak, mint egy felhő, melyből tagok hajtanak (sarjadnak) ki, „ezek után ő (a jógi) látja, ami a tengerek és csillagok mögött van: hallja és érti az angyalok hangját, és észleli, ami egy hangya elméjében folyik.”

Az a kifejezés, hogy „égjáró”, több különböző fokú jelentőséggel bír. Az indiai mesében például a nagy Rishi Nárádáról mondták, aki mint a Logosz küldötte a tiszta akashán át glóbuszról glóbuszra tudott utazni. Az alacsonyabb síkokon az asztráltest vagy mayavi rupa mutatja, hogyan lehet a levegőben vagy az égen utazni közönséges embereknek.

Az asztrálsíkon a közönséges ember olyan, mint a felhő, kámával tele, vagyis vágy és érzelem, se semmiképpen sem egy határozott lény, mint a fizikai síkon. De ha legyőzi kámáját, és határozott formát ad neki, akkor az asztráltest járművé lesz szervezve, már nem káma, hanem káma-rupa. Még később, körülbelül amikor az első három bilincstől megszabadul, a mayavi rupát formálja, és ez képessé teszi őt, hogy mentális testével az asztrálsíkon és az alacsonyabb mentálsíkon működjen. Ezt annak az állításnak az egyik magyarázataként lehet venni, hogy „lába nem érinti a vizeket”, víz lévén az asztrálsík jelképe.

IX. fejezet

A hét hang

Mielőtt lábad a hágsó magasabb fokára lépne, a rejtelmes hangok hágsójára, belső Istened hangját hétféleképpen kell hallanod.

C.W.L.: Már említettem, hogy a Csend hangja a jelöltet a negyedik beavatásig van hivatva elvezetni. Azon a ponton tudata felemelkedett a hetedik princípiumhoz, és az atmikus vagy nirvána síkon kezd működni. Az ember akkor kész a létra felső fokát járni, és egy olyan edzésfolyamaton megy át, ami előkészíti az ötödik beavatásra, hogy Asekha Adeptussá váljon. Az ösvény két egyenlő részre van osztva, amit a létra alacsonyabb és magasabb fokainak nevezhetünk.

Azt mondják, hogy a beavatottnak a létra alacsonyabb fokán hét módon kell hallani belső Istene hangját. Az a belső isten a jelen állapotban a magasabb én, a buddhi, a második princípium. Meditációjában a jelölt esetleg hallja a hét hang sorozatát vagy sem, ami a buddhi sík hét alsíkján való haladását jelzi, ez a lelki temperamentumától függ. De amit tennie kell minden esetben az, hogy a buddhi befolyását lehozza életébe mindegyik alacsonyabb síkra úgy, hogy összes princípiumainak ténykedése által legyen irányítva, és így a belső Istene állandóan jelen lesz életében.

A későbbi fokot a misztikus hangok létrájának nevezik, talán azért, mert ezek a csend szavának hangjai, mely az atmában vagy Én-ben van elrejtve. Nem szabad a szövegünkben előforduló angol szavak értelmét eltúlozni, mert az csak fordítás, bár minden szanszkrit és páli szó gazdag technikai jelentőséggel bír. Azonban a misztikus szó, amely olyan töből ered, mely azt jelenti: a szemeket becsukni – itt olyan hangokra utal, amik egyáltalán nem keverednek a külső életbe, hanem mintegy föntről irányítanak a lelkiismeret ex cathedra módján. Ez magába foglalja, hogy a hangok, amiket említenek, könnyebben elérhetők, semmi esetre sem misztikusok a jelölt számára az adott fokon. Az igaz lelkiismeret nem mondja meg, hogy mit kell tenni, mint általában feltételezik, hanem *megparancsolja*, hogy kövessék, amit már igazán tudnak, hogy az a legjobb, amikor értelmük megpróbál valami kifogást találni, hogy másképp cselekedjen. A spirituális akarat tekintélyével beszél és meghatározza életünk útját. Ez nem atma, hanem buddhi, a második princípium, amely intuitíve ismeretet ad, hogy mi a helyes és mi a helytelen. A manasz inspirációt ad, buddhi a jó és rossz közötti megkülönböztetés intuícióját, atma az irányító lelkiismeretet.

Az első olyan, mint a párjától búcsúzó csalogány édes dala.

Mint a dhjani-k ezüst cimbalmának hangja, úgy csendül a második, felébresztve a hunyorgó csillagokat.

Olyan a következő, mint a kagylóba zárt tenger-szellem dallamos panasza.

A viná szava következik erre.

Az ötödik a nádsíp hangjával sikolt füledbe.

Majd trombita-harsogássá változik.

Az utóbbi úgy rezeg, mint a viharfelhő tompa morajlása.

A hetedik minden hangot elnyel. A hangok elhalnak és nem hallhatók többé.

A hét hang említett sorozata sok fejtörést okozott azok között, akik e könyvecskén meditatálnak. Először figyeljük meg a hangok jellegét, azután látni fogjuk, hogy többféle magyarázat lehetséges. Anyagiságukban növekszenek, és behatóságuk csökken az itt megadott sorrendben. Az ember észreveheti pl. a különbséget a vina és a régimódi indiai trombita között. Majdnem mindig meglepetésszerűen hat az európaiakra, amikor a vina csodálatos finom hangját hallják, talán egy nagy és zsúfolt teremben, ahogy minden erőfeszítés nélkül minden sarokba behatol és azt a benyomást kelti, hogy a hang már félig eltávolodott anyagi síkjainkról.

A sorozat legmagasabb hangját a csalogány egyfajta énekéhez hasonlítják. Azt mondják, hogy alkalomadtán ennek a madárnak a hangja mind magasabb lesz, míg eléri az emberi hallás határát, bár még lehet az éneklő madár torkának rezgését látni. Hogy ilyen magas hangok léteznek, azt a tudomány tanulmányozói jól tudják. A sziréna hangját fel lehet fokozni a levegő vagy gőz nyomásának növelésével, míg a hallgatók egyik a másik után kijelentik, hogy már nem hallják. Van egyfajta füttyülő, amivel a német rendőrökutyákat hívják. Ha valaki belefúj egy ilyen sípba, ami úgy néz ki, mint egy közönséges füttyülő, senki sem hallja a legcsekélyebb hangot sem, de a kutya egy másik szobából vagy egy bizonyos távolságból fülét hegyezve előfut pontosan arra a helyre, ahonnan a hang számára feltehetően származott.

A hangok magyarázata két csoportra oszlik. Az első, amit a lista említ, az utolsó lehet, amit a jelölt hall. A hangokat teremtésük sorrendjében sorolja fel keleti módon úgy, hogy az első hang a teremtésben a hetedik, amikor a jelölt megközelíti a Teremtés Urát. Így elsőnek jön a mennydörgés tompa moraja, egy hang, ami képviseli az ember fizikai princípiumát, vagy összefüggésben van vele, középen van a vina, amely antakharánát képviseli (Blavatskyné szerint), és végül a csalogány dallama, mely atmával, a csenddel függ össze. Ez jól jellemzi a hetediket, a magtalan hangot, amibe az összes többit fel kell emelni, míg elhalnak, és nem hallatszanak többé. A jelöltnek meg kell tanulni Isten hangját hallani a tompa, morajló hangban a fizikai síkon, azután a trombita hangjában az asztrálison, azután az alacsonyabb mentálison, amit a bambuszfuvola hangjához hasonlítottak, és így végig a legmagasabb princípium világáig.

Ugyanazokat a hangokat más irányban lehet venni, mint jellegzetes erősségre, mellyel a jelölt a magasabb én hangját hallja. Az egy hang, de hétféleképpen lehet hallani. Először finom és kellemes, mint a csalogány dala, és gyakran a csendbe (hallgatásba) vész, azután „erősebbé lesz, mint a Dhyanik ezüst cimbalma”. Mind hangosabbá válik, míg állandóan halljuk amint az egész levegőt betölti, mint a viharfelhő tompa moraja. Fejlődésük korai fokán a magasabb Én hangja vékonynak és gyengének tűnik, de később mindannyiunk számára a mennydörgés valóságává válik.

Továbbá ezeknek a hangoknak a leírása követi a kundalini említését, amit a csakrákon átvezetnek. Ez az erő hét rétegben vagy fokon ébred fel, és így adja a már említett pszichikai eredményeket növekvő erővel. Az a hang, amit akkor hallunk, amikor a kundalini felemelkedik a szemek közti helyre, ezért hétszeres erővel hallatszik, amit az itt említett hangok jellemeznek.

Természetes, hogy a legsűrűbb síkon a jelölt a belső hangot csak gyengén hallja, mint a csalogány dalát. Amikor felemelkedik a következő síkra, ahol a belső én takarója nem oly sűrű, hangját könnyebben lehet hallani; de végül, amikor eléri a legmagasabb princípiumot, akkor olyan lesz, mint a vihar moraja. Csak az alacsonyabb síkok illúziója késztet arra, hogy a

magasabb dolgoknak gyengeséget tulajdonítsunk. Végül is rá fogunk jönni, hogy a mennydörgés teljes testével és valóságával bírunk.

Ezek a magyarázatok nem zárják ki egymást. Az összes kínálkozó tapasztalat lehetséges a jelölt számára egyidejűleg.

Emlékszem, hogy egy alkalommal egy kérdést tettek fel e hangokról Adyarban, a tetőn tartott egyik beszélgetésben, elnökünk és én így feleltünk:

A.B.: Meditációban az egyik hang, amit hallani kezdenek (én pl. egész világosan hallottam) egy olyan hang, mint a tam-tam verése egy indiai faluban. Ezt elmondtam HPB-nek, aki azt felelte: „ez nagyon jó, folytasd!” Következő alkalommal szép zene néhány dallamát hallottam, majd valami ezüstcsengőhöz hasonlót. Még másik hang olyan volt, mint a templom harangé, amit Benaresben hallanak. Sohasem jöttem rá, hogy ezek a hangok bármit is jelentenének azon túl, hogy az asztrávilágban hallani kezdek.

Indiában iskolát alapított egy ember, akiről M. Mester dicsérően beszélt. Azok, akik oda tartoznak, egy bizonyos idejű gyakorlat után világosan hallanak hangokat az agyban, de sohasem hallottam, hogy bármelyikük is tovább jutott volna ennek következtében. Északon sokan jöttek hozzám, és kérdezték, hogy mit jelentenek a hangok. Azt feleltem: „Azt hiszem, nem jelent egyebet, mint hogy tisztánhallóvá leszel.”

A HPB. Által említett hallott hangot sohasem voltam képes rendbe szedni. Lehet, hogy azt jelenti, hogy fel kell ébreszteni tudatunkat egyik síkon a másik után, és hogy mindegyik úgy értendő, mint ami egy bizonyos sík hangját jelenti, mint itt lent a fizikai sík számtalan zajának összevegyülése. De ez nem magyarázza meg a kérdést igazán.

CWL: Nem tudom őket összeegyeztetni a síkokkal, lehetséges, hogy alsíkok. Az is lehet, hogy azokat a hangokat akarják szimbolizálni, amik a hét erőközpont kundalini által való felébresztését kísérik, mert a hang egyike a kifejezéseknek, amik ebben az esetben előfordulnak. Sohasem voltam egészen biztos benne, hogy mit értett alatta. Az ember hajlandó azt mondani, hogy az ezüst cimbalom különböző hangokon elegendő lenne mindnek. A mennydörgés – úgy látszik – nem jól illik bele.

A.B.: Természetesen van a fejben számos hang, ami teljesen a véredény-rendszerhez tartozik. Ha valaki ilyen hangokat hall nagyon erősen, az azt jelenti, hogy a vérszegénység súlyos állapotában van.

A hangok nem egymás után haladnak. HPB. Gyakran körbe állította a dolgokat, a négyes számúval kezdte, és kétoldalt dolgozott tovább. Az is lehet, hogy rendszertelenül adja ezeket a hangokat, elkezdhetik a mennydörgéssel, azután jön a trombitaszó, majd a tengerszellem, negyedik a cimbalom, ötödik a fuvola és a vina, amely egy gyengébb hang, a hatodik, és azután a csalogány, a hetedik fönt.

C.W.L.: Ha szabad nekünk is megfordítani őket, akkor kezdenek valami határozottat jelenteni.

A.B.: Amikor HPB-t asztrálisan megkérdeztük, azt mondta: milyen balgák voltatok ilyen irányban venni őket, így rendezhettétek volna el őket előbb: mennydörgés, trombita, tengerszellem, cimbalom, fuvola, vina, csalogány. Azt mondta, hogy undorítóan betű szerint értelmeztük.

C.W.L.: Hasonló listákat találunk hangokról a különböző szanszkrit munkákban. A következő példát a Shiva Samhitá-ból vettük:

Az első hang olyan, mint a méztől megittasodott méhecske zümmögése, azután egy fuvoláé, majd a hárfáé, azután a jóga fokozatos gyakorlata által, ami a világ sötéttségét elpusztítja, csengő hangok hangját hallja, azután a mennydörgést. Ha az ember teljes figyelmét arra rögzíti félelem nélkül, akkor feloldódik, ó kedvesem! Amikor a jógi elméje határtalanul belemerül ebbe a hangba, akkor minden külső tárgyat elfelejt és felszívódik a hangba. (V.27-8.)

Ha megölte a hatot és a Mester lábai elé fektette, akkor a tanítvány elmerül az Egyben, az Egy lesz ő maga is és abban él.

Blavatskyné a hatról azt mondja:

A hat princípium – ez azt jelenti, hogy ha az alacsonyabb személyiség el lett pusztítva, a belső egyéniség belemerül és elvész a hetedikben, vagy Szellemben.

És az itt említett Egy-ről azt mondja:

A tanítvány egy Brahman-nal vagy Atmával.

Amikor a hat princípiumot „megölték”, más szóval, amikor már nem hangoztatják önállóságukat, hanem az Én akaratának engedelmes szolgálói lettek, akkor a jelölt abban az Egy-ben él. Buddhi hetedik hangja felviszi az Atmába. Blavatskyné a Brahman kifejezést az emberi atmára analógiával használja. Brahman (semleges) az Egy, aki a hármatot tartalmazza, így tartalmazza átma buddhit és manaszt magában, amikor az ember Arhattá lett, és megtanult a hármas szellemben élni.

Mielőtt erre az ösvényre lépnél, semmisítsd meg hold-testedet, tisztítsd meg gondolat testedet és tedd tisztává szívedet.

A hold-test kifejezéshez Blavatskyné a következő megjegyzést fűzi: az asztrál forma, amit a kama princípium termelt, a Kama Rupa vagy vágytest. A „mind-body” kifejezésre megjegyzi: Manasa Rupa. Az első az asztrál vagy személyes énről vonatkozik, a második az egyéniségre, vagy az újrászülető Egora, akinek tudata a mi síkunkon vagy alacsonyabb manasban meg kell bénuljon.

Blavatskyné nem gondolkodott oly teljesen síkokban, mint a legtöbb mai teozófus, ő inkább a princípiumokat tartotta szem előtt, és láttam a különböző síkok anyagát befolyásuk alatt alakot öltetni. Itt a „mi síkunkról” beszél és a személyes létezés régióját érti alatta: fizikai, asztrális és alacsonyabb mentális. Az asztrál forma nem szükségképpen az asztrál test, hanem inkább a személyes forma, amit személyes életünk szubjektív régióiban (az asztrális és alacsonyabb mentális síkokon) építettünk fel, testi formánkat és a vele összefüggő személyes érzelmeket és gondolatokat követve. A Devachanról szóló kis könyvemben és Dr. Besant: „Az ősi bölcsesség” c. könyvében beszámolunk a mennyei világ négy fajta életéről. 1.) személyes barátság, 2.) személyes odaadás, 3.) igaz misszionárius szellem és 4.) emberi teljesítmény. Mind az érzelmekkel függnek össze – bár önzetlenek, de nem személytelenek, hanem kámikusak. Formájukat a fizikai síkbeli tapasztalat jellegéből veszik. De a tisztán alacsonyabb manasz lenne az antakharana – ez a lélek elméje, nem pedig a test elméje, tevékenységét csakis fentről kívánja serkenteni. Most meg kell tisztítani minden kámától, hogy a lélek számára tiszta csatornává váljék.

Gondoljanak egy fejlett személy asztráltestének állapotára. Szinte semmi közvetlen választ nem ad kívülről jövő lökésekre. Önmagában halott a világ számára, nincs saját, független élete, meg lett ölvé. Ha valaki odamenne egy átlagemberhez és megütné, valószínűleg asztrálteste azonnal a harag lángjaira lobbanna, ez az ő közvetlen válasza. Nem így a fejlett ember. A lökés az ő esetében befelé menne az asztrálison át a buddhi járműbe. Az az ő maga módján válaszolna, és akkor annak a lökése az asztrál világra a szeretet-érzelem szép színeit hívná elő, amik az ő megfelelői az asztrál testben. Dr. Besant gyakran magyarázta, hogy a fejlett ember asztrál teste színtelen vagy inkább tejfehér, amikor nyugalomban van, de válaszolva a nagy ember válaszára a buddhi síkról a világnak, a leggyönyörűbb színek, amit a sík ki tud mutatni, áradnak át rajta.

Az örök élet tiszta, kristályos vize nem egyesülhet a forgószél viharától felkavart sáros áradattal.

Ha a lótosz kelyhén a hajnal első sugarában csillogó égi harmat a földre hull, agyag lesz, a gyöngyszem, íme sárdarab.

Küzdj tisztátalan gondolataid ellen, mielőtt elhatalmasodnának rajtad, úgy bánj velük, mint ők bánnának veled, mert ha kíméled őket és azok gyökeret verve megerősödnek, a gondolatok – jól jegyezd meg – leigáznak és megölnék. Vigyázz tanítvány! Még árnyékukat se engeddd közelíteni, mert megnöve, nagyságban és hatalomban megerősödve a sötétség e szülötte elnyeli lényed, mielőtt a sötét, ocsmány szörnyeteg létét észrevennéd.

Vannak emberek a világon, akik azt képzelik, hogy lehetséges az alacsonyabb dolgokat folytatni és mégis haladni az ösvényen. Néha valóban azt hiszik, hogy a tisztátalan izgalom különböző formái által sok energiát tudnak termelni, ami őket előre és felfelé viszi. Attól tartanak, hogy színtelenekké válnak, ha teljesen elnyomják az alacsonyabb tevékenységeket. Igaz, hogy azt mondták, hogy a színtelen egyén, a gyenge jó ember nem tud haladni. „Azt kívánám, hogy hideg vagy forró lennél, mondja a Szellem a Jelenések Könyvében, és „mert langyos vagy, és se hideg, se meleg, kiköplek a szájból.”

Ez nagyon megfelel a tényeknek. A legtöbbet ígérő emberek sorrend szerint: 1.) az élénk jó ember, 2.) az élénk rossz ember és 3.) a közönséges jó ember. Senkise lehet hatásos bűnöző, hacsak nincs valami isteni tulajdonsága erősen kifejlődve. Rosszasága az egyensúlyhiánytól jön – mint nagy akaraterő és bátorság, vagy nagy intelligencia, embertársai iránti szeretet nélkül. Vagy nagy szeretet és akaraterő intelligencia nélkül hasonlóan veszélyes és ártalmas embert alkot, mert az elégedetlenség és széthúzás fanatikus részévé válhat. Aki csak jó, gyenge tulajdonságokkal – kevés akaraterővel, intelligenciával és szeretettel – csak csekély haladást tud felmutatni, bár állhatatos lehet. Nagy embereknek nagy hibáik vannak, de gyorsan meg tudnak tőlük szabadulni, kis embereknek kis hibái gyakran végtelennek tűnnek.

Ezzel nem a vétkes életet ajánljuk, csak arra akarunk rámutatni, hogy az alacsonyabb hajlamok elnyomása nem mozdítja elő egymagában a gyors haladást, hanem a magas és jó tulajdonságokat határozottan és élénken kell kifejezni. Míg erre igyekszik a személy, elbukhat. Maga az akaraterő, vagy tudás, vagy szeretet, amit igyekezete által elnyert, mély és borzasztó bukást idéz elő, ha egyensúlyát veszti. Az ember bűnének nagysága lehető gyors haladás jele lehet a jövőben számára, de az a haladás majd csak akkor kezdődik, amikor az ember karmikus szenvedés által kitisztította a tisztátalanságokat, amik bukását előidéztek. Addig, míg a megtisztulás megtörtént, nem lehet egyebet tenni. Blavatskyné erélyesen foglalkozik ezzel a „First Steps in Occultism”-ban.

Vannak, akiknek érvelő képességét úgy elrontották idegen befolyások, hogy azt képzelik, állati szenvedélyeket úgy ki lehet finomítani és felemelni, hogy dühük, erejük és tüzük úgyszólván befelé fordulhat, hogy el lehet raktározni és bezárni az ember keblébe, míg ki nem terjedt energiájuk magasabb és szentebb célok felé fordul. Vagyis amíg együttes és ki nem adott erejük képessé teszi tulajdonosukat, hogy a lélek igazi szentélyébe lépjen, és ott a Mester – a magasabb Én – jelenlétében álljon. E célból nem küzdenek a szenvedélyeikkel, és nem ölik meg őket. Ők csak egy nagy erőfeszítéssel elnyomják a heves lángokat, és kordában tartják őket természetükön belül, megengedik, hogy a tűz izzon a hamu egy vékony rétege alatt. Örömmel alávetik magukat a spártai fiú kínjainak, aki inkább megengedte, hogy a róka megegye beleit, semmint elvált volna tőle. Szegény vak álmodozók!

Éppúgy remélhetnék, hogy egy sereg részeg kéményseprőt, aki izzadtan és kormosan tér haza munkájából, be lehet zárni a tiszta fehér vászonnal kitapétázott szentéjbe, és ahelyett, hogy azt jelenlétükkel egy halom piszkos ronggyá változtatnák, ők lesznek úrrá a szent fülkében, és végül makulátlanul jönnek ki belőle. Miért ne képzelnék, hogy egy tucat görény

egy kolostor tiszta légkörébe zárva onnan a füstölők illatával átítatva jöhet ki? Különös eltévelyedése az emberi elmének.

Szövegünk e része a következő meg nem alkuvó szakaszokkal végződik:

Mielőtt a rejtett erő Istenné tehet, lanú, képesnek kell lenned arra, hogy hold-formádat tetszésed szerint megöljed.

Az anyag énje és a Szellem Énje sohasem találkozhatnak. Egyiküknek el kell tűnnie; a kettő együtt nem fér meg.

Mielőtt lelked elméje megérteni képes, ki kell tépned a személyiség csíráját, az érzékelés férgét úgy kell eltipornod, hogy többé fel ne támadhasson.

A misztikus erő újból kundalini képviselője a testben annak „a nagy eredeti erőnek, ami minden szerves és szervetlen anyag alapja”. Blavatskyné megjegyzi a tárgyról:

Kundalini a kígyó erő vagy misztikus tűz, ezt kígyó-, vagy megsemmisítő erőnek nevezik a spirális formájú hatása vagy haladása miatt az aszkéta testében, aki ezt az erőt önmagában kifejleszti. Ez egy elektromos, tüzes okkult vagy fohási erő, a nagy eredeti erő, ami minden szerves és szervetlen anyag alapja.

X. fejezet **Válj az Ösvénnyé**

Ha nem Önmagad leszel az Ösvény, nem járhatsz az Ösvényen.

C.W.L.: Ehhez a következő lábjegyzet fűződik:

Minden misztikus mű említi ezt az ösvényt. Mint Krishna mondja a Jnaneshvari-ban: „Amikor az ember ezt az ösvényt meglátja... akár kelet virága felé indul, vagy nyugat szobáihoz, mozgás nélkül, ó tartója az ijnak, az ezen az úton utazik. Ezen az ösvényen, bármely helyre akar az ember menni, azzá a helyé válik saját énje.” „Te vagy az ösvény” – mondják az Adeptus Gurunak, és az a tanítványnak a beavatás után. „Én vagyok az út és az ösvény” – mondja egy másik Mester.

Már megmagyaráztuk „A Mester lábainál” c. könyv fejtegetéseiben, hogy azok a gondolatok és érzések, amik eleinte nehezen voltak érthetők és fenntarthatók, idővel egész könnyűvé lesznek. Amikor a jelölt úgy edzette magát, hogy a buddhi szemlélet és az életre való reagálás teljesen természetes és kényszer nélküli számára, akkor elmondhatjuk, hogy ő az ösvénnyé vált. Néha az ilyen következetes igyekezet és gyakorlat eredményét „második természet”-nek nevezik, azonban ez a kifejezés úgy tünteti fel, hogy az új tulajdonságokat csupán felvették és azután váltak szokássá. Ez szerencsétlen, mert az eredeti és legjobb természetünk, magasabb természetünk az, ami a magasabb életben mutatkozik. Csak azért tűnik nekünk újnak, mert az anyagi burkolataink és személyes létünk körülményeinek nyomása elsötétítette idáig.

A lábjegyzet érdekes metafizikai igazságra mutat. Fejlődésünk nem átmenet, még csak nem is növekedés. Nem annak a folyamata, hogy elmegyünk valahova, sem méretünk megnövekedése, hanem az életünkben lehetséges szunnyadó erők kibontakozása. Mint már említettem, az ego síkjain az anyagiasság második helyet foglal el; a tudat erői – akarat, bölcsesség és tevékenység (vagy akarat, szeretet és gondolat) majdnem teljesen uralkodik a síkok anyagán. Ezért a tér ott nem az a börtönőr, ami itt lent, és a tudatnak nem kell rajta átutazni, hogy egy másik helyen megjelenhessen. A következő párbeszédet mesélték Guru és tanítvány között, hogy a tárgyat megvilágítsa. A Guru azt mondta a tanítványnak, hogy menjen át a szobán, és azután megkérdezte:

- Mit csináltál? Mozogtál?

Miután gondolkodott a dologról, a tanítvány a következő választ adta, amit helyesnek ítélték:

- Nem, én nem mozdultam. Én figyeltem a testemet, amint mozgott. Én gondoltam, érzetem és akartam, csak a test mozgott.”

Ez a tény mindannyiunkra igaz; mi a test mozgásáról csupán az érzékeink általi megfigyelés révén veszünk tudomást, csakúgy, mint más tárgyokról. Például az az érzés, hogy egy nyitott autóban száguldunk, ha a szemünket becsukjuk, abban oldódik fel, hogy tényleg érezzük a légáramlást, és az az erő bizonyos érzése, ami a képzelet által hat, felvidítja a testet. Ugyanazt a tapasztalatot elő lehetne állítani megfelelő gépezettel, amely szélből és mozgató gépből áll, anélkül, hogy a testet bárhova elvinné. Sokan, akik éjjel hálókocsiban utaztak, azt tapasztalták, hogy felébredve tanakodtak, hogy milyen irányba haladnak, sőt hogy a vonat megy-e egyáltalán. Többnyire úgy intézték el a kérdést, hogy felhúzták a függönyt és a futó fényekből és árnyékokból állapították meg az irányt.

Az a tény, miszerint az egonak nem szükséges utazni, hogy egyik helyről a másikra jusson, megmutatkozik abban is, hogy egyidejűleg meg tud jelenni devachani képekben számos embernek az alacsonyabb mentál síkon a világ különböző részeiben.

Bár a fejlődésnek ama fokán, amit ez a tanítás feltételez, a jelölt a személyisége tökéletesítésén munkálkodik, ugyanakkor az ő belső munkája különösen buddhi, a spirituális lélek kifejlesztésére irányul. Más szóval a buddhi síkon át kapaszkodik fel. Ezért az ő ösvénnyé válása az együttérzés és mások iránti szeretet erős kifejlődésében látszik, mint a következő versek mutatják:

A jajkiáltásokra nyisd meg lelkedet, amint a lótusz megnyitja szívét, hogy a hajnali napsugárból igyék.

A fájdalomnak egyetlen könnyét se hagyd a tűző napnak felszárítani, mielőtt a szenvedő szemérről magad le nem törölted.

De hagyd, hogy minden égő könnycsepp a szívedre hulljon, és ott maradjon; el ne távolítsd, amíg meg nem szűnt a fájdalom, ami okozta.

E könnyek, ó te irgalmas szívű, azok a patakok, amelyek a halhatatlan könnyörület mezőit öntözik. Ily talajon virul Buddha éjféli virága, amely nehezebben található, ritkábban látható, mint a vogay-fa virága. Ez az újraszületéstől való megszabadulás csírája. Ez választja el az arhat-ot a küzdéstől és a vágtyól, és ez vezeti el őt a lét mezőin keresztül olyan boldogsághoz és békéhez, amely csak a csend és nemlét birodalmában található.

Amikor Krisztus azt mondta: „Én vagyok az út és az igazság és az élet, senki sem jöhet az Atyához, csak általam”, ő egy misztikus igazságot hirdetett, mert Krisztus egy a világ tudatának buddhikus aspektusával. Csak egy tudat létezik, ennek a ténynek a teljes felismerésével a beavatott arhattá válhat, de hacsak nem megy át a Krisztus principiumon, nem érheti el az Atyát, az atmá-t fönt. Ezt az igazságot bámulatos inspirációval és világosan magyarázza Dr. Besant „Esoteric Christianity” c. könyvében. Ez azonban a dolognak csupán egy aspektusa, mert a testet öltött Krisztus ugyanazt a principiumot testesítette meg külső életében Palesztinában, ami emberek millióit hatotta meg, mert ő nem riadt vissza a fájdalomtól. A legtöbb ember igyekszik a fájdalomtól menekülni, de Krisztus elfogadta a sajátját és hozzátette mások fájalmát is. Azok, akik a buddhi ösvényen járnak, ösztönszerűen azt mondják, amikor baj van: sokan szenvednek, miért kívánnám, hogy kivétel legyek? Sőt mi több, együttérzésük teljességében mások szenvedését olyan nagyon érzik, majdnem összetörnek alatta, mielőtt az Arhat derűjét elérik, azt a megvilágosodást, ami felülemelkedik a halálon, aminek következtében a felszabadulás örömétől égnek, akármilyen fájdalom is jön. Ilyen szabadság a gondtalan pihenéshez vezetne, ha akkor lenne benne részük, mielőtt

Krisztus szenvedéseit tapasztalták volna, amiben a kereszt fájdalma semmi a világ jajkiáltására való együttérző felelet mellett. Ezen a ponton mondja az ember: „nem baj, hogy én szenvedek vagy sem”. Elméje úgy el van foglalva a szolgálattal, hogy alig tud önmagára figyelni (gondolni).

Az ilyen kifejezést, mint a „béke és boldogság, ami csak a csend és nem-lét birodalmában található” csak azok érthetik meg, akik hajlandók metafizikai valóságokról gondolkodni. A legtöbb ilyen keleti kifejezés azon az alapvető eszmén alapszik, hogy az egyetemes Isten, mint sat, chit és ananda, vagyis lét, tudat és üdvösség fejezi ki magát.

A létet jól értik, az ember maga körül látja, a tudatot is ismerik tapasztalatból, de a boldogságot keresik. Mindenki magát keresi. A boldogság nem olyasvalami, amit elnyerünk, megkapunk és birtokolunk, ez a mi Énünk valódi állapota. De az anyagon és tudaton túl van a való belső élet, ami csend és nem-lét a külső szempontjából, és mégis a való lét boldogsága.

Öld ki a vágyat; de vigyázz, ha megölted, halálából fel ne támadjon.

Öld ki az élet szeretetét; de ha tanhá-t megölsz, ne az örök életre való szomjúságból tedd, hanem, hogy a mulandót az elmúlhatatlannal helyettesítsd.

Ne kívánj semmit. Ne lázadozz karmád és a természet megváltoztathatatlan törvényei ellen. De küzdj a személyes, az átmeneti, az elenyésző és a mulandó ellen.

A közönséges vágy a külső dolgok szeretete az asztrális vagy érzéki élvezetért. Már láttuk, hogy a tanítványnak nem szabad az ilyen vágyak kielégítését keresni, hanem fel kell adni a személyiség minden energiáját: fizikait, érzelmit és mentálisat, a szellemi fejlődés munkájáért az önmagában és más ember belső élete szolgálatában.

Tanha ezeknek a vágyaknak a gyökere, mert ez az érző életre való szomjazás. Az ego a saját síkján távol van attól, hogy teljesen tudatos lenne, de ami tudata van, az nagy öröm érzését okozza neki, és az élet teljesebb megvalósítása iránti éhséget kelti fel benne. Ez az, ami a világ teljesebb életért való kiáltása mögött rejlik. Mint előbb magyaráztam, a magasabb mentális erői nagyrészt átfutnak a kauzál testen, anélkül, hogy a közönséges emberre hatnának, mert az ego még nem olyan fejlett és képzett, hogy saját síkjának néhány rezgésénél többre válaszoljon. Azon a síkon nincsenek durva rezgések, amikre fiatalabb korában válaszolni tudna, tehát leszáll az alacsonyabb síkokra, hogy tökéletesebben elevennek érezze magát. Ezért hosszú időn át a tudata akkor a legélénkebb, amikor a fizikai sík tárgyait kapja, de később, amikor az asztrális természete fel lett ébresztve, annak a síknak élvezetei még erősebbnek bizonyulnak.

Nem lehetséges a fizikai testben felfogni, milyen élesek az asztrál sík örömei. Olyannyira, hogy gyakran félrevezetnek és késleltetnek embereket, akik ugyanezt a fajta élvezeteket a fizikai síkon már legyőzték. De ez a veszély nem nagy azok számára, akik fizikai életükben határozottan az ösvény tárgyait keresik, ha ők előrehaladott típusú személyek, mert akkor olyan helyzetben vannak, hogy el tudnak képzelni még magasabb örömöket, amik még vonzóbbak. Ez sorban minden síkra áll.

Azonban a tanítvány vigyázzon, hogy ne csupán az aránylag magasabbak kedvéért adja fel az alacsonyabb örömöket, hanem tartsa mindig szeme előtt ideális célját minden múltó élvezeteken túl. Nem szabad szomjaznia a korszakokon át tartó mennyei örömöket, hanem fel kell adnia mindent, ami mulandó és személyes. Egyrészt nem fog igyekezni vágyai tárgyát elérni, másrészt nem riad vissza a leckéktől, amiket a karma az útjába állít, nem fogja tapasztalatának mezejét másmilyennek kívánni, mint amilyen. Tudja, hogy mivel a természet törvényei változatlanok, azért a tapasztalatot növekedésre használhatja. Ha a világ nem volna rendezett természetű, akkor az értelem nem tudna nőni, és az ember nem tudná erőit egyáltalában használni. Nem méltatlankodik a karma ellen, amely a törvény megtestesítője.

Segítsd a természetet és dolgozz vele együtt; a természet akkor egyik teremtetőjének fog tekinteni és engedelmeskedik.

Titkos kamráinak ajtóit felnyitja, szűz keblének mélyén rejlő kincseit feltárja tekinteted előtt. Az anyag kezének érintésétől mentes kincseit csak a Szellem szemének mutatja meg – a szemnek, amely soha le nem zárul, s amely előtt nincs titok a természet birodalmaiban.

Akkor megmutatja néked az eszközt és az utat; az első kaput és a másodikat, a harmadikat, fel egészen a hetedikig. Azután a célt, amely mögött kimondhatatlan üdvök fürödnek a Szellem napfényében, üdvök, amelyeket csak a lélek szeme láthat, senki más.

Az anyagi tudományok minden tanulmányozója ismeri azt a tényt, hogy a „természetet engedelmesség által lehet legyőzni”. Mindazok az erők, amiket a modern életben alkalmazunk, mint a gőz nyomása vagy a villamosság példái együttműködésünknek a természettel. Talán nem egészen rokonszenves azt a kifejezést használni, hogy „legyőzni”, amikor tény az, hogy a világ összes erői az ember és a természet közötti összhang eredménye. Az ember a csónakban, aki vitorláját a szél ellen állítja, nem győzi le a szelet, hanem harmóniába hozza ügyeit annak törvényeivel. A törvényekkel való együttműködés által az ember hatalmat nyer, nem azáltal, hogy küzd ellenük.

Az okkultista tudja, hogy ugyanaz az elv igaz minden síkon, nemcsak minden sík anyagára, hanem az ott lakó élet formáira, akár magasan vagy alacsonyan állnak a fejlődésben. Ezért a természet mechanikai törvényeinek ismerete, amely oly sok hatalmat és jólétet hozott az emberiségnek, csupán egy aspektusát mutatja annak a harmóniának, aminek a kettő között fenn kellene állni. A barátságos rokonszenv érzése az állatok, növények és még az ásványok iránt és a természetszellemek, meg angyalokkal szemben is ugyanolyan fontos, hacsak nem még fontosabb az emberiség haladására. A természet életből és anyagból áll, és a rokonszenv érzése által ismerjük meg és hozzuk összhangba az emberi élettel. A világot úgy tekinteni, mint félelmetes lényekkel teli helyet, a jelenkor szerencsétlen szokása, de az olyan ember, aki minden élőlény iránti jóindulattal nézi az életet, nemcsak többet lát és többet tanul, mint mások, hanem simább lesz az útja az élet tengerén. Indiában van egy hagyomány, hogy némelyeknek szerencsés keze van, akik együtt éreznek, és akiknek a növények jól fejlődnek, míg másoknak elpusztulnak. Gyakran mondták az okkult tudomány irányadói, hogy az igaz jögi vagy sanyazi minden lény iránti szeretete miatt teljesen minden veszély nélkül vándorolhat a hegyek vagy a dzsungel vadállatai és hullói között.

A mindennapi életben ez a rokonszenv sokféleképpen hat ki. A modern üzletember tudja, hogy sikeréhez az első elengedhetetlenül szükséges kellék, barátságot kötni azokkal, akikkel üzleti összeköttetésbe akar lépni. Ugyanaz a tulajdonság szükséges (kis)gyermekek tanításához, és a felnőtteket gyakran különös zsarnoki lényeknek tartják, egyáltalán nem az ő osztályukból valónak, kissé idegennek, mint egy földi ember nézné Wells Mars-emberreit. De ha rokonszenv épül ki közöttük, ez az idegenszerűség elmúlik, és valódi nevelés válik lehetővé.

A természetszellemek ugyanolyan helyzetben vannak, mint a gyermekek, kivéve, hogy nem függenek tőlünk, és könnyen elkerülhetik közelségünket, mint a kellemesebb fajtájúak többnyire teszik, amikor a modern, civilizált ember megérkezik zajos, otromba és kegyetlen módján, tisztátalan, visszataszító aurával és gondolatforma-felhőivel. Tény az, hogy ha az emberek más birodalmakkal rokonszenveznének, ha erdőket ültetnének és nemcsak irtanának, és ha általában jóindulattal lennének a természettel szemben, akkor egyenletesebb klímát és sikeresebb földművelést élveznének. Természetesen meg kell állapítani, hogy a modern irányzat a kertes házak javára és a fák meg virágok ültetése még a nagyvárosok utcáin is helyes. Nagy általánosságban a föld megművelése és különleges virágok, gyümölcsök és

magvak termelése, sőt még állatok tenyésztése által az emberek sokat tettek a természetszellemek munkájának megkönnyítésében. De több rokonszenvvel még jobb eredményt lehetne elérni.

Ezt a rokonszenvet alkalomadtán különösen a költők mutatják ki. Rabindranath Tagore esszéi és költeményei különösen magas fokon fejezik ki, tény az, hogy e tulajdonság terjedése az ő speciális hozzájárulásának tekinthető a modern civilizációhoz. Egyrészt ismert eset Emerson filozófusé, aki téli előadó körútjáról hazatérve Concord-ba, fái alacsonyabb ágaival kezét szokott rázni. Ő azt állította, érezni tudja, hogy a fák örültek haza-jövetelének, és kétségtelenül ez a rokonszenv nagy segítség volt az inspirációjának.

Olyan emberek, akik mint a kaliforniai Luther Burbank kertjükben élnek, gyakran azt mondogatják, hogy határozottan tudatosak azokról az érzésekről, amelyek bizonyos növényektől, bokroktól és fáktól jön hozzájuk. Kanadai emberek, akiknek kötelessége írja elő, hogy állandóan az erdőkben éljenek, hogy felügyeljenek, jelöljék a fákat, és más munkát végezzenek – mondták nekem, hogy az élet az erdőben különbözik más helyekétől, és ők tudják, hogy vannak helyek és fák, amik szeretik az embereket, mások nem.

Az ilyen rokonszenv teljesen természetes. Ha egy bizonyos emberi lény iránt különös szeretetet és bámulatot éreznek, az illető hajlamos lesz Önök iránt érdeklődni és a szeretetet viszonzni. Egy fokkal lejjebb, ha szeretetet mutatnak egy állat iránt, az erősen ragaszkodni fog önökhöz. Még lejjebb, a növényi és ásványi birodalmakban ugyanaz a szabály áll fenn, bár hatása kevésbé látható. Ebből ered az a hagyomány, hogy virágok és növények jobban nőnek némely embernek, mint másoknak egyenlő körülmények között. Ezt személyes magnetizmus okozza, és ez az, amit egy magasabb színvonalon ragaszkodásnak nevezünk.

Nem szükséges itt a hét kapuról beszélni, amit fent említettünk, mert e könyv egész harmadik töredéke a hét kapuról szól, és ott fogjuk őket részletesen tanulmányozni.

XI. fejezet

Az egy út

Egyetlen út vezet az Ösvényre, és csak annak legvégén hallható a Csend Hangja. A hágsó fokai, amelyeken a tanítványnak fel kell hágnia, szenvedésből és fájdalomtól vannak, elhallgattatásuk csak az erény szavával lehetséges. Jaj neked, tanítvány, ha csak egyetlen bűnt is viszel magaddal; a hágsó meginog, és te lezuhansz – alsó foka hibáid és bűneid mély sarában áll, és lábadat a lemondás vizeiben kell megmosnod, mielőtt megkísérelnéd az átkelést az anyag e széles szakadékán.

Vigyázz, szennyes lábat ne emelj a hágsó legalsó fokára sem. Jaj annak, aki lépcsőjét sáros lábbal szennyezi be! Megszárad a mocskos, ragadós sár, odatapad, lábát a földre szegzi, és mint a madár a csalárd lépvesszőn, úgy akad meg további haladásában. Vétkei alakot öltenek és lehúzzák. Bűnei megszólalnak és hangjuk olyan, mint napnyugta után a sakálok üvöltése; gondolatai hadsereggé válnak, és fogoly rabszolgaként magukkal hurcolják.

C.W.L.: Láttuk „A Mesterek és az ösvény” c. könyvben, hogy négy úton jöhet az ember a próbaösvényre: azokkal való kapcsolat által, akik már az ösvényen vannak; mély gondolkodás által; azáltal, hogy hallják és olvassák a szent igét, és az erény gyakorlása által. Azután a próbaösvényen négy képességet kell megszerezni, melyekből az utolsót „A Mester lábainál” c. könyv, mint szeretetet ad meg, és azt mondják, hogy e nélkül a többi képesség hiábavaló.

Ez tehát a szó szoros értelmében vett ösvényhez vezető egyetlen út, a szeretet útja, önzetlenség gondolatban, szóban és tettben.

A test és elme összes régi, önző szokásait pozitív erény által kell legyőzni. Az erény szó, ahogy itt használjuk, nem jelenthet csupán passzív jóságot vagy a helytelen cselekedetek hiányát, a régi jelentőségében erőnek kell venni, az erények a lélek erejének formái. Amikor a lélek uralkodik a személyes életben, akkor látjuk, hogy tele van ilyen erénnyel. Időközben egy nagy harc szükséges. Nagyon sok esetben annak, aki az Ösvényre pályázik, minden elhatározását latba kell vetnie, hogy az önzés bármely hibáját teljesen elnyomja, amit magában a napi önvizsgálat folyamán talál. Ezt úgy lehet legjobban megtenni, hogy elképzeld egy jelenetet, amikor a hibát kimutatta, és azután alakítsa úgy a környezetében, hogy az annak megfelelő erény mutatkozzék, ezzel egy kis ideig lehet foglalkozni, és elhatározni, hogy ezen túl ilyen körülmények közt az erényt és nem a hibát fogja kifejezni.

Néha igen nehéz megszokott hibákat legyőzni: innen ered a szenvedés és fájdalom gyakori említése. Nagyon fájdalmas például az iszákosnak, hogy ellenálljon a „még egyetlen utolsó italnak”. De ha kitart elhatározása mellett, hogy soha többet nem iszik szeszes italt, egyetlen egyszer sem, akkor idővel a szenvedés elmúlik, és egy magasabb fajta élvezetet fog megismerni, mint az ital által szerzettet. Ugyanez áll a tisztátalan vagy önző érzelmekre vagy gondolatokra; sok ember azért bukik el, mert egy értéktelen gondolattal foglalkozik „csak még egyszer”. Éppen ezt az egyet kell feladni, vissza kell utasítani helyt adni neki az elméjünkben. Hibájuk elhagyásában az emberek büszkeségükben megsebezve érzik magukat. Az ilyen esetekben az alázatosság nagy segítség, mert arra készíti az embert, hogy megváltozzon.

Azonban vannak, akik életüket már meglehetősen megtisztították, akik ebből a fájdalomtól csak keveset vagy semmit sem éreznek. Azt is feltételezték, hogy Aryasanga ebben a szakaszban eltúlozta a szenvedést. Ez nem áll, de a legerősebb kifejezéseket használta, úgy hogy senki ne találkozzék szenvedéssel az ösvényen, aki az ellenkezőt várta, és mindenki készen lesz a múltért fizetni és szembenézni a szenvedéssel, aminek véget vet az erény gyakorlása által. Emlékezzünk a Gitá bátorító szavaira: „Még ha a bűnösök közt a legbűnösebb vagy is, mégis minden bűnön át tudsz menni a bölcsesség tutaján. Amint az égő tűz hamuvá apasztja a tüzelőt, Arjuna, úgy apaszt a bölcsesség tüze minden karmát hamuvá.” És „soha senki, aki jót cselekszik, nem jár a fájdalom ösvényén.”

Minden jóga rendszer hangsúlyozza a szükségességét annak, hogy egész a kezdetben meg kell szabadulni a bűnöktől, mint előbb említettem. Csak amikor az erények jellemébe szilárdan bele lettek építve, lehetett a tanítványnak megengedni, hogy tovább haladjon az ösvény későbbi fokain, beleértve a helyzetek, légzés, érzékeken való uralkodás és meditáció gyakorlását. Ennek a követelménynek az az oka, hogy amint a tanítvány előrehalad az ösvényen, akaratereje és gondolatereje hatalmasabbá válik, mint eddig volt, és lesznek idők, amikor az ego leküldi energiáját a testbe. Ha még vannak a bűnöknek maradványai a testben, ez az energia új erőt ad nekik úgy, hogy a jelölt nagyobb esik, mint annak lehetséges, aki nem ennyire előrehaladott. Az erők erők, akár a jóra vagy rosszra, ezért a jelöltnek meg kell magát tisztítani, mielőtt keresné őket, nehogy másokat és magát megsebezze. Van egy hely az ösvényen, röviddel a második beavatás után, ahol legnagyobb a veszély, különösen a gőg bűnétől, mint „A Mesterek és az ösvény”-ben hosszasan magyaráztam.

Öld ki vágyaidat, lanú, tedd erőtlenné vétkeidet, mielőtt az első lépést a komoly úton megtennéd.

Fojtsd meg bűneidet, örökre némítsd el őket, mielőtt a hágcsóra emelnéd lábadat. Hallgattasd el gondolataidat, és egész figyelmedet fordítsd Mesteredre, akit még nem láatsz, de akinek jelenétét érzed.

Érzékeidet egyetlen érzékbe olvaszd, ha az ellenségtől biztonságban akarsz lenni. Csak ezen az egy érzéken keresztül, amely agyad zugának mélyén rejlik, nyilvánulhat meg lelked homályos tekintete előtt a Mesteredhez vezető meredek ösvény.

Aryasanga újból és újból ismétli az intelmet, hogy szabaduljunk vágyainktól és bűneinktől, ez mutatja, milyen fontosnak tartotta a munkának ezt a részét. Amint a jelölt erői megnőnek, ezek a hibák óriás módon megerősödnek, de felelőssége is gyarapszik, és képes lesz sokkal több karmát létrehozni, mint előbb.

A hatodik érzéknek, az elmének fizikai szerve az agyban van. Az emberek ezt többnyire nem használják, amikor az élet különböző tárgyaival és tapasztalataival állnak szemben. Túlságosan az asztrális testükben élnek. Ők bizonyos dolgokat kedvelnek, másokat nem, minden ok nélkül, anélkül, hogy meggondolnák, hogy azok jók vagy rosszak, hasznosak vagy sem. Ez nem felel meg azok számára, akik az okkult ösvényen akarnak járni. Neki mindent szenvtelenül kell mérlegelni és újraértékelni a lélek számára való hasznosságuk szerint.

Az agyban vannak azok a szervek is, amelyek segítségével olyasmiről nyerünk közvetlen észlelést, amik a fizikai érzékek határain túl vannak. Az agyalapi mirigy a kapcsolat a fizikai és asztráltest közt és így tovább. Az agynak ugyanabban az üregében, kissé hátrább fekszik a tobozmirigy, mely közvetlenül a mentál testtel van kapcsolatban, és arra szolgál, hogy benyomásokat hozzon le a mentál síkról. Némely ember először az agyalapi mirigyet fejleszti ki, mások a tobozmirigyet, mindenkinek azt a módszert kell követni, amit saját tanítója ír elő.

Hosszú és fárasztó az út, amely előtted áll, óh tanítvány. Elhagyott múltadra való egyetlen gondolatod visszaránthat, s akkor újból kezdheted meredek utadat. Öld ki magadból a múltak tapasztalatainak minden emlékét. Ne nézz vissza, különben veszve vagy.

Aryasanga újból a tárgy legrosszabb oldalát hangsúlyozza, hogy senki se találja az ösvényt nehezebbnek, mint gondolta kezdetben. Aránylag ez az ösvény nem hosszú, ha elgondoljuk, hogy csak az utolsó 14 élet néhány százból, sőt ezerből az, amit az első és ötödik beavatás között rendszeren eltöltenek. Továbbá sok esetben a 14 élet munkáját csak egynéhányban végzik folytatólagosan, mennyei időközök nélkül, ami az időt tényleg nagyon megrövidíti.

Az igaz, hogy az egész út felfelé kanyarog, de nem kell kimerítőnek lennie. Csak akkor kimerítő, ha az ember csupán a célra gondol. A kollégiumba belépő tanuló az ő 3 vagy 4 évi tanulmányi idejét mérhetetlenül kimerítőnek fogja találni, ha csak arra gondol, hogy a doktorátusát megkapja és kimegy vele a világba, és a tanulmányai nem érdeklik. De ha megtervezte a munkáját, amik természetesen felviszik a doktorátusához, ha rendszeresen elvégzi, és ha érdekli a tanulmányainak tárgya, akkor talán megfelelnek azokról az évekről, amik előtte vannak, és nagyon érdekesen töltheti idejét. Az ösvényen is a munka igen érdekes a szív és elme számára, és az, aki ilyennek találja, tényleg rövidebbé fogja tenni, nemcsak látszólag, mint az, aki csupán egy előírt célt akar elérni.

Így van ez a meditációval is, némelyek hűségesen gyakorolják, unalmasnak tartják, de annak ellenére végzik, hogy eredményt érjenek el. Mások nagyon érdekesnek találják, és ezért többet nyernek belőle. A jelölt ne gondoljon saját haladására az ösvényen; mint oly sokszor ajánlották: felejtse el önmagát, és munkálkodjék a világért, saját haladása megy majd magától. Önmagunk megvizsgálása és edzése szükséges, de ez csak olyan, mint a gépezet olajozása, ne vegyen sok időt igénybe, a munka lévén a fontos.

Igaz, hogy néha az emberek először kényszerítik magukat a munka és gondolkodás vagy meditáció bizonyos irányában, amit úgy vélnek, el kellene kezdeni. Nagyon helyes, folytassák a komor munkát, ha ilyennek tűnik, és ha az indítóok tiszta, nemsokára azt fogják találni, hogy a komorság nemsokára eltávozik és a munka élvezetessé válik.

Az az állítás, hogy a múltra való egyetlen gondolat lerántja a jelöltet újból a földre, állítson meg és késztesen meggondolásra mindenkit, aki az ösvényre akar lépni, és még nem akar valami kedvelt bünt feladni, bármely csekély is legyen az. Nem annyira a cselekedet, mint inkább a gondolat, ami lehúzza az embert. Blavatskyné mondja a Titkos Tanításban:

„Az elme tisztaság nagyobb fontossággal bír, mint a test tisztasága... egy cselekedetet el lehet követni, aminek csekély figyelmet szentelnek, vagy semmit, és az aránylag kis fontosságú. De ha rágondolnak, és elméjükben eltűnődnek rajta, a hatás ezerszer nagyobb. A gondolatokat tisztán kell tartani.”

Emlékszem egy történetre Olcott ezredesről, ami ide vonatkozik. Egy fiatalember, aki igen szeretett volna magasabb életet élni, eljött hozzá egy napon és azt kérdezte, hogy abba kell-e hagynia a dohányzást. Az ezredes azt felelte: „Nos, ha nem tud leszokni róla, akkor abba kell hagynia, de ha le tud szokni, akkor nem szükséges.” Az biztos, hogy az akaraterő és a gondolatok tisztasága a legnagyobb fontosságú, és nincs nélkülük haladás, bármilyen tiszta is a test, és az ezredes ezt a tényt nagyon eredményesen hangsúlyozta. De azt is hozzátehetjük, hogy a dohányzás egy piszkos szokás, bemocskolja a testeket, és gyakran sok bosszúságot okoz másoknak. A piszkos önzés tetőpontja fizikailag, hogy a füst nedves lesz a nyáltól, és azután kiküldik, hogy más ember tüdejébe behatoljon. Utálatos vonása a modern életnek, hogy gyakran kénytelenek vagyunk összeköttetésbe jönni a füsttel és belelegezni azt, amivel így bántak.

Egy elmúlt tulajdonságra való gondolat hatásáról Blavatskyné azt is mondja:

A tanulmányozó őrizze gondolatát. Ötpercnyi gondolat leronthatja öt év munkáját, és bár az öt év munkája másodszor gyorsabban halad, ez mégis idővesztés.

Itt különbséget kell tennünk az olyan gondolat közt, ami csupán lebegő formaként belép az elmébe, és az igazi gondolat közt, ami egy szándékos cselekedet. Ez utóbbi az, ami annyi bajt tud okozni. Egy érdemtelen gondolat betévedhet az elmébe, de ha nem időzünk rajta, nem bátorítjuk és erősítjük, akkor nem sokat árt.

Aki így elbukik, gyorsan fel tud kelni, ez bátorító. A régi görög allegória szerint minden alkalommal, ha a hős a közdelemben a földre esik, onnan új erőt nyer, az emberre vonatkozik. Jobb volna, ha megnyerné a harcot egyszer s mindenkorra, anélkül, hogy leesne, de végül is minden esetben győzedelmeskedni fog. Az intelligens és készséges tanítvány sokat tanulhat keserű tapasztalat nélkül, mint ahogy meg lehet tanulni, hogy a tűz forró, anélkül, hogy kezünket beletartanánk, de mindazt, ami szükséges, előbb-utóbb valami módon megtanuljuk.

Ne hidd, hogy a vágyat kielégítve vagy jóllakotva megölheted – az ilyen szörnyűséget Mára sugallja. Táplálással a bűnös hajlam megnő és megerősödik, mint a virág szívében hízó hernyó.

A rózsza legyen újból bimbó a szülő ágán, még mielőtt az élősdi átrághatná szívét és kiszívhatná életnedvét.

Az aranyfa kincses rügyeket hajt, még mielőtt a vihar letörné törzsét.

A tanítványnak vissza kell nyernie elvesztett gyermeki állapotát, még mielőtt az első hang a füléhez érhet.

Sir Edwin Arnold beszél Mára-ról, amint őt a buddhisták képzelik, élénk és szemléltető kifejezésekben, Buddha megkísértésével kapcsolatban, megvilágosodása előtt röviddel:

...De az, aki a sötétség hercege, Mara –

Tudva, hogy ez Buddha, amikor megtalálja az igazságot és megmenti a világot –
Parancsot adott az összes gonosz hatalomnak,
Előseregettek minden legmélyebb pokolból
Az ellenségei a bölcsességnek és a világosságnak
Arati, Trishna, Rága és seregeik
Szenvedélyek, borzalmak, tudatlanságok, kéjelgés.
A sötétség és irtózat szülöttei, akik mind gyűlölik Buddhát,
Hogy megkíséreljék elhatározását megingatni. (Hatodik könyv)

Mégis Blavatskyné azt mondja: „Mára az öntudatlan meggyorsítója a szellemiség megszületésének.” Az ellenállás, amivel a jelölt szembeszáll, képessé teszi erejét kifejleszteni. Egy atléta sokkal könnyebben tudja karjait súlyzók nélkül felemelni, mint velük, de nem tudná ugyanazt az erőt oly gyorsan kifejleszteni, ha egyáltalán tudná. Hogy még a gonosz is jóra használják, azt mutatja egy nagyon spirituális ember megjegyzése, aki egy magas beavatást ért el. Egy jó idővel azelőtt borzalmasan megrágalmazták, és a fontos munka, amit el akart végezni, el lett rontva. Egyszer valaki együttérzését fejezte ki neki, ami egész felesleges volt, mert ő azt mondta: „Tény az, hogy hálával tartozom azoknak az embereknek, akik engem bántani akartak, bár ezt annakidején nem fogtam fel, mert az ő segítségük nélkül nem értem volna el ezt a beavatást”. Egy közönséges ember haraggal vagy lehangoltsággal lett volna eltelve, de az ilyen emberben, mint ez, Mára csak a szeretetteljes bánat vagy részvét egyenlő erejét hívja csak ki. Így válhat még a legnagyobb ellenségünk is barátunkká...

Természetesen a gyermekkor ártatlansága és nem a tudatlansága szükséges az igazi szellemi haladáshoz. A pusztá jóság nem haladás, ez csak előkészítő megtisztítás. A haladás az ego fejlődése saját síkjain, ami a személyiségben, mint jellem, erő, akarat, szeretet és gondolat mutatkozik. A tanítványnak a Mesterhez való viszonya három fokozatában a harmadik és legmagasabb az, ami tartalmazza a gyermekkor eszméjét, mert ő először egy próbatanítvány, azután egy elfogadott tanítvány, és végül a Mester fia.

XII. fejezet

Az utolsó lépések

Az EGY Mesterből áradó világosság, a Szellem nem halványuló arany fénye ragyogó sugarait kezdettől fogva a tanítványra árasztja. Sugarai áttörik az anyag sűrű, sötét felhőit.

E sugarak hol itt, hol ott világítanak rá, mint a dzsungel sűrű lombjain át a földre hulló napfény-foltok. De óh tanítvány, amíg tested tétlenné, fejed hideggé, lelked pedig oly szilárd és tisztává nem lesz, mint a szikrázó gyémánt, addig belső kamrádba nem hatol e sugárzás, napfénye nem melegíti szívedet, sem ákásha magaslatainak misztikus hangjai nem jutnak füledhez a kezdő fokon, bármily buzgón is figyelsz.

Amint a nap mindig süt a felhők mögött, úgy a magasabb én állandóan ontja sugarát a jelöltre. Az inspiráció és intuíció felvillanásai, amik időnként elménk sötétségébe hatolnak úgynevezett legjobb pillanatainkban, ebből a magas forrásból származnak. Nagyon helyes ezeket a legjobb pillanatokot elfogni, képzeletben tartani, és meditációban velük foglalkozni, és így az egész életet abba a gyémántszerű állapotba hozni, amit a szöveg említ.

Az Akasha magaslatok misztikus hangjaira vonatkozóan Blavatskyné a következő lábjegyzetet teszi hozzá:

A misztikus hangokat vagy dallamot, amit az aszkéta a meditáció ciklusa kezdetén hall Anahata-shabda-nak hívják a jógik. Anahata a negyedik csakra.

A negyedik központ vagy csakra a szívnél van. Amikor a tudatot a szívben összpontosítják meditáció alatt, akkor legfogékonyabb a spirituális lélek vagy magasabb én hatására. A szív a magasabb hármasság – atma – buddhi – manasz – erőközpontja a testben. A fej a pszicho-intellektuális ember székhelye; különböző működéseivel hét üregben magába foglalva az agyalapi mirigyet és a tobozmirigyet. Aki koncentráció közben az agyból a szívbe tudja vinni a tudatát, annak képesnek kell lennie a káma-manaszt a magasabb manasszal egyesíteni az alacsonyabb manaszon keresztül, mely, ha tiszta és mentes a kámától, azonos antahkaranával. Ő akkor abban a helyzetben lesz, hogy a magasabb hármasság néhány buzdítását felfogja. Az a magasabb tudat igyekszik őt vezetni a tudat által, nem tudja addig vezetni, míg eggyé nem lesz buddhi-manasszal. Az előző magyarázat Blavatskyné néhány szóbeli tanításának jegyzeteiből van összevonva, ami a Titkos Tanítás harmadik kötetének függeléke.

A tárgyról szóló indiai hagyomány szerint, amikor a kundalini felemelkedik, akkor felozlatja a különböző csakrák tulajdonságait, amiken áthalad és felviszi lényegüket. Amikor eléri a negyediket, a szív csakrát, a jógi hallja a hangot föntről, amit anahata shabdá-nak neveznek. Shabda hangot jelent, an-ahata azt jelenti: nem ütve, ez tehát egy hang, ami anélkül keletkezik, hogy tárgyakat egymáshoz ütnek. Ez a kifejezés ezért szimbolikus arra, ami a személyiség síkjai fölött van. A gyakorló itt kezd a magasabb hármassággal érintkezésbe lépni. Akik a magasabb és az alacsonyabb manas közti kapcsolatot növelni akarják, ne foglalkozzanak meditációjukban semmivel sem, ami ez alatt van. A következő meditáció, ami a Gheranda Samhita-ból lett lefordítva, egyike azoknak, amik a szív erőközpont számára vannak előírva. Ez mutatja a módját, ahogy a jógi fokozatosan visszavonja figyelmét környezetéből, és ideáljaira összpontosítja.

Találjon szívében egy széles nektár-tengert,
Benne egy szép ékkő szigetet,
Ahol a homok ragyog, mint az arany, és drágakövekkel van teleszórva,
Szép fák szegélyezik partjait miriád virággal,
És benne ritka bokrok, fák, kúszónövények, káka,
Minden oldalon édes illatokat terjesztenek.
Aki az isteni teljesség édességét szeretné megízlelni,
Képzелjen el benne egy csodálatos fát,
Melynek szélesen kiterjesztett ágain minden elképzelhető gyümölcs terem –
A négy hatalmas tanítás, ami a világot fenntartja.
Ott a gyümölcs és a virágok nem ismerik a halált, sem a bánatot.
Míg nekik a méhek zümmögnek és a kakukkmadár halkán énekel.
Ennek a békés lugasnak árnyékában
Ragyogó rubint templom látható.
És aki ott keresni fog, az egy ritka ülésen találja
Drága imádját trónolni
Tartózkodjék ott elméjével, mint tanítója meghatározza,
Azon az isteni alakon, módozataival és jeleivel.

*

Amíg nem hallasz, nem láthatsz.

Amíg nem látsz, nem hallhatsz. Hallani és látni, ez a második fokozat.

Már foglalkoztunk a látás és hallás jelentőségével. Hacsak a jelölt nem fogékony a belső hangra, vagyis meg nem érti a szellemi törvényeket, sohasem fogja a külső tárgyakat olyannak látni, amilyenek. Meg kell tanulnia az anyagiakat a szellem szemével nézni, ahogyan egyszer egy Mester kifejezte. Amikor az anyagi vagy külső dolgokat ily módon látja, mind jobban megérti a belső hangot. Ez olyan, mint a szükséges váltakozás meditáció és tapasztalat közt. Aki szorgalmasan végigéli az életet anélkül, hogy megállna fölötte meditálni, az sokat elmulaszt az eredmények jelentőségéből. Az ember szánjon rá minden nap egy kis időt, hogy a belső fény megvilágítsa azokat. Másrészt bezárkózni dolgozószobájukba és egész idejüket gondolkodásra fordítani, nem sok haszonnal járna, ily módon az ember végtelen ferde nézetet nyerne, mert tapasztalat szükséges meditációnk kijavítására és megnövelésére. A külső és belső kiegyensúlyozott kölcsönhatását kell a tanulónak keresnie. Igyekeznie kell harmonikusnak lenni, mint a Gitá újra meg újra hangsúlyozza.

A belső és a külső világok tökéletesen megfelelnek egymásnak minden fokon Isten rendszerében. Blavatskyné mondja a Titkos Tanításban:

„A rejtett erők birodalmában egy hallható hang csak egy szubjektív szín, és egy látható szín csak egy hallhatatlan hang.” (III.508)

Itt színről van szó, nem formáról, ami az állítást pontosabbá teszi, mert mi valóban csak színeket, nem formákat látunk.

Lehetetlen megmondani, hogy miért nevezik ezt a fokozatot, amikor a hallás és a látás összhangban van, a második fokozatnak. Nem tudjuk megmondani, hogy Aryasanga milyen rendszert fejtegetett, mert ezen a ponton tanításaira fátyol van vetve. Egy sor pont jelöli a hiányzó részt, ami a harmadik fokozattal foglalkozik. Amikor a tanítás e hiányzó rész után újra folytatódik, azt találjuk, hogy Aryasanga a későbbi fokozatokkal pontosan ugyanúgy foglalkozik, mint a Jóga Szútrák, vagyis (5) pratyahara, teljes uralkodás az érzékeken, (6) dharana, koncentráció, (7) dhyana, meditáció és (8) samadhi, kontempláció.

Amikor a tanítvány behúnyt szemmel, süket füllel, zárt szájjal és orral lát, hall, szagol és ízlel, amikor e négy érzéke összeolvad és kész arra, hogy az ötödikbe, a belső érzékbe átmenjen, akkor elérkezett a negyedik fokozatra.

Vannak jógik, akik szó szerint betömik a szájukat és az orrukat, amikor meditációt vagy transzt kezdenek. Az ujjakat úgy helyezik el, hogy a szemeket, orrlukákat és a szájat zárva tartják, és ezek az emberek úgy gyakorolták a nyelvüket, hogy felfelé és hátrafelé tudják fordítani a száj fölötti üregbe, így megakadályozzák a levegő beáramlását. Ezt, amit néhány hatha jógi gyakorol, khechari mudrának nevezik, a rádza jógik nem végzik, és itt nem ajánljuk. Van egy fokozat, amikor a tanítvány becsukhatja a szemeit és reprodukálhatja magában (vagy tapasztalhatja az asztrál-mentális régióban) a szaglás, ízlés, látás és tapintás érzékelését. Most, hogy visszavonulhasson egy még magasabb állapotba, figyelnie kell a belső tapintásra, ami a hallás. Az által, hogy a belső hangra figyel, és követi finomabb és finomabb rejtekeibe, eljut oda, ahol pratyaharat gyakorolhatja, az összes érzékelés visszatartását, a belsőket és a külsőket, a tanulás csarnokában levőket, és a tudatlanság csarnokában levőket is. Ezt így írja le a következő vers:

És az ötödiken, óh gondolataid gyilkosa, újra meg kell ölnöd mindet, hogy többé fel ne támadjanak.

Egészen általános, hogy a figyelmet nagymértékben visszavonják legtöbben, ha például különösen érdeklődnek egy könyv iránt. Akkor nem felelnek a különböző benyomásokra, amiket a körülvevő szagok, látványok és hangok tesznek érzékeikre. Ha az ember szándékosan ilyen állapotba hozza magát, az pratyahara, az igazán sikeres meditáció

előfeltétele. Megölni úgy, hogy többé fel ne támadjanak, csupán azt jelenti, hogy az érzékek, mint jó kutyák lefeküsznek, amikor megparancsolják, és nem kelnek fel újra, míg nem hívják őket. Ehhez van egy lábjegyzet.

Ez azt jelenti, hogy a fejlődés hatodik fokán, mely az okkult rendszerben dharana, minden érzéket, mint egyéni képességet „meg kell ölni” vagy megbénítani ezen a síkon, hogy átmenjen és beleolvadjon a hetedikbe, a legspirituálisabba.

Dharana a jóga hatodik lépése a Jóga Szútrák szerint. Ez az elmének az a koncentrációja, amit már tanulmányoztunk, ez pratyahára után következik. Miután az elme vagy chitta a hatodik érzéknek tekintendő, amikor dharana tökéletes és az elme által megszűnik működni a külvilági dolgokkal kapcsolatban, intuíció - amit itt hetedik érzéknek neveznek – keletkezik. Az élet kétféle módon tanít bennünket, tanítás (tuilion) által, amit a világ ad, és intuíció által, ami a belső én munkája. Amint az emberek fejlődésük vándorlásán előrehaladnak, intuíciójuk gyarapszik, és nem függnék annyira, mint azelőtt a világ által kapott oktatástól. Ez csak egy másik módja azt kifejezni, hogy az olyan ember, aki a belső erőit használja, sokkal többet tanulhat egy kevés tapasztalatból, mint mások nagyon sokból. A veleszületett intelligenciája működésének következtében a fejlett ember képes még apróságoknak is nagy jelentőségét meglátni, de a fejletlen ember értelmé tele van kíváncsisággal, állandóan újdonságokra éhes, mert nem tud jól gondolkodni, nemsókára kimeríti a mindennapi dolgok jelentőségét. Ez a fajta értelem az, amely csodákat kíván vallásos tapasztalatával kapcsolatban, mert vak azzal a számtalan csodával szemben, ami állandóan körülveszi.

Tartsd távol gondolataidat minden külső tárgytól, minden külső látványtól. Tartsd vissza a belső képeket, nehogy lelked világosságára sötét árnyékok vessenek.

Ekkor dháráná-ban vagy, a hatodik fokozaton.

A koncentráció gyakorlatában mindig szükséges a megszakításoknak úgy a külső, mint a belső forrásait megállapítani. Meg kell akadályozni az elmét, hogy bármi külső dolog érdekelje, mert ha ezt nem tesszük, akkor a legcsekélyebb nesz felébreszti kíváncsiságát és elrontja a koncentrációt. Azt is meg kell akadályozni, hogy az elme előhozzon önmagából a múltat vagy a jövőre vonatkozó képeket. A gyakorlat ideje alatt az embert abszolút ne érdekelje, mi történt tegnap vagy mi fog valószínűleg holnap történni. Amikor ezt a koncentrációt végrehajtottuk, a következő, a gyakorlat hetedik fokozata kezdődik, amit dhyana-nak, vagyis meditációnak neveznek.

Ha már átmentél a hetedikbe, ó boldog lény, akkor nem látod többé a szent Hármat, mert magad leszel e Három. Önmagad és az elme egymás mellett, ikreként, a magasban pedig ott ragyog a csillag, amely felé törekszel. A Három, amely dicsőségben és kimondhatatlan üdvben lakozik, Mája világában immár elvesztette nevét. Egyetlen csillaggá lett, tűzzé, amely ég, de nem perzsel, azon tűzzé, amely a láng upádhi-ja.

És ez, óh győztes jógi, az, amit az emberek dhjáná-nak neveznek, számádhi igazi előhírnöke.

Dharana-ból Dhyana-ba haladva, koncentrációból meditációba, a jelölt ezen az ösvényen belép a buddhi öntudatba. Ez akkor „tenmagad”. Az elme, amiről itt szó van, a magasabb manasz, mert az alacsonyabb manaszt elhallgattatták. A manaszi princípiumot felemelték buddhiéba, úgy hogy a kettő olyan, mint ikrek egy vonalban, a háromszög két alsó sarkában, mint a következő lábjegyzet mutatja.

A rádza jógában a fejlődés minden fokozatát egy geometriai alak jelképezi. Ez a szent háromszög dharaná-t előzi meg. A háromszög a magas csélák jele, míg egy másik fajta háromszög a beavatottaké. Ez az „Én” jelképe, amiről Buddha beszélt, és ő használta, mint a felszabadult Tathagata jelképét, amikor a Prajna három módszerétől megszabadult. Ha egyszer a kezdetleges és alacsonyabb fokozatokat elhagyta, a tanítvány már nem látja a háromszöget, hanem ___ - t, ami a ___ rövidítése, a teljes hetességnek. Igazi formáját nem adják itt, mert majdnem biztos, hogy némely kuruzsló ráveti magát és megszenteltleníti csaló céljaira.

A csillag, ami az ember feje fölött ég, az atma. De mint Blavatskyné egy másik lábjegyzetében mondja, a beavatás csillagjára is vonatkozik, amely a beavatott feje fölött ragyog. Mivel az elérendő cél a negyedik beavatás, az Arhaté, ez annak a beavatásnak a csillaga, ami az atma vagy nirvána síkhoz, az ő céljához vezet.

Ezen a fokozaton, ahelyett, hogy az ember felfelé nézne gondolatban és a magasabb hármasságot (atma-buddhi-manaszt), mint maga fölöttit látna, mint ez ideig volt az ember a buddhi állapotban találja magát, a manasz egyesítve van buddhival, mint manas-taijast. A beavatott „meditációja” ezen a fokon végül is elvezeti őt buddhi és atma további egyesüléséhez. Ennek az egyesülésnek elérésekor a magasabb hármasság egy csillaggá vált, amit a lábjegyzet úgy ír le: „upadhi az alapja az elérhetetlen lángnak, míg az aszkéta még ez életben van”. A tüzelő a személyiség, a tűz az ő hármasság szelleme, a láng a Monád. Még az Adeptus sem lép be teljesen a Monád állapotába, míg a fizikai testet öltésben marad. Blavatskyné azt mondja:

Dhyana az utolsó előtti fokozat ezen a földön, hacsak az ember nem válik teljes Mahatmává. Mint már említettük, ebben az állapotban a rádza jógai még szellemileg tudatában van az ének és a magasabb princípiumok működésének. Még egy lépés és a hetediknél túli síkon lesz, némely iskola szerint a negyediknél. Ezek a Pratyahara gyakorlása után – ami a kezdeti gyakorlat, hogy az ember elméje és gondolata fölött uralkodjék – így következnek: dharana, dhyana és samadhi, és a három egyben a Sannyama általános névre hallgat. Samadhi az az állapot, amikor az aszkéta tudatát veszi minden egyéniségnek, beleértve a sajátját. Ő a mindenséggel eggyé válik.

Jellemző, hogy a három elveszti a nevét. Ezek nem formák, mert a birodalmuk a tudaté. A személyiség alacsonyabb síkjai forma-síkok, azután jönnek a nevek vagy „jelentőség” síkjai, de a Monád túl van a néven, túl azon, amit az emberek tudatnak neveznek.

A szöveg a következőkben rámutat, hogy a jelölt samadhi gyakorlatát teljesítve most Arhattá vált, és elérte a célt, amihez vezető erőfeszítést ez a töredék megtárgyalta.

XIII. fejezet

A cél

És most éned az Én-be olvad, tenmagad tenmagadba, elmerülve abban az Énben, amelyből kezdetben kisugároztál.

Hol van most az egyéniséged, lanú, hol van a lanú maga? A szikra, amely eltűnt a lángban, a csepp az óceánban; a mindig meglévő sugár az, amely a Mindené, az örök sugárzássá lett.

És most lanú, te vagy a cselekvő és a néző, a sugárzó és a sugárzás, a fény a hangban és a hang a fényben.

C.W.L.: Amint az ember élete folyamán felemelkedik annak megértéséhez, hogy a személyiség csupán „ő”, és felemeli tudata központját a magasabb énhöz, úgy jön majd egy idő, amikor a tapasztalat tényeként felfedezi, hogy az a tudat csak „te”, nem „én”.

Amikor ez történik, körülbelül a negyedik beavatáskor, az alacsonyabb én elvész az igazi Én-ben, és amit az ember egyéniségének gondolt vagy érzett, az elmúlik. És éppúgy, mint az, aki elérte a buddhi állapotot, elismeri és elfogadja mások tudatát a sajátjának, és sajátjának érzi örömeiket és bánataikat, úgy ez az ember most csak egy valódi „Én”-t lát mindben.

A megkülönböztetésre az alacsonyabb fokú beavatott által elnyert felfogás és az Arhaté között, a buddhi-sík és az atma tudata közt rámutat a Bhagavad Gitá. Az előző állapotban az ember ugyanazt az ént egyaránt látja minden lényben lakozni, az utóbbiban látja, hogy mind az egy Én-ben laknak.

Ez a Jóga szutrák szerint kaivalya, egység, szabadság állapota, aminek teljes megvalósításakor a különbség a látó és látvány, alany és tárgy között megszűnik.

Megismerted az öt akadályt, te áldott. Győzedelmeskedtél rajtuk, óh a hatodik mestere, az igazság négy fajtájának átadója. Belőled jön a világosság, amely reájuk hull, óh te, aki tanítvány voltál, de most már tanító vagy.

És az igazság e fajtái:

Nem mentél-e keresztül minden nyomorúság ismeretén – első igazság?

Nem győzted-e le a márá-k királyát tsi-nél, a gyülekezés kapujánál – második igazság?

A harmadik kapuban nem ölted-e meg a bűnt, hogy elérd a harmadik igazságot?

Nem léptél-e tau-ra, az ösvényre, amely a tudáshoz vezet – negyedik igazság?

Az igazság négy fajtája az északi buddhizmusban: Ku, szenvedés vagy nyomorúság; Tu, a kísértések gyülekezete; Mu, azok elpusztítása; és Tau, az Ösvény. Az „öt gátlás” a nyomorúság megismerése, igazság az emberi fogyatékoságról, elnyomó korlátozások, és a szenvedély, sőt vágy minden kötelékétől való szabadulás abszolút szükségessége. A felszabadulás ösvénye az utolsó.

A Négy Nemes Igazságot tanította az Úr Buddha a világnak, ezek: szomorúság, a szomorúság oka, a szomorúság megszűnése és az út. Ezeket a nyugati világnak csodálatos szépen és pontosan adta Sir Edwin Arnold páratlan költeményében, az Ázsia világosságában, amiből a következő verseket idézzük. De aki inspirációt keres az ösvényre, ne mulassza el az egész művet elolvasni.

Ti, akik a középúton akartok járni, melynek irányát
Világos ész vázolja, és nyájas nyugalom simítja,
Ti, akik a magas Nirvana utat akarjátok igénybe venni,
Hallgassátok meg a Négy Nemes Igazságot.
Az első igazság a Szomorúság. Ne hagyjátok magatokat ámítani!
Az élet, amit ti nagyra értékeltetek, egy hosszan tartó szenvedés:
csak a fájdalmai maradandók, az örömei
mint madarak fürgék és elrepülnek.
Fájdalmai a születésnek, a tehetetlen napoknak
A forró ifjúságnak és a korai férfikornak,
A hűvös, szürke éveknek és fullasztó halálnak –
Ezek töltik ki szánalmas időtöket.
Édes a gyengéd szeretet, de a máglya lángjai kell, hogy csókolják
A puha kebleket és tapadó ajkakat,
Bátor a harcoló Hatalom, de keselyűk tépdésik
A főnök és király csontjait.
Szépséges a Föld, de minden erdei fajzata
Kölcsönös öldöklést tervez éhségében, hogy éljen,

A zafírból való egék nem adnak egy cseppet sem
A kiéhezett, kiáltó embereknek.
Kérdezzétek a betegeket, gyászolókat, tőle,
Aki botjára támaszkodva tántorog egyedül és elhagyatva
„szereted-e az életet” – ezek mondják, bölcs az újszülött
Aki sír, mert megszületett.

A második igazság a Szomorúság oka. Van-e bánat
Mely önmagából ered és nem a vágyból?
Érzékek és észlelt dolgok keverednek és meggyújtják
A szenvedély tüzének gyors szikráját.
Így lángol Trishá vágy és a dolgok szomjazása
Mohón ragaszkodtok árnyékokhoz, rajongtok álmokért,
Egy hamis ént a közepébe ültettek
És a látszat világát körülötte,
Mely vak a távoli magasságokra, süket a hangra
Az édes légre, mely Indra egész túlról fúj,
Némák az igaz élet felhívására
Ahhoz, aki a hamisat félreteszi.
Így nőnek a viszályok és szenvedélyek, amik földi harcot szülnek
Így búsulnak szegény megcsalt szívek, és folynak sós könnyek,
Így nőnek indulatok, irigységek, haragok, gyűlöletek;
Így kergetik egymást véres évek
Vad vörös lábakkal. Így, ahol gabonának kellene nőni
A gonosz gyökerű bizán-gyom terjed
Mérgező virágaival: a jó magvak alig találnak
Termőföldet, amibe hulljanak és kihajtsanak.
Elkábítva a mérgező italtól a lélek eltávozik
És vad szomjúsággal a karma visszatér;
Az érzékek lecsapnak megint az oktalan lényre
Mely új csalódásokat nyer.

A harmadik a bánat megszűnése. Ez béke
Legyőzni önmagunk szeretetét és az élni vágyást
Mélyen gyökerező szenvedélyt kitépni a szívből.
Leccendesíteni a belső küzdelmet,
A Szeretet ölelje magához az örök Szépséget,
Dicsőség uralkodjék az Én-en, az öröm
Éljen az isteneken túl, megszámlálhatatlan gazdagság
Gyűjtsön maradandó kincseket.
Tökéletesen végzett szolgálatokért, jótékonyságban teljesített kötelességekért
Szelíd beszédért és szeplőtlen napokért;
E gazdagságok nem foszlanak szét az életben
Sem halál nem alázza le.
Akkor a bánat megszűnik, mert az élet és halál véget ért
Hogyan lobogjon a lámpa, ha az olaja kifogyott?
A régi, szomorú számla kiegyenlítve, az új üres;
Az ember elégedett.

A negyedik Igazság az Út. Tágra nyílik

Minden láb egyaránt taposhatja, könnyű és közel
A nemes nyolcszoros Ösvény, egyenesen
A békéhez és menedékhez vezet. Halljátok!
Sok csapás vezet oda az iker-csúcsokhoz
Melyeknek hófedte csúcsai körül arany felhők göndörödnek.
Meredek vagy lankább lejtőkön odaér a hegymászó
Ahol az a másik világ megnyílik.
Az erősek vállalkozhatnak a zord, viharos útra,
Ami meredek és veszélyes, a gyengék
Szintről szintre lassabban kanyarognak
Sok pihenővel útközben.
Ilyen a Nyolcszoros ösvény, mely a békéhez vezet
Alacsonyabb vagy magasabb magaslatokon halad.
Az erős lélek siet, a gyengébb késlekedik.
Mind el fogja érni a napsütötte havasokat.
(Nyolcadik könyv)

Az Arhatság jelöltjének útjában levő öt akadályt különböző módon lehet felfogni. Az az öt, amit Blavatskyné a fent idézett lábjegyzetben említ, vagy az öt bilincs, vagy a Joga Sutrákban említett öt klesha, amivel már foglalkoztunk.

És most pihenj a Bodhi fa árnyékában, mely minden tudásnak a betetőzése, mert tudd meg, hogy Samadhi-nak a hibátlan látomás állapotának mestere vagy.

Íme, te lettél a világosság, te lettél a hang, magad vagy a saját Mestered és Istened. Magad vagy kutatásod tárgya, a mindig zengő hang, mely örökkévalóságokon át hangzik, mely változatlan, a Hét hang egyben, a Csend Hangja.

Aum Tat Sat.

Az Aum Tat Sat végződés egyike a hinduk mantra-vakyam-jainak vagy mondásainak. Az Aum értelmét már megbeszéltük. Tat a Legmagasabbra vonatkozik. Filozófiai szempontból a hím és nőnemű névmások (angolban he, she) alkalmatlanok a Legmagasabb kifejezésére, úgyhogy Tat-ot, ami „AZ”-t jelenti, alkalmazzák. Az „az”-on és „te”-n túl van AZ az, ami azonos az „Én”-nel. Így ez a kifejezés azt jelenti, hogy AZ az, ami a Való. Minden jócselekedet ezzel a gondolattal kezdődik és végződik.

II. Töredék – A két ösvény

XIV. fejezet A nyitott kapu

C.W.L.: Most a második töredékhez érkeztünk, amit Blavatskyné az Aranyszabályok Könyvéből fordított, címe: A két ösvény. Ez nem okvetlen folytatása az első töredéknek, aminek a címe: A Csend Hangja, bár egy felszólítással kezdődik valakihez, aki éppen elérte a célt: Arhat lett. Semmi jel sem mutat arra, hogy a három töredék valamilyen viszonyban állna egymáshoz. Minden tekintetben három külön könyv, nagyon hasonló módon foglalkozik ugyanazzal a tárggyal. Azonban a jelölt számára igen előnyös az Ösvényről szóló tanítást újra meg újra kissé más formában hallani. Felújítja lelkesedését, felhívja figyelmét olyan pontokra, amelyeket nem vett észre, és általában kiszélesíti látókörét.

A jelen töredék ahhoz szól, aki éppen elérte az ösvény tetejét, és felmerül a kérdés, továbbmegy-e a nirvána üdvösségébe, nem gondolva azokra, akik hátra maradtak, vagy

visszafordul a küszöbön és segít másoknak, akik felfelé igyekeznek. Saját felszabadulását fogja-e választani, vagy itt marad, hogy segítsen a világnak?

És most, óh Együttérzés Tanítója, te mutasd meg az utat másoknak. Tekints azokra, akik bebocsátásért zörgetve, tudatlanságban és sötétségben várják, hogy a drága Törvény kapuja feltáruljon.

A jelöltek hangja:

- Nem akarod, óh irgalmasságnak Mestere, a szív tanát kinyilvánítani? Vonakodsz elvezetni szolgálódat a felszabadulás Ösvényéhez?

Ennek a töredéknek a kezdő szakasza először kissé különösnek tűnik nekünk, modern embereknek. Mi megismerkedtünk azzal az elgondolással, hogy az Ösvény nyitva áll mindenki számára, tekintet nélkül arra, hogy az illető hol van, milyen fajhoz, valláshoz, nemhez, kaszthoz tartozik, hogy milyen a színe – aki olyan életet él, ami elő van írva. Miért kellene tehát bárkinek a sötétségben és tudatlanságban várni, hogy egy kaput kitérjenek előttük?

Tény az, hogy abban az időben, amikor az Úr Buddha Indiában tanított, a brahmanák vallása nagyon merevvé vált. Eredetileg az a vallás mélyen örömteljes és szabad volt, de az idők folyamán a kasztrendszer a papok és uralkodók mindenféle részletre kiterjesztették. India síkságait az atlantisziak és atlanto-lemúrok sűrűn lakták, amikor az árják lejöttek az országba Kr.e. tízezer évvel. A Manu tehát szükségesnek látta az összeházasodást megtiltani, és kb. Kr.e. 8000 évvel elrendelte a kasztrendszer, hogy további keveredés ne álljon el, és ami már megvolt, folytatódjon. Először csak három kasztot alapított, a brahmanát, rajant és a visht. Az első tiszta árjából állt, a második árja és tolték keverékből, a harmadik árja és mongol keverékből.

A kasztokat ezen túl var-nak vagy színeknek nevezték, a tiszta árját fehérnek, az árja és tolték keveréket vörösnek, az árja és mongol keveréket sárgának. A kasztoknak szabad volt egymás közt házasodni, de nemsokára úgy érezték, hogy korlátozni kell a kaszton belüli házasságra. Később azok, akik egyáltalában nem voltak árják, a sudra általános elnevezés alatt tömörültek, de még itt is sok esetben árja vér mutatkozik. A hegyi törzsek között sok árja keverék van, némelyek teljesen azok, mint a siaposh és cigány törzsek.

Vannak szakaszok a hindu szent írásokban, amik azt mutatják, hogy lehetséges volt kivételes jellemű és képességű egyéneknek felemelkedni egy magasabb kasztba, de bizonyára nagyon ritkán fordult elő, és az Úr Buddha eljövele előtt jó idővel általában azt tartották, hogy csak egy brahmana remélheti a felszabadulást, és ha valaki ezt el akarja érni, először brahmanának kell születnie. Ez a népesség többsége számára nem sok reményt jelentett, mert a brahmanák sohasem voltak nagyszámúak, még ma is csak cca. 13 millió egy kb. 30 milliós népességből – és ők nem engedték az alacsonyabb kasztbelieket a szent könyveket tanulmányozni.

De Buddha tanítása kitérte a kapukat. Ő azt tanította, hogy egyenlő tiszteletet kell mutatni bármely kaszthoz tartozó személyeknek, aki az életet éli, és ennek megfelelően egy brahmana, aki nem éli az életet, nem méltó a tiszteletre, mint ahogy a Vasa Sutta következő verse mondja:

Nem a születés teszi az embert alacsony kasztúvá,

Nem a születés által lesz valaki brahmana,

Csak a cselekedet által lesz az ember alacsony kasztúvá,

Csak cselekedetei által lesz valaki brahmana.

Sok brahmana mondta nekem, hogy tényleg érzi ennek az igaz voltát a gyakorlati életben, jobban vonzódnak azokhoz az alacsonyabb kasztbeliekhez, akik a brahmana ideál szerint élnek, mint saját kasztjuk tagjaihoz, akik elhanyagolják az ideálokat és alacsonyabb szinten élnek.

Az Úr Buddha célja nem az volt, hogy új vallást alapítson, hanem hogy a hinduizmust megreformálja. Egy ideig majdnem egész India buddhistának vallotta magát. Voltak buddhista hinduk, úgy mint ma észak-nyugaton, sokan szikh hinduknak nevezik magukat. A buddhizmus, mint vallás már rég eltűnt Indiából, az a húszmillió, akikről a statisztikában olvasunk, Burma tartományhoz tartozik, ami földrajzilag és néprajzilag egész külön ország. De az a hatás, amit az Úr Buddha el akart érni, még nagymértékben megmaradt a mai hindu vallásban. Mint ennek példáját említhetjük az állatáldozatokat, amit Buddha szigorúan elítélt. Ezek általánosak voltak az ő ideje előtt, de most egész ritkán fordulnak elő. Továbbá a mai Indiában minden szent embert mindenki tisztelettel kezel, bármi is volt a kasztja, mielőtt sannyasi lett. És az egész ország lakossága tiszteletben tartja a Bhagavad Gitát, mint a legmagasabb tekintélyt, és mégis az egy egészen liberális jellegű könyv. Abban az Úr mondja: „Minden lénynek ugyanaz vagyok, nincs számomra gyűlöletes, se drága. Valóban, azok, akik odaadással imádnak engem, ők bennem vannak és én őbennük. Még ha a legbűnösebb imád engem osztatlan szívvel, azt is deréknek kell számítani, mert helyesen határozott, gyorsan kötelességtudó lesz, és örök nyugalomra megy. Ó, Kaunteya, tudd meg, hogy aki nekem szenteli magát, sohasem vész el. Aki menedéket keres bennem, óh Pártha, bár a bűn méhéből valók, asszonyok, vaisják, meg sudrák is a legmagasabb ösvényen járnak.”

Nem szabad azt hinni, hogy Sri Krishna itt nőket és másokat egy alacsonyabb színvonalra helyez, hanem meghazudtol számos népszerű babonát, többek közt azt is, hogy akik női testben vannak, azok szükségképpen alacsonyabbak, és ezért nem érhetnek el magas szellemi célokat.

Blavatskyné megmagyarázza egy lábjegyzetben, hogy Buddha tanításainak két iskolája van, a belső (ezoterikus) és a külső (exoterikus), az egyiket a szív, a másikat a szem tanának hívják, és az első Buddha szívéből eredt, míg a másik agyának, fejének a műve. Egy másik magyarázat a jelölt szívére és szemére vonatkoztatja e kifejezéseket, a dolgok rendszerét a szemek által lehet megismerni, de a magasabb ösvényre lépni csak akkor lehet, ha a szív összhangban van a belső étellel.

Ez az egész szakasz azon alapszik, hogy Buddha állítólag tétovázott, prédikáljon-e. Így beszélnek, hogy ő a Bodhi-fa alatt ült a megvilágosodása utáni reggel. Kétkelkedett benne, hogy a világ megérti-e és követi-e őt, míg egy hangot hallott, mintha föld szólalt volna meg fájdalmában: „Bizonyára elvesztem, én és a teremtményeim!” És utána újra: „O Legmagasztosabb, hangoztasd ki nagy Törvényedet!”

Szól a Tanító:

Két Ösvény van, a nagy tökéletesség három; hat erény van, amelyek a testet a tudás fájává teszik.

Blavatskyné ehhez a következő lábjegyzetet fűzi:

A tudás fája egy cím, amit Bodhidharma (bölcességvallás) követői adtak azoknak, akik a misztikus tudás magaslatait elérték, az Adeptusoknak. Nagarjuna-t madhyamika iskola alapítóját sárkány-fának nevezték, a sárkány a bölcesség és tudás jelképe. A fát tisztelték, mert a Bodhi (bölcesség) – fa alatt született Buddha, nyerte el a megvilágosodását, mondta első beszédét és halt meg.

Swami T. Subba Rao valamivel másképp magyarázza a fa szimbólumát. Ő azt mondta, hogy a jelölt teste a tudás (és hozzátehetjük az erő) vezetékévé vált, úgy hogy a tudás fájának, ami a világ teljes bölcessége, egy gallya lett. Hozzátehetjük azt az eszmét is, hogy a beavatott része a nagy fának, ami a Hierarchia, a Nagy Fehér Testvériség, melynek gyökerei magasan a felsőbb síkokon vannak, és ágai elágaznak az emberi élet, sőt az alacsonyabb birodalmak minden részébe. Azok, akik a Mesterek és az Ösvényt olvasták, méltányolni

tudják ezt az ősi jelképet, mert ott megmutattuk, hogyan ágazik szét az okkult hierarchia egy nagy gyökérből.

Ebben a felsorolásban a két ösvényről, a három nagy tökélyről és a hat erényről példáját kaptuk Buddha tanításának módszeres jellegéről. Mindig segített követőinek emlékezni a tanításaira azáltal, hogy táblázat formájában adta őket. Volt pl. a Négy Nemes Igazság, mindegyiket egyetlen szó jellemezte, ami emlékezetbe hívta az egész eszmesorozatot. Aztán volt a Nemes nyolcszoros Ösvény, a Tíz bűn, felosztva, mint három a testé, négy a beszédé, és három az elméé, és a Tizenkét Nidána vagy egymásra következő okai az anyagi életnek és emberi bánatnak.

A földön túlra vezető erényeket vagy paramitá-kat néha hat, néha hétnek, de gyakrabban tíznek számítják. Amikor Ceylonban jártam, Sumangala főpaptól úgy értesültem, hogy tíz van: az első hat – mondta ő – tökéletes jótékonyosság, tökéletes erkölcsösség, tökéletes energia, tökéletes jóindulat és tökéletes bölcsesség; a másik négy, amit néha különösen a papok számára hozzátesznek: tökéletes türelem, tökéletes elhatározás, tökéletes önmehtagadás. Az Ashvagosa-féle *Awaking of Faith* c. könyvben a Paramitákat így sorolják fel: jótékonyosság (dana), erkölcsösség (cila), türelem (ksanti) energia (virya), meditáció (dhyana), bölcsesség (prajna), és a négy további: hasznosság (upaya), imádság vagy fogadalom (pranidhana), erő (bala), tudás (jnána). A Csend Hangja 1924-es kiadás lábjegyzetében Eitel Chinese Buddhism-ból idéző lábjegyzet így adja őket: jótékonyosság, erkölcsösség, energia, kontempláció és bölcsesség; hozzá a papoknak: helyes eszközök használata, szent fogadalmak, és a szándék ereje.

Ceylonban összehasonlítottam az orientalisták állításait magukkal a buddhisták érzelmeivel és gondolataival. Nagy különbség van a kettő között, mert az előbbieket többnyire igen szárazak, de az utóbbiak nagyon elevenek. Mégis a tanult szerzetesek tudása oly pontos, legalább egyenlő a legtanultabb orientalista tudósokéval. Sir Edwin Arnold az Ázsia Világosságában egy figyelemre méltóan pontos leírását adja a buddhizmus élő oldalának. Némelyek azt mondták, hogy a buddhizmusba keresztény eszméket és érzelmeket olvasott bele, de ez nem így van; bizonyíthatom, hogy az érzelmeik, amiket a költemény leír, tényleg léteznek a buddhista népben.

Ki közelít hozzájuk?

Ki lép előbb rá?

Ki lesz az első, aki meghallja az összetartozó két ösvény tanát, a Titkos Szívről szóló leplezetlen igazságot? A Törvény, amely elkerülve a tanultságot, a bölcsességre tanít, a keservek történetét tárja fel.

Óh jaj, fájdalom, hogy bár mindenki birtokolja *álaját*, és egy a nagy Lélekkel, bár annak birtokában vannak, *álaja* mégis oly kevés hasznukra van!

Nézd, amint a hold tükröződik a csendes hullámokon, úgy tükrözi kicsi és nagy, még a legparányibb atom is *álaját*, de *álaja* mégsem ér el mindenki szívéhez. Jaj, hogy oly kevesen használják fel ezt az adományt, az igazság megismerésének felbecsülhetetlen áldását, a létező dolgok helyes megismerését, a nem-létezőről való tudást!

A Titkos Szív az ezoterikus tan. Ez a jelkép még Atlantiszból származik. Az Aranykapu Városának nagy temploma belső szentélyében az oltáron feküdt egy szív formájú, nehéz aranyból való doboz, aminek titkos nyitja csak a főpap előtt volt ismeretes. Ezt a „Világ szívének” nevezték, és számukra az általuk ismert legbelsőbb misztériumokat jelentette. Benne tartották legszentebb tárgyaikat és jelképeik zöme köréje csoportosult. Ők például azt gondolták, hogy a föld lélegzik és mozog. Annyi biztos, hogy nemrég a tudomány emberei

felfedezték, hogy a föld felülete naponta változik, ami megfelel bizonyos módon a lélegzésnek.

Amikor Aryasanga a „titkos szív” kifejezést használja, ő a belső misztériumokat érti. Blavatskyné a lábjegyzetben azt mondja: a Titkos Szív az ezoterikus tanítás.

Itt a tanító a „tanulás elkerülése” alatt bizonyára úgy véli, hogy vannak idők, amikor el kell fordítani figyelmünket a tudás pusztá elnyerésétől kívülről, az érzékek által, hogy időt adjunk a belső tudás fejlődésének intuíció révén. Nem lehetünk bölcsek elegendő tudás vagy tanulás nélkül arra vonatkozóan, amikkel a világon foglalkoznunk kell, kötelességeink terén, de másrészt nagyon tévednénk, ha azt gondolnánk, hogy az életben a legnagyobb nagy mennyiségű tudást felhalmozni, vagy azt képzelnénk, hogy az ilyen tudásnak belső értéke van azon kívül, hogy az emberiség szolgálatában használhatjuk.

Európában az a tendencia, hogy a dolgokat kívülről közelítik meg és tanulmányozzák, míg a keleti módszer inkább belülről foglalkozik velük. Mindkét módszer szükséges a fejlődés jelenlegi állapotában. Amikor a buddhikus eszköz kifejlett és intuíció jön le a fizikai agyba arról a színvonalról, az majd igaz bölcsességet, tökéletes tudást fog nekünk adni, de még csak nagyon kevés emberben van kellőképpen kifejlődve.

Még ha a fejünket a felhők közt tudjuk is tartani, szükséges a lábunkkal biztosan a földön állni, és a belülről jövő benyomásokat kiegyensúlyozott, nyugodt ítélettel kell kezelni, úgy mint a mindennapi életben józan észet használunk a tapasztalatainkban. Ez azért szükséges, mert egészen könnyű az asztráltestből jövő impulzusokat az intuícióval összetéveszteni, ami a magasabb énből ered. Például néha az történik, hogy egy halott egyén látja érdeklődésünket egy különleges kérdés iránt, egy megoldást ajánl az asztrál síkon, ami aztán úgy jön le az agyba, hogy intuíciónak látszik. De előfordulhat, hogy az a halott az asztrál síkon mit sem ért a kérdéshez, és így egész helytelen információt ad.

Ez a tanács, hogy kerüljük a tanulást nem csak azok számára hasznos, akik az Ösvényen járnak, hanem mindenkinek, aki szeret tanulni, ha úgy értjük, hogy kerüljük a még több tanulást. A tárgyak csupán külső oldalával való sok foglalkozás gyakran materializmushoz vezet. Mert az emberek maguk körül nagy katasztrófákat, áldozatot, elnyomást, bánatot és szenvedést látnak, nagy mennyiségű imádkozást, amire nem jön válasz, sokan azt hiszik, hogy az összeütközés és küzdés az élet törvénye, hogy a természet nem könyörületes. De ha a világot a lehető legalaposabban tanulmányozzuk, állandóan az élet nagy iskolájának tekintve, mely a sokféle formában lakozik, ez képessé teszi az embert meglátni, hogy minden együtt a jó felé halad. Amikor az ember kifejlesztette a látás asztrális és magasabb formáit, ez a tény, hogy minden jól van, már nem a gondolkodás eredménye, hanem szembeszökik. Ilyen látás birtokában senki se lehet materialista.

Az Alaya szó csak lakást vagy házat jelent. Blavatskyné azt mondja, hogy ezoterikusan kettős értelme van, egyrészt az egyetemes lélek, másrészt egy előrehaladott Adeptus Én-je. Alaya az igazi lakóhelye vagy otthona az embernek, az egyetemes arculata annak, ami a buddhi az emberben levő szellemi hármasságban. Ez a hímnemű vagy pozitív aspektusa a Logosznak, az egyetemes léleknek. Ez az, amit Emerson over soul (felső lélek) – nak nevez, minden lény egyetemes magasabb Én-je, amit Platon Nous-nak nevezett, egy anyagtalan principium, mégis tervszerűen működik, ez a hinduk jivatmája, minden teremtő gondolat forrása. Más szóval a második Logosz, az egyetemes spirituális lélek, aminek a buddhi mindegyik emberben egy sugara.

Hogy az embernek legyen tudása a „nem létező”-ről (non existent), bizonyára különösen hangzik azoknak, akik nem ismerik a pontos filozófiai értelmét az utolsó szónak. Létezni (to exist) azt jelenti, kívül állni, külső vagy objektív léttel bírni. Az a fajta lét, amit lét-nek (existence) neveznek, ahhoz az egész világhoz tartozik, amit magunkon kívül látunk, de a bennlakó élet vagy tudat saját lét-állapottal bír. Mi sem lehetne valóbb, mint ennek a tudatos életnek valósága, amit mi is bírunk, mert ugyanannak a Logosznak részei vagyunk –

és ez az a „nem létező” (non existent), amiről a jelöltnek tudomást kell szereznie. Minden ember lényegében isteni, de hogy ezt felfogja, félre kell állni a magacsínálta árnyékból, akkor nem lesz árnyék, sem illúzió.

XV. fejezet

Fej-tanulás és Lélek-bölcsesség

Szól a tanítvány:

- Mit kell tennem, óh tanító, hogy elérjem a bölcsességet?

Mit, óh te bölcs, hogy tökéletes legyek?

- Keresd az ösvényeket. De óh, lanú, szíved legyen tiszta, mielőtt elindulsz ezen az úton. Első lépésed előtt tanulj meg különbséget tenni az igaz és a hamis, a mulandó és az elmúlhatatlan között. Legfőképpen pedig tanuld meg megkülönböztetni az agy tanultságát a Lélek Bölcsességétől, a „szem” tanát a „szív” tanától.

C.W.L.: Itt semmit se mondhatunk a való és valótlan tárgyáról, amit már nem beszéltünk meg hosszasan az „A Mester lábainál” c. könyv magyarázatában a „Valótlantól vezess a valóhoz” szakaszban.

Bizony, a tudatlanság olyan, mint a bezárt, levegőtlen edény; rab madár benne a lélek. Nem csicsereg, szárnyát sem tudja emelni; némán és kábultan ül a dalos madár, és elpusztul a kimerültségtől.

De még a tudatlanság is jobb az agy-tanultságnál a lélek bölcsessége nélkül, hogy vezesse és megvilágítsa.

Okkult haladás nem lehetséges az olyan ember részére, aki egészen tudatlan, bármennyire fejlett is más irányban. Az igazság és az ösvény egy kevés ismerete nélkül nem fog határozott irányba haladni. A legtöbb ember alig tudja, mit jelent igazán embernek lenni, mik azok a tulajdonságok és cselekedetek, amik a haladást, illetőleg hanyatlást idézik elő, és sejtelmük sincs a nagy sorsról, amely felé mindenki lassan halad, ezért csak igen lassan jutnak előre. Megvizsgáltunk tisztánlátással száz egymásra következő életét néhány másodosztályú pitri-nek vagy másodfokú embernek, és alig találtunk észrevehető növekedést a sorozat végén.

Azonban van egy egyenletes, bár lassú fejlődése az élet egész tömegének, ami egész idő alatt folytatódik, és az ember részese ennek az általános haladásnak. Abszolút előre ment, de aránylag keveset tett. Sinnet ezt a haladást ahhoz hasonlította, mintha valaki körbe-körbe megy egy csigalépcsős toronyban, ugyanahhoz a kilátáshoz érkezik, minden alkalommal egy kissé magasabban, mint előbb. Majdnem úgy tűnik, hogy az emberekkel kissé jobban bánának, mint megérdemlik, mert látjuk, hogy még a tudatlanok is, akiknek tízből kilenc esetben önzők a gondolataik, ily módon haladnak. De tény az, hogy még egy kis felfelé irányuló erő is sokkal hatásosabb, mint sok, az alacsonyabb tárgyakra irányuló erő. Ha valakinek a gondolatai 10%-ban szellemiek, akkor ő az átlagon fölüli, még az ilyen esetben is kilenc lépést megy hátra, és csak egyet előre, de szerencsére, a kilenc lépés hátra nagyon rövid, és az egy előre, nagyon hosszú. Rossznak kell lenni, hogy az életben a jó és rossz egyenlő legyen, és hogy visszaessen, ahhoz kivételesen rossznak kell lennie. Továbbá egy kevés jónak a hatása messze kihat az emberek közt fennálló szoros kapcsolatok következtében, és aki ezt megindítja, sok jó karmát nyer.

De ha tudatlanság a haladás nagy akadálya, úgy a tudás, amit nem alkalmaznak, nem sokkal jobb, az sem sokat számít. Még ha valaki érdeklődik is okkult dolgok iránt, látszólag

soká ugyanazon a színvonalon marad több életben, mert ha nem alkalmazza a tudást, akkor az nem használ. A tudást a gyakorlatba átvinni elengedhetetlenül szükséges feltétele a gyors előmenetelnek.

A bölcsesség csírái levegőtlen helyen nem hajthatnak ki, és nem fejlődhetnek. Az élethez és a tapasztalatok learatásához az elmének térre, mélységekre és támpontokra van szüksége, amelyek a Gyémánt Lélekhez vonják. E támpontokat ne keresd Maya birodalmában; hanem emelkedj a látszatok fölé, keresd az örök és változatlan Sat-ot, elvetve a képzelet hamis sugallatait.

Blavatskyné azt mondja lábjegyzetében, hogy a Gyémánt Lélek, Vajrasattva a legmagasabb Buddha címe, az összes misztériumok Urának, akit Vajradhara-nak és Ádi Buddhának neveznek. A Titkos Tanításban azonban megmagyarázza Vajrasattva és Vajradhara közti különbséget. Vajra a gyémánt, sattva ebben az összefüggésben azt jelenti: „természetből fogva”, vagyis egy jellem vagy lélek, így Vajrasattva, akinek jelleme olyan, mint a gyémánt. Dhara azt jelenti: tanítani vagy hordani. Vajradhara az, aki egy gyémántot tart. Avalokiteshvara, „az Úr, akit látni lehet”, Vajrasattva a gyémánt lélek vagy gyémánt szív, és ez az összetett valósága az összes Dhyan Buddha-nak. Az első Logosz Vajradhara vagy Vajrapani, a gyémánt-tartó vagy Gyémánt-kezü, akit Tibetben Dorjchangnak hívnak. Ő túl van minden változáson és megnyilvánuláson, de elküldi a szubjektív megnyilvánulás világába az Ő Szíve kifejezésének megnyilvánulását Vajrasattva-t vagy Dorjesempa-t, a második Logoszt.

Hogy jellemző sajátosságok szükségesek, amik a jelöltet Tat-tal teljes kapcsolatba hozzák, az ugyanaz, amit láttunk az állatok individualizációjánál. Ebben az esetben a sajátosságok a finomabb tulajdonságok, amiket kifejleszt: mint vonzódás és odaadás, ami által felemelkedik az emberi tudat körülményeibe. Az emberi elmének is különös sajátosságokat kell kitermelni, hogy egyesülhessen a lélekkel és a beavatottnak a sajátosságai a buddhista kell, hogy felnyúljanak, ami az újraszülető Én principiuma, amely megfelel Vajrasattva-nak egy még magasabb színvonalon. Swami T. Subba Rao mondta, hogy az atmá-ra vonatkozik, amint az egót a Monádba vonja. Ugyanazt a hasonlatot különböző színvonalakon lehet alkalmazni.

Mert az elme olyan, mint a tükör, összegyűjti a port, mialatt tükröz.

Ez – mondja Blavatskyné – Shin-Sien tanításaiból való, aki azt tanította, hogy az emberi elme olyan, mint egy tükör, ami vonz és tükröz minden porszemet, és mint a tükört naponta kel figyelni és a port letörölni róla. Shin-Sien Észak-Kínának a hetedik patriarchája volt, aki a Bodhisattva ezoterikus tanát tanította. A Titkos Tanításban magyarázza meg Bodhidharma pozícióját a következőképpen.

Amikor a dogmatikus ortodox buddhista szentírások helytelen használata a tetőpontját érte el, és Buddha filozófiájának igazi szelleme majdnem elveszett, több hitújító jelent meg Indiából, akik szóbeli tanítást adtak. Ilyenek voltak Bodhidharma és Nagarjuna, a kínai kontemplatív iskola legfontosabb műveinek a szerzői, a mi időszámításunk első századaiban.

A por a tükrön jellemzi az előítéleteket, illúziókat és képzelődéseket, amik az asztrál és mentáltestben vannak, ezek világosan láthatók a magasabb síkok látása számára, mint határozott akadályok jobb gondolatok és érzések útjában. Ezeknek az akadályoknak a hatását és a tőlük való megszabadulás módját alaposan megbeszéltük a Mester lábainál c. könyvről szóló előadásokban.

Szüksége van a Lélek-Bölcsesség gyöngéd szellőjére, hogy lefújja róla illúzióink porát. Törekedj, óh kezdő, egyesíteni az elmédet és lelkedet.

Kerüld a tudatlanságot, és hasonlóan kerüld az illúziót is. Fordítsd el arcodat a világi csalárdságoktól, ne higgy érzékeidnek, hamisak azok. Saját testedben – érzékeléseid kamrájában – a személytelenben keresd az Örök Embert; ha megtalálod, tekints bensődbe: *buddha* vagy.

Közönséges tapasztalat mutatja, hogy az érzékeknek nem szabad hinni. A látás benyomásait például a tények gondos tanulmányozása és a róluk szóló ítéletek által kell helyesbíteni, mint például a Nap látszólagos mozgása ügyében a Föld körül. Vigyázni kell azonban, hogy ne magyarázzuk félre ezt az állítást úgy, hogy az érzékeket ne használjuk. Minden síkon alkalmazni kell őket a tudás elnyeréséhez, a munka és kötelesség elvégzéséhez, mely nélkül nincs haladás.

Az örök ember, a reinkarnáló egó, akinek az élete korszakokon át tart, a személyiségével összehasonlítva egész sorozat születés és halálon át megmarad.

A buddha szót három különböző értelemben használják. Néha, mint a jelen esetben, csupán megvilágosodottat jelent vagy bölcslet. Néha Gautama úr nevéül használják. Még más esetekben az Okkult hierarchia egy magas tisztégét jelenti, a második sugár fejéét, amely a tanítás és vallás nagy osztálya, melyet a Mesterek és az ösvény c. könyvben leírtunk. A buddhisták 24 buddhát tartanak számon, akik közül jelenleg Gautama Úr tartja a tisztséget, kinek utóda a távoli jövőben Maitreya Úr lesz.

Kerüld a dicsőítetést, óh jámbor lény; a dicséret önámításra vezet. Tested nem az Én; Éned test nélkül is önmaga, és sem dicséret, sem ócsárlás nem érinti.

Az öndicséret, óh tanítvány hasonlít egy magas toronyhoz, amelynek tetejére gőgös bolond mászott. Ott ül kevély magányában, és senki más sem tud róla, csak ő maga.

A dicséret már nagyon sok embert megrontott, gőghöz vezet mindenki, aki nem látja világosan, mi van előtte vagy fölötte. Azok a tanítványok, akik eléggé tisztán látók, hogy a Mestereket gyakran lássák, nem annyira hajlamosak arra, mint sokan mások, mert nem tehetnek mást, mint saját kicsiségüket a Mester nagyságával összehasonlítani, a saját krajcáros mécsesüket a Mester dicső napfényével. Az olyan ember, aki lefelé tekint és összehasonlítja magát azokkal, akik alatta állnak, legvalószínűbben elbukik a gőg által.

De a legjobb, nem gondolni önmagunkra, hanem állandóan a Mester munkájával elfoglalva lenni. Mindannyiunknak mindennap ebből sokkal több tennivalónak van, mint amit el tudunk végezni, és csak ettől vesszük el az energiát és időt, ha kicsit saját magunkra gondolunk. Bizonyára több oka van annak, hogy a Mesterek miért nem mutatkoznak gyakrabban azok előtt, akik a szolgálatuk korai fokozataiban vannak. Az egyik az, hogy a tanítvány oly magasan maga fölött látja a mestert, le volna sújtva saját jelentéktelenségétől és elvesztené bizalmát saját képességében a Mesteréért dolgozni. Ezért hát egyrészt bár szükséges a gőgöt elkerülni, hasonlóképpen elkerülendő önmagunk lebecsülése is. Itt, mint mindenütt, a középut a helyes.

A torony hasonlata tényleg jó, mert a gőg elzárja az embert a társaitól. Ha például büszke a tudására, akkor igyekezni fog másokat a tudatlanság állapotában tartani saját magához képest, úgy hogy élvezhesse magasabb pozícióját, és még ha ad is tudásából, ez csak azért történik, hogy kérkedjen vele. Az ilyen ember állandóan növeli a szakadékot önmaga és más emberek közt, hogy fönről lenézhesen rájuk.

A hamis tanultságot a bölcs elutasítja, a jó törvény pedig szélnek szórja. E törvény kerekai mindenkiért forognak, alázatosakért és kevélyekért egyaránt. A szem tana a tömegé, a szív tana a választottaké. Büszkén mondja az előbbi: „Íme, én tudom.” Azok pedig, akik alázatosságban gyűjtöttek, halkán hitet tesznek: „Így hallottam azt.”

Minden vallás az idők folyamán maga köré gyűjt sok feltevést és más kinövést. Például a hinduizmusban, a Puránákban tucat-számra olvashatunk olyasmit, amit az embereknek tennie kell, illetve nem szabad. Ezekből sokat a papok találtak ki, vagy saját kényelmükre, vagy saját hasznukra, vagy azért, mert túl nagyra becsülték a sok imádság és szertartás értékét. És korábbi mondások magyarázatából dogmákat csináltak, és hozzáfűzték az eredeti tanításokhoz, mint például az örök pokol tanát, ami még most is fennáll a keresztényeknél.

Az ezoterikus tanítás ezeket rögtön szétszórja, mivel visszatereli a figyelmet a lényeges és életbevágó igazságokra. Mégis a szívét követve cselekedni csak egy erős és előrehaladott ember tud. A tömegek számára, akik lassan vándorolnak a fejlődés széles, sokfelé kanyargó útján, a könyvek a fő irányadók. Ezek az emberek még nincsenek abban a helyzetben, amit a Garuda Purana ír le: „Miután gyakorolták a Védákat és a Shashtra-kat, és ismerték az igazságot, a bölcsök elhagyhatják az összes szentírást, mint az, aki gabonába dúskál, elhagyhatja a szalmát.”

Minden buddhista szentírás így kezdődik: „Így mondta...”, vagy „Így hallottam.” Ez egy alázatos kezdet. Nem azt mondja: „Ez tökéletesen így van, és nektek ezt el kell hinni.”, hanem „Ezt mondták, és jó lenne igyekezni megérteni, és a való tények tudását megszerezni.” Ez a kérdezősködés magatartása, nem a dogmatizmusé. De különös, hogy voltak, akik egész másképp, hibásan fogták fel. Azt mondják: „Nincs semmi haszna valami mást előadni a tárgyról, mert így mondták a tekintélyek.”

„Nagy Rosta” a szív tanának neve, óh Tanítvány.

A Jó Törvény kereke gyorsan forog. Éjjel-nappal örül. Az aranyos mag értéktelen héját, a lisztből a korpát kiveti. Karma keze vezeti a kereket; fordulásai a karmikus szív dobbanásait jelzik.

Az igaz tudás a liszt, a hamis tanultság a pelyva. Ha a bölcsesség kenyerét akarod enni, amrita tiszta vizeivel dagaszd lisztedet. De ha pelyvát keversz Máya harmatával, táplálékot csak a halál fekete galambjainak, a születés, romlás és bánat madarainak készíthetsz.”

A szív tanát a Nagy Rostának hívják, mert ha az ember a világban úgy dolgozik, amint az irányítja, a hibákat, amit az ember elkövet, és a fogyatékoságokat lassanként kirotálja és megszünteti. Ha az ember a belső tanítás ideáljai nélkül dolgozna, akkor ugyanazokat a hibákat követhetné el újra meg újra minden életben. Blavatskyné írja valahol, hogy nem ugyanaz a jót cselekedni akarni, és tudni, hogy mit jó tenni. Mégis tökéletlen tudásunkkal tovább kell mennünk, és a tőlünk telhető legjobbat megtenni. Olyan, mint amikor egy nyelvet tanulunk: nem helyes könyvekből tökéletesen megtanulni akarni, mielőtt megkísérelnénk beszélni; az embernek bele kell vetnie magát, és hibákat csinálni, azután az igyekezettel megtanul majd hiba nélkül beszélni. De ez majd csak akkor következik be, ha az ember olyanokkal társalog, akik a nyelvet már tökéletesen bírják.

Hasonlóképpen a Mester, bár láthatatlan marad, vezetni fogja a tanítványt, aki őszintén igyekszik a tőle telhető legjobbat cselekedni, olyan tapasztalatok közé, kirotálják hibáikat és tévedéseiket. Legyenek meggyőződve, hogy végül is a jó elkerülhetetlenül jönni fog, és ha a szív szeretettel teli, akkor a hibáktól való félelem nélkül dolgozhatnak. Azok mind kisebbek és kevesebbek lesznek, míg végül elhalnak.

Tanulságot lehet levonni a liszt és kenyér hasonlatából. Az igaz tudás, amit nyernek, nem ad kenyeret, hanem csak a lisztet, amiből a bölcsesség kenyerét kell készíteni. A gyúrás a magasabb Én munkája, mely a tapasztalatokkal dolgozik, és igazi bölcsességgé alakítja őket. Közöséges emberekben a gyúrás folyamata nagyjából a mennyei időben történik, de a Mester tanítványa annyira kiszélesítette a csatornát a magasabb és alacsonyabb Én közt, hogy bölcsességet nyer egész idő alatt.

Aki csak külső tudást szerez, és az alacsonyabb elmével tanulmányozza, a személyes szükségletek és örömeik megvilágításában, az bizony pelyvát dagaszt Maya harmatával, ő nem készíti elő a magasabb én győzelmét, ő nem jár az ösvényen, csupán előkészíti a karmát eljövendő születések és halálok számára, jövő járművel és személyiségek részére, akik elmúlnak és meghalnak.

XVI. fejezet **Cselekvő élet**

Ha azt mondják neked: minden lényt meg kell szünnöd szeretni, hogy arhan lehess, mondd nekik: hazudnak.

Ha azt mondják neked: a felszabadulás eléréséhez anyádat gyűlölnöd, fiadról megfélemezned, atyádat megtagadnod és a ház bérlőjének nevezned kell, és félre kell dobnod az ember és állat iránti könyörületet – mondd nekik: nyelvük hamis. A *tirthikák*, a hitetlenek oktatnak így.

Ha arra tanítanak, hogy a bűn szülője a tett és az üdvösségé a teljes tétlenség, mondd nekik, hogy tévednek. Az emberi cselekvés félbehagyása, az elme felszabadítása a szolgaságból a bűnök és hibák megszüntetésével – nem a *déva* Egóknak való. Így mondja a szív tana.

C.W.L.: Egy embert gazdálkodónak nevezni annyit jelent, mint azt mondani, hogy érdekei még a világi dolgokra vannak összpontosítva, de ezt megvetéssel tenni, mint a szövegben foglaltatik, határozottan a balkéz-ösvény gögös és szigorú tulajdonságaira mutat, melyek a fekete mágus magaslataihoz vezetnek, akik az emberi szeretet legjavát csupán érzélgősségnek tekintik. Még ha a jelölt felemelkedett, és a személyes kívánságok fölé, nem vetheti meg azokat, akik még a fejlődés korábbi fokán állnak, és nem hagyhatja őket figyelmen kívül. Együttérzés és szolgálatkészség természetének tulajdonságai.

Hogy a gazdálkodó kifejezést átvitt értelemben kell venni, mutatja Blavatskyné egy lábjegyzete.

„Rathapala, a nagy Arhat így szólítja atyját a Rathapala Sutrasanna legendában. De mint minden ilyen legenda allegorikus, (Rathapala atyjának hétajtajú háza volt) ezért azokat kell dorgálni, akik szó szerint veszik.”

Blavatskyné a *tirthikákat* úgy írja le, mint aszketikus brahmanákat, akik szentélyeket látogatnak, különösen szent fürdőzőhelyeket. *Tirtha* szó szerint keresztutat jelent, így ez egy pihenő- vagy fürdőhely, vagy bármely szentély, amely a más világokhoz, vagy magasabb élethez vezet. Egy szentély tehát egy olyan hely, ahol különös összefüggés van a belső és külső világok között. Valószínűleg az ortodox brahmanákat és hindukat általában, akik ilyen *tirthákat* látogattak, mint pl. Benarest és Hardwart, hitetleneknek nevezték, mert az esetek többségében nem követték Buddha állítását, hogy „önmagukban kell a felszabadulást keresni.”

A Mester lábainál-ról szóló előadásokban hosszasan foglalkoztunk a cselekvés szükségességével, és hogy hogyan lehet a test intenzíven tevékeny, és mégis a benne lakó ember nyugodt, higgadt, derűs és erős. Deva Ego Blavatskyné szerint az újrászülető egókat jelenti, de Swami T. Subba Rao úgy magyarázta a kifejezést, hogy azokat jelenti, akik az angyalokkal szeretnének együttműködni és a világ megsegítéséért.

Az Arany Szabályok könyve tanításait valószínűleg azoknak szánták, akik a munkának ezt az irányát kívánják követni. Jelenleg nem sok olyan ego van, aki kész a különleges tanításra és a tréningre. Nem sok eredménye volna pl. London szegénynegyedében olyan embereket keresni, akik készek a Mester tanítványává válni. De az idők folyamán a figyelemre méltóak száma gyorsan növekedni fog, és néhány száz év múlva sok Arhatnak kell készen állni, hogy tanítsa őket. Így nagyszámú segítőre lesz szükség, és erre a munkára hívnak közülünk sokakat.

A szem dharmája a külső, a nem-létező megtestesülése.

A szív dharmája az örökkévaló, az elmúlhatatlan, a *bóधी* megtestesülése.

A dharma szót itt vallás-formának vagy hit-nek lehet fordítani, és bodhi egyszerűen „bölcesség”.

A lámpa akkor ég fényesen, ha tiszta a kanóc és az olaj. Ahhoz, hogy tiszták legyenek, tisztítóra van szükség. A láng nem érzi a tisztítást. „A szél rázza a fa ágait, de a törzs mozdulatlan marad.”

Cselekvés és tétlenség egyaránt helyet találhat nálad; tested mozog, elméd nyugodt, és mint a tengerszem, oly tiszta a lelked.

Bármi szenvedés is van a haladás ösvényén, azt csak az alacsonyabb én tapasztalja. A bent lakozó Én ismeri még a fájdalmas tapasztalatok értékét is, és ezért meg van elégedve. Sokan nem értik, hogy a szenvedés nagyrészt magatartás kérdése. Dr. Besant az Esoteric Christianity c. könyvben elmagyarázta, hogy a nagy mártírok némelyike örömmel volt eltelve, míg olyan fájdalmakat szenvedtek, ami másoknak borzasztó lett volna, mert ők arra a nagy megtiszteltetésre gondoltak, hogy az Úr kedvéért szenvednek. Így tehát igaz, hogy végül is a helytelen eszmék vagy a tudatlanság minden szenvedés alapja. Fizikai szenvedést a legnehezebb kezelni. Néha sikerül a fizikai testből visszavonulni, amikor fájdalmai vannak, de az nem jelenti azt, hogy legyőztük a fájdalmat. Ha az egy sajátos betegség következménye, amikor pl. egy bacilusnak ki kell magát tombolnia, semmiféle állítás nem képesíti az átlagembert, hogy elűzze, de mindenesetre nagy különbséget tesz egy derűs magatartás. A legtöbb ember le tudja győzni az asztrális fájdalmat, ha ezt célul tűzi ki maguknak, nem engedi meg érzelmeinek azzal a gondolattal foglalkozni, ami fájdalmat okoz nekik. Nem kívánatos érzelmek, mint féltékenység, irigység, gőg és félelem, asztrális betegségnek nevezhető. Mindig ki lehet irtani őket egy kitartó igyekezet által, hogy az ellentétes érzelmet érezzük. Mentális szenvedés, főleg töprengés, még könnyebben leküzdhető.

Kauzál-testében az embernek lehet egy hiányérzete, egyéb semmi. Bár csalódást érezhet az alacsonyabb képviselői fogyatékosága fölött, eleget tud, hogy türelmes és kitartó legyen. Ő nem tudatlan, a tudatlanság az, ami szenvedéseinket itt lent oly kínossá teszi. Gyermekkorunkban az egy napig tartó baj borzasztó tragédiának tűnt; ha nem sikerült egy vizsgát letenni, az a gondolat, hogy egy egész évig kell várni a következő alkalomra, csapásnak tűnt, bár a későbbi életben egy év nem látszott hosszú időnek. A személyiségnek egy élet kudarca tragédiának tűnik, de az egónak, aki az életek százait vagy ezreit élte már át, nem látszik olyan fontosnak.

Az egó leküldött egy személyiséget, hasonlóan ahhoz, mint a halász kiveti hálóját, nem vár minden alkalommal sikert, de nem búsul mélyen, ha egyszer a fogás nem sikerül. A személyiség után nézni csak egyike az ő tevékenységeinek úgy, hogy azzal vigasztalhatja magát, hogy más irányban több sikere lesz. Minden esetre egy napot veszített, és azt mondhatja: reméljük, hogy holnap jobban fog menni. Gyakran a személyiség több figyelmet szeretne a fölötte levő Egótól, és biztos lehet benne, hogy meg fogja kapni, amint megérdemli, és az egó érdekesnek tartja. Mr. Sinnett a személyiség ezt a kívánságát humoros módon adta elő, mondván, hogy iskolára van szükség az egókat megtanítani, figyeljenek a személyiségükre.

Egy fokkal tovább a buddhi síkon az ember elkezd a boldogság keresésével érintkezésbe lépni, ami a Logos élete. Ugyanakkor közelebbi kapcsolatba jut más emberekkel; az alacsonyabb síkokon kezdi szenvedéseiket megosztani, de a magasabb világokban tudja, hogy ők isteni szikrák, és ez leírhatatlan boldogságot kölcsönöz, amitől a szenvedés úgy tűnik, mintha mi sem lenne. Így a bánat és szenvedés csak a személyiség számára létezik, míg a tudat az alacsonyabb síkokra van szögezve.

Idő forgásával jögi akarsz lenni? Akkor, óh lanú:

Ne hidd, hogy ha gögös elzárkózottságban, az emberektől távol, sötét erdőben ülsz; ne hidd, hogy ha gyökéren és növényen élsz, ha szomjodat bércek havával csillapítod – ne hidd, óh jámbor, hogy ez a végső felszabadulás céljához vezet.

Ne gondold, hogy csontjaid összetörése, húsod és izmaid szétszaggatása egyesít téged csendes Éneddel. Ne gondold, hogy ha durvább formáid bűneit legyőzted, óh árnyékaid áldozata, teljesítetted kötelességedet a természettel és az emberrel szemben.

Aryasanga itt újból a felszabadulás ellen beszél, mint pusztá megmenekülés ellen a születések és halálok kerekétől. Az idő ciklusának jógija, az aki hajlandó az idő folyamatában maradni, mások megsegítése céljából. Ha elgondoljuk, milyen rettentő hosszú időn keresztül készült elő az úr Buddha és az Úr Maitreya a nagy munkájukra, amit a Mesterek és az Ösvény magyaráz, az ember csak lesújtva érezheti magát a testben eltöltött lét ily óriás korszakai gondolatától. Kétségkívül azonban az idő számukra nem lehet egészen az, ami nekünk. Még ha „ezer korszak a Te szemed előtt olyan, mint egy elmúlt este” órájuk nem vonatkozik, az ő időérzékük nagyon eltérő kell, hogy legyen a mienktől. Bizonyára ők igen boldogok is a munkájukban, és ahol boldogság van, ott – mint mindenki tapasztalatból tudja, az idő nem számít – tényleg ilyen körülmények között mi mindig azt kívánjuk, hogy bár meg lehetne hosszabbítani.

Nagyon helytelen eszmék keletkeztek a legtöbb vallásban az aszketizmusról. A görög eredetiben az ashetes szó egyszerűen azt jelentette, aki gyakorolja magát, mint az aszkéták teszik. De az egyház kisajátította a szót, megváltoztatta az értelmét, és az önmegtagadás különböző fajtái gyakorlására alkalmazta, a szellemi haladás céljából, azon az alapon, hogy a testi természet szenvedélyeivel és vágyaival Ádám bukása óta az emberben lakó gonoszság székhelye volt, és ezért böjtölés és önsanyargatás által el kell nyomni. A keleti vallásokban néha hasonló gondolattal találkozunk, ami azon a felfogáson alapul, hogy az anyag lényegében gonosz, és ebből következőleg az ideális jót megközelíteni, vagy a lét nyomorúságaitól megszabadulni csak a test elnyomása vagy kínozása által érhető el.

Mindkét teóriában borzasztó gondolatzavar van. A test és vágyai önmagukban se gonoszak, se jók, hanem az igaz, hogy mielőtt igazán haladhatna az ember, a belső magasabb én uralma alá kell hajtani. A testen uralkodni szükséges, de kínozni balgaság.

Úgy látszik, az egész világon el van terjedve az a tévhit, hogy ha az ember igazán jó akar lenni, akkor mindig nagyon kényelmetlenül kell magát éreznie, hogy a kényelmetlenség

magának a Logosznak tetsző. Semmi sem lehetne nevetségesebb, mint ez az eszme. Európában ez a sajnos általános teória a kálvinizmus sok borzasztó örökségének egyike, valójában istenkáromlás. Magam hallottam, amikor egy gyermek azt mondta, „olyan boldog vagyok, hogy bizonyosan nagyon gonosz kell, hogy legyek”. Ez egy valóban szörnyű eltorzítása a tanításnak.

Egy másik oka a kellemetlen evangéliumnak az, hogy összetévesztik az okot a hatással. Észrevették, hogy az igazán előrehaladt egyének a szokásai egyszerűek, és ő gyakran gondatlan számos kis luxussal szemben, amit az átlagember fontosnak és szükségesnek tart. De a luxussal szembeni közömbösség a haladás következménye, nem az oka. Nem törődik ezekkel a kis ügyekkel, mert kinőtte azokat, és már nem érdeklik – egyáltalán nem azért, mert helytelennek tartja őket; aki még vágyik utánuk és utánozza azt, aki lemondott róluk, azáltal nem válik előrehaladottá.

Igaz, hogy a világgal szembeni kötelességünket még nem teljesítettük, ha megtisztítottuk magunkat. Akkor válik csak lehetővé számunkra, hogy legjobb munkánkat végezzük embertársainknak. A magasabb életben az az elv áll fenn: „mindenkinek az ereje szerint, mindenkinek a szükséglete szerint”. A legkomolyabb kötelességünk itt kezdődik, amikor az árnyakat, az alacsonyabb testeket legyőztük.

Blavatskyné azt mondja, hogy a hallgató Én ebben a szakaszban a hetedik princípiumra, atmára vonatkozik. Az első töredék tanulmányozásánál már láttuk, hogy a hallgatás eszméje a magasabb én-nek ehhez a részéhez kapcsolódik.

Az áldottak megvetették ezt az eljárást. A Törvény Oroszlánja, az Irgalom Ura felismerve az emberi nyomorúság valódi okát, elhagyta a csendes vadon édes, de önző nyugalma. Aranyakából az emberiség tanítója lett. Miután Dzsulaj a nirvánába belépett, hegyen és síkságon prédikált, városokban beszélt, dévákhoz, emberekhez és Istenekhez.

Az összes északi és déli buddhista hagyomány megegyezik abban az állításban, hogy Buddha elhagyta a magányt, amint elérte a belső megvilágosodást, és megoldotta az élet problémáját, és hogy azonnal elkezdett nyilvánosan tanítani.

Az Aranyaka kifejezés egy erdőben lakót jelent. A könyvek elbeszélik, hogy Gautama elment az erdőbe, hogy ott meditáljon, és ott leült a bodhi-fa alá, és elhatározta, hogy eléri a megvilágosodást. Amikor ez sikerült neki, megfontolta, hogy adja-e ki a tanítását a világnak; tudta, hogy a legtöbb ember nem fogja azt megérteni, és ezért talán bajt okozhat. De azután, mint az első töredék tanulmányozásánál megjegyeztük, a föld hangja jött hozzá, és kérte, hogy tanítson. Nem tudom pontosan, mi értendő a föld hangja alatt, de azt mondják, hogy ez vezette őt arra az elhatározásra, hogy az emberiséget a fizikai síkon tanítsa.

Ebben a szakaszban Buddhának különböző elnevezéseket adnak. Ez utóbbi azt jelenti, „ő az, aki hasonlóképpen ment”, aki elődei nyomdokait követte.

Tény, hogy mikor Buddha prédikált, nemcsak emberek, hanem mások is odasereglettek, hogy hallják tanítását és élvezzék auráját.

Vess barátságos cselekedeteket, és aratni fogod gyümölcseiket. Egy könyörületes tett elmulasztásából halálos bűncselekedet válik.

Ezt már idéztem a Mester lábainál c. könyv megbeszélésénél. Minden embernek kötelessége az ideig kifejlesztett tudat-erőit gyakorolni. Ha nem gyakorolja magát, és nem használja őket, a mulasztás bűnébe esik, ami éppoly komoly, mint az elkövetett bűnök. Például kötelességünk beavatkozni, ha megtehetjük anélkül, hogy több bajt, mint jót okozunk, ha bántalmaznak, vagy kegyetlenül bánnak állatokkal vagy gyermekekkel. Aki bölcs, nem fogja magát

felháborodásától elragadtatva hagyni, ha ilyesmit lát. A kegyetlen emberrel is együtt kell érezni, aki ezt elkövette. Az ő helyzete sok tekintetben sajnálatra méltóbb, mint az áldozatáé, és neki majd szenvednie kell annakidején a karma törvénye következtében. Ha tehát rá tudjuk bírni, hogy tévedését belássa, és kegyetlenségét abbahagyja, akkor mindkét félnek jót tettünk. Amikor kötelességünk beavatkozni, és nem tesszük, akkor osztozunk a helytelen cselekedet karmájában. Ugyanez a helyzet, ha ellenállás nélkül engedjük magunkat megsebezni. Megkönnyítjük nekik, hogy rosszat tegyenek, kísértjük és támogatjuk őket, így a karma részben a miénk.

Így mondja a bölcs:

Tartózkodni akarsz a cselekvéstől? Szabadságát Lelked nem ily módon nyeri el. Nirvána eléréséhez az Én ismeretét kell megszerezned, az Én ismerete pedig a szerető cselekedetek gyermeke.

Amíg el nem kezdünk másokért dolgozni, nem szerezhethetünk az életről igazi ismeretet. Az igyekezetből megtanuljuk, hogy hol állunk, és milyen tulajdonságokat kell kifejleszteni. Volt egyszer Dél-Indiában egy vak öregember, aki azt mondta, hogy vaksága nagy boldogság volt számára. A legnagyobb szegénységben élt, és életét azzal töltötte, hogy egyik faluból a másikba vándorolt, ahol az embereknek tanácsokat adott nehézségeikben, és némely esetben joga erőivel segített nekik. Azt szokta mondani, hogy meditációval sikerült felébreszteni elmúlt életei emlékezetét, és emlékszik, hogy évszázadokkal előbb nagyon gazdag és hatalmas ember volt, aki arra használta hatalmát, hogy bántotta azokat, akik olyasmit tettek, amit ő nem akart. Ő felismerte, hogy vaksága és szegénysége annak az előző életében történt rossz cselekedeteinek volt köszönhető. Azt mondta, hogy ha ő tovább is gazdag ember maradt volna, talán sohasem tanulta volna meg embertársait szeretni, mivel egész önző úton járt. De most másokkal kell összejönnie, akik közül legtöbben szenvednek, mindenki jóságos volt hozzá, és ő viszont megszerette őket. Ennek a szeretetnek a boldogsága az előző állapotához viszonyítva valami oly nagy és összehasonlíthatatlan volt, hogy semmiféle szenvedés nem volt nézete szerint túl nagy azt megvásárolni. Ez az ember azt állította, hogy egyik Mesterünk tanítványa, és az biztos, hogy jó példája annak a tanításnak, hogy önmagunk ismerete a szerető cselekedeteknek a gyermeke.

Légy türelmes, jelölt, mint aki nem fél a kudarctól, s nem udvarol senkinek. Lelked tekintetét szegezd a csillagra, amelynek sugara vagy, a lángoló csillagra, amely az öröklét sötét mélységeiben, az ismeretlen végtelen terein ragyog.

A tanítvány nem fél a kudarctól, mert tudja, hogy a Logosz tervét véghezviszik, ezen senki kudarca nem változtathat. Esetleg alkalmunk van munkájának egy részét elvégezni. Ha nem sikerülne megtenni, majd valaki más valami más módon megteszi, az a Logosznak mindegy, bár igen nagy különbséget jelenthet számukra. Minduntalan előfordul, hogy az emberek elmulasztják a nekik kínálkozó alkalmakat, de a nagy terveket minden eshetőség figyelembevételével készítik. Mestereink látszólag észre sem veszik, ha mi elmulasztunk egy alkalmat, de azt hiszem, hogy tudatában vannak. Blavatskyné szokta néha mondani valakiről: „kiérdemelte a jogot, hogy alkalma nyílják.” A Mesterek mindig feltételezik, hogy felhasználjuk az alkalmainkat.

A tanulmányozó, aki megpróbált egy jó munkát végezni, és az ellenkező erőket túl nagyra találta, nem lesz csalódott és nem veszti el türelmét, ha megérti, hogy minden erőfeszítés, amit a jóért kifejtünk, arányos eredményt kell, hogy hozzon, bár nem látjuk, és a személyiségnek nem lesz az az elégtétele, hogy látja az elvégzett jó munkát. Ugyanez történik az éjszakai asztrális munkánál. A munka nem kevésbé jó és hatásos, ha olyasvalaki teszi, aki

nem tud emlékezést visszahozni a fizikai agyba. A természet törvényei nem szűnnek meg hatni azért, mert nem látjuk az eredményt, vagy nem emlékszünk arra, amit tettünk.

Úgy szokott lenni, hogy azok az emberek, akik a legnagyobb munkát végezték a világon, nem látják annak eredményét. Vegyük például krisztus háromévi prédikációit. Úgy halt meg, mint a gonosztevők, a népességtől kicsúfolva, és halálakor követői száma csak százhusz volt, most milliók. William Wilberforce, aki több mint negyven évig állhatatosan dolgozott a legcsekélyebb kilátás nélkül a rabszolgaság eltörléséért a brit kolóniákban, és csak halála előtt három nappal hallotta, hogy a rabszolgaság teljes eltörlése végre törvény lett. Türelmetlenséggel és lehangoltsággal elvesztette volna az ügyet. Mi mind ugyanebben a helyzetben vagyunk a magunk csekélyebb módján. Nincs senki se, aki ne kezdhete valami jó munkához és fáradhatatlan és végtelen türelemmel ne folytathatná, tekintet nélkül a közvetlen sikerre vagy kudarcra.

„A csillag, melynek sugara vagy” mindig az, ami fölöttünk ragyog, az egyiknek az ego, egy másik előrehaladottnak a Monád, és így fel a Bolygó Logoszig, sőt a rendszerünk Logoszáig. Ha ismerjük csillagunkat, akkor tudjuk, melyik sugárhoz tartozunk, a hét nagy sugár közül melyik az, ami különösen összeköt bennünket a Logossal. Erről a hét sugárról szó van a „Mesterek és az Ösvény” c. könyvnek a Chohanokról szóló fejezetében, és Prof. Ernest Wood „A hét sugár” c. könyvében. Amikor a magasabb Én az úr a személyiség fölött, a tanítványnak lehetővé válik annak a sugárnak a munkájára specializálnia magát, amihez az a magasabb Én tartozik, és akkor nagyon gyorsan haladhat erőben és hasznosságban.

Légy kitartó, mint az, aki örökre megmarad. Árnyékaid élnek és eltűnnek; az, ami benned örökké élni fog, az, ami benned tud – mert az maga a tudás – nem múlandó életű: az ember az, aki volt, van és lesz, akinek végórája sohasem üt.

Türelmen kívül kitartásra van szükségünk és semmi sem fejlesztheti ki bennünk e tulajdonságokat jobban, mint annak a ténynek világos meglátása, hogy mi megmaradunk korszakokon át, és a halál csak egy múló esemény, melynek nincs hatalma minket utunkból eltéríteni. Néha az emberek azt kérdezik: miért kezdjek ilyen munkához? Nem tudom befejezni ebben az életben. De tény az, hogy csak egy élettartam van, mégpedig az egóé, az egó az, ami örökre megmarad. Bölcs lenne bármely munkát, amit érdemesnek tartanak, vagy azt a nagy feladatot, hogy hibáikat kiküszöböljék, még öregkorban is elkezdni, mert mindazt a jót, amit elvégeztünk, átvisszük a következő testbe, és abban, míg fiatal, érezhető lesz a hajlam, azt a munkát folytatni. Ha az ember elhalasztja a munkát egy jövő életre, újból elérkezhet az öregkor, mielőtt az embernek alkalma lett volna figyelni rá. Ha valaki most 90 éves, és éppen hallott a teozófiáról, ha következő életének fiatal korában akar hallani róla, vesse bele magát minden életerejével. Nagy előnyt is lehet nyerni a mennyországban való tartózkodástól (hacsak az illető nem egyike azoknak a kiváltságosoknak, hogy lemondhatnak erről), mert abban az állapotban bármi munkát végeztek, azzal foglalkoznak, és képességgé dolgozzák fel, ami nagy segítségükre lesz következő testet-öltésükben.

Kitartás azért is szükséges, mert semmi nagy munkát nem lehet rövid idő alatt befejezni. Gondoljanak a művészre, aki egy nagy képet fest, az első napokban nem sok mutatnivalója lesz, sőt talán még hetekig, és az is lehetséges, hogy nem lesz megelégedve teljesítményével néhány hét múlva, úgyhogy újra kezdi az egészet.

A kitartás nagy leckéjét lehet levonni a Teozófiai Társulat korai történetének tanulmányozásából. A két nagy alapító, Blavatskyné és Olcott ezredes nem lehetett volna sikeres a társaság állandó megalapozásában és eljövendő növekedése anyagának megadásában, ha nem lett volna a dolgok belső oldaláról világos meglátásuk, ha nem tartották volna valószínűnek, hogy munkájuk olyan tervnek a része, mely az örökkévalóságig fennmarad, és ezért a sikere biztos. 1875-ben, New York-ban alapították a társaságot, és mérhetetlenül sokat

dolgoztak az Isis unveiled c. könyvön, amit annak idején kiadtak. Mégis vagy öt évvel később majdnem egyedül dolgoztak, és szükségesnek tartották Indiába menni, ottani barátokhoz, és újrakezdeni. Még ekkor is különböző bajok voltak évekig, amik majdnem mindenki mást letörtek volna. Blavatskyné, akinek teste ritkán volt fájdalomtól mentes, fáradhatatlanul dolgozott, megírta a Titkos Tanítást és más nagy műveket, mert ismerte a Mestereket és a dolgok belső oldalát.

XVII. fejezet

A titkos ösvény

Ha édes békét és nyugalmat akarsz aratni, tanítvány, az érdem magjaival vesd be a jövő aratások földjét. Fogadd el a születés keserveit.

C.W.L.: Aryasanga egész idő alatt igyekszik rábeszélni a tanítványt, hogy kövesse a lemondás magasabb ösvényét, és ne fogadja el a nirvána békéjét. Az atma és nirvána síkon való életet úgy írták le, mint pihenést a mindent-tudásban, de ezt úgy kell érteni, hogy ott nincs tudomásunka megerőltetésről és az utána következő fáradtságról. Azon a síkon óriás tevékenység folyik, ez a lényege annak, ha az ember azon a síkon van, mint már igyekeztem elmagyarázni.

Az emberek pihenni akarnak, mert fáradtságot éreznek, de ha az ember a testen kívül van, teljes öntudatnál, úgy találja, hogy a fáradtság elmúlt, és már nem kíván pihenni. Ilyen körülmények között úgy tekintjük a pihenést, mint itt lent a halált; mi nem kevesebb, hanem több erőt és energiát kívánunk, amit élvezünk. A Nap Logosza nem pihen egy pillanatig sem. Ha csak egy másodpercig is pihenne, mi mind megszűnnénk lenni. Sokan azok közül, akik a nirvánát elérték, már nem dolgoznak a világ fejlődéséért, de úgy tűnik, senkinek sem lehetséges, aki ezt a színvonalat elérte, hogy ne árásszon dicsőséget és ragyogást a lejjebb levőkre. Még az annyira áhítatos egyén esetében, aki állandóan minden gondolatát felfelé irányítja, és egyet sem lefelé, az ember úgy képzelné, hogy nem tehet másként, mint a lentiekre is áhítatot árasztani.

Hét út nyílik meg az Adeptus előtt, és a legtöbb elviszi a jelöltet a földről, de mind egyaránt út a Logosz szolgálatában. Feltételezhető, hogy minden Adeptus hajlandó oda menni, ahol legnagyobb szükség van rá, és ahol leginkább használható, de legalábbis szükségesnek látszik, hogy teljesen hajlandónak kell lennie és elfogadni „a születés keserveit”, ha felszólítják. Minden más magatartás és különösen az az elgondolás, hogy önző módon megmenekül a világtól, és megszabadulást nyer a saját külön énjének, nem vihetné a jelöltet ily magasra. Számunkra úgy tűnik, hogy a legjóságosabb a mi emberiségünkkel maradni és segíteni neki, és ez természetes is, mert ha nem tudjuk azokat szeretni, akik közel vannak hozzánk, és akiket már ismerünk, hogyan fogunk másokat szeretni, akiket nem ismerünk? Mégis nem szabad elfelejtenünk, hogy ha a Láng Urai a Vénuszról nem hagyták volna el az ő rendszerüket, és nem jöttek volna a mienkbe, hogy segítsenek rajtunk, akkor legalább egy ciklussal a mögött a helyzet mögött lennénk, amit idáig elértünk. Lehet, hogy a jövőben némelyikünkre az a kötelesség hárul majd, hogy más, a mienknél kevésbé fejlett rendszernek kell segíteni menni.

Ugyanakkor nem kérdéses, hogy a Mestereknek mind több előrehaladott tanítványra lesz szükségük, akik az ő munkájukat a földön folytatják. Az Arhatnak lehetősége van, ha úgy választ, többé fizikailag nem megszületni, de világos, hogy Mestereink azt kívánják, hogy folytassuk a testet-öltéseket a munka kedvéért.

A napfényből állj az árnyékba, hogy több helyet adhass másoknak. A könnyek, amelyek a fájdalom és a bánat szikkadt talaját öntözik, a karmikus visszatérés virágait és gyümölcseit fakasztják. Az ember életének kohójából, a fekete füstből lángnyelvek szállnak, megtisztult lángok, amelyek a magasba törve, a karmikus szem alatt végül megszövik az Ösvény három öltözetének felső anyagát.

E szakasz kezdete úgy látszik, azt akarja kifejezni, hogy nincs elegendő napfény mindenki számára, de ez bizonyára nem így van. Mindenki boldog lehet. Saját árnyékunkat vetjük, mint a föld. A bánatokat és a bajt mi magunk készítjük, ők a mi karmánk, mint minden, ami ér bennünket. Aryasanga azt gondolja, hogy az ember legyen mindig kész másoknak segíteni, még ha az nekünk költségbe és fáradságba kerül is.

Van néhány fajta cselekedet, ami nagy karmikus szenvedést eredményez. A kegyetlenség természetesen, és van még más is. De a legtöbb ember tényleges szenvedése abból jön, hogy milyen módon fogadják az élet kellemetlenségeit, amiket a karma hoz nekik. A szenvedés akkor egész határozottan „készpénz-karma”. Ilyen például az önző gyászolás azokért, akik a lét egy boldogabb állapotába mentek át, ez gyakran szenvedést okoz mindenkinek, akit érint, gyakran a halottnak is, aki erősen érzi a bánatot és levertséget. Amit a karma hoz az embernek, az sohasem több, mint amit könnyen el tud viselni, de ez nem vonatkozik arra, amit ő balga gondolat, érzés és cselekedet formájában hozzátesz.

Ezek az öltözékek: Nirmanakaya, Sambhogakaya és Dharmakaya, a legdicsőbb köntös.

A három öltözetről a harmadik töredék tanulmányozásánál fogunk bővebben beszélni. Ők három lehetőséget képviselnek, amik az Adeptussá vált ember előtt megnyílnak. Ő rögtön elfogadhatja a nirvánát, vagy akkor, amikor más magas szellemi tapasztalatokon áthaladt, vagy a földdel kapcsolatban maradhat, hogy a szellemi tartályt megtöltse, vagy más glóbuszokon vagy rendszerekben vállalhat munkát. Ez utóbbi választás egyáltalában nem önző, lehetetlen feltételezés, hogy bármi önzés lehetséges azon a szinten.

E könyv első kiadásában említés történt „önző Buddhákról”, de Blavatskyné halála után kérte elnökünket, hogy azt törölje, mert oly sok veszélyes félreértést okoz. Azokra vonatkozik, akiket Pratyeka Buddháknak hívnak. Ezek nagy Adeptusok a Buddha színvonalán, de az első sugáron. „Eka” - egyet jelent, ezért némely északi buddhista azt gondolta, hogy a Pratyeka Buddha az, aki csak magának dolgozik, ami istenkáromló eszmének tűnik mindenkinek, aki tudja, hogy hol állnak. A Láng három Ura, aki a Világ Urának tanítványa, ezek a Pratyeka Buddhák. Ők azért jöttek a Földre, hogy szolgálják és sietessék a fejlődését az első sugár irányában, míg a Buddha a másodikon dolgozik. Balga az, aki bírálja őket ezért, mert nem végeznek olyan munkát, ami nem az ő dolguk. Épp olyan értelmetlen volna egy elöljárót bírálni azért, mert nem tanító – „nézzétek, mennyire nem törődik a gyermekek nevelésével!” Ezekről a nagy Lényekről megpróbáltam egy kis beszámolót adni a Mesterek és az Ösvény c. könyvben.

A shangna ruha valóban megszerezheti az örök világosságot. Egyedül a shangna ruha adja meg a megsemmisülés nirvánáját; megszünteti az újrászületést, de óh lanú, megöli a könyörületet is. A tökéletes buddhák, akik magukra öltik a dharmakaya dicsőségét, többé nem szolgálják az emberek megváltását. Óh jaj, hát az ÉN kedvéért áldoztassanak fel az Én-ek? Az egyesek jólétéért az emberiség?

Tudd meg, óh kezdő, ez a nyílt ösvény az önző üdvözülés útja – amelyet a Titkos Szív bódhiszattváai, az együttérzés buddhái elkerülnek.

A sangha ruha sokkal lejjebb van, mint a három említett bármelyike. Itt jelenti a karma egyensúlyozását és a személyiség elpusztítását, minden vágy kioltása által, beleértve az élnivágyást. A kauzál test sokkal magasabb fejlődését foglalja magában, mint a legtöbb ember elért, de a szeretet, együttérzés és a világ megsegítésére irányuló kívánság nélkül. Az olyan ember, aki így megszabadította magát az újraszületés szükségességétől, rettentő hosszú ideig élhet a mentális világ magasabb színvonalain.

Ebben a bekezdésben Aryasanga szinte panaszkodik azokra, akik a Dharmakaya ruhát öltik és visszavonulnak távoli síkokra vagy rendszerekre. De ez számára egész lehetetlen volna, ő nem taníthatta, hogy önző Buddhák éltek. A Pratyeka Buddhák egész biztosan az elérésnek ugyanazon a magaslatán állnak, mint az Úr Buddha, ugyanaz a tulajdonságuk, az együttérzés, könyörületesség van meg, mint neki, de nem az ő kötelességük azt a tisztséget betölteni. Évezredekkel beérkezésük előtt ilyen magaslatokra ezek a Nagy Lények már teljesen képtelenek voltak bármire, ami az önzéshez hasonlított. Emlékeznünk kell, hogy a Csend hangját Aryasanga egy tanítványa írta le annak halála után, úgyhogy ő nem egészen felelős érte; úgy látszik, hogy a tanítvány megengedte, hogy saját téves felfogása színeze a tanítója eszméit.

Az emberiség javáért élni az első lépés. A hat dicső erény gyakorlása a második. Aki nirmanakaja alázatos öltözetét veszi magára, az lemond az Én üdvösségéről, hogy az emberiség megváltását szolgálja. Elérni nirvana üdvösségét csak azért, hogy ezt lemondás kövesse: ez a nagyszerű, ez a végső lépés, a lemondás ösvényén a legmagasztosabb.

Tudd meg, óh tanítvány, hogy ez az a titkos ösvény, amelyet a tökéletes buddhák választottak, akik feláldozták az ÉN-t a gyengébb Én-ek kedvéért.

A hat dicső erény a paramiták, melyeket már a XLIII. fejezetben megbeszéltünk. Ők az Ösvényen való utazás egyik módszerét képviselik, egy másik "A mester lábainál" c. könyvben adott tulajdonságokban található, amit a tulajdonképpeni Ösvény négy foka követ.

Nem egészen igaz, hogy a Nirmanakaya lemond a boldogságról, mert az Adeptusság maga a boldogság elérése. Hanem az igaz, hogy az Adeptus mindig az általa elért csodálatos színvonalon maradhatna, de ahelyett ő lejön segíteni. De amikor ezt teszi, ő nem mond le a benne lakozó örök boldogságról. Ő csupán elhatározza, hogy alacsonyabb síkokon dolgozik.

Mégis, ha a Szív Tana számodra túl magasan szárnyaló, ha magad is segítségre szorulsz, és félsz felajánlani segítségedet másoknak, akkor, ó félénk szívű, idejében intelek: elégedj meg a Törvény szem-tanával. Azért még reménykedj, mert ha a titkos Ösvény ma elérhetetlen, holnap már elérhető. Tudd meg, hogy az okok világában semmi erőfeszítés, még a legcsekélyebb – legyen az jó vagy rossz irányú – sem nem tűnhet el. Nyomtalanul mg az eloszló füst sem vész el. „Egy elmúlt életben kimondott kemény szó nem oszlik el, hanem visszatér.” A borsbokr nem terem rózsát, sem az illatos jázmin ezüst csillaga nem változik tüskévé vagy bogáncssá.

Ma megteremtheted holnapod esélyeit. A nagy úton az okok, amelyeket minden órában vetünk, megtermik a maguk okozati termését, mivel szigorúan igazság kormányozza a világot. Soha nem tévedő működésének hatalmas sodrásával a jólét vagy a nyomor életét hozza a halandóknak minden korábbi gondolatunk és tettünk karmikus szülöttjeként.

Vedd hát, amit érdemed gyűjtött számodra, óh türelmes szívű. Légy vidám és elégedj meg sorsoddal. Ez karmád, születéseid körforgásának karmája;

mindazok rendeltetése, akik régi cselekvéseidhez láncolva életről életre örvendeznek és sírnak.

Ha az ember nem emelkedhet azonnal az elhatározás magaslatára, hogy teljesen önzetlen lesz, nincs ok az elkeseredésre. Tovább kell dolgozni a helyes irányban, amíg elérünk abba a helyzetbe, hogy az ideál teljesen természetes és aránylag könnyen teljesíthetőnek tűnik. Néha az emberek úgy érzik, hogy mert nem tudnak egy nagy ideálnak eleget tenni, amit eléjük állítanak, nincs semmi sem, amit érdemes volna tenniük. Összeomolnak és ennek következtében semmit sem tesznek. Az Úr Buddha nagyon bölcsen bánt mindenféle emberrel, és vigyázott, hogy elkerülje az ilyesfajta bátortalanítást az által, hogy a legmagasabb ösvényről csak a szerzeteseinek beszélt. A középső útról beszélt a nagyközönségnek, és felszólította őket, hogy éljék a legmagasabb és legnemesebb életet, amire képesek, úgy hogy később abban a helyzetben legyenek, hogy belépjenek a rendbe. Azt mondta, hogy ők ma teremtik meg az alkalmakat holnapra, vagyis a következő testetöltésre. Nem kell kétségbe esni. Mert aki egy alkalmat kihasznál, tízszer annyi alkalmat kap, és aki meglévő erőit tökéletesen felhasználja, anélkül, hogy túlerőltetné magát, határozottan meglepő gyorsan kifejleszti ezeket az erőket.

Az utolsó bekezdés azokra vonatkozik, akik együtt születtek. Tény az, hogy az emberek csoportosan fejlődnek. Ugyanazok az emberek jönnek össze újra meg újra, különböző rokonságban egymással. Ami az egyikkel történik egy ilyen csoportban, az erősen hat a többiekre, akár jó vagy rossz irányban, legyen ez egy további serkentés mindazoknak, akik megvalósítani igyekeznek, hogy bármit is tudnak elérni, számos embernek nagy előnyére válik, akiknek a sorsa szorosan összefügg az övékkel.

XVIII. fejezet

Az Élet kereke

Cselekedj értük ma, és holnap ők fognak érted cselekedni.

Az Énről való lemondás bimbójából fakad a végső felszabadulás édes gyümölcse. Pusztulásra van ítélve az, aki Mára-tól való félelmében nem segít embertársán, nehogy az énért cselekedjék. A zarándok, aki fáradt tagjait a folyó vizében szeretné felfrissíteni, de félve az ártól nem mer belelépni, a hőségtől való lerokadás veszélyének teszi ki magát. Az önző félelmen alapuló tétlenség csak rossz gyümölcsöt hozhat.

Az önző rajongó élete céltalan. Hiába élt az, aki nem végezte el kijelölt munkáját. Kövesd az élet kerekét. A kötelesség kerekét kövesd, amellyel fajodnak, rokonodnak, barátodnak és ellenségednek tartozol – és zárd el elmédet a gyönyörtől és fájdalomtól egyaránt. Merítsd ki a karmikus visszatérés törvényét. Nyerj sziddhiket jövőendő születésedhez.

C.W.L. Vannak emberek, akik úgy érzik, mert nagy tetteket nem vihetnek véghez, vagy nem haladhatnak gyorsan, semmi erőfeszítést nem érdemes tenni. Ez nagy hiba. Legalább azért élhetnek, hogy azokon segítsenek, akikkel a karma összeköttetésbe hozta őket. Sohasem fogják magukat jobb helyzetben találni, amíg a jelen környezetüket ki nem használják. Ha ezt megteszik, majd ha eljön az idő számukra, hogy az első beavatáshoz szükséges nagy erőfeszítést megtegyék, szerető barátokat fognak találni, akik segítenek. Igazi barátok azok, akik az ego barátai. Ezek sohasem kötik le az embert saját, gyakran nagyon

korlátozott és emberi, sőt valóban önző érzelmeik kielégítésére. Ők mindig megadják a szabadságot, ami a magasabb ösvény követéséhez kívánatos.

Némely jó ember tartózkodik mások megsegítésétől, mert attól tartanak, hogy önző indítók készteti őket. A szerencsétleneken gyakran nem azért segítenek az emberek, mert segíteni kívánnak, hanem hogy az adakozót megszabadítsák attól a boldogtalanságtól, amit a szenvedés láttán érez. Az ilyen ember sohasem keresné a bajban levőket, hogy segítsen rajtuk. Mások nagy jövedelmük egy részét rendszeresen jótékony egyesületeknek adják, úgy hogy a maradékot lelkiismeret-furdalás nélkül élvezhetik. Ezt tudva a tanítvány néha azt kérdezi, hogy vajon az ő saját indítóoka tiszta-e. De a segítestől elállni, mert kételkedik valaki saját indítóoka tisztaságában, bizonyára az önzés egy formája. Bármilyen okból is, de segítenünk kell, de csak az számít haladásnak az ösvényen, amit tisztára a szenvedő megsegítésére tesznek, az énré való gondolat nélkül.

A segítségben megkülönböztetést kell használnunk. A hinduk azt mondják, hogy segítséget kell adni a megfelelő embernek, a megfelelő időben és a megfelelő helyen. De a gondolat szükségessége ne okozzon tétovázást. Ha nem vagyunk biztosak, hogy két lehetőség közül melyik a helyes, mégis el kell dönteni, hogy melyiket csináljuk, hogy a jótét alkalma ne vesszen el. Néha csak gondolat által segíthetünk, de ez, mint már előbb mondtam, nagyon fontos. Sok embernek az ereje, aki élénken dolgozik a világban nagyobbára másoktól jön, akik azzal foglalkoznak, hogy meditációban spirituális erőt árasztanak ki.

A kötelesség kereke a faj és a család, a barátok és ellenségek iránt tényleg a legjobb alkalmakat adja a haladásra. A Karma Urai majd gondoskodnak, hogy mindenki megkapja azokat a körülményeket, amik szükségesek a növekedéshez. Azt a sajátos munkát adják az embernek, ami valószínűleg kifejleszti azokat a tulajdonságokat, amire neki szüksége van. A fejlődés alacsony fokán tízezer hely is lehet, ahol egy ember megkapja azokat a körülményeket, amikre haladásához szüksége van. De amikor egy ember magasabbra fejlődött, a környezetét a legjobb gonddal kell kiválasztani, mert mindenkit abszolút olyan helyzetbe kell juttatni, ahol legjobban haladhat előre. Egészen téves tehát azt mondani, hogy valakinek sikere van a körülményei ellenére, azért vannak nehézségek az útjában, hogy legyőzze őket, és hogy jelleme és ereje nőjön.

Aki mindennapi kötelességét jól végzi, azt nemsokára magasabbakkal fogják megbízni. Mindenki, akire jó és lelkiismeretes munkát lehet bízni, buzgón kerestetik azok által, akik az emberiség sorsát irányítják. Legyetek hűségesek csekélységekben, és uralkodókká lesztek sok dolog fölött, mondja a Biblia. Sok dolog fölött uralkodni az egy felelősségteljes állás, és az okkultizmusban annak adják csak, akik hűségesnek bizonyultak a csekélységekben. Ez a próba, amit a Mester ad. Sokan elhanyagolják világos mindennapi kötelességüket valami eljövendő, elképzelt munka kedvéért, aminek hasznossága kétséges, és nem nekik van különösen szánva. Sokan sajnálják most, hogy kapcsolatokat létesítettek, mielőtt tudtak a teozófiáról, mert azt találják, hogy akadályozva vannak általuk. De a kötelességet teljesíteni kell. Az alkalmatlan kapcsolatokat le fognak hullani, amikor eljön az ideje, hogy a szabadság leghasznosabb lesz a jelölt fejlődésének, és mi fontosabb a világért való munkának. De ha idő előtt eltörik őket, csak újra belegabalyodik az ember, és sok baj meg fájdalom keletkezik.

**Ha Nap nem lehetsz, légy alázatos bolygó. Ha nem ragyoghatsz déli napként az örök tisztaság havával fedett bérceken, válassz szerényebb pályát, óh újonc.
Mutasd az utat – bár homályosan és a tömegben elveszve – miként az esti csillag mutatja azoknak, akik sötétben járnak ösvényüket.**

Nézd *Migmár*-t, amint vörös fátyolba burkoltan szeme végigtekint a szunnyadó Földön. Nézd *Lhagpa* védő szeretettel kiterjesztett kezének tüzes auráját aszkétái

feje fölött. Mindketten Nyima szolgálai most, távollétében hallgatag figyelők az éjben. Pedig elmúlt kalpák-ban mindkettő ragyogó Nyima volt és jövőben ismét Napok lehetnek. Ilyenek a természetben a karmikus törvény szerinti bukások és felemelkedések.

Légy olyan, óh lanú, mint ők. Adj vigaszt és világosságot a fáradt zarándoknak; keresd azt, aki még nálad is kevesebbet tud; aki nyomorult elhagyatottságában éhen hal a bölcsesség kenyere és az árnyékot tápláló kenyér nélkül – Tanító, remény és vigasz nélkül. Közöld vele a Törvényt.

HPB. Mondja egy lábjegyzetben: Nyima a Nap a tibeti asztrológiában. Migmar vagy Mars jelképe egy szem, és Lhagpa vagy Merkúré egy ház.

Itt több érdekes analógia található. A két említett bolygó éjszaka világít, amikor a Nap nem látható és minden sötét. Mi is így vagyunk, segítenünk kell azokon, akik nagyobb sötétségben vannak, mint mi. Nincs senki sem, aki ne találna valakit, ki még tudatlanabb, mint ő maga, akit taníthatna. Még ha a körülöttünk levők nem is készek az ösvényre lépni, a helyes irányba vezethetjük őket feléje.

Abban az időben, amikor az életet a Holdról a Földre áthelyezték, a bolygók izzottak, mint kis napok. De Mars most nagyobbára sivatag, és ezért tükrözi a sárga vagy vörös világosságot. A költői szerző álláspontja szerint legjobb munkájukat adják, amennyiben az embernek világosságot adnak. Ez az eszme megvilágítja azt a tényt, hogy mi nem szükségszerűen akkor végezzük legjobb munkánkat, amikor leginkább ragyogunk. Továbbá, amikor egy épületet állítanak fel, az alapokat kell először lefektetni. A külső megjelenés szempontjából ezek nem számítanak, mert el vannak rejtve a szem elől, de rájuk nehezedik az egész épület. Így a mindennapi, általános munkában a jelölt a társaságnak hasznos szolgálatot teljesít, és ugyanakkor fejleszti a sziddhiket, melyek az ego spirituális erői.

A Tanító most megmondja a jelöltnek, mit mondjon azoknak, akiket az ösvényre igyekszik vezetni.

Mondd meg neki, óh jelölt, hogy aki láncra verte a büszkeséget és az önösséget az odaadás kedvéért, az, bár ragaszkodik a léthez, a Törvény iránti engedelmességet és türelmet, mint illatos virágot Sákjá-Tub-pá lábaihoz teszi – még ez életben szrottapatti lesz. A tökéletesség sziddhije még csak messze távolban látszanak, de az első lépés megtörtént, belépett a folyóba, és megszerezheti a kőszáli sas látását és a félénk őzsuta hallását.

Mondd meg neki, óh törekvő, hogy az igazi odaadás visszahozhatja tudását, azt a tudást, amely előző életekben a sajátja volt. A déva-hallás és a déva-látás nem érhető el egyetlen rövid életben.

Sákjá-Tub-pá az úr Buddha. Szrottapatti az, mint magyaráztuk, „aki belép a folyóba”. Párhuzamot lehet vonni a külső tett közt, hogy a tanító lábaihoz helyezük a szolgálatot, és a belső változás közt, amikor a jól fejlett manasz észreveszi a buddhi jelenlétét, és meghajlik e magasabb princípium előtt, elhatározva, hogy ezentúl minden erejét annak parancsainak engedelmességgel használja. Az ember mindennapi életében általában a mentális princípiumé az utolsó szó. Pl. az élveboncolás (vivisekció) ügyében sokan gyűlölettel riadnak vissza annak gyakorlásától, de azért elhatározzák, hogy folytatni kell, mert azt hiszik, ez az egyetlen módja biztos tudást szerezni az emberiség megsegítésére. De a kisebbség, akinek igaza van, azt mondja: „Nem, az lehetetlen, hogy az élveboncolás jóra vezethessen. Magasabb természetünk világosan mondja, hogy az teljesen helytelen.” Ha ezek az emberek volnának többségben, megszüntetnék ezt az eljárást, és akkor valami más módot találnának az emberi

egészség biztosítására, az elme a magasabb intuíciónak szót fogadva munkába állna, hogy egy jobb módszert találjon ki.

Mindenki, aki lelkesedést érez, amikor az Ösvényről hall, bizonyára dolgozott érte egy előző életben, talán sok előző életben. Ez a tudat bátoríthatja az embert, mert akkor elvárhatja, hogy gyorsan újra megszerezheti az előző életekben elért képességeket, a déva-látást és a déva-hallást, amivel képes a belső hangra reagálni, és a szellem szemeivel látni az életet és a világot.

Légy alázatos, ha el akarod érni a bölcsességet.

Légy még alázatosabb, ha ura vagy annak.

Légy olyan, mint az óceán, amely minden folyót és patakot magába fogad.

Fenséges nyugalmát nem zavarják meg; nem is érzi őket.

Az istenivel tartsd féken alacsonyabb énedet.

Az örökkévalóval fékezd az istenit.

Igen! Nagy ember az, aki gyilkosa a vágnak.

Még nagyobb az, akiben az isteni Én a vágnak még az ismeretét is megsemmisítette.

Ügyelj az alacsonyabbra, nehogy beszennyezze a magasabbat.

Mint már említettem, aki a Mester jelenlétében áll, csak alázatos lehet, annak a nagy szakadéknak tudatában, ami köztük és közöttünk van. Nem mintha a Mester fizikai jelenléte valami aggódást vagy lehangoltságot okozna, sőt ellenkezőleg, az Ő jelenlétében a legjobban érezzük magunkat, és felfogjuk, hogy mi is teljesíteni tudunk mindent, mert Ő már teljesítette. Így van ez a tudás megszerzésével is. Az olyan ember, aki valami nagy eszmét fel tud fogni, azt is megérti, hogy mi mindent kell még megtanulnia, amit még nem tud, és mennyi rejtély van az ismert dolgokban, amit mások egész egyszerűnek és tudottnak vélnék. Így ezért, akinek nagy tudása van, az valószínűleg szerény lesz, és a jelöltet intik, hogy ha kevélység támad benne, az annak a jele, hogy öntudatlanul becsukja maga előtt az ajtót a további és magasabb tudás előtt.

A jelöltnek gyakorolnia kell magát a világ zavaró körülményei között mozogni, amik állandóan hatnak rá – fizikailag, asztrálisan és mentálisan – anélkül, hogy nyugtalanítani engedné magát. Úgy kell alacsonyabb járműveit edzeni, hogy ne ezekre a külső hívásokra feleljenek, hanem a belső parancsra. Az ego isteni, segítségével kell az alacsonyabb ént kormányozni, és ha ezt megtettük, még az egót is kormányozni fogja a Monád, az örök Én. Hogy mindezt meg lehessen tenni, a tanítványnak állandóan őrizni kell a járműveit, figyelni az étel, ital és magnetizmus, szavak, érzelmek és gondolatok tisztaságára, mint kimerítően magyaráztuk a Mesterek és az Ösvény-ben.

A tökéletes szabadság útja Énedben van. Ez az út az énen kívül kezdődik és végződik.

A *tirthika* gőgös szemében dicstelen és alantas a minden folyók anyja. A bolondok szemében üres az emberi forma, habár *amrita* édes vizeivel telt. Márpedig a szent folyók szülőföldje a szent ország és a bölcsességgel ékeskedőt minden ember tiszteli.

Az ortodox keresztények azt tartják, hogy a lélek növekedésében három fokozat van. Először az ember helyesen cselekszik, mert fél a pokoltól. Másodszor azon okból, hogy a mennyországba jusson. Harmadszor jól cselekszik Krisztus iránti szeretetből, aki feláldozta magát, hogy az embereket abba az érzelmi állapotba hozza. Azonban van egy negyedik fokozat, amikor az ember megtalálja az utat azáltal, hogy az Én-nel egynek érzi magát. Akkor

az ember jót cselekszik, mert az a helyes, még csak nem is azért, hogy a Mestert boldogítsa, vagy háláját fejezze ki iránta. A mi felszabadulásunk tehát belülről ered. Semmi külső meggondolás nem határozhatja meg haladásunk lépéseit az ösvényen. Nem az a kérdés, hogy mennyi ideig voltunk egy bizonyos fokon; akkor fogjuk a következő lépést megtenni, amikor magunkban kifejlesztettük a szükséges tulajdonságokat és erőket. Ne féljen senki e miatt, mert mint a tamil közmondás mondja? „Érett gyümölcs nem marad az ágon.”

A tirthikák, mint előbb láttuk, azok az aszkéta brahmanák, akik szentélyeket látogatnak, és itt úgy látszik, kevélynek tekintenek e miatt úgy, mint némely hadji - a mohamedánok közül azok, akik Mekkába zarándokoltak – büszke arra. Ezek olyanok, mint bizonyos társadalmi emberek napjainkban, akik büszkén mondják, hogy látták a legújabb színdarabot, vagy olvasták a most megjelent könyvet – bár hogy mit tanultak belőle, azt nehéz volna megmondani. Talán Aryasanga íródeákja, buddhista lévén, nem emelkedett felül a felekezeti szellemen, mert úgy látszik, minden tirthikát ilyenfajta embernek nézett.

Benares, Hardwar, Kumbhakonam és más tirthák nagy vonzóereje a szent folyókban való fürdés. Az utóbbi helyen a zarándokok egy nagy víztartályt keresnek fel, amiről azt hiszik, hogy a föld alatt a Gangeszből nyeri vizét. De a mi buddhista íródeákunk megmagyarázza, bizonyos büszkeséggel, hogy a fő indiai szent folyók eredete a szent országban, Tibetben van. Figyelemre méltó tény, hogy a nagy folyók, a Gangesz, az Indus, és az Airavati vagy Irravadi mind egymáshoz közel a Himalája hegységben erednek, és különböző irányokba folynak, keletre, délre és nyugatra körülkerítik India felső részét nagy ölelésükkel. Azok a gögös aszkéták nem fogják fel, hogy Tibet - egy ország, amit megvetnek – az ő szent folyók anyja, mondja az író, és párhuzamot von Tibet és India között. India a test, amely a halhatatlanság édes vizét tartalmazza, csak a bolondok helytelen nézete szerint, és Tibet a bölcsesség forrása, amit mindenki tisztel, vagyis mindenki, aki nem bolond.

XIX. fejezet **Az Arhat útja**

A határtalan látással felruházott arhan-ok és bölcsek olyan ritkák, mint az udumbara fa virága. Az arhan-ok éjfélkor születnek, ugyanakkor, amikor a hét- és kilencindájú szent növény. Sötétben nyílik és virít e szent virág, tiszta harmatból és a hófödte csúcsok fagyos talajából fakad, oly csúcsokról, amelyeken bűnös láb nem járt soha.

C.W.L.: A fejlődés jelen fokán olyan emberek, akik elérték az Arhat színvonalat, nagyon ritkák. Ez egész természetes, mert az emberiségtől csak a hetedik kör végén várják el, hogy az Aseka beavatást elérje, és az Arhat fok ezt többnyire hét étellel előzi csak meg. Mégis Arhattá válni teljesen elérhető számunkra, főleg attól függ: megérteni, hogy mire célozzunk, és azután felhasználni akaratomat, hogy elérjük a célt. Az Úr Buddha befolyása következtében több ezren Arhatok lettek, ez mind az ő hatalmas magnetizmusának volt köszönhető.

Ezt a bekezdést valószínűleg többféleképpen lehet magyarázni. Az éjféle óra talán azt a legsötétebb időt jelenti, mielőtt hajnalodik, amikor úgy tűnik, hogy a jelölt mindenkitől el van hagyatva, még Mesterétől is. A negyedik beavatáskor kezd a hetedik princípium működésbe lépni, amikor a jelölt az atmikus síkra megy. A hétindájú szent növény ezt jelképezheti, és a kilences szám is, mert a hetedik princípium valóban egyben három, ami a többi hattal kilencet tesz ki. A hinduk a kilences számot a legszentebbnek tekintik.

Csak ha a jelölt a legnagyobb megpróbáltatásokon átment, és a sötétség mélységeinek fenekére leszállt, szerezheti meg az e beavatáshoz szükséges tulajdonságokat. A szent virág abban a sötétségben nyílik és virágzik, de a buddhi síkon való fejlődés eredményeként.

Egy arhan sem vált arhan-ná, óh lanú, azon születésében, amikor lelke először kezdett vágyakozni a végső felszabadulásra. De tudd meg, óh igyekvő, hogy egy harcost sem utasítanak vissza, aki önként kész küzdeni az élő és a holt között dúló harcban – egy újonctól sem lehet megvonni a jogot, hogy rálépjen a csatatérre vezető ösvényre.

Mert vagy győz, vagy elbukik.

Igen, ha győz, nirvána az övé. De mielőtt levetné halandó árnyékát, földi porhüvelyét, a gyötrelmet és a határtalan kín szülőökát, az emberek nagy és szent buddhá-t fognak tisztelni benne.

És ha elbukik, akkor sem bukott hiába. Ellenségei, akiket utolsó küzdelmében levert, következő életében nem térnek vissza.

De ha elérné nirvánát, vagy eldobná jutalmadat, óh tántoríthatatlan szívű, indítékod ne a cselekvés, vagy tétlenség gyümölcse legyen.

Tudd meg, hogy a bodhiszattvá-t, aki üdvösségét lemondással cseréli fel, hogy a titkos élet nyomorúságait magára vegye, háromszorosan tiszteltnek nevezik, h te, korszakokon át a szenvedés jelöltje.

Swami T. Subba Rao úgy értelmezi a holtak és élők közti küzdelmet, mint az ellentmondást azok között, akik tudnak, és akik nem tudnak. Emlékezzenek, hogy ezt a megkülönböztetést tette Kuthumi Mester, amikor Alcyonét tanította. Ő azt mondta, hogy csak kétféle ember van, azok, akik tudnak, és azok, akik nem tudnak; azok, akik látták az utat, és azok, akik még nem látták. Ő azt is mondta, hogy nem azokat kell legjobban sajnálni, akik a fanatikusok és türelmetlenek, hanem azok a milliók, akik nem tudják, hogy van még valami a világon túl, amiért érdemes küzdeni, és boldogok tudatlanságukban. Blavatskyné úgy értelmezte a küzdelmet, mint ami a halhatatlan magasabb ego és az alacsonyabb személyes ego között folyik, ezek lévén az élő, illetve a halott.

Az ajtó soha sincs csukva azok előtt, akik igazán közeledni kívánnak az okkult ösvényhez. Aki ezt tenni akarja, az meg kell kapja az alkalmat, hogy megpróbálja. És azután, még ha elbukik is, igyekezete nem lesz hiábavaló, mert némely ellensége, bűnei és gyengeségei el lettek pusztítva, és nem fogják többet bántani. Ritkaság, hogy valaki olyan súlyos hibát kövessen el, amivel az életben egy alacsonyabb fokra veti magát vissza, mint például Indiában egy alacsonyabb kaszta. De ha valaki fekete mágiával foglalkozik, ami sok hatalmas gonosztságot tartalmaz, és ebben az irányban törekszik, akkor teljesen elszakíthatja személyiségét az egótól, és olyan rossz karmát alkothat, ami szükségessé teszi számára, hogy primitív körülmények közé essen vissza. Az ilyen esetek nagyon ritkák. Az olyan ember, aki igazán nem volt méltó osztályához vagy kasztjához, általában visszaesik kellemetlen körülmények közé ugyanabban az osztályban vagy éppen alatta. Azonban a bölcsesség hiányára vallana, ha nem próbálnának magasabbra emelkedni azért, mert fennállhat a veszély, hogy leesnek egy magasabb és felelősebb pozícióból.

Másrészt az embert, aki sikeres, mondja a szöveg, tisztelni fogják nagy és szent Buddhaként. Természetesen az Arhat technikailag nem Buddha, de annyiban Buddha, hogy bölcs és megvilágosodott.

Blavatskyné azt magyarázta, hogy a „titkos élet” a Nirmanakayáé. Nagysága rejtve van az emberek előtt, és mégis folytatja életét a világban. Ezt a kifejezést itt általánosságban használják, nem csak azokra, akik a felszabadulás küszöbén maradnak, hogy a spirituális erők tartályát megtöltsék, hanem mindazokra, akik hátra maradnak, beleértve a Hierarchia

hivatalos tagjait, mint a mi Mestereinket. Mi általában azokra korlátozzuk ezt a kifejezést, akik egyikét követik a hét nagy útnak az ötödik beavatás után: azokra, akik a tartályt megtöltik.

Itt megint találkozunk a szenvedés ösvénye eszméjével. Az állítás, a „szenvedés” kifejezés helytelen használata kissé félrevezető. Az igaz, hogy egy Mester, aki a fizikai testét használja, nem kapja meg a nirvána síkon való ténykedés élvezetét, de mosolyogna ezen az állításon, hogy ő szenved. Amikor az ember elnyeri a nirvánai tudatot, nem veszíti el azt azért, mert megtartja fizikai testét, kivéve, amikor tényleg le van kötve az alacsonyabb síkokon. Bármely percben, két levél megírása között, vagy két munka elvégzése közt a fizikai síkon, kiszurranhat a magasabb tudatba, és folytathatja munkáját, ami végtelenül kielégítőbb, dicsőbb és örömteljesebb, mint bárki el tudná képzelni itt lent.

Igaz, hogy a magasabb síkokról visszajönni a fizikai létbe olyan, mintha a napfényből egy nagyon sötét föld alatti börtönbe mennék le, de nem gondolnának erre, ha azon a helyen volna valaki, akit nagyon szeretnek, és akinek segíteni kívánnak. A fizikai élet magában foglalja a magasabb dicsőségről való lemondást is, de a segítőkészség határozott célja oly mértékben tölti meg a lelket, hogy nincs szenvedés. A fejlődésnek még egy sokkal alacsonyabb fokán, ha valaki tudja, hogy egy szenvedőnek igazi segítségre van szüksége, amit ő adhat, de elhanyagolja ezt a hívást és elmegy máshova mulatni, utólagosan lelkiismeret furdalásban szenvedne, úgy hogy végül is szenvedése nagyobb lesz, mint ha mindjárt lemondott volna a szórakozásról. Valóban a legnagyobb boldogság mindannyiunk számára abból jön, ha a tőlünk telhető legjobbat cselekedjük.

Nagyszámú jelölt nem bukik el tényleg, de nincs tudatában, hogy haladna. Ezek közül sokan le vannak verve, és az az érzésük, hogy igyekezetük hiábavaló volt, mert nincs mit kimutatniuk. Ne engedjék magukat lehangolni, ez elrontja az asztrális légkört másoknak, és ezért önzés, de ettől eltekintve balga is, mert tudniuk kellene, hogy egész idő alatt valójában belül haladnak. Sok idővel azelőtt, mielőtt a fizikai agy rájön, az asztrális és talán a mentális testük is meg lett szervezve meditációjuk által, és lehet, hogy különböző határozott hasznos munkát végeznek a belső világokban. Az egész élet kudarcnak tűnik, de annak ellenére sokat tettek, amit majd átvisznek a következő életbe, és akkor lehetővé tesz valami látható előmenetelt talán még a fizikai síkon is.

Minden adott életben az ember jó és rossz tulajdonságokat fejleszt ki. Az utóbbiak az asztrálvilág négy alacsonyabb alsíkján mutatkoznak. Mivel ezek befolyásukat csak a mentál sík alsó négy alsíkján tükrözik, egyáltalán nem hatnak az egóra. Csak azok az érzelmek mutatkozhatnak a három magasabb asztrális alsíkon, amik jók: mint a szeretet, rokonszenv és odaadás. Ezek hatnak az egóra a kauzál-testben, mivel az a mentál sík megfelelő alsíkja lakik. Ezért minden magasabb fajta érzésnek és gondolatnak látható még az ilyen gépies módon is az állandó eredménye a magasabb énben. És mivel az egó az, aki az ösvényen jár, ő egész határozott lépéseket tesz haladásában minden helyes igyekezettel. Nincs tehát ok a kétségbeesésre, és nem kell elhalasztani holnapra, amit ma megtehetünk, csak azért, mert nem tudunk mindent egyszerre megtenni.

Az Ösvény egy, Tanítvány, de a végén kettős. Állomásait négy és hét kapuval jelzik. Az egyik vég a rögtöni üdvösség, a másik vég az elhalasztott üdv. Mindkettő az érdem jutalma: a választás a tiéd. Az egyből lesz a kettő, a nyílt és a titkos. Az előbbi a célhoz, az utóbbi az önfeláldozáshoz vezet.

Ha a változót feláldoztad az állandónak, a jutalom a tiéd; a csepp visszatér az óceánba. A nyílt Ösvény a változatlan változásba vezet – *nirvána* az, a teljesség dicső állapota, az emberi képzeletet felülmúló üdv.

Az első Ösvény tehát a felszabadulás.

Igen, csak egy út van, és az a jellem kibontakozása. Az ego lehetőségeinek e tekintetben nincs határa, a legnagyobb emberek legnemesebb erényei csírában benne vannak minden embertársunkban, és előbb-utóbb virággá fognak kibontakozni. És a végén, amikor az ember minden lehetőt megtett az emberi birodalomban, az emberi agy és környezet korlátozásaival, akkor az Ösvény kettéválk, és választani kell a felszabadulás és a lemondás között. Itt a felszabadulás szó a nirvána elfogadását jelenti, bár néha egy alacsonyabb szinten csak a születések és halálok kerekétől való megmenekülésre használják, mint már láttuk a Mester lábainál c. könyv tanulmányozásakor.

Akik nem a Fehér Páholyt követik, más módszereket használnak, amik gyakran pszichikai erőket fejlesztenek ki egy aránylag magas fokig. De mivel a szürke varázslat ösvényét nem veszik körül korlátozások, mint amiket a Nagy fehér Páholy tanít, előbb-utóbb az ember rosszra használja erőit, mert a kísértés túl nagy. Azonban néha más irányok követői végül is érintkezésbe kerülnek az igaz tanítással, és a Páholynak tesznek fogadalmat. Különösen Amerikában van nagy mennyiségű tanítás az okkultizmus szürke fajtájából. De az igazi ösvény egy – a szent élet ösvénye, a jellemképzés.

Az itt említett négy kapu a négy beavatás, mely az Arhat fokhoz vezet, amit a Mesterek és az Ösvény c. könyvben írtunk le hosszasan. Egy másik elrendezés szerint hét lépcsőre osztják, mint látni fogjuk e könyv harmadik töredékében.

Ennek az ösvénynek a legmagasabb elérhető színvonalain a jelölt elnyeri múlt életeinek emlékeztését, bár ugyanakkor tudata óriás módon kibővül, úgy hogy nagy sereg lényt foglal magába, és felfogja majd, hogy ereje és szeretete nem az övé, hanem Istené. Csak a különállás fog elveszni, és ha visszanez, látni fogja, hogy a különállás káprázata alatt élt. Azt is látni fogja, hogy elmúlt életei nagyon hétköznapiak voltak, hogy a fordulópontok nem azok az események voltak, amiket legfeltűnőbbnek és legfontosabbnak tartott, amíg tapasztalta őket, hanem gyakran a mindennapi élet apró eseményei okozták a legnagyobb haladást.

A második Ösvény azonban a lemondás, ezért a szenvedés ösvényének hívják.

A titkos Ösvény az *arhan*-t kimondhatatlan mentális szenvedésbe viszi; szenved az élő holtakért, és tehetetlenül szánja a karmikus kínok alatt sínylődő embereket; - még a bölcsek sem vállalják, hogy enyhítsék a karma gyümölcsseit.

Meg van írva: „Tanítsd elkerülni az okokat; de az okozat fodrozódását, miként a hatalmas szkóárt, engedd futni útján.”

Az arhan egy másik formája az arhat szónak. A kimondhatatlan mentális szenvedése a titkos ösvényen azt jelenti, hogy a szenvedés az együttérzésből ered. Az egész világ fájalmát és szomorúságát, de ugyanakkor az örömet is látja. A legnagyobb együttérzéssel az „élő holtak” iránt van, vagyis az emberiség nagy többsége iránt, akik még azt sem tudják, hogy van miért küzdeni. Továbbá a tehetetlen szájalom, amit a karmikus szenvedés látása okoz, a dőreség eredménye, amit nem tud – mi így mondanánk: nem szabad neki csillapítani. Megmagyarázhatjuk az embereknek a karma elvét, úgy, hogy a fájdalmas tapasztalatot helyesen fogják fel, és így kissé csökkentik a szenvedést, de nem semmisíthetjük meg az elmúlt cselekedetek eredményét.

Még az exoterikus kereszténységben is a bűnök megbocsátását nem úgy magyarázzák, hogy a bűnök eredményét eltörlik. Az anglikán egyházban, amikor egy papot szentelnek, és az erőt ráruházzák, hogy a bűnöket megbocsássa, a keresztény szentírás szavai szerint „Akinek a bűneit megbocsátjátok, az meg van neki bocsátva, és akinek a bűneit fenntartjátok, azt feltartóztatjátok.” Megmagyarázzák neki, hogy arra kapott erőt, hogy a bűnözőt istennel kibékítse, amikor a bűne által a helytelen útra tért. Más szavakkal, visszafordíthatja az embert újra a fejlődés irányába, miután az ellenszegült és saját fejlődését akadályozta. A keresztény

felfogás mögött egy szép elgondolás van, de még szebb a teozófus eszme, hogy az ember nem szakadhat el Istentől,, még az az ember is része Istennek, aki avichi-ba esett.

Gyakran előfordult, hogy jó és komoly tanulmányozók tartózkodtak a segélynyújtástól, nehogy az illető karmájába avatkozzanak. Senki sem avatkozhat a karma törvényébe, éppoly kevéssé, mint a nehézkedés törvényébe. Ha kezükben tartanak egy könyvet, az a gravitáció energiájának potenciálját tartalmazza, és abban a pillanatban, amikor azt az erőt visszavonják, amit a könyv magasan tartására alkalmaznak, a könyv leesik. A karma törvénye ugyanígy működik. A meg nem fizetett karma hasonló a potenciális energiához, évezredekig is függőben maradhat, vagy száz életem át, de ha eljön az ideje, akkor megnyilvánul.

Az emberek gyakran azt hiszik, hogy a karma könyörtelen, de ez nem így van. A karma éppoly személytelen, mint a természet más törvényei. A fizikai síkon a törvények a jó vagy rossz szándéokra való tekintet nélkül működnek. Ha egy gyermek leesik a meredek szikláról, az elszennvedett sérülés az esés magasságától függ, és hogy a talaj kemény vagy puha, és nem az olyan erkölcsi megfontolásokról, hogy egy társát akarta a veszélyből kihúzni, vagy virágot akart szedni anyjának, vagy haragjában levetette magát. Hasonlóképpen, ha egy ember forró vasrudat fog meg, ezt azért teheti, hogy ne essen valaki másra, vagy azzal a szándékkal, hogy valakit megüssön vele - minden esetben ugyanaz a seb keletkezik a kezén. A karma ily módon működik a fizikai síkon. De a mentális síkon a szándék nagyon is számít, és gondolkodásunk által formáljuk jövő jellemünket.

Ezért az ember soha ne tartózkodjék a segítségadástól, ha lehetséges. Ha a tőlünk telhető legjobbat megtettük, és nem sikerül, úgy azt mondhatjuk, hogy „az ő karmája nem engedte, hogy segítséget kapjon”, vagy „az én karmám nem adta meg az előjogot, hogy segíthessek neki” – ez minden. A fontos az, hogy másokért dolgozzunk. A munka kiterjedt és nagyobbodó, ha egy embert vezetnek a teozófiához, az még tízet hozhat, és ezek mindegyike további tízet.

Egy másik értelemben is vehetjük ezt a szakaszt: „a karma gyümölcsét a bölcsek nem merik megszüntetni”. Még ha egy nagy Adeptus meg is szüntetne valami látszólagos rosszat, pl. szegénységet, nem idézne elő valódi jót, csupán a Logosz törvénye ellen cselekedne. Nem úgy értem, hogy a Logosz ilyen gonoszat akar, istenkáromlás lenne azt mondani, hogy az ő terve szükséges szenvedést foglal magában, hogy ő ezt okozza. A szenvedés attól jön, ha azt tesszük, amit kimondottan eltiltottak nekünk. Igaz, hogy mindenki szenvedett, amennyire tudjuk, senki sem mindig választotta a helyes utat, és nem volt hibamentes, de a szenvedés mindig helyrehozta az embert, amikor nem akart más módon tanulni, és így a törvény biztosította mindannyiunk számára nirvana leírhatatlan boldogságának elérését a végén.

A nyílt út, amint a célt elérted, arra vezet, hogy a Bodhisattva testet visszautasítsd, és Dharmakaja háromszorosan dicső állapotába lépj, amely a világról és az emberekről való megfélelkezés örök időkre.

A titkos út is a Paranirvana boldogsághoz vezet, de csak számtalan kalpa végén; elnyert és tévelygő halandók iránti végtelen együttérzés és szánalomból elvesztett Nirvánák azok.

De megmondatott „Az utolsók lesznek a legnagyobbak.” Samyak Sambuddha, a tökéletes tanító, a világ megváltásáért lemondott Énjéről, s megállt Nirvana, a tiszta állapot küszöbén.

Már megbeszéltük, a három öltözetet, és láttuk, hogy az önzés gondolata sem fér azokhoz, akik bármelyiket választják. A Nirmanakayák olyanok, mint az elmélkedő rendek, akik a szellemi erők tartályát a Mesterek használatára megtöltik, akik világunkkal érintkezésben vannak. Valami ötven vagy hatvan állás van, amit az utóbbiak betölthetnek. A Nirmanakaya megtartja állandó atomjait, és ezért, azt hiszem, be tudná tölteni ezen állások egyikét, ha megüresedne. A Bodhisattva hivatala mindegyik gyökérfajban egyszer üresedik

meg, de már sokan vannak kiszemelve, akiket most készítenek elő, hogy a távoli jövőben majd betöltsék e hivatalt. Sokan azok közül, akik az Úr Buddha életében Arhatok lettek, az ő tanítása következtében Nirmanakayak maradnak.

Mindezeket a hivatalokat és állásokat be kell tölteni, és azok, akik a nirvánáról lemondanak, csak önszántukból arra vállalkoznak, amit piszkos munkának nevezhetnénk. Az Adeptus – úgy mondhatnánk, nem annyira az élvezet elvesztését érzi, mint tudatában van, hogy a nirvánai színvonalon való munka milliószer oly hatásos volna, mint itt lent. És mégis valakinek ezt az alacsonyabb munkát is el kell végezni. A Logosz tervében a legkisebb munka éppoly szükséges, mint a legnagyobb, amint a nagy mozdony olajozása ugyanolyan szükséges, mint a vezetése.

A Bodhisattva test, amit itt említenek, mindazoké, akik itt maradnak, hogy segítsenek a világon, nemcsak azé, annak a nagyon korlátozott számáé, akik Buddhák lesznek.

Nirvána küszöbén megállni annyit jelent, hogy az ember nem megy be, és nem hagyja el az alacsonyabb síkokat, mint némelyek teszik, és mint a Buddha tehette volna, ha úgy kívánta volna. Aki így marad, annak megvan a magasabb tudata teljes mértékben, és megtartja tudatát még a fizikai síkon is, és bármely kívánt síkon működhet. Azt mondják, hogy az Úr Buddha az ő színvonalán az egész Naprendszerben szabadon mozoghat a rendszer bármely bolygóján, úgy mint némelyikünk a mi bolygóláncunk más bolygóra mehet. De még az ő számára is kell, hogy egy határ legyen, mert ő még nem lépett be a Logosz tudatába. Nem tudom, hogy tudata magába foglalja-e a Napot; Swami T. Subba Rao egyszer azt mondta, hogy a Nap oly intenzív életnek a színhelye, hogy még egy Dhyán Chohan is alig tud oda belépni.

A buddhi síkon, úgy látszik, eljutunk bárhova a mi világaink láncában. Nirvanai tudat azt jelentené, hogy tudatosak vagyunk bárhol a Naprendszerben. A negyedik beavatáskor érintjük nirvánát, de ez nem jelenti annak a síknak teljes tudatát, csak belépünk a legalacsonyabb részébe, és fel kell menni az egyik alsíkról a másikra, míg a sík teljes tudatát megszereztük.

Buddháról mondják, hogy elérte paranirvánát. Így lehetséges nirvána különböző színvonalait elképzelni – az atmikus sík különböző alsíkjait, azután a mi rendszerünk további két síkját, és így tovább a magasabb kozmikus síkokat.

A két útról most tudomást szerezted. A választás ideje el fog érkezni, óh, törekvő lélek, amikor az út végére értél, és áthaladtál a hét kapun. Elméd világos. Csalárd gondolatok hálójában nem vagy fogoly többé, mert mindent megtanultál. Leplezetlenül áll előtted az Igazság, és komolyan arcodba néz. Így szól:

A nyugalom és a felszabadulás gyümölcsei édesek az Énnek, de még édesebbek a hosszas és keserves kötelesség gyümölcsei; igen, a lemondás ez, mások, szenvedő embertársaink kedvéért.

Aki *pratyéka-buddhává* lesz, csak saját Énjének fogad hűséget, annak hódol. A csatában győztes *bodhisattva*, bár jutalmát kezében tartja, mégis így szól isteni részvétellel:

Mások kedvéért e nagy jutalmat elengedem – a nagyobb lemondást valósítja meg. A világ egyik Megváltója ő.

***

Íme! A messzi távolból int az üdvösség, mint cél, és a szenvedés hosszú Ösvénye. Bármelyiket választhatod, óh szenvedés jelöltje, az eljövendő korszakokon át.

OM VADZSRAPANI HUM.

A nagyobb lemondás a magasabb munkáról való lemondás, miután látta azt az ember, a célból, hogy alacsonyabb munkát végezzen, ami tudjuk, hogy éppoly szükséges. A személyiség vágyairól való lemondás egy teljesen alacsonyabb lemondás.

Nem szabad beengedni gondolatainkba árnyékát sem a népszerű keresztény hitnek egy Megváltóról, aki jön, hogy örök kínoktól megváltson bennünket. Ez a gondolat természetesen nem más, mint borzasztó eltorzítása egy korábbi és igazi keresztény tanításnak, pl. Origenészének, aki hitt abban, hogy az ember Krisztus által megdicsőültté válik. Mindenki, aki való kapcsolatba emelkedett a Mesterrel, azonossá vált vele, és biztos vagy bizonyos, hogy az Ösvényt végigjárja a jelen ciklusban. A „megváltott” szó eredeti értelmét a Mesterek és az ösvény c. műben magyaráztuk meg.

Amikor a Nirmanakayáról, mint védőfalról beszélünk, egy pillanatig sem képzeljük, hogy ők minket gonosz erőktől akarnak megvédeni, akik csak az alkalomra várnak, hogy az emberiségre vessék magukat. Ők azzal foglalkoznak, mint már említettük, hogy a tartályt erővel töltik meg, melyet a Nagy Fehér Testvériség használ, hogy segítséget és intelligens vezetést adjanak, ahol lehetséges, és megóvják az emberiséget olyan hibáktól, amiket máskülönbön elkövethetne, és az abból eredő szenvedéstől.

Ez a töredék nem úgy végződik, hogy „Om mani padme hum”, mint az első, hanem egy másik formulával, „Om vadsrapani hum.” Vadsra mennydörgést is jelent, meggyémántot is. Ez a kifejezés emlékeztet Jupiterre villámcsapásaival és a norvég Thor Istenre. Ez a villámcsapás, a dorje, a hatalom pálcája, melyről vázlatot adtam a Mesterek és az ösvény c. műben.

III. töredék - A hét kapu

XX. fejezet

A Paramita Magaslatok

Upádhjája, választottam, szomjazom a tudásra. A titkos ösvényről a fátylat most letépted, és a nagyobb jáná-t tanítottad. Szolgád, íme, kész követni.

C.W.L.: Itt van egy lábjegyzet az upádhjája szóhoz, ami szellemi oktatót vagy gurut jelent, megmagyarázza, hogy az északi buddhistáknál a gothrabhu-jnana-ban jártas szent életű emberek közül választják. A gothrabhu az olyan ember, aki kész a beavatások bármelyikére, akinek megvan minden tulajdonsága, és csak engedélyre vár, hogy jelentkezessen. Gotrabhu-jnana ezeknek a tulajdonságoknak a tudománya. A Mesterek – Adeptusok, akik tanítványokat vagy tanoncokat fogadnak - azok, akiknek ez a tudásuk megvan. A yana szót már a XXX. fejezetben magyaráztuk.

Helyes, *shrávaka*. Készülj, mert egyedül kell menned. A tanító csak megmutatja az utat. Egy Ösvény van mindenki számára, de a célba érés módja zárándokok szerint változik.

A shravaka szó a shru-től ered, ami odahallgatást jelent. A „hallgató” az, aki vallásos tanítást kap, mondja egy lábjegyzet, és ha a teóriából tovább halad az aszketizmus gyakorlatába vagy véghezvitelébe, akkor shramana lesz. (Srama vagy gyakorlat-től.) A két kifejezés erősen hasonlít az akoustikoi és az askitai-hoz a görögöknél.

Mindenkinek, aki az ösvényen jár, ugyanazokat a tulajdonságokat vagy erényeket kell megszerezni, de a gyakorlás módjai nagyon különböznek. Az embereknek hét nagy fajtája van, vagy hét sugara, és ezek mindegyikén vonulnak a jelöltek saját sugaruk tanítói felé. Még ugyanannak a típusnak a tanítását is az egyéni szükségletekhez alkalmazzák, úgy hogy egy Mester tanítványai gyakran egész különböző kezelésben részesülnek, így pl. egy Mester egyik tanítványát elkülönültségbe küldi, míg egy másikat a világ küzdelmébe. Az egyiknek esetleg megadja azt az elégtételt, hogy tudja, miszerint ő tanításban részesül, a másikat hosszú ideig e tudat nélkül hagyja. Erről az edzésről és a különböző típusokról hosszas beszámolót adtam a Mesterek és az Ösvény-ben.

Melyiket választod, óh bátor szívű? A szem tanának *szamtan*-ját, a négyszeres *dhjáná*-t követed, vagy a hat *páramitá*-n, az erény nemes kapuin át vezet utad, amelyek a *bodhi*-hoz és *pradzsnjá*-hoz, a bölcsesség hetedik fokához vezetnek. A négyszeres *dhjána* rögzös útja meredeken kanyarodik felfelé. Háromszorosan nagy az, aki a fenséges csúcsra ér. *Páramitá* magaslatai még meredekebb ösvényen érhetők el. Hét kapun át kell kiküzdened utadat, hét erődön át, amelyeket kegyetlen, fortélyos hatalmak tartanak megszállva: a testet öltött szenvedélyek.

Keveset mond ez a töredék a négyszeres *dhyana*-ról, de annál többet a *paramitá*król. A meditáció vagy *dhyana* lépéseit mindig háromnak mondják, mint láttuk az első töredék tanulmányozásánál, és ezeket együttesen *sanyama*-nak nevezik. Ezek *dhárána*, *dhyana* és *samadhi*, vagyis koncentráció, meditáció és kontempláció, és egy előzetes gyakorlat, a *pratyahara* a negyedik. A *paramitá*kat is tanulmányoztuk a második töredékben, itt azoknak az erényeknek eléréséhez vezető ösvényről úgy beszélnek, mint aminek hét kapuja van, a jelöltnek mindegyiknél egy nagy hibát vagy bűnt kell leküzdeni és megölni.

Egy kissé félrevezető a meditációt és ezeknek az erényeknek a kifejlesztését vagylagosan említeni, mert mindkettő szükséges. Az ember nem meditálhat e tulajdonságok nélkül, és nem tudja a tulajdonságokat tökéletesen kifejleszteni meditáció nélkül. Lehet, hogy még az ő napjaiban is *Aryasanga* egymással szembeállította a visszavonulás ösvényét, amin az az ember jár, aki kerüli a világ szórakozásait és nehézségeit, inkább elmegy, hogy magában meditáljon távol az emberektől – a szellemi élet ösvényével, amit a világban az emberek közt kell élni, és ami az eszmények gyakorlását teszi szükségessé a mindennapi élet összes ügyeiben. Ő akkor az elsőről úgy beszélt volna, mint egy magas ösvényről, de az utóbbiról, mint ami még nagyobb, vagy inkább meredek. A hindu könyvekben gyakran olvashatunk olyan esetekről, ahol a mindennapi élet ügyei között tökéletességet értek el az emberek. A *Mahabharata* nagy tanítói a tanácsteremben és a harctéren tevékenykedtek, és egy *Tuladhara* nevű kereskedőt is említ. A *Bhagavad Gitá*ban a kötelesség és tevékenység ösvényét tanítja *Krishna*, és azt mondja, tanítványának, *Ardjunának*, hogy *Janaha* és mások tevékenység által érték el a tökéletességet, és ő is azt tegye, cselekedjen az eredményhez való személyes ragaszkodás nélkül, hanem az emberiség javára.

Egy pillantás a *paramitá* ellentéteire megmutatja a kegyetlen, fortélyos hatalmak természetét, amiket le kell küzdeni. Az öntelt ember elfelejti, hogy ő csupán egy egyed az egészben, és mint *Epictetus* mondta, az őt körülvevő emberiség nélkül még ember sem volna. Jótékonyág és általános etikai fejlődés vagy erkölcsösség a teljes értelmében eloszlatják ezt az önösséget, és megnyitják az embert, úgy hogy többet gondol másra, mint magára, és jótévője lesz a szenvedőknek, jó társa cimboráinak, és megbízható tanítványa tanítójának.

Az emberek gyakran engedik, hogy türelmüket ellenszenv zavarja meg. Meg vannak bántva, elégedetlenek, panaszkodnak magukban, ha nem is külsőleg. Ez azt jelenti, hogy mivel van az igazságosságnak törvénye, ami folyton visszafizet adósságokat a múltból az

emberek közt, azért van, ami igazságtalannak tűnik. Néha valaki látni szeretné saját munkájának eredményét egy korai állapotban, mert ő magára gondol, és nem a munkára, és dicsekedni akar, vagy legalábbis önmagát megdicsérni a teljesítményéért. Egy későbbi fokon sajnálja, hogy egy jó célért történt erőfeszítései kudarcot vallani látszanak, még ebben is van valami elégedetlenség és türelmetlenség. Később majd belátja, hogy az igyekezet volt a fontos, nem az eredmény. Amikor ezek az érzelmek már nem bántják, akkor megszerezte a türelmet.

Az ember természettől fogva lusta. Szeret sütkérezni, és nem tesz erőfeszítést, amíg az éhség nem indítja, vagy az a kérkedő vágy, hogy több skalpot akasszon övére, ettől aztán felkel, míg a vadember társai még alusznak. Fáradhatatlan, rendíthetetlen energia nem „természetes”. Figyeljék meg elnökünket, aki a nap minden pillanatát munkára használja, sohasem pocsékol időt. Azt hiszek, hogy természetes volt számára a múltban állandóan dolgozni? Ő ezt azért teszi, mert látta a cél szépségét – az emberiség segítője lenni.

A meditáció sem „természetes”, sok gondot csinál, erős agymunkát és a test fegyelmzését. A bölcsesség megszerzése is tanulmányt és igyekezetet kíván, és néha bátorságot kellemetlen, sőt veszélyes tapasztalatokkal szembenézni.

Fel a fejjel, tanítvány; tartsd eszedben az arany szabályt. Ha egyszer áthaladtál szrotápatti – „aki a folyamba lépett” – kapuján, ha ebben, vagy egy jövő életben lábaddal *nirvána* folyamának medrébe nyomultál, akkor már csak hét élet áll előtted, óh, gyémánt-akaratú.

Hét élet az átlag időtartam az első és a negyedik beavatás között, de ha az akarat elég erős, az ember rövidebb idő alatt is elérheti. Megfelel ez a tanulmányozó előkészítésének a vizsgára, állítólag egy bizonyos tanulmányban eltöltött idő alkalmassá teszi a jelöltet a vizsga letételére, de bármely adott személy esetleg hosszabb vagy rövidebb időt vesz igénybe. Gyakran két élet elvitte az embert első beavatásától az Arhat fokig, kevesen egy élet alatt érték el ezt a célt. Ugyanez a szabály érvényes az Adeptus fokozat elérésére, mert az Arhat éppen fele úton van.

- Tekints oda. Mit látsz szemed előtt, óh isteni bölcsességre törekvő?

- A sötétség palástja borul az anyag mélységeire; redői között küszködöm. Amint nézem, még mélyebb lesz, Uram; kezéd intésére eloszlik. Árnyék mozdul, kigyóként csúszva, tekereg. ... Növekszik, felduzzad és eltűnik a sötétben.

- Saját árnyékod az, az ösvényen kívül, amint bűneid sötétjére vetődik.

Itt az ember jobban szeretné azt mondani: hibák és mulasztások, bűnök helyett. Ezek sokkal veszélyesebbekké válnak az ösvényen, mint valaha előbb. Azért vas elhatározás szükséges, hogy teljesen és azonnal kiirtsa őket az ember, amint az útra indul. Amikor látunk magunkban egy hibát, annak éppen az ellenkezőjét kell tenni megingathatatlanul és állhatatosan, míg teljesen el nem múlt. Kevesen hajlandók ezt tenni. Néha kérik, hogy legyen valaki őszinte, és mondja meg, mi az, ami visszatartja őket. Ha ezt megteszik, kockáztatják, hogy elvesztik barátságukat. Többnyire méltatlankodva azt mondják, tudják, hogy sok hibájuk van, de az az egy nem, amire a figyelmüket felhívták, és ők nem sokra tartják ítéletüket és intuíciójukat. Vannak kivételek, de általában ez történik.

Az Ösvényen az embernek saját szabályai szerint kell élni, nem csak a társadalmi környezetnek a szabályait és hagyományait követni, amelyek között találja magát. Ez növeli nehézségeit és veszélyeit. Ő megkísérli a tőle telhetőt, erről biztosak lehetünk, ha nem tenné, akkor eldobná sok élet gyümölcsét, és ez örütség volna. Másoknak nincs módjában őt megítélni, neki egy kulcs van a kezében, amit mások nem bírnak. Kezében tart egy kulcsot,

ami másoknak nincs, és számára ezért mindennek új arculata van. Szüksége van mások jóindulatú gondolataira, nem kritikára arról, amit nem értenek, mert ő nem érzéketlen, így segíteni fognak neki gyorsan felemelkedni, és a világ felemelésében részt venni.

- **Igen, Uram. Látom az Ösvényt: sárban kezdődik, a csúcsa a *nirvána* dicső fényébe vész. És most látom a *dzsnyáná*-hoz vezető kemény és tövises úton az egyre szűkülő kapukat.**
- **Jól látod, *lanú*. Ezek a kapuk a törekvőt átvezetik a vizeken a „túlsó partra”.**

A „túlsó part” egy olyan kifejezés, amit a jelképek két különböző formájában állandóan használnak. Az egyikben az egész életet az óceánhoz hasonlítják, az embereket Mahayana vagy Hinayana átszállítja a túlsó partra, a halál és újraszületés állapotán túl. A másodiknak inkább technikai értelme van. Az első nagy beavatáskor az ember kilép az általános fejlődésből, amit most befejezett, és egy különlegeset kezd el. Amennyi meg volt engedve, azt a Mesterek és az Ösvény c. könyvben megírtuk, hogy mi megy végbe azon a szertartáson, beleértve azokat a szavakat: „Most beléptél a folyamba. Bárcsak nemsokára elérned a túlsó partot.” A part természetesen az Adeptus fokozat.

Minden kapunak arany kulcsa van, amely megnyitja szárnyát. E kulcsok a következők:

1.) Dána, a könyörületesség és a halhatatlan szeretet kulcsa.

Ez nemcsak olyan értelemben vett jótékonyosság, hogy alamizsnát adnak, sem az, amit általában jótékony magatartásnak neveznek, bár ez sokkal több, mint az előbbi. Azt jelenti, hogy az ember tökéletesen kész legyen saját magát és minden tulajdonát a szolgálatban odaadni. Nincsenek sokan a világon, akik elérték ezt a fokozatot, akik képesek minden idejüket, energiájukat, pénzüket, érzéseiket és gondolataikat e célnak szentelni. És még azok számára is, akik ezt a fokot elérték, van egy további lépés, mert még fennállhat az a hiba, hogy a munkát saját magukkal azonosítják, ahelyett, hogy magukat a munkával. Sokan vannak, akik szívesen végeznek nagy munkát, de kevesen, akik odáig megfélemlenek magukról, hogy bármely jelentéktelen munkát elvégeznek, amit nem vesz észre senki, és nem köszön meg senki.

A Mester tanítványainak körül kell nézni és meglátni, mi az, amit meg tud tenni, amire szükség van, és nem csinálják. Nem szabad rosszallással tekinteni a legalacsonyabb munkára, ne gondolja: én erre túl jó vagyok. A Mester munkájának egy része sem fontosabb a többinél, bár némelyik nehezebb, és ezért különös gyakorlatot vagy szokatlan képességet vagy rátermettséget igényel.

Hogy önmagukat teljesen feláldozzák, az érzelmeiket is fel kell áldozni. Ha azokat meg lehet bántani, úgy sok erőt fognak arra pocsékolni, hogy meg vannak sértve, amely erőt a munkára kellene felhasználni. Mindig a tőlünk telhető legjobbat kell tenni, nem megállni, és azt gondolni: „milyen nagyszerű legény vagyok én.”

Azután szükségünk van „halhatatlan szeretetre”. Tennyson mondta a halottakról:

Úgy figyelik, mint isten a gördülő órákat, a mienknél nagyobb, más szemekkel, hogy engedményeket tegyenek mindannyiunk számára. Isten mindent tud, és nem veszi el türelmét. Mi képesek vagyunk türelmünket elveszíteni egymással szemben, és gyorsan belefáradunk az engedményezésbe, de nem úgy az isten. Jól mondták: mindent megérteni annyi, mint mindent megbocsátani.

2.) Shila, az összhang kulcsa szóban és tettben, az a kulcs, mely egyensúlyban tartja az okot az okozattal, és kizárja az újabb karmikus hatást.

A shila szót általában egyszerűen magaviseletnek fordítják, de itt az író az összhang (harmónia) eszméjét hangsúlyozza. Aki a shilát gyakorolja, az mindig ügyelni fog a saját dharmájára, tanulmányozni fogja, mit tehet az erővel, amikkel abban a helyzetben bír, ahova a karma őt helyezte. Ez az a tulajdonság, ami karmikus számláját lezárja amilyen gyorsan lehet, és képessé teszi az embert mind jobban növekvő szabadságot és a jöttetek lehetőségét élvezni.

3.) Ksánti, a szelíd türelem, amelyet semmi sem zavarhat meg.

Bár a jelöltnek az út ezen a fokán ezt a tulajdonságot nagymértékben meg kell szerezni, még később kell tökélyre vinnie. Teljesen rendíthetetlen maradni, egy nagyon magas állapot. Az Arhatról úgy beszélnek, mint aki tökéletes-tiszteletreméltó, de még neki is le kell vetni öt bilincset, mielőtt Adeptussá válhatna és ezekből az utolsó előtti az a lehetőség, hogy bármi is megrendítheti.

4.) Vairagya (virága), közöny az örömmel és fájdalommal szemben, az illúzió legyőzése, csak az igazság látása.

A Mester Lábainál c. könyvről szóló magyarázat egész harmadik része a vairagya tulajdonságaival foglalkozik, amit ott vágytalanságnak fordítottak. Mint már előbb említettem, általában közömbösségnek vagy szenvedély nélküliségnek szokták fordítani.

Ezt a tulajdonságot az az ember bírja, aki élénken éber a munkájában, de sohasem engedi, hogy személyes elgondolások álljanak az útjában. Megszabadult azoktól az érzelmektől, amiket meg lehet bántani, de nem vesztette el a rokonszenvet. Közömbös azokkal a dolgokkal szemben, amik az embereket általában megingatják, nem zavarják a szenvedélyek, hanem nyugodt, hűvös ítélete van. Az úgynevezett közömbösség nem azt jelenti, hogy nem végzi munkáját lelkesedéssel, hanem, hogy ezt akkor is teszi, amikor a munka kínos és fáradságos, és akkor is, amikor örömteli. Amikor ez a tulajdonság jól ki van fejlődve, az ember látni fogja, hogy legtöbb élvezetünk és fájdalomunk illúzió, és attól jön, hogy helytelen módon fogjuk fel az eseményeket. Meg fogja érteni a régi sztoikus mondását, hogy nézeteink a dolgokról jobban bántanak minket, mint a dolgok maguk.

5.) Virja, a rendületlen energia, amely a földi hazugságok sarából kiküzdí útját a mennyi igazsághoz.

Mindenkinek, aki megközelíti az Ösvényt, megvannak a saját különleges tulajdonságai, amiknek következtében azt fogja találni, hogy némelyik kapun különösen könnyű áthaladni, másokon nehéz. A türelem tulajdonsága például sokkal könnyebb a keleti tanítványnak, és energia a nyugatinak. Amikor ezt a felsorolást először megláttuk, némelyikünk elgondolkozott, hogy miért vannak a nehezebb tulajdonságok a lista elején. Valójában nem úgy van. Az Úr Buddha indiai volt, és ezt a listát indiaiaknak állította fel, valószínűleg azokat a tulajdonságokat mondta először, amiket legkönnyebbnek tartottak.

Az bizonyos, hogy ha az ember sok energiát fejlesztett ki, virját, utána megszerzi a szelíd türelmet, kshantit. Az olyan személy, akinek megvan ez az energiája, és hall az Ösvényről, az azonnal végig akar rajta haladni, de a türelem nélkül olyan zavarokat fog okozni, és annyi alkalmatlan karmát, hogy azzal késlelteti magát. Másrészt az olyan ember, akinek türelme van, de nincs energiája, talán megelégszik azzal, hogy nagyon lassan jár, és haladása igen lassú lesz.

Jelenleg Keleten egy ilyen hajlandóság van. Emlékszem, hogy Ceylonban egyszer azt mondták nekem, hogy a régi időkben az emberek tényleg elérték Nirvánát, de most rossz idők járnak – amit sötét korszaknak, káli jugának neveznek – és ezek a teljesítmények már nem lehetségesek, bár talán egy messze távoli arany jövőben ismét lehetséges lesz. De a nagy tanítók még velünk annak, és bár – mint a keresztény szentírás mondja – szoros a kapu és szűk az út, mégis most csakúgy, mint valaha, a kaput meg lehet találni, és azon az ösvényen járni.

Ezekben az ügyekben senki sem tudja, hol áll. Sokakhoz a teozófia visszaemlékezésékként jön, ez azt jelenti, hogy tudtak róla valamit elmúlt életekben. Ha azokban az életekben valaki szorgalmasan dolgozott, hogy elérje az Ösvényt, akkor ebben az életben még egy kis munka az ösvényhez fogja vezetni. De ha még csak most kezdi az erőfeszítést, akkor hosszú út van előtte, és messzire kell mennie, majdnem emberfeletti munka volna számára az életben a folyóba lépni.

A sok teozófus által véghezvitt törekvés nagy feszültséget foglal magában, ez az oka annak, hogy néha oly sok zavar, izgalom és veszekedés van a Teozófiai Társaságban. Hallottam, hogy az a vélemény, más társaságokban sokkal kevesebb ilyenfajta baj van. Ha egy földrajzi vagy földtani társaságba lépnek be, egyszerűen olyan emberekhez csatlakoznak, akik nagyobb tudás megszerzéséért működnek együtt, általában egy bizonyos fajta tudásért. De a Teozófiai Társaságban nagy feszültség alá helyezik asztrális és mentális testüket, és ez visszahat fizikai testükre. Azt hiszem, hogy mindaddig, amíg egy csomó szenzitív és még nem tökéletes emberrel lesz dolgunk, akik gyorsabban nyomulnak előre, mint a természet normális folyamata nekik szánt, a társaság története valószínűleg továbbra is sok zavart fog felmutatni, bár az időnek el kell jönnie, amikor minden tagja meg fogja szerezni a „szelíd türelmet, amit semmi sem tud felborzolni.”

6.) Dhjána, amelyhez tartozó kapu, ha egyszer megnyitották, elvezeti a *naldzsor-t* az örök szat birodalma és annak szüntelen szemlélete felé.

A könyv korábbi kiadásaiban azt fogják találni, hogy a narjol szó helytelenül naljornak van írva, ezt a hibát a későbbi kiadásokban kijavították. A helytelen írásmód annak köszönhető, hogy Blavatskyné asztrálisan olvasta a szót, és ha egy könyvet asztrálisan olvasnak, nem csak az egyik oldalt látják, hanem annak hátlapját is, a betűket hátulról. Természetesen nem összpontosítanak figyelmüket az írás vagy nyomtatás bal oldalára, rendesen csak az előttük elterülő lapot figyelnek, ez egész határozottan látható, a hátlapja elmosódott. De ha így olvasnak, egész könnyű hibát ejteni és a fordítottját olvasni. Ez különösen áll a számokra, mindjárt látják, ha a hetesre hátulról néznek, de 18-at könnyen lehet 81-nek nézni.

Blavatskyné néha felcserélte a számokat ily módon. Ő gyakran nézte asztrálisan a ritka könyveket, amikből csak 1-2 példány létezik, és valamelyikünk elment a British Museumba, hogy ellenőrizze az idézetet, amiről ő azt állította, hogy mondjuk a 139. oldalon áll, azután megtaláltuk a 931. oldalon. Többnyire az idézetek helyesek voltak, bár néha előfordultak csekély pontatlanságok; egyszer, emlékszem, kihagyta a „nem” szót, ami egészen megváltoztatta az értelmet! Mivel Blavatskyné nem ismerte a szanszkrit, páli és tibeti nyelvet, teljesen az emlékezőtehetségére kellett bíznia magát, amikor e nyelvek szavait használta, ami gyakran előfordult. A csoda nem az, hogy hibákat ejtett, hanem, hogy oly kevés hibát csinált.

A narjol szó, ami ezt a kis letérést okozta, tibeti szó, ami adeptust vagy szentet, vagy mi több, jógit jelent. A béke szóból származik, a narjol tehát az, aki a belső békét akarja elérni.

Dhjána vagy meditáció nyitja meg a magasabb én kapuit. A teozófiai értesülés zöme, és hogy mi áll az ősi szentírásokban, tisztánlátás útján jött hozzánk. A kutatások tömege vár

arra, hogy tisztánlátással elvégezzék. Például az okkult kémiában megvizsgáltuk az elemeket és némely összetételüket, de óriás munka van még hátra olyasvalaki számára, aki éteri látással és nagyítóképességgel bír, és türelemmel, hogy megfigyelje és újra meg újra számolja az atomokat. Dzyan stancáit olyan valaki kellett, hogy írja, aki az irányító angyalok elméjében tudott olvasni, és így megértette, hogy ők mire céloznak. Amit mi körökről és ciklusokról mondunk, az talán nem pontos, de az asztrál és mentál síkokról adott információk a megfigyelések ezreinek eredményei, így meglehetősen biztos, hogy helyesek. Még mindig lehetségesek tévedések, túl korai általánosításokból – ez minden tudományban előfordulhat – abból, hogy a rendellenest tartjuk rendesnek, vagy az általános teóriával összefüggő jelenségek egy osztályának kihagyásából. Ilyen volt például a régebbi elgondolásunk az életek közötti időről, és hogy az egók rendszeresen egymásra következő alfajokban születnek újra, amit a fejlődés normális folyamatának neveztek, amíg felfedeztük az egók egy másik típusát, akik többnyire egy fajhoz tartották magukat, és kétszer olyan gyorsan születtek újra, mint a többiek. Lehetséges még egy fél tucat más típus, mi csak azt mondhatjuk, hogy még nem találkoztunk velük.

A régi szentírások azért különösen értékesek, mert őket főleg olyan emberek írták, akik tisztán láttak. Sokakat visszataszíja az a mód, ahogy előadják eszméiket, néha az elavult stílusuk. Minden kornak megvolt a kifejezési módja, a mi modern stílusunk egészen dísztelen, olyan egyszerűen mondjuk a dolgokat, ahogy csak lehet. A régi Egyiptomban mindent nagyon költői módon mondtak. A gnosztikus könyvek is mindent bonyolult jelképekbe burkoltak, ezért ha valaki a Halottak Könyvét vagy a Pistis Sophia-t szeretné tanulmányozni, feltéve, hogy egy pontos fordítást szerezhet, ami nem mindig fordul elő, még akkor is vissza kell helyeznünk magunkat azoknak az időknek az értelmi magatartásába, amikor azokat a könyveket írták, ami igen nehéz. Sok időt is vesz igénybe, többet, mint a mai ember többnyire rászánhat, ha még valami más módon kenyérkeresettel is foglalkozik. A régi világban az életben mindenütt több szabadidő volt. Szokás volt mindenki számára kényelmessé és könnyűvé tenni mindent, és általában holnapra halasztani mindent, amit ma el lehetett kerülni. Nagyszámú elmúlt élet megfigyelésénél ugyanezt láttam mindenütt. Nem kellett vonatokhoz időben érkezni, újságot vagy képes-újságot pontosan megjelentetni. Egy rendszeres folyóirat kiadásához legmegközelítőbbnek találtam egy sorozat levelet, amit egész szabálytalan és hosszú időközökben hoztak ki, úgy hogy néha hónapok múltak el egy-egy kiadás közt.

Mindennek ellenére az emberek elérték az Adeptus fokozatot azokban a régi időkben, de nehéznek találhatták virját, a tántoríthatatlan energiát megszerezni, ami az ösvényhez szükséges volt. Azonban a nyughatatlan cselekvés, a nyugati világ szüntelen sietsége nem egészen ugyanaz, mint a virja. Gyakran csak külső kényszer következtében mutatják az emberek az energiájukat. Ha nem pontosak és szorgalmasak az üzleti életben, akkor a konkurencia elhagyja őket, és nem lesznek képesek a szükségeset megkeresni. De az okkultizmus tanulmányozóját saját belső kényszere indítja, s ő állandóan, kitartóan dolgozik, és legelőnyösebben beosztja idejét, de nem kísérel meg többet, mint amit el tud végezni. Gyakran hallottuk, hogy azt mondja: „Ez nem az én munkám, mert nincs rá időm.”

Van abban a mondásban igazság, hogy a legelfoglaltabb embernek van a legtöbb ideje, ez azért van, mert nem pocsékolja el az idejét. De vannak, akik több munkát vállalnak, mint amennyit könnyen el tudnak végezni, néha abból a jól megalapozott érzésből kiindulva, hogy nincs a környezetükben senki, aki a munkát oly jól tudná elvégezni. Ez volt az eset évekkal ezelőtt egy társulati főtítkárral az egyik szekcióban. Nagy tehetségű, kitűnő dolgozó volt, és nézete, hogy legjobban tudja a munkát elvégezni, valószínűleg jogos volt. De oly sokat vállalt magára, hogy időhiánya miatt az el nem végzett munka felgyülemlett, és amikor utóda hivatalba került, ott egész reménytelen zűrzavar uralkodott.

Jobb az arany középúton járni ez ügyben, és gondosan beosztani a munkájukat, így marad egy kevés idő, hogy betanítsanak másokat. Gyakran több vesződés valaki másnak

megmutatni, hogyan kell a munkát végezni, mint saját magunknak megcsinálni, de reméljük, ha egyszer, kétszer vagy tízszer megmutattuk, az illető képes lesz százszor egyedül véghezvinni úgy, hogy a végén nyereség lesz belőle.

7.) Prádzsnyá, a kulcs ahhoz, ami az emberből Istent teremt, *bodhisattvá-t, dhjáni-k* fiát. Ezek a kapuk arany kulcsai.

Most elérkeztünk az utolsó tulajdonsághoz, Prádzsnyá-hoz, ami újból bölcsességet jelent, inkább olyan értelemben, hogy a tudatnak egy képessége, mintsem tudás, ami bölcsesség, mert behatol a forma mögötti életbe. Jnáná-t is bölcsességnek fordítják, ez nem egy képesség, de Prádzsnyá az.

Azt mondják, hogy ez a tulajdonság alkotja a bodhisattvát. Ezt a kifejezést itt tág értelemben használják. Technikailag egy bodhisattva az, aki arra van hivatva, hogy Buddha váljék belőle, aki egy élő Buddhának megfogadta, hogy egy eljövendő életben magára vállalja azt a hivatalt. De mindenki egyaránt át fog menni a bodhisattva fokozaton, mindegyik a saját vonalán. Hét nagy út van, és a Mesterek mindegyiken működnek, és tanítványokat fogadnak. Mindenkit a saját vonalán végül is kapcsolatba von egy Mester, aki annak az útnak az élén áll. De van egy lehetőség, hogy valaki átszálljon egy más vonalról egy bizonyos Mester iránti odaadásból, de ehhez szükséges egy külön mennyiségű tanulmány és igyekezet, mert mindenki az okkult tanításhoz a saját vonalán alkalmazkodik a legkönnyebben.

Az, aki Buddhává lesz, sok ezer évvel előbb meg kell fogadja egy élő Buddhának, és azt mondják, hogy attól az időtől kezdve Buddha befolyása beárnyékolja őt, és ha annak idején Buddhává lesz, a spirituális Buddha nagy befolyása a testet öltött Buddha felett lebeg. Úgy mondják, Gautama Úr Buddha Dipankarának tett fogadalmat, és ez utóbbiról feltételezik, hogy jelen volt a háttérben, az évek alatt, míg Gautama Buddha prédikált. Csak ismételhettük azt, amit ezekről a magas dolgokról hallottunk, de annyi bizonyos, hogy ez egy nagyon szép eszme. Természetes is, mert tudjuk, hogy egy sokkal alacsonyabb színvonalon a Mester mindig beárnyékolja a tanítványt, aki része az ő tudatának.

XXI. fejezet A Szív hangolása

Mielőtt az utolsó kaput megközelíthetnéd, óh szabadságod szövője, a nehéz ösvényen légy mestere a tökéletesség *paramitái*-nak: a hat és tíz transzcendentális erénynek.

Mert óh tanítvány, mielőtt alkalmassá lettél arra, hogy tanítodat szemtől-szembe, Mesteredet színről-színre lásd, mit mondtak néked?

Mielőtt a legelső kaput megközelíthetnéd, meg kell tanulnod elválasztani testedet elméd-től, eloszlatni az árnyéket, és az örökkévalóban élni. Ezért élned és lélegezned kell mindenben, amint minden, amit látsz, benned lélegzik; érezned kell, hogy e mindenben lakozol, a minden pedig az Énben.

C.W.L: Mesteredet fénytől fényben látni, egy csodálatos igazságot fejez ki. Amikor a tanítvány érintkezésbe kerül Mesterének tudatával, és ez utóbbi első alkalommal beburkolja őt, aurája felragyog a Mester világosságával, mint elmagyaráztam a Mesterek és az Ösvényben.

Ezek a versek sok olyanról szólnak, amivel az első töredékben már foglalkoztunk. A testet az elmétől elválasztani, betű szerint azt jelenti, hogy meg kell tanulni majavi rupát

csinálni, átvitt értelemben pedig, hogy meg kell különböztetni mi a valóság, és megérteni, hogy az ember nem a test. Az asztrálttest a fizikainak árnyéka, azt nem szabad elpusztítani, hanem a befolyását a tanítványra megszüntetni. Használni kell, de nem szabad megengedni, hogy az emberen uralkodjék. Az örökkévalóban élni nem azt jelenti, hogy a világot el kell hagyni, hanem, hogy mindent egész idő alatt az örök élet szempontjából kell megítélni. Minderről beszéltünk a Mester lábainál c. könyv tanulmányozásakor.

Aki megtanul az örökkévaló, vagyis a testet öltő ego szempontjából élni, nemsokára megtanulja, hogy ami kívülről történik az emberrel, az egyáltalán nem számít. Ha Alcyone életeit olvassuk, látjuk, hogy a benne szereplő emberek többsége miféle szenvedéseken ment át. Ezek közül némelyek mi magunk voltunk, és tudjuk, hogy a szenvedés múltó volt, és nem hat ránk most. Ha visszanezünk, azt kérdezzük, hogyan bírtak ki azok az emberek ennyi szenvedést? Nos kibírták és kijöttek belőle. Nem mindig könnyű azt érezni, hogy át fogjuk élni a jelen szenvedést, mert az ember benne van, ahelyett, hogy távlatból nézné. Az ember nem várhatja el, hogy egy eszményt vagy tapasztalatot világosan lásson, amibe bele van merülve. Egy katona a harctéren pl. nagyon keveset lát abból, ami történik, többnyire nem tudja egy különleges mozdulat vagy manőver fontosságát megítélni, aminek ő része; az ő feladata a munkában mindennapinak tűnik, és mégis fontos tényező lehet a harc kimenetelében, vagy kimagasló és látványos lehet, és mégsem valóban fontos az ő oldalának győzelmében.

Mégis, azt hiszem, nem tudjuk a Teozófiai Társaság fontosságát túl magasra becsülni. Az egyike a legfontosabb mozgalmaknak, amit a világ valaha látott. A külvilág, az uralkodók és államférfiak szempontjából úgy néz ki, mint bármely más társaság, egy maréknyi ember. De a két Mester alapította, akik a hatodik gyökérfaj vezetői lesznek, és ők közülünk választanak olyanokat, akik alkalmasak annak a fajnak korai fejlődésében részt venni. De nagyon könnyen előfordulhat, hogy túlbecsüljük a mi személyes szerepünket a társaság munkájában. Senki sem nélkülözhetetlen, mint volt alkalmunk meggyőződni a társaság történetében. Még a nagy vezetőink, Blavatskyné és Olcott ezredes elhunytak, de a társaság túlélte a veszteséget, és tovább terjeszti az eszméit, és áthatja velük a világot, mert a Mesterek megmaradnak.

A Mesterek tanítványainak meg kell tanulniuk tudatukat embertársaik tudatával azonosítani, és e célból néha bizonyos leckéket kapnak. Az eredmények meglepők, amikor a tanítvány megpróbál különböző állatok tudatába behatolni. Nagyon korlátozott számú gondolatuk van, és a cselekedeteik, amikről az emberek azt hiszik, hogy az okuk emberi tapasztalatokon alapszik, gyakran egész más eredetűek. Másrészt azt a kevés számú gondolatot sokkal messzebb követik, mint általában képzelnék, úgy hogy bizonyos irányban többet tartunk róluk, másokban sokkal kevesebbet a ténylegesnél.

Gyakran egy tanítványt valaki másnak a testébe helyeznek, hogy megértse annak a másiknak a helyzetét, és hogy saját magát felfogja különböző formákban. Egy meglehetősen drasztikus ilyen fajta tapasztalatot beszélt el nekem Damodar K. Malarankar évekkel ezelőtt. Egy nap kivették testéből és beledobták egy részeg matrózéba valami idegen ország kikötőjében. Ő egy brahmana volt, a brahmanák minden veleszületett visszariadásával – ha így írhatnám le – minden alacsony vagy tisztátalan érintkezéstől, amit alig érthet meg nyugati ember egészen. Természetesen borzasztó megrázkódtatás volt ez neki. Kimondhatatlan piszokba belemerülve találta magát. Mégis ebben a szörnyűségben, ami így hirtelen része lett, képes volt tovább is azonosítani önmagát, és azt mondani: „én nem ez vagyok – én Damodar vagyok.” És nyugodt tudott maradni, és azt gondolta: „ez is emberiség, nekem ezzel is rokonszenvezni kell.” Így ezt a vizsgát jó eredménnyel végezte.

Sokan ilyen vizsgának alávetve nagyon izgatottak lettek volna, rossz álmoknak vélték volna, és heves küzdelemben, hogy attól megszabaduljanak, megsebesültek volna. Legtöbbnek talán az undor lett volna az első érzése. De egy Adeptus nem azt érzi, ő nem

bocsát meg semmi rosszat, ő megértene sokkal többet, mint mi, de nem undorodik. Ő felismeri az emberi élet összes fokozatait, emlékszik, hogy ő is átment valami ehhez hasonló, korszakokkal ezelőtt, talán valami más bolygón. Buddhi öntudata is teljesen ki van fejlődve, és ahol ez az eset áll fenn, lehetséges a bűnözőket önmagába ölelni. Nincs benne visszataszítás az olyan ember iránt, aki rosszat tesz, az ember csak azt a kívánságot érzi, hogy minden lehetséges segítséget megadjon. Általában azonban csak nagyon keveset lehet adni az embereknek ezen a fokon, és azt igen óvatosan. Nemcsak együttérzés szükséges, hanem bölcsesség is, hogy megértsék, mire tud reagálni, továbbá türelem és tapintat, hogy ő felfogja, milyen nagyszerű az élet, amely egy kissé magasabb annál, melyet eddig élt.

Az azonosítás ilyen tapasztalata által tanul az ember bölcs rokonszenvet, és én azt hiszem, ez az egyetlen módja, hogy tökéletesen tehessük. Akkor megértjük, hogy egy ember miért tesz bizonyos dolgokat, és az hogyan látszik neki. Akik ezt nem tapasztalták, kénytelenek a tőlük telhető legjobbat tenni, hogy mások szempontjából értsék meg a dolgokat.

Ne engedd, hogy elméd érzékeid játszótere legyen.

Ne válaszd el létedet a Léttől és a többiektől, hanem egyesítsd a tengert a cseppel és a cseppet a tengerrel.

Így teljes összhangban leszel minden élővel; szeresd az embereket, mint tanuló társaidat, mint ugyanazon Tanító növendékeit, mint közös édesanya gyermekeit.

E versek elsője emlékeztet az első töredék elejére, ahol az áll: „Az elme a valóság gyilkosa. A tanuló ölje meg a gyilkost.” Azért ilyen gyilkos, mert megengedtük előítéleteinknek, hogy nagyra nőjenek benne. Általában tudjuk, hogy mi sohasem látunk egy másik személyt, csak a saját gondolatunkat róla. A gyilkost megölni viszont nem azt jelenti, hogy próbáljunk intellektusunk nélkül haladni, és csak az impulzusainkban bízunk, melyek egy fokkal lejjebb vannak. Fel kell emelkednünk az intuíció színvonalára, ami az intellektus fölött van, és engedjük, hogy az határozza meg, milyen tárgyakra, célokra irányítsuk gondolatainkat.

Ha az emberek látnák előítéleteik hatását a mentáltestben, meg lennének lepve. Annak a testnek anyaga ritmikus folyásban van, vagy kellene legyen, és különböző részei vagy gyűrűi különböző irányú gondolatok helye. Ha az embernek valamilyen irányban előítélete van, úgy tódulás keletkezik abban a vonatkozó gyűrűben, az anyag ott nem folyik szabadon. A mentáltestben ez a tódulás egy nagy szemölcshez hasonlít. Úgy kellene, hogy a mentáltest bármely részén szabadon nézhessünk ki, de ennek a szemölcsnek az a hatása, hogy akadályozza a kilátást. Ha megpróbálunk a mentáltestnek ezen a részén kinézni, mindent torzítva látunk.

Ily módon gyilkosa az elme a valónak. Még a legjobb embereknek is vannak előítéleteik. Valaki például, aki büszke arra, hogy egy irányban nincs előítélete, mondjuk kasztra vagy színre vonatkozóan, annak egy más irányban, mondjuk a modorra vonatkozóan talán van. Nem bánja, ha valakinek a bőre barna vagy fehér, vörös vagy sárga, de ha az az ember a kést a szájába veszi étkezésnél, vagy vidékiesen ejti ki a szavakat, az nem közömbös neki.

Általában azok a legrosszabb előítéletek, amiknek a létezését észre sem vesszük, amik esetleg még gyerekkorunkból származnak. Ezeket különösen nehéz kiküszöbölni. Az egyetlen mód teljesen legyőzni őket, a szeretet. Ha az ember modora felháborít bennünket, ő majd idővel jobb modort fog tanulni, ha nem ebben az életben, úgy a következőben, de az az ember is a Logosz egy része csakúgy, mint mi. Isten szeretete, mint Isten békéje is túlszárnyalja megértésünket, és nemcsak mindent megbocsát, hanem nem érzi szükségességét a megbocsátásnak.

Meg kell tanulnunk szeretetet táplálni minden ember iránt, mintha tanítvány testvéreink volnának. Ugyanannak a Mesternek tanítványai között a kapcsolat a legerősebb a világon, kivéve a testvériség tagjai között létezőt. Idővel a tanítvány meg fogja tanulni a szeretet tulajdonságát kiterjeszteni, amit az egység körülményei között szerzett meg, amit mindenki iránt érez, akit lát.

Tanító sok van; a Mester-Lélek egy, Álaja, az egyetemes Lélek. Úgy élj ebben a Mesterben, miként az ő egyik sugara benned. Úgy élj társaidban, miként ők élnek benne.

Ez az egységnek ugyanaz az eszméje még szebben kifejezve.

Mielőtt az ösvény küszöbére lépnél, mielőtt a legelső kapun áthaladnál, a kettőt egyé kell olvasztanod, fel kell áldoznod a személyest a Személytelen Énnek, és így meg kell semmisítened a kettő közötti ösvényt: antahkaránát.

Ennek a versnek az általános értelme egészen világos előttünk, de az antahkarana szó használata kissé szokatlan, különösen, mivel Blavatskyné megjegyzi: „Antahkarana az alacsonyabb Manasz, a közlés és közlekedés ösvénye a személyiség és a magasabb Manasz, vagy emberi Lélek közt. Halálkor elpusztul, mint a közlekedés ösvénye vagy közege, és maradványai fennmaradnak kamarupa egy formájában: a héj.

A Titkos Tanítás harmadik kötetének utolsó részében Blavatskyné néha használja a kama-manasz szót arra, amit mi most az alacsonyabb elmének nevezünk, értve ez alatt az elmét, aminek a lény a személyes életben káma befolyása alatt épül fel. Az antahkaránát akkor úgy tekinthetjük, mint tiszta és hamisítatlan alacsonyabb manasz, a magasabb manasz sugara. Az embernek életében lehetséges érintkezésbe lépni a magasabb manasszal a csatornán keresztül, és mint láttuk A Mesterek és az ösvény-ben, a tanítvány azt a feladatot tűzi ki magának, hogy úgy kibővítsé ezt a vezetékét, hogy az állandóan nyitva legyen, és a működő magasabb manasz folyton kifejezhesse magát a személyiségben. De halála után az átlagembernek nem áll szabadságában úgy, mint előbb, új cselekményeket kezdeményezni, vagy új kísérleteket próbálni, ő most az okozatok világában van, amit az életében megindított okokkal indított, először le kell dolgozni összegyűjtött alacsonyabb érzelmeit az asztrálsíkon, és azután összegyűjtött magasabb érzelmét az alacsonyabb mentális síkon, devachani környezetben. Tehát ilyen értelemben antahkarana megszűnt működni, mint lefelé vezető csatorna. Azonban ez nem vonatkozik az olyan emberre, aki saját érzelmeinek és gondolatainak ura, vagy a tanítványra, aki szabadon barangolhat az asztrális és alacsonyabb mentális síkokon.

Az ego a kauzál testben való életében saját energiája egy részét bízta a személyiségre, hasznos tapasztalatok szerzésére, amire a személyiséget alkalmassá tették. Amennyiben a személyiségnek ez a küldetése nem sikerült, az energia, ami a magasabb manasz sugara, elveszett, és csak a héjnak központjául marad, vagy egy „küszöb őret” fogja megalkotni, ha elég erős, hogy a következő estetőltésig kitartson.

A forgalomban levő teozófus kifejezések szerint az ember halála után hosszabb vagy rövidebb ideig az asztrálsíkon marad, az önző kívánságai mennyisége és életerejének megfelelően akár durvák, kifinomultak vagy vegyesek voltak. Azután bekövetkezik második halála, az asztráltest halála, és ő továbbmegy a devachanba, az alacsonyabb mentális speciális körülményei közé, alacsonyabb mentális testében, melyben tökéletesen feldolgozza összes önzetlen becsvágyát és kívánságát. Míg ez utóbbi állapotban van, a levetett asztrális hulla esetleg még egy neki megfelelő környezetben kóborol, ha az a test durva volt. Mindezt

részletesen elmagyaráztam Az asztrálsík és A devachan sík c. könyvecskémben. Ezeknek a halál utáni állapotoknak teljes leírása ezt a könyvet a kellőnél jobban megdagasztaná.

Amikor az elveszett lelkekről cikket írtam, amit az Inner Life-ba felvettek, egy egyszerű magyarázatra gondoltam a magasabb és alacsonyabb elme között levő kapcsolatról. Az ego legnagyobb részét a mentális sík legmagasabb alsíkjára tartozik, egy kisebb része a második alsíkra, és még kevesebb a harmadikra. Elképzelhetünk tehát egy ábrát, mely az egót ezen a három alsíkon mutatja, hagyományos szív alakban, csúccsal lefelé. A közönséges emberben csupán ez a kis csúcs jön le a személyiségbe úgy, hogy az egonak csak igen kis része működik azzal kapcsolatban.

Valószínűleg 1 százaléknál nem több működik a fejletlen emberekben. Okkult tanulmányozóknál a második alsík kis része is működik, előrehaladottabb tanulmányozóknál ennek az alsíknak nagy része tevékeny, és az Arhat alatti fokon körülbelül az ego fele aktív. Az egonak az alacsonyabb járművei fölött csak csekély hatalma van, és az antahkaranát úgy tekinthetjük, mint a kinyújtott kart az ego felébresztett kis része, és a leküldött rész, a kéz között, amely gyakran elfelejti a magasabb részt, és még ellene is dolgozik. Amikor a kettő tökéletesen össze van kapcsolva, akkor ez a vékony szál megszűnt létezni.

Szanszkritban az antahkarana a belső szervet vagy belső eszközt jelenti, és annak megszűntetése azt mutatná, hogy az egonak már nincs szüksége eszközre, hanem közvetlenül a személyiségre hat.

Az ego tényleg elveszti önmaga egy részét, amikor a tapadása egészben gyengébb, mint a keveredést segítő erők, de valamit nyert is az életből, és általában (mindig kivéve a nagyon gonosz életet) a nyereség több, mint a veszteség, ami az alacsonyabb manasszal való gabalyodás által támadt. A második halálkor önmagából és az alacsonyabb manaszból egy kevés marad a kama rupában. Az antahkaranát tehát úgy tekinthetjük, mint az összekötő kapcsolatot, ami a magasabb és alacsonyabb ént összeköti, és ami eltűnik, amikor egy akarat befolyásolja a kettőt.

Légy készen arra, hogy dharmának, a hajlíthatatlan törvénynek megfelelj, melynek hangja első, kezdeti lépésednél megkérdez:

„Betöltötted-e valamennyi törvényt, ó magasztos reményű?”

Egybehangoltad-e szívedet és elmédet az egész emberiség nagy szívével és elméjével? Miként a szent folyó zúgása, amelyben a természet minden hangja visszhangra lel, úgy visszhangozza ő szíve, aki a folyamba akar lépni, mindazt a sóhajt és gondolatot, ami az élők világából jön.

Blavatskyné itt egy hosszú lábjegyzetben magyarázza, hogy az északi buddhisták és kínaiak a nagy és szent folyók némelyikének mély zúgásában a természet alaphangját találják. Azt mondja, hogy a fizikában és az okkultizmusban jól ismert tény, hogy a természet csoportos hangja – mint amit a nagy folyók zúgásában hallunk, vagy nagy erdők fáinak zúgásában, vagy egy város távoli morájában, ez egy határozott hang, egészen felbecsülhető magasságban. Ez mind igaz, és ha valaki megtanulta, mindig hallhatja a háttérben a természet hangját. Minden bolygónak is van saját hangja, saját hangjegyet intonálja, amint a téren áthalad, és ebből a hangból tudja a Logosz, hogy minden jól van-e a világaiban, ugyanúgy, mint egy gyakorlott gépészmérnök meg tudja mondani a gépe hangjából, hogy a gépezet rendben van-e. Így kell a jelöltnek állandóan a körülötte levő életre figyelni.

Ez visszavisz bennünket az együttérzés tulajdonságához, amit e könyv oly erősen hangsúlyoz. Gyakran úgy véljük, megértjük legközelebbi barátainkat, de valóban nem így van, mint a külső szemlélő láthatja. De a Mester mindig megértő, Ő nem érthet félre. Ő esetleg azt mondja: nem helyesel valamit, amit lát, mégis teljesen rokonszenvez és megért,

anélkül, hogy egy szót is szólánánk. Igyekeznünk kell másokat megérteni azáltal, hogy megpróbáljuk a dolgokat úgy látni, mint ők, megérteni gondolataikat, nem azáltal, hogy úgy cselekszünk, mint ők.

A tanítványokat a lelket visszhangzó vina húrjaihoz lehet hasonlítani; az emberiség a hangszekrény, a rajta játszó kéz a nagy Világ-Lélek dallamos lehellete. A húr, amely a Mester keze alatt nem zeng édes összhangban a többivel, elszakad és használhatatlan lesz. Így van ez a lanú-shravakák kollektív elméivel. Fel kell hangolódniuk Upadhjája elméjéhez, egyé olvadva a Felettes-Lélekkel, különben szétszakadnak.

Az okkult hierarchia a viná húrjaiként hasznosítja a tanítványokat, amelyen a fejlődés indulójának nagyszerű zenéjét szólaltatja meg, hogy az a zene az emberiség között visszhangozzék. Mit tennének önök, ha zenészek lennének, egy olyan húrral, amely nem akarna a többi közé vegyülni, hanem megpróbálna feltűnőbb módon figyelmet kiereszokolni. Eldobnák. Bárki, akinek saját érdekei vannak, aki saját magának akar tudást, felszabadulást vagy egyebet megszerezni, az nem alkalmas a Mester tanítványának lenni. Ezt szem előtt tartva minden tanítványt próbára tesznek. Munkát fognak adni neki, amit ha elhanyagol, elvégezetlenül marad. Ha a munka fontos, a Mesternek mindig lesz egy helyettese kéznél, de ha ez olyasvalami, amit éppen el lehet hagyni, akkor azt a húrt eldobják.

A tanítványnak nemcsak harmóniában kell lennie a Mester céljaival, hanem a többi dolgozóval is. Az embernek a saját osztálya munkáját kell végezni, és nem beavatkozni mások munkájába, amikor a munkák érintkeznek, vagy segíthet, vagy akadályozhatja őket, és kötelessége segíteni, hogy egy testvérnek megkönnyíthesse a munkáját, amennyire lehet. Ez a kölcsönös szeretettel való viselkedés és segítség úgy hat, mint olajozás a gépre; olaj nélkül még működhet, de nem oly simán és jól, és több energia lesz szükséges, hogy működjön. Ha az ember egész energiáját beleadja a munkába, és mégis sokat elpocsékol a súrlódással, az majdnem ugyanaz, mintha csak egy részt adna. Az ember tartsa észben nemcsak saját haladását, még a saját osztályának sikerét sem, hanem a nagy egész javát.

Így cselekszik az „Árnyék Testvérisége” - saját lelkük gyilkosai - a félelmetes dad-dugpa törzs.

Írásaiban végig Blavatskyné a dugpa nevet az árnyék testvériségre alkalmazza, fekete mágusokra, mint gyakran nevezzük őket. Talán ez egy szerencsétlenül választott név, mert a dugpák nem egészen érdemlik mindazt, amit ő róluk mondott.

Tibetben, mielőtt a buddhizmus behatolt abba az országba, az elementálokat és természet-szellemeket imádták jobbra, és rendszeresen engesztelő áldozatokat mutattak be. A vallás alacsony színvonalú volt, mint minden engesztelő vallás, természetesen. A „bonok és dugpák”, mondja Blavatskyné és a vörössapkások különböző szektái a legjártasabbak a boszorkányságban. A régi vallás így még él.

Ugyanez történt más vallásokban is. A kereszténységben például, mint már előbb rámutattam, Jehova még megmaradt, egy törzsi istenség, aki féltékeny volt más istenekre. A zsidók mit sem tudtak a legmagasztosabb istenségről mindaddig, míg el nem vitték őket az aszír fogságba, akkor megpróbálták a legmagasabb istent, akiről akkor hallottak, azonosítani az ő törzsi istenükkel, és ebből sok zűrzavar származott. Sajnos a kereszténység ebbe belekeveredett, és ez még mindig látszik az anglikán úrvacsora istentiszteletben, amelynek az elején a zsidó tízparancsolatot olvassák fel, ahol a féltékeny istent említik, de később ugyanabban az istentiszteletben azt halljuk, hogy az Istent „az Isten Istenének, a Fény Világosságának, a Valóságos Isten Valóságos Istenének” nevezik. A régi engesztelő eszme is

átment a kereszténységbe abban a különös elgondolásban, hogy Isten a saját fia halála árán kiengesztelődött.

Tibetben, bár a buddhizmus nem kevesebb, mint három missziót küldött abba az országba, és a népesség valamilyen buddhizmushoz tartozik, a régi vallás minduntalan felüti a fejét, mert a népet erősen kézben tartotta. Ugyanazt a jelenséget találjuk az olasz Appenin hegységben, ahol a régi, a rómaiaknál sokkal régebbi vallás még látható. A katolikus egyház hiába küzdött ellene. Egy másik példa még látható Ceylonban, ott az emberek buddhisták, és van némely keresztény, ezek a portugálok által megtérítettek utódai. De komoly bajban, nagy betegségben vagy csapás alkalmával buddhisták és keresztények egyaránt visszatérnek a régi „ördög-imádáshoz”. Ha megkérdezik őket, hogy miért teszik ezt, azt felelik: természetesen buddhisták vagyunk, vagy keresztények, és civilizáltak, de végül is lehet még valami a régi hitben és nem ártunk senkinek azzal, hogy biztosítjuk magunkat.

A „pa” végződés egyszerűen embereket jelent. Így a Kuthumi Mester követőit Tibetben Kut-hum-pa-nak nevezik. A bon-pa a bennszülött eredeti vallás követői. Az első misszió által megtérítettek utódait Ninma-pának nevezik. A buddhizmusnak ez az első behatolása gyorsan el lett rontva a régi hit által. A kargyu szekta a második misszió megtérítettjeit képviseli, amit az első után néhány századdal küldtek Tibetbe. A dug-pák, vagy vörössapkások ebbe tartoznak, és így a bon-pától két fokkal távolabb vannak. Ez is megromlott és megengedte, hogy a régi hit felüsse a fejét.

Azután jött a harmadik és utolsó reform, amit Tsong-Ka-pa küldött. Ennek a követői a gelugpa vagy sárga sapkások. Ehhez tartozik a Dalai láma és a Teshu láma. Ehhez tartozik „külsőleg” a mi két Mesterünk is. Ennek a szektának a népe nagy ünnepekkor sárga ruhát és furcsa, hegyes sisakszerű sapkát visel.

Aryasanga a sárgasapkásokhoz tartozott, és így természetesen Alcyone is az elmúlt életében, mint az előbbi tanítványa. Talán Alcyone kissé felfokozta tanítója kifejezéseit, amikor a vörössapkásokról beszélt. A lelkük gyilkosainak nevezni őket aligha felel meg a buddhista vallás szellemének.

A dug-pa törzs tehát nem egészen olyan rossz, mint amilyennek festették. Ők buddhisták, természetimádással. Az ellenségei azt mondják, hogy ez a régi vallás állatáldozatokat is hozott, sőt egy időben emberáldozatokat is.

A sárgasapkások ellenzik őket, mert ezek igyekeznek a buddhizmusnak egy tisztább fajtáját fenntartani. Szabályaik szigorúbbak, és sokkal kevesebb természetimádást engednek, bár még ők sem voltak képesek attól teljesen mentes maradni, úgymint egy szép nap új missziót lehet majd küldeni. A dug-pa törzsből némelyek csatlakoztak a sárgasapkásokhoz, és még a Mestereinknek a figyelmét is magukra vonták, így nem lehetnek teljesen rosszak. A bon-pa nem egy haladottabb vagy méltóságteljes-fajta fekete mágus, úgymint az árnyék testvéreinek nevezni őket nagyobb megtiszteltetés, mint megérdemlik, még a maguk irányában is.

Hozzáhangoltad-e lényedet az emberiség nagy szenvedéseire, óh világosság jelöltje?

Igen?... Akkor beléphetsz. De mielőtt a szenvedések nehéz ösvényére lépnél, előbb ismerd meg utad kelepcéit.

Ismét a szenvedés ösvényének eszméjét említi. Nincs szomorúság az ösvényen, erőfeszítés van, de vele jár a legnagyobb öröm a munkában. Erről sok tanító beszélt, aminek következtében tanítványaik a korai nehézségekkel találkozáskor csalódottnak érezték magukat. Aryasanga úgy látszik, gondosan kerülte, hogy félrevezesse tanítványait, így hangsúlyozta a nehézségeket.

Van egy nehéz fokozat, amin mindenkinek át kell esni, ez két bizonyosság közti állapot. Sokan ebben a helyzetben mit sem törődnek a világi dolgokkal, nem bánják például, hogy van-e pénzük, szép házuk és ruhájuk, vagy sem. Ha vagyon jutna kezükbe, felelősségnek tekintnék, amit vállalnának, mint bármi mást, de éppoly elégedettek volnának, ha éppen elegendő pénzük lenne. Az alacsonyabb dolgok lehullottak, a magasabbak még csak mint hit, és nem mint tudás és tapasztalat léteznek. Ebben az állapotban az ember egy ideig elkerülhetetlenül egyhangú és néha nyomorúságos életet él, ami hosszabb vagy rövidebb ideig tart, és többször is előfordulhat.

De amikor a magasabbat világosan látja, akkor minden megváltozik, és az Ösvény ragyog a boldogságtól, akkor az alacsonyabb ügyek elvesztették minden vonzóerejüket. Vegyük elnökünk esetét. Ha világi célokra használná idejét és tehetségét, biztosan nagy hírnevet és pozíciót tudna nyerni valamelyik irányban, de ha megkérdeznék tőle, hogy örömmel mondana-e le arról, amit választott, és követné a világi becsvágy útját, bizonyára azt felelné: „Határozottan: nem, miért is tenném? Semmi sem lehet egyenlő azzal az élvezettel, hogy a Mestert szolgálhatom.”

Sokkal nagyobb öröm van egy tanítvány életében, mint bármely világi életben, bármily szép környezetben. Lemond mindenfajta személyes tulajdonról, de minek az neki? Indiában gyakran előfordul, hogy egy nagy ember, aki talán egy állam miniszterelnöke volt, és nagy befolyása, híre és vagyona volt, egy szép nap abbahagyja az egészet, és elmegy úgy, hogy semmije sincs. Az élet mindkét formáját jól ismeri, és világosan látja, hogy az az élet, amit elhagyott, igazi vagyonban és örömben szegény ahhoz képest, amint remeteként vagy vándorló sannyasiként élni fog. Sokszor előfordul, hogy valaki egy kimagasló pozícióban, mint pl. a néhai orosz cár, nagyon keveset tehet a világ megsegítésére. Az ilyen pozíció nem vonzza az okkultistát. Emlékszem egy magasan előrehaladott tanulmányozó esetére, aki választhatott, hogy egy ismeretlen egyén marad, vagy vezető állásba kerül a világ egyik legnagyobb országában. Ő az utóbbi lehetőséget választotta, és idővel Nagy-Britannia miniszterelnöke lett. Abban a pozícióban hatalmas és önző érdekek akadályozták, és szemben állt az egyház hatalma. Érezte a felelősség súlyát, és a koalíciós politikába hagyta magát kényszeríteni. Bár az volt a célja, hogy a népnek nagyobb szabadságot adjon, és a birodalmat megszilárdítsa, és ez utóbbi cél sikerült neki, mindig megbánta választását, bár az teljesen önzetlen volt, és csalódottan halt meg.

XXII. fejezet

Az első három kapu

Az irgalmasság, a szeretet és a gyöngéd könyörület kulcsával felfegyverkezve biztonságban vagy *dána* kapuja, az Ösvény kezdetén álló kapu előtt.

C.W.L.: Aryasanga most még egyszer átfut a hét kapun, az ösvény fokozatainak véve őket, és különösen a kelepcek szempontjából nézi, amik veszélyeztetik a jelöltet. Az ügy világosabb oldalára, a bátorításra és erőre, amit a jelölt kap, pillanatnyilag egyáltalán nem gondol, kíváncsian erre emlékezni, nehogy az ösvény túl szomorúnak lássék.

Dána, mint már magyaráztam, többet jelent az egyszerű alamizna-adásnál, még többet, mint a jótékonyság érzését, magában foglalja saját magunk teljes odaadását az emberiség szolgálatának, mit sem tartva vissza.

Nézd, óh boldog zarándok! Széles és tágas előtted a kapu, könnyűnek látszik átmenni rajta. Az út, amely átvezet rajta, egyenes, sima és pázsitos. Olyan, mint egy napos tisztás a sötét erdő mélyén, mint *amitábha* paradicsomának földi

tükörképe. Zöld lugasokban a reménység csalogányai és a ragyogó tollú madarak sikert zengenek a bátor zarándoknak. Bodhiszattva öt erényéről, a bodhi-erő ötszörös forrásáról és a tudás hét fokáról énekelnek.

Előre! – hiszen elhoztad a kulcsot: biztonságban vagy.

Ez a vers szép költői leírását adja az ösvénynek, amint első része látszik a boldog zarándoknak. Először úgy véli, tele van örömmel, nagyon könnyű és kellemes rajta járni. Könnyű, ha az ember látta a szent Grált, feladni minden mást és azt követni. De egy idő múltán a látomás elhomályosodik, az első lelkesedés elkopik, és az ember kezd kifáradni. Az emberi természet állandóan változást kíván. Nézzék, hogy futnak az emberek minden újdonság után, és hogyan lanyhul érdeklődésük rövid idő múlva, a törekvés egyhangúvá válik, és figyelmüket valami másra fordítják.

Alcyone életeinek tanulmányozásakor láttuk, hogy a legtöbb ember 20-30 életem keresztül is igen csekély haladást mutat fel. Egy ember, aki hallotta, mi volt a neve az életekben, és hogy 50.000 évvel ezelőtt a maihoz nagyon hasonló volt, azt írta: ha bárki azt mondta volna, hogy 25 ezer évvel ezelőtt egyéb voltam, mint vadember az őserdőben, nem hittem volna neki. Visszafeleltem neki, hogy ha 25 ezer évvel ezelőtt ön az őserdőben vadember lett volna, akkor a valószínűség az, hogy még ma is az lenne.

Azonban, ha valaki egy spirituális célért lelkesedik, akkor egyszerre gyorsan halad előre. Sajnálatos, ha nem képes lelkesedéssel folytatni, de valószínűleg az első induláskor annyit teljesített, amennyi neki ebben az életben szánva volt. Most már nemcsak előre kívánunk haladni, hanem sok tudásunk is van, ami erre képessé tesz, és meggátol a visszaesésben.

Igyekeznünk kell lelkesedésünket mindig megtartani, és ne engedjük magunkat hangulatok által befolyásolni úgy, hogy a fizikai vagy pszichikai sík eseményei áldozatává ne váljunk. Lelkesedésünk nagy próbára lett téve, amikor Blavatskyné meghalt. Emlékszem, hogyan voltunk lanyhulásra hajlamosak, amikor elhagyott bennünket. Neki megvolt az a képessége, hogy mozgásban tartott minket, és mikor ő elment, lankadtnak éreztük magunkat, bár némelyikünknek sikerült a Mesterekkel közvetlen érintkezésbe lépni.

A második kapu útja is zöldellő, de meredek és hegyre kanyarodik, igen, fel, egészen a szirtes oromra. Szürke ködök ülnek zordon és sziklás magaslatain, és minden sötét odafenn. Útját folytatva a remény dala mind halkabban hangzik a zarándok szívében. Kétség fogja el; léptei bizonytalanok lesznek.

Őrizkedj ettől, óh jelölt, őrizkedj e félelemtől, amely úgy terpeszkedik, mint az éjféli denevér nesztelen, fekete szárnya Lelked holdfénye, és a messze távolban derengő nagy célod között.

A félelem, óh tanítvány, megöli az akaratot és meggátolja a cselekvést. A shíla erénye nélkül a zarándok megbotlik, és karmikus kavicsok sebzik fel a lábát a sziklás úton.

A tanítvány általában nagyszerű kitöréssel jön be, és azután elernyed. Ez attól van, hogy elvárta – bár saját magának sem vallotta be -, hogy élete egészen meg fog változni; talán azt képzelte, hogy élete tele lesz jelenségekkel, vagy hogy mindig tudatában lesz a Mester jelenlétének, és így állandóan a legmagasabb színvonalon tud maradni. Az élete tényleg megváltozott, de nem olyan módon, mint gondolta.

Amikor kétség támad, az némely tanulmányozónak az egész teozófiai tudásban való kételyét jelenti. Még nem jöttek tudatosan érintkezésbe a Mesterekkel, és kezdenek létezésükben kételkedni, és azt kérdezik, nem lidércfényt követnek-e. Remélem, ilyen kétség

nem fog megszállni bennünket, de ha jönne, akkor a legjobb az alapelvekre visszatérni. Menjenek vissza a kezdetre, vizsgálják meg az indítóokaikat és a bizonyítékokat.

Továbbá van kétség önmagunkban, ami néha megtámadja a kezdőt, amikor nem árasztja ki a kívánt isteniséget. De tovább kell igyekezni kételkedés nélkül, mert mindenkinek egész biztosan sikere lesz, és a kétség nagy akadály a teljesítménynek. Ha valaki úszni tanul, és kezdettől fogva bizonyos benne, hogy nem tudja megtanulni, akkor sohasem lesz képes rá. A kétség lehúzza a víz alá, jobban, mint bármi más akadály. Mások, akiknek bizalmuk van, szinte rögtön megtanulják.

A baj az, hogy sokan, akik az ösvény felé igyekeznek, kételkednek benne, hogy el tudják-e érni. Nos, dolgozzanak érte tovább, és szabaduljanak meg előítéleteiktől önmaguk ellen, mert ez a tulajdonképpen. Mondják magukban: én meg fogom tenni, akár tudom vagy sem.

Aryasanga hasonlatai mindig szépek. Itt a lélek holdfényéről beszél, amely a Logosz fényének, a Napnak a visszatükröződése, és a spirituális léleknek, buddhinak, meg a szellemnek, atmának. Ne engedjen semmit sem közbelépni, mert akkor a lélek sötétben marad.

Az „éjféli denevér zajtalan szárnyai” élénk képet ad arról, hogyan lopózik az emberre a félelem. A félelem az egyik leghalálosabb dolog, ami minden oldalról felénk nyomul, mert a világ teli van a félelem minden fajta formájával. Az üzletember állandóan kis félelemkavarodásban él, az alkalmazott folyton fél attól, hogy főnöke mit fog róla gondolni, vagy hogy elveszíti állását. Vallásos emberek félnek a haláltól, a pokoltól, az elhunyt barátaik sorsától, vagy mindenféle képtelenségtől. Sok gyermek félelemben él az idősebbektől, tanítóiktól, mint már előbb említettem.

Aryasanga jól mondja: „Őrizkedj a félelemtől”. Az okkultista erkölcsi szabályzata különbözik a világtól, amennyiben sokkal szigorúbb. Őt nem a társadalom törvényei és hagyományai kötik, hanem valami sokkal erősebb, a szellemi élet elvei, amik nem engedik a legcsekélyebb eltérést az igazságtól, szeretettől és a szolgálatnak szentelt élettől, és nem marad alkalom önmaga elkényeztetésére.

Biztosan állj a lábadon, óh jelölt, *ksánthi* illatában füröszd lelkedet; mert így hívják a kaput, amelyhez most közeledsz, az állhatatosság és türelem kapuját.

A harmadik kapuhoz értünk. Ksánthi türelem és állhatatosság. Kitartó lelkesedés szükséges, nem az ideges, nyugtalan, görcsös fajta, ami kimeríti tulajdonosát, mielőtt valami hasznosat véghezvitt volna.

Ne hunyd le szemedet, és ne téveszd szem elől *dorzsé-t*, *Mára* nyilai szüntelenül záporoznak arra, aki nem érte el *virágá-t*.

Mára a vágy királya, megszemélyesítése, azért mondják, hogy nyilai mindig azokat találják el, akik nem érték el vairágya vagy a vágytalanság állapotát.

Blavatskyné azt mondja Dorje, Vajra, a villámcsapás, a hatalom pálcájáról, amit a második töredék is említ.

Dorje a szanszkrit Vajra, fegyver vagy eszköz némely isten kezében (a tibeti Dragshed, az angyalok, akik az embereket védik), és úgy tekintik, mint aminek ugyanaz az okkult ereje van, hogy elűzi a gonosz befolyásokat, és megtisztítja a levegőt, mint az ózon a vegytanban. Ez egy mudra is, egy mozdulat és helyezkedés a meditációhoz való ülésben. Röviden a hatalom jelképe láthatatlan gonosz befolyások fölött, akár mint testtartás, vagy mint talizmán. A bonok és dugpák azonban elsajátították a jelképet, és rosszra használják, fekete varázslatra. A sárgasapkás gelugpák között ez a hatalom jelképe, mint a kereszt a

keresztényeknél, és semmiképpen nincs benne több babona. A bonoknál olyan, mint a fordított kettős háromszög – a boszorkányság jele.

A Hatalom Pálcája, amit Shamballában őriznek, és beavatásoknál és más alkalmakkor használnak, valószínűleg a legerősebb talizmán ezen a bolygón. Ugyanakkor az egy nagy jelképe annak az ellenállhatatlan erőnek, amit ha magunkban érzünk, a félelem lehetetlen számunkra.

A talizmánok nemcsak a középkori babona maradványai, mint némelyek gondolják. Ha valaki csak egy kicsit is szenzitív, menjen el a British Múzeumnak abba az osztályába, ahol a régi, gnosztikus ékszereket tartják, könnyen meggyőződhet erről a tényről, mert a magnetikus befolyás, ami némelyikből árad, nagyon érezhető. A talizmán egy kis tárgy, ami magnetizmussal van töltve, célja az, hogy elhárítson minden befolyást, ami nincs összhangban azzal, amivel az meg van töltve. Hatása a giroscope-hoz hasonlítható, amely oly módon forog körben, hogy inkább eltörik, mint hagyná mozgási irányát megváltoztatni.

Egy ékkő a legjobb talizmán, mivel legjobban megőrzi a magnetizmust, lévén a legmagasabb fajta ásvány. Rendes körülmények között a félelem gyengén kezdődik és csak lassanként erősödik. Minden ilyen esetben egy talizmán, ami a megfelelő magnetizmussal van megtöltve, segítség, mert visszaveri az első gyenge rezgéseket. Aki viseli, annak így van ideje összeszedni magát, erőt gyűjteni, és olyan rezgéseket indítani el asztrál testében, amik az ellenkező fajtahoz tartoznak.

Aryasanga visszatér a félelem kérdésére:

Óvakodj a remegéstől. A félelem leheletétől *ksánthi* kulcsán rozsdá támad: a rozsdás kulcs nem nyitja a zárat.

Minél előbbre jutsz, annál több szakadék tátong lábad előtt. A felfelé vezető ösvényt egyetlen tűz világítja meg – a szívben égő bátorság lángja. Minél bátrabb vagy, annál többet érsz el. Minél inkább félsz, annál inkább halványul a láng, pedig csak az vezethet. Mert amint a magas hegytetőn a kialvó nap sugarát sötét éj követi, úgy van ez a szív világosságával is. Ha ez kialszik, fenyegető, sötét árnyék fog szívedből az ösvényre hullani, és a rémülettől gyökeret ver a lábad.

Őrizkedj, tanítvány, e halált-hozó árnyéktól! A Szellemből jövő világosság nem hatolhat át az alsó lélek sötétségén, amíg csak el nem tűnt onnan minden önző gondolat, amíg csak a zarándok így nem szól:

- Lemondottam e múltékony alakról; leromboltam az okot; árnyékaim, mint okozatok, többé nem létezhetnek.

Mert most megindult az utolsó nagy harc, a végső küzdelem a felsőbb és az alsóbb én között. Nézd, maga a csatatér is beléveszett a nagy harcba, és nincs többé.

De ha egyszer áthaladtál *ksánthi* kapuján, megtetted a harmadik lépést: tested a rabszolgád.

Világosan kitűnik ezekből a versekből, hogy a jelöltnek meg kell tanulni az alacsonyabb ént teljesen félretenni. A félelem ahhoz tartozik, mert a magasabb ének nincs a világon semmi félnivalója. Egy régi római filozófus mondta, hogy az egyetlen félelem, amit az ember érezhet, az, hogy ő maga nem használja ki teljesen erényeit és erejét a jóra.

Az önzés is ide tartozik és itt száz meg száz élet szokását kell megfordítani, mert az ember néha kissé önzőnek érzi magát, még ha a szív határozottan ellene fordul is; ez ahhoz hasonlítható, amikor a gőzhajó gépeit hirtelen visszafordítják, hogy megállítsák a hajót, az még előre megy a gépek ellenére. De ez idővel az előrehaladást teljesen semlegesíti, és akkor a hajó engedelmeskedik a gépeknek.

Amíg az ember nem szabadul ettől az önzéstől, a magasabb én nem világíthat a személyiségbe teljesen. Maga az ego vagy lélek bírhat valamivel, ami önzésnek tűnik, bár

egészen más, mint a személyiségé. Másokat semmibe vesz, ha csak manasz, és nem manasz-tajjai, manasz, erősen a buddhival összefüggésben, és ily módon önző lehet, de sohasem követheti el azt a hibát, hogy azt képzelet, mások rovására nyerhet valamit, ez gyakori tévedés itt lent. Az emberek gyakran tesznek olyasmit a kereskedelemben, amiről tudják, hogy helytelen; azt hiszik, nyertek, amikor túltettek embertársaikon, de ezzel nagy hibát követtek el. Egészen eltekintve a karma törvényétől, ami kénytelen hatni, az ember elméjét a csalás irányába terelte, ettől a visszahatás minden erejétől szenvedni fog, gondolata és kívánsága mértékében. Szokásává vált, és legközelebb, amikor alkalom nyílik, valami alattomosat tenni, egy kissé könnyebb lesz számára a kísértésnek engedni, és egy kissé nehezebb ellenállni és a helyeset cselekedni. Ha az egész ügyet láthatná, és nemcsak annak egy kis sarkát, akkor felfogná, hogy nem nyert, hanem óriás módon veszített.

Az geo nem lehetne ilyen vak. Az az ember, aki csal, mert csak a fizikai síkbeli közvetlen eredményeket látja, olyan, mint a generális, aki elhanyagolja a harctér többi részét, hogy egy állást elfoglaljon, de el fogja veszíteni a csatát.

Ha elérték azt az állapotot, amikor kiirtották az önzést, mondhatják: „elpusztítottam az okot”, minden baj és szomorúság okát itt lent.

A harctér, ami most eltűnt, már nem az antahkarana, ami megszűnik, amikor a magasabb elnyerte az alacsonyabbat, és az már nem létezik.

Úgy látszik, Aryasanga elméje háttérben az az eszme élt, hogy a hét kapu és az ember hét principiuma közt megfelelés áll fenn. Az első három kapcsolatban van a személyiség három alacsonyabb principiumával, míg a negyedik vonatkozik a tiszta alacsonyabb értelemre, ami a magasabb manasz egy sugara, vagyis antahkarana. Itt kezdődnek a magasabb principiumok kísértései, és így a belső emberhez tartoznak.

XXIII. fejezet

A negyedik kapu

Most készülj a negyedikre, a kísértések kapujára, amely a belső embert csalja törbe.

Mielőtt e célt megközelítenéd, mielőtt kezded a negyedik kapu kilincsére tennéd, uralkodnod kell minden, benned végbemenő mentális változáson, és le kell győznöd a gondolat-benyomások hadát, amelyek ravaszul és cselet vetve, kéretlenül lelked ragyogó szentélyébe kúsznak.

C.W.L.: Sok jelölt az Ösvényen tapasztalta, hogy a közönséges hibák, amikkel életükben találkoztak, és melyeket legyőztek, később más formában újra megjelennek. Például kiölték a gögöt mindennapi formájában, de újra előjön, mint szellemi kevélység. Megszabadultak talán a világi nyereség iránti vágytól, de újra jön, mint a személyes haladás vagy tudás iránti vágy a személyiség kielégítésére, vagy csak az érzés kedvéért, hogy tudással bírnak. Azután még amikor az együttérzés kezd az életben készséggé válni, az önzés megkísérli elfogni, és arra a vágyra serkenti az embert, hogy kiküszöbölje saját kényelmetlensége és boldogtalansága okát azzal, hogy szem elől téveszti a szenvedés célját. Kissé olyan ez, mint a háziasszony esete, aki nem szereti a port látni a szobában, és ezért a szőnyeg alá söpri, ahelyett, hogy a helyiséget rendesen tisztán tartaná.

Még a gyűlölet is újra előfordul, bár hihetetlennek tűnik, hogy egy ilyen durva bűn megjelenjen azok között, akik a magasabb életet akarják élni. Némely tanulmányozó veszélyesen megközelíti, ha valaki másnak más a nézete valamely tárgyról, mondjuk a bolygólánckról, vagy annak a kérdéséről, hogy a Mars és a Merkúr a földlánchoz tartozik-e vagy sem. Természetesen, ha az ember megkérdezi nyíltan, hogy gyűlöli-e XY-t azért, mert

véleménye eltér az övétől, akkor tagadni fogja, de nem látogatja meg a másik embert, és ha véletlenül találkoznak, nagyon zavarban és kellemetlenül érzi magát, vagy leplezni fogja érzelmét egy mesterséges könnyedséggel, sima felülettel, mint olaj a vízen.

Ez egy rendkívül tartós hiba, aminek a világ némely nagy baja köszönhető. Nem volt-e az egész keresztény világ megrendítve és kettészakítva a negyedik században egy pont miatt egy betűn? Az volt a különbség, hogy a Második Logosz ugyanabból az anyagból való-e, mint az Első, vagy hasonló anyagból. Ez volt az egész vita, ami Alexandria körül dúlt az úgynevezett ariánusok és az ortodoxok között. És most nincsenek-e keresztények milliói az egyik oldalon, és milliói a másik oldalon, elkülönülve a miatt a kérdés miatt, hogy a Harmadik Logosz egyenesen az Elsőből vagy az Elsőből a Másodikon keresztül jött-e le? Ez a híres „filioque” vita a Szentlélek lemenetelét illetően, ami a Keresztény Egyház két nagy részlegének elszakadásához vezetett. A keleti vagy görög egyház azt tartja, hogy a Szentlélek, a Harmadik Logosz az Atyától származott (single procession), a nyugati vagy római egyház azt tartja, hogy az Atyától és a Fiútól jött. (double procession)

A vita olyasmiről szól, amiről senki sem tudhat semmit, és semmi gyakorlati fontossága nincs senki számára. Az ábrákból, amiket nekünk mutattak, mi teozófusok arra következtethetünk, hogy mindkét félnek igaza van, de ezt egyik sem fogadja el.

Hogy egy más példát említsünk, a buddhizmusban az egy valláshoz tartozóknak két nagy osztályát az a kérdés választja el, hogy az emelvény, amit a vízre építenek bizonyos szertartáshoz, három vagy négy deszkából álljon. Ezért szertartásaikat külön kell elvégezniük.

Fontos-e, hogy a Mars és a Merkúr a mi bolygólánckunkhoz tartozik-e? Éppoly jó férfiak és nők lehetünk, éppoly jó állampolgárok, komoly teozófusok, a Mesterek éppoly jó szolgálói, és reméljük, éppoly jó barátok, bármi legyen a véleményünk. Én személyesen olyan gondosan tanulmányozok és figyelek meg, ahogy csak tudok, és azután kiadom azt, amit tudok, mert kötelességemnek tartom, de sohasem állítottam, hogy tévedhetetlen vagyok, és minden nap többet tanulok. Soha nem hibáztatnék senkit azért, mert nem egyezik azzal, amit mondok. Többször hallottam, hogy nagy elnökünk azt mondta, hogy reméli, hogy soha senki nem fog dogmát formálni abból, amit ő mondott, sem a jövő, a haladás akadályaként felállítani a társaságban, és szakadás okaként szerepelni. Ha volt bármi aggodalma, úgy e tekintetben volt.

Teozófusokról feltételezzük, hogy feladták a tudásnak bármely forrásból eredő tévedhetetlenségét. Ha valami új eszmét hallunk, az a kérdés: igaznak hangzik-e? Inspirál, felemel, megvilágít-e? Nem pedig: ki mondta? Milyen könyvből vette? Vannak azonban, akik miután feladták a Bibliában való vakhitet, azt áttették a Titkos Tanításba, ami bár csodálatos bölcsesség bányája, nem tökéletes, mint a szerzője mondta. Az csak egy válogatás a titkos tanítás alapvető tanaiból, különös tekintettel némely tényre, amit különböző írók kiragadtak, és úgy eltorzítottak, hogy semmiben nem hasonlítanak a valósághoz. És idézte Montaigne szavait: „Én itt csak egy csokrot gyűjtöttem mezei virágokból, és a sajátomból semmit sem adtam hozzá, csak a zsinórt, amivel össze van kötve.” A Titkos Tanítás teozófusok kincsesháza lesz évszázadokig, ne kapcsoljuk hozzá a dogmatizmus átkát. Az okkultizmusban senki se mondhatja az utolsó szót. Az a tudás, amit idáig megszereztünk, csak olyan, mintha egy nagy függöny egy kis sarkát felemelik, sejtelmünk sincs, mi tűnik elő egy másik rész felemelésekor.

Aryasanga azt mondja, mielőtt remélhetjük, hogy e negyedik kapun átjutunk, uralkodnunk kell a bennünk levő mentális változásokon. Hangulatok jönnek, mennek, és nagy mértékben, hatásosan színezik az ember reményeit. Nehéz egy embernek elképzelni, amikor a lehangoltság felhőjében van, hogy a külvilág igazán nem sötétebb, mint előbb volt. Amikor valami nagy bánat felborította, szinte megdöbbenéssel látja, hogy a nap még süt, és az emberek mosolyognak, sőt nevetnek.

Az olyan ember, aki nagyon szomorú, néha egész haragos, ha másokat boldognak lát, mint rendesen. Azt gondolja, hogy a világ nagyon kemény, hogy nem törődik övele. Elfelejt, hogy tegnap, amikor ő volt boldog és mások voltak búsak, ő nem törődött velük, hanem kényelmesen továbbment. Tudom, hogy a lehangoltság nagyon valódi, de mindig magunk csináljuk, vagy megengedjük, hogy úrrá váljon rajtunk. Néha betegségtől jön, túlságos fáradtságtól vagy idegességtől. Máskor az asztrávilágból jön, ahol sok úgynevezett halott deprimált állapotban van. Nem mindig a mi hibánk, hogy a lehangoltság jön, de a mi hibánk, ha megengedjük, hogy maradjon.

Nagyszámú ember úgy látszik, azt képzei, hogy az ő magatartásuk az eseményekkel szemben megváltoztatja azokat. „Ő nem, csak nem karja ezt elhítni velem.” – mondja az ilyen egyén, és azt hiszi, hogy ha nem hiszi el, akkor az úgy lekerül a napirendről. De ha az egy tény, akkor tény marad, akár hiszi, akár nem. Ez egyik kis furcsa módja az emberi önhittségnek.

Arra is kell vigyázni, hogy véletlen gondolatok ne alkalmatlankodjanak a szolgálatban, és ne legyünk vakok egy alkalom iránt egy ember megsegítésében, mert valami nem tetszik nekünk rajta, például, ahogyan a haját viseli. Ez csekélységnek tűnik, de mutatja az ember elméjének és jellemének állapotát. Gyakran a faj, osztály vagy kaszt gondolata áll útban. A brahmana Indiában gyakran elhanyagolja kötelességét a páriával szemben ilyen okból. Senki sem tagadja az óriás osztálykülönbséget, de mindenkinek meg kellene adni az alkalmat, hogy társadalmilag és erkölcsileg felemelkedjen, amennyire az lehetséges neki. Természetesen nem lehet sokmillió ember körülményeit rövid időn belül megváltoztatni, nem lehet az érinthetetleneket a brahmanák fokára emelni, de mindig a legnagyobb jóságot és figyelmet lehet velük szemben mutatni, és segíteni bármelyiket, aki képes segítséget elfogadni.

Ha nem akarsz általuk elpusztulni, akkor tedd ártalmatlanná saját teremtményeidet, gondolataid gyermekeit, akik láthatatlanul, megfoghatatlanul ott rajzanak az emberiség körül, mint utódai és örökösei az embernek és földi szerzeményeinek. Tanulmányoznod kell a látszólag teljes ürességét és a látszólag üres teljességét.

A látszólag üres teli volta egy jelentőségteljes mondat. Sok különböző helyzetre vonatkozik. Először az ember a koilonra, a tér éterére gondol. Általában az emberek úgy gondolnak térre, mint valamire, ami üres, de tény az, hogy tele van anyaggal, oly sűrűn, hogy azt alig lehet elképzelni. A látszólag szilárd anyag az, ami üres. Az anyag, amit mi látunk, lyukakból áll a való anyagban, buborékokból, amik koilonba bele lettek fűjva. Egy francia tudós nemrég az mondta: „Nincs többé anyag, csak lyukak az éterben.” A tudomány legutóbbi állítása a tér éteréről az, hogy tízezerszer sűrűbb, mint a víz, és körülbelül ötszázszor oly sűrű, mint a legsúlyosabb fém, a legsűrűbb anyag, amit el lehet képzelni.

A hinduk gyökér-anyagról vagy mulaprakritiről beszélnek, aminek a koilon, úgy gondolom, a sűrítése. Ők azt mondják, hogy amikor a Logosz megvalósítja önmagát, amikor elkülönül az Abszoluttól, és visszanéz úgyszólván arra az Abszolutra, nem látja azt, hanem egy fátylat rádob, és az a fátyol a mulaprakriti. A Titkos Tanításban Blavatskyné idézi Swami T. Subba Rao szavait e tárgyról:

„Amikor egyszer ő (vagyis a Logosz... Parabrahman első megnyilvánulása (vagy aspektusa) elkezd létezését, mint tudatos lény, ... az ő objektív szempontjából Parabrahman mulaprakritinek tűnik neki. Kérem, tartsák ezt észben... Mert itt van a purusha és a Prakritiről szóló egész nehézség, amit a védanta filozófiáról író különböző írók éreznek... Ez a Mulaprakriti a Logosz számára anyag, mint bármely anyagi tárgy számunkra. Ez a Mulaprakriti már nem Parabrahman, amint egy oszlop tulajdonságai nem az oszlop maga, Parabrahman így változatlan és abszolút valóság, és Mulaprakriti egy rádobbott fátyolszerűség.

Parabrahmant önmagában nem lehet úgy látni, amilyen. A Logosz egy rádobott fátyollal látja, és ez a fátyol a kozmikus anyag hatalmas kiterjedése....”

Az itt említett logosz a mi világegyetemünk Logosza, amiben milliányi naprendszer van – nem egy naprendszer Logosza. Ő volt az, aki belefújta lélegzetét a gyökérananyagba, aki lyukakat ásott a térbe, úgy hogy a világegyetem létrejőjön. Ezekből a buborékokból 14.000 alkot egy fizikai atomot, és ezekből ad egy hidrogén atomot, ami a vegyi elemek legkönnyebbike.

Tehát tény az, hogy mindaz, amit anyagnak ismerünk, nem más, mint lyukak az igazi anyagban. Annak a gyökéranagnak a nyomása több millió tonna négyzethüvelykenként. Amikor az emberek majd megtanulják ezt a nyomást kirekeszteni, akkor képesek lesznek ezt a hatalmas erőt gépeik meghajtására használni. Használni fogják tudni a Logosz erejét, ami az atomban van, ami e nagy nyomás ellen tartja magát. De először a fizikai atom elmúlásával kapcsolatos erőt fogják csapra verni.

A látszólagos űr teli voltát, és a telinek látszó ürességet egy sereg ismerős tapasztalaton lehet tanulmányozni. A légkör tele van más embereknek és más lényeknek a gondolataival. Az Occult World mondja:

Az ember minden gondolata amint kifejlődik, átmegy a belső világba, és ott tevékeny lényé válik azáltal, hogy társul, mondhatnánk egyesül egy elementállal, vagyis a birodalmak egy fél-intelligens erejével. Tovább él, mint aktív intelligencia – az elme által előállított lény – hosszabb vagy rövidebb ideig, amely arányos az őt létrehozó agyműködés eredeti intenzitásával. A jó gondolat megmarad, mint tevékeny, jó hatású erő, a rossz egy gonosz démon. És így az ember állandóan benépesíti útját a térben saját világával, amiben képzelete, kívánságai, impulzusai és szenvedélyei szüleményei tolonganak; egy áram, ami visszahat minden érzékeny vagy ideges szervezetre, amely összeköttetésbe kerül vele, dinamikus erőssége arányában.

Az ember meditálhat egy szobában, amely üres vagy tele más emberekkel. Utóbbi esetben üres lehet számára, mert azok az emberek nincsenek rá nagy hatással. Előző esetben tele lehet hatalmas láthatatlan jelenlétekkel és hatásokkal, amiket a meditáció vonzott oda, és azzal foglalkoznak, hogy erejüket rá áraszák, aki látszólag egyedül van.

Ehhez hasonlót tapasztalhatunk az élet változó körülményei között. Sok látszólag nagy esemény elmúlik felettünk, és hatás nélkül hagy bennünket, míg valami apró esemény egész életünket megváltoztathatja. Egy közeli rokon halála, vagy egy vagyon elvesztése oly nagynek tűnik, amikor történik, hogy azt gondolnánk, állandó nyomot hagy életünkben, de végül is alig tesz különbséget. Ez volt az én tapasztalatom is: mint fiatal ember meglehetősen nagy vagyonomat vesztettem el az 1866. év nagy gazdasági válságában. Akkor nagy eseménynek tűnt, de nem okozott nekem nagy változást. De az, hogy futólag találkoztam valakivel, aki Blavatskynéről beszélt nekem, ez megváltoztatta egész életemet. Ez a találkozás véletlennek tűnt, de valószínűleg tervszerűen volt elrendezve abban a látszólagos ürességben, ami valóban minden értelemben oly tele van.

Hasonlóképpen egy arra haladó Déva benézett hozzám egy vasárnap reggel, amikor Adyarban előadást tartottam teozófusoknak. Megmutatta nekem némely módját, hogyan fogják az angyalok az embereket vallás által befolyásolni a hatodik gyökérfaj kezdetén. Akkor azt hittem, hogy ez csak egy arra járó jóbarát kedves cselekedete volt, de most már egészen bizonyos vagyok benne, hogy annál sokkal több volt, tekintettel az eredményére. Ez vezetett bennünket az új faj kezdetéről való tudásunk nagy részéhez, aminek a megvizsgálására épült fel a Man: whence How and Whither c. könyv második része, és egy kissé később Dr. Besanttal együttes megvizsgálás következtében ugyanannak a könyvnek első része. Előretételekintve abba a jövőbeli közösségbe, láttam, hogy őrá és a könyvére még akkor is emlékezni fognak, amikor már minden előző írását elfelejtették, de a legnagyobb könyve, amire az utókor emlékezni fog, még nincs megírva.

Ó, bátor törekvő, tekints mélyen szíved kútjába és felelj: Ismered-é az Én erőit, óh külső árnyékok szemlélője, te?

A tisztaság nagyszerű, de nem elég. A kisbaba tisuta, mert mit sem tud a jóról vagy a rosszról. Tudás is szükséges, hogy cselekedhessünk, és akarat is, hogy cselekvésre vátsuk a tudást. Az állatok tisztábbak, mint az emberek, és a növények még tisztábbak, nincs nekik az ember képzelőtehetsége, ami arra készíti, hogy anyagi élvezetet keressen a természet törvényeivel dacolva és azok figyelembe vételével. De szükséges, hogy az ember ezen a tapasztalaton keresztülessen az anyaggal, hogy tudása legyen, és azután visszatérjen az Istenséghez, ahonnan lejött, visszanyerve tisztaságát. Mi kijövünk a Logosztól, mint isteni felhők, de visszatérünk hozzá, mint isteni lények, határozott erővel.

Az ember az ösvényen felismerte magában az isteni ént és kiemelkedik az árnyékvilág hatása alól. Azoknak a valósága csak viszonylagos, és most már nem valóság számára, a benne lakó élet mellett, amely a tudatos tapasztalat sokkal gazdagabb terét kínálja, mint a külső dolgok lökése által okozott izgalom. Ő azt hitte, hogy az árnyak valók, abszolút valók, valóbbak, mint bármi más, sok életem keresztül, és ez mind szükséges volt, mert vonzásuk nélkül soha nem ébredt volna fel, nem figyelt volna, soha nem tanult volna semmit.

Ha nem, úgy veszve vagy.

Mert a negyedik ösvényen a szenvedély vagy a vágy legkisebb szellője is meg fogja zavarni a lélek tiszta fehér falain ragyogó állandó fényt. A *Mája* csalóka ajándékai utáni vágy vagy sajnálat legkisebb hulláma *antakharana* útján – amely Szellemed és éned között az érzékeléseknek, *ahamkára* durva felkeltőinek országútja – egy villám cikázásához hasonló röpke gondolat eljátszatja veled három díjodat, megszolgált díjaidat.

Aryasanga most vairágyáról beszél, és azt mondja, hogy amikor az ember annak tökéletesítésén fáradozik, akkor a tárgyak vonzására a legkisebb felelet, a legcsekélyebb vágy utánuk visszadobja azoknak a soraiba, akik háborgatva vannak. Ez emlékezetünkbe juttatja a hasonlatot a lélek és a csendes hegyi tó között, a második töredékben. Itt egy lámpához hasonlítja, hogy kifejezze az állhatatosságot, amit ezen a fokon el kell érni. Még egy átfutó gondolat is visszaveti az embert, ez igaz, de ne felejtjük el a minősítést; ha az saját gondolatunk. Mint már előbb említettem, ha az csak valaki már gondolatának tükrözése, csak egy sodródó gondolatforma, ami felhívta magára a figyelmet, ha nem veszik fel, és nem teszik magukévá, úgy nem zavarja meg annyira az ember tisztaságát, nyugodtságát, szenvedélytelenségét.

Néha nagyon jó emberek szenvednek az ilyen átfutó gondolatoktól, és úgy érzik, hogy ők bizonyára nagyon gonoszak, hogy ilyesmi jut eszükbe. De ha nem fogadják be, és nem táplálják őket, és nem küldik ki újra megerősítve további pusztító munkára, akkor tényleg nem követtek el hibát. Igaz, hogy nem szabadna tudatában lenni egy gonosz vagy tisztátalan gondolatnak, ha az nem érintene valami hozzá rokon vonást bennünk. De ez csak azt jelenti, hogy nem vagyunk még tökéletesek. Ha egy ilyen természetű gondolat egy adeptus elméjén átlebegne, ő észre sem venné, de ha sok ilyen gondolat lenne körülötte, szükségesnek találná esetleg félresöpörni őket, mint ahogy legyeket vagy szúnyogokat elhessegetünk. Ne hagyják magukat ezért feleslegesen háborgatni a harag, az önzés vagy nem kívánatos gondolatok ösztönös rezdüléseitől, azok nagyobbára a múlt örökségei, vagy a környezetünkhöz tartoznak. De ne fogadják be őket, mert ha ezt teszik, akkor nem sikerül a vairagyat elérniük, hanem elveszítik a három díjat, amit már elnyertek, és újra kezdenek felmászni az Ösvény létráján.

Antakharanát itt az érzékelések országútjának nevezik. Ez a rejtélyes eszköze, ami által anyagi dolgok hatni tudnak a tudatra, a csatorna alany és tárgy között, az, ami serkentést okoz egy érzékszervre, hogy megjelenjék a tudatban, mint érzékelés. Az ilyen érzékelés, a dolgok közvetlen meglátása élénkebb, mint bármi leírás szavakkal. Ha valamit hallottak, láttak vagy éreztek, az valóságának nagyobb érzését adja, mint hogyha csak gondoltunk volna rája. Ezért ér a tisztánlátás más síkokról sokkal többet, mint a leírások, amit adhatunk. Ez az oka annak, hogy az összes jóga könyv azt mondja: másoknak az összes bizonyosságát és ítéletét általa még nem látott dolgokról a jelöltnek be kell helyettesíteni saját közvetlen meglátásaival, ami egyedül adhat a valóságról világos képet.

Érzékeléseket itt ahamkara durva felébresztőinek nevezi. Aham - én-t jelent, és kara csinálni-t, ezért ahamkara az „éncsináló”. Ennek a közvetlen tapasztalásnak az élénksége maga előhívja saját létezésünk érzésének az élénkségét ellentételezésül. És amint ez a tapasztalat minden színvonalon előfordul, előhívja a hamis személyiség élénkségét, míg az ember még a világban van. De amikor már jól előrehaladt az Ösvényen, és a személyes én illúziója egészen el lett oszlatva, hívja az én-t, ami Atma, az akarat a szellemi emberben. Már tanulmányoztuk ahamkara magasabb formáját, amit a hindu filozófia gyakran említ, az első töredékben.

Mert tudd meg, hogy az Örökkévaló nem ismer változást.

Röviden: hajlandóknak kell lennünk az alacsonyabbat a magasabb kedvéért feladni; az ember nem vihet földi javakat a mennyországba. A magasabb világ törvényei és körülményei nem fognak megváltozni, hogy a jelölt kívánságaihoz alkalmazkodjanak.

A nyolc szörnyű szenvedést hagyd el örökre; másként sem a biztos bölcsességet, sem a felszabadulást nem érheted el – mondja a nagy úr, a tökéletes *Tathagata*, „ő, aki elődeinek nyomdokát követte.”

A nyolc szörnyű nyomorúság: gonoszság, lustaság, gőg, kétely, kívánság, ámitás, tudatlanság és jövő életek. Az utolsó kissé furcsa első látásra, de az értelme teljesen világos, hogy az élet e világban nyomorúság, összehasonlítva azzal, amit a magasabb világok kínálnak nekünk.

A Tathagata címet itt úgy fordítják: „Ő, aki az elődei nyomdokában járt.” Ceylonban ezt mondták nekünk, hogy azt jelenti: „Ő, akit helyesen küldtek.” Ez azt jelenti, hogy őt a Nagy Fehér Testvériség, mint hírnökét küldte a világra; és akit így küldtek, az szükségszerűleg követné a nyomait azoknak, akik előtte jöttek. Ez az oka annak, hogy a beavatás története kevés változással megjelenik a különböző nemzetek hagyományaiban, különösen abban a formában, amit nap-mitosznak neveznek.

Szigorú és követelő *virága* erénye. Ha útján mester akarsz lenni, az eddiginél sokkal mentesebben kell tartanod elmédet és érzékeléseidet a gyilkos tevékenységtől.

Telítened kell magadat tiszta Alajával, egyesülnöd kell a természet Lélek-gondolatával. Azzal egyé válva legyőzhetetlen vagy; attól elkülönülve játszóterévé leszel Samvrittinek, minden világi csalódás eredetének.

Azután jön egy hosszú, Samvrittit magyarázó lábjegyzet.

Samvritti az egyike a két igazságnak, amely megmutatja minden dolognak a valótlán jellegét vagy ürességét. Ez esetben relatív igazság. A Mahayana iskola tanítja e két igazság közti különbséget: Paramarthasatya és Samvrittisatya (Satya – igazság). Ezen veszekednek a

Madhyamikák és a Yogacharyák, az előbbieket tagadják, az utóbbiak megerősítik azt az állítást, hogy minden tárgy létezését egy előző oknak vagy összefüggésnek köszönheti. A Madhyamikák a nagy Nihilisták és tagadók, akik számára minden Parikalpita, illúzió és tévedés a gondolat és a szubjektum világában éppúgy, mint az objektív világegyetemben. A Yogacharyák a nagy spiritualisták. Samvritti, mint csak relatív igazság, minden csalódás eredete.

A megkülönböztető képesség, a négy tulajdonság közül az első, ami az embert mindig képessé teszi a való és az aránylag való között megkülönböztetni, amit néha valótlanok nevezünk. Minden alkalommal, amikor az ember szétszakítja a valótlan, és látja a valót, könnyebb lesz ezt újra megtenni, mert az, ami által felismerjük a valót, az Isten bennünk. Ez minél jobban felébredt, annál könnyebb lesz célját mindenben meglátni, és életét más emberekben.

Ugyanazt a tiszta Alayát, ami bennünk is van, és az isteni elme mögött a természetben, felfogták az összes vallás látnokai. Egy tanult mohamedán egyszer azt mondta nekem, hogy az iszlám jól ismert mondata: „La ilaha illa, lláh” nem azt jelenti, hogy nincs Isten, ahogy általában lefordítják, hanem „Nincs egyéb, mint Isten”. Megmagyarázta, hogy az arab szókat betű szerint az előbbi értelemben lehet magyarázni, de az utóbbi az ezoterikus jelentése, amit titokban közölnek maguk között. Ez a monoteizmus valódi kihirdetése, nem egyszerűen az, hogy sok Isten van, de csak egy érdemes arra a névre és imádatra. Ez az ezoterikus magyarázat, ha pontos, erős kapcsolatot képez a hinduizmussal, amely az Egyről beszél, egy második nélkül, az Egy, akiben szerintük úgy a létezés, mint a nemlétezés bennfoglaltatik.

Az emberben minden mulandó, csak *álaja* tiszta, fényes lényege nem. Az ember az ő kristály-sugara, belülről szeplőtelen fénysugár, a durva külszínen pedig anyagi porhüvely. Ez a sugár életed irányítója, valódi éned, a figyelő és hallgató gondolkodó, alsóbb éned áldozata. Lelkedet nem sértheti más, csak tévelygő tested; ellenőrizd és hajtsd uralmad alá mindkettőt, és biztonságban leszel, miközben áthaladsz a közeledő „egyensúly kapuján”.

Semmi nem állandó, csak az Egy. Az ember személyisége nagyon rövid ideig tart, mennyországi időszakának a végéig; az ego az emberi testetöltések egész sorozatán át, talán egy lánc korszak tartamán végig; a monád kétségtelenül még tovább, de ő sem maradandó. Csak az egy marad. Nem mintha elvesztenénk önmagunkat. Valóban elmondhatjuk Emily Brontë-val:

Bár a föld és az ember megszűnnének,
És napok és világegyetemek nem volnának,
És csak Te maradnál egyedül,
Minden lét benned létezne.

A Monád az emberben az egy lángnak a szikrája. Amíg az időben létezik, addig úgy tűnik, fejlődni fog. A legmélyebb tisztelettel mondván, még a logosz is fejlődni látszik. Ő megfelel mindannak, ami legjobb és legnagyobb Istenről való elképzelésünkben. Mégis igaz, hogy nem lesz ugyanaz a naprendszer végén, mint az elején volt, mert ez számára egy inkarnáció.

Az „agyag porhüvely” csak annyiban hasznos az embernek, amennyiben az isteni szikra fejlődését elősegíti. Az anyagi rész nem hathat az isteni szikrára olyan értelemben, hogy kárt tenne benne, de siettetheti, vagy késleltetheti kibontakozását, ami számára egyenértékű segítséggel vagy sérelemmel. Ezért nevezik az alacsonyabb én áldozatának.

A negyedik ajtót itt az egyensúly kapujának nevezik, ez az ember középső principiumára vonatkozik. Mindig az a kérdés, hogy a külső vagy a belső nyer előnyt, a jelölt

kifejlesztette és megtisztította alacsonyabb principiumait, a fizikait, asztrálist és mentálist, és most egész súlyával a magasabb principiumok oldalára kell állnia, és azok kifejlődését fő feladatának tekintenie.

Légy vidám, ó te bátor, „a túlsó partra” zarándokló. Ne ügyelj *Mára* seregeinek suttogására; kergesd el a kísértőket, e gonosz manókat, az irigy *lhamajin*-t a végtelen térbe.

Megjegyzés következik a lhamajin szóhoz, ami azt mondja, hogy ezek elementálok, és az emberrel szemben ellenségesek. Nincsenek olyan teremtmények, akik rosszat tesznek a rossz kedvéért, de vannak az emberre ártalmas elementálok; ők saját életüket élik, és mi útjukban vagyunk. Az elementálok hasonlítanak a vad lényekhez. Ők nem az emberek ellenségei, de nem szeretik, hogy az ember behatol az ő birodalmukba, és neheztelnek, mert az emberek rosszul bántak velük.

A természetszellemek vidám teremtmények, a legrosszabb, amit mondani lehet róluk, az, hogy kis haszontalan játékokkal szedik rá az embereket, amik fárasztók az illetők számára. Ők ellenzik az embert, mert az annyi mindent csinál, ami számukra gyűlöletes és bajt okoz. Ők örömteljes és megelégedett életet élnek vidéken, és szeretnek a fiatal, vad teremtményekkel ugránozni, szeretik őket és a virágokat meg a fákat. Nincs gondjuk ártatlan életükben, nem érznek nyomasztó szükségletet, mert nem kell élelemért és ruháért dolgozniuk, mint az embereknek.

Ebbe az erdei boldogságba jön az ember, vadászik és megöli az állatokat, akik barátai, kivágja a fákat, amiket szeretnek, hogy megmunkálja a földet, és házakat építsen; beszennyezi a levegőt az alkohol és dohányfüst mocskos kiadásával. Az ő egész szép vidéküket borzalmas vadonná változtatja számukra és kénytelenek elmenekülni. Kissé úgy érezhetik magukat, mint egy művész, aki látja, hogy egy szép tájat elrontottak és csúffá tettek gyárákkal, melyeknek kéményei fekete füstöt okádnak és tönkreteszik a füvet, virágokat és fákat. Mi ezt haladásnak nevezzük, lehet, hogy számunkra az, de a természetszellem másként érzi, mert otthona tönkre van téve, és barátait megölték.

Ezért a természetszellemek elkerülik az embert, és amikor valaki az erdőben vagy egy magányos ösvényen jár, közeledtekor elsurrannak. Esetleg képes lesz ellenszenvüket legyőzni, mint néha a vad teremtmények féltékenységét. Egy jógi megsimogathatja a vadállatokat, amelyek közelébe jönnek, míg ő meditációban ül. Ha az ember kimegy vidékre, és kényszeríti magát egy-két órát nyugodtan feküdni, az apró vadállatok, mint mókusok és madarak közelébe jönnek. Hasonlóképpen, ha az ember soká egy helyen lakik, a természetszellemek lassanként rájönnek, hogy ő egy ártalmatlan példánya az emberiségnek, és megbarátkoznak idővel, és végül hajlandók lesznek körülötte szórakozni, és egész büszkék lesznek, hogy van egy emberi barátjuk. Az asztrálsíkon ezek a teremtmények az embert bajt hozó és veszélyes természetű betolakodónak tekintik, úgy mint mi egy támadó hadsereget. Ők azért megijesztik az újonnan jövőt, de ezek nem kísértők. Főleg az ember gonosz gondolatformái játsszák ezt a szerepet.

Vannak emberek, akiket néha fekete mágusoknak nevezünk, akik az emberiség szellemi haladása ellen dolgoznak. Ők egészen őszintén hiszik azt, hogy a mi magas érzelmeink nem jók, hanem az állati kívánságok és érzelmek maradványai. Az ilyen mágusok valakit egy különös helyzetben látnak, aki gyorsan halad az ösvényen, és talán éppen akkor olyan állapotban van, hogy hatni tudnak rá. Akkor nekik érdemesnek tűnik egy elementált küldeni ellene, hogy kihozza a sodrából, és zavart okozzon, ami meggátolja a Mester munkáját. Ez a népszerű keresztény hit kísértő ördögéhez a legközelebbi gondolat. De egyetlen jelölt se féljen ezektől, mert a legrosszabb fekete mágus sem tehet semmit a céltudatos ember ellen, aki csak a Mester munkájára gondol és nem saját magára.

Tarts ki szilárdan! A középső kapuhoz közeledsz most, a fájdalom kapujához, amelynek tízezer kelepceje van.

Légy ura gondolataidnak, óh tökéletességre törekvő, ha küszöbén át akarsz haladni.

Légy ura lelkednek, óh halhatatlan igazságok keresője, ha el akarod érni a célt.

Lélek tekintetedet szegezd az egyetlen tiszta fényre, a ragaszkodástól mentes fényre, és használd arany kulcsodat.

Aryasanga helyesen beszél a tízezer kelepceről, mert a jelölt sokszor azt képzei, hogy megvalósította vajrágyát vagy a vágytalanságot, és akkor valami ravasz módon újra meg újra találkozik ugyanazokkal a kelepccel. Még a léleknek, a magasabb manasznak is a buddhi természet irányítása alatt kell lenni. Mint láttuk, az első beavatáskor kezdődik a buddhi élet, ha nem előbb, és a jelölt azt a síkot fokonként, alsíkonként fogja végigjárni. Ezt a munkát csak akkor lehet tökéletesen elvégezni, ha a lélek maga, a magasabb manasz együttműködik, és annak a magasabb principiumnak szolgáivá válik. Azután amikor ezt a munkát elvégezte, a jelölt kész a következő síkra, a negyedik beavatását kapja, és egy másik küszöbön átlép.

Ragaszkodástól mentes itt azt jelenti, hogy nem hat rá – mint már láttuk, ez a vairágya jelentősége.

XXIV. fejezet

Az ötödik és hatodik kapu

A terhes feladatot elvégezted, munkád nemsokára véget ér. A tántorgó szakadékot, amely elnyeléssel fenyegetett, csaknem áthidaltad...

Átkeltél most a sánc árkon, amely az emberi szenvedélyek kapuját körülveszi. Most elgyőzted Mára-t és dühös hadát.

Eltávolítottad szívedből a szennyezést, és az kivérzett a tisztátalan vágyaktól.

Nem szabad félreértenünk azt az állítást, hogy a jelölt munkáját majdnem elvégezte. A Nirmanakaya az ő sokkal magasabb színvonalán még dolgozik, és ugyanazt mondhatjuk a Logoszról is. De talán megkülönböztethetjük a személyiség hibáitól való megszabadulás nehéz munkáját a dicsőséges munkától, ami a magasabb síkokon folytatódik, miután a személyiség le lett győzve.

Ugyanez a gondolat vonatkozik a feszültség kérdésére. A szüntelen munka nagy feszültség alá helyezi a fizikai testet, de az ego síkjain tiszta öröm; ott már nincs különbség munka és játék közt, mint az alacsonyabb síkokon. Amikor az ember látta a Logosz nagy áldozatát, és hogy a Mesterek hogyan vetik bele magukat az ő munkájukba, nem marad más lehetőség hátra, mint ebbe a folyamatba belemerülni, és mindent megtenni, hogy segítsen.

Mi még mindig az olyan emberrel foglalkozunk, aki nem egészen tiszta, mert egy kevés önzésre képes. Az olyan gondolat tisztátalan, amit az én egy kevésbé színezett, ha egyébként bármilyen jó is. Lehet a gögnök egy kis gondolata, mint „az emberek dicsérni fognak engem azért, mert ezt teszem.” Ezt tisztátalannak tekintjük, amikor az Ösvény e magas színvonalával foglalkozunk. Nemcsak távol kell tartani a tisztátalanságot, de gondoskodni kell, hogy egyáltalán sohase forduljon elő.

De a munkád még nem kész, ó dicső harcos. Magasra építsd a falat, amely a szent szigeten körülzár, a gátat, amely megvédi elmédet a gógtól és az önelégültségtől, ha sikeres vállalkozásodra gondolsz.

A kevélység érzése tönkretenné művedet. Igen, építsd erősre, nehogy a háborgó hullámok heves rohama, amely a Maya világ óceánjából kikelve ostromolja partját és elnyelje a zarándokot és a szigetet – igen, még a győzelem kivívása után is.

„Szigeted” a szarvas, gondolataid a kutyák, amelyek kifárasztják és az élet vize felé haladtában üldözik. Jaj a szarvasnak, ha csaholó ellenségei elfogják, mielőtt a menedék völgyét, dzsnyáná-margá-t, a „tisztá tudás ösvényét” elérné.

Hogy a most elért helyzetet megtartsa, a körülötte levő sok millió ember gondolatai erős nyomása ellenére, amiről már oly sokszor beszéltünk, a jelöltnek szüksége van erős koncentrációra és pozitív gondolaterőre. Ez az erő szükséges, mielőtt sikeresen véghez tudja vinni azt a meditációt, ami őt a buddhi sík legmagasabb színvonalára fel fogja emelni.

A sziget, mint Blavatskyné mondja, a magasabb én, vagy a gondolkodó önmagunk. Belőle minden alacsonyabb gondolatot el kell törölni úgy, hogy a magasabb megnyilvánulhasson. Óriás különbség van a között, hogy egy helyet kiürítünk, és hogy valaki mást kívülről beengedünk, aki birtokába veszi; ez a különbség a jögi és a médium között. Itt van a különbség a teozófus és a spiritisza között is. Megegyeznek abban, hogy az ember örökkévaló és haladásának nincs határa, de az utóbbi úgy tartja, hogy jó az embernek, hogy jó szellemek számára médium legyen, míg az előbbi rendíthetetlenül kitart amellett, hogy minden körülmények között megtartsa saját pozitív öntudatát, és fenntartsa azt a nézetét, hogy passzív médiumság által nem nyerhet semmit, amit a tudatos tisztánlátás nem adhat neki.

Aryasanga azt mondja, „Jaj a szarvasnak, amit elfognak. Ez azt jelenti, jaj az egonak, ami előítéletnek esik áldozatul, mert a külső gondolatok nyomása legyőzte őt. Ő akkor nem érheti el a való gondolat helyét. Blavatskyné azt mondja, hogy a tisztá tudás ösvénye vagy Dzsánána marga, ami betű szerint a dzsnána ösvénye, vagy a tisztá tudás ösvénye a Paramartha, vagy szanszkritul Svasamvedana, ami önmagát bizonyító, önmagát analizáló elmélkedés. Dzsánána a hinduknál a magasabb tudás, bölcsesség, nem az alacsonyabb, a világra vonatkozó tudás, aminek vijnána a neve.

Mielőtt a dzsnyáná margában megállapodhatnál, és azt magadénak mondhatnád, lelked hasonlítson az érett mangó-gyümölcshez: mint annak pompás, aranylós hús, oly puha és édes legyen mások fájdalmával szemben – és kemény, mint a gyümölcs magja, saját fájdalmaiddal és szenvedéseiddel szemben, óh jólét és nyomorúság győztese.

Keményítsd meg Lelkedet éned csapdáival szemben; szerezd meg neki a „Gyémánt Lélek” nevet.

Mert amiként a föld dobogó szívének mélyébe temetett gyémánt sohasem sugározhat vissza földi fényeket, olyan legyen elméd és lelked; dzsnyáná-margában elmerülve. Mája látszat-birodalmából semmit sem szabad visszatükrözniük.

Személyes bánatunkról Longfellow énekelte:

De most lehullott rólam,
Elmerült a tengerbe,
És csak mások bánatai
Vetik árnyékukat rám.

Egy lépéssel tovább kell mennünk, és ne engedjük, hogy bármilyen bánat árnyékot vessen ránk. Hogyha csak érzik másoknak a bánatát, azzal nem segítenek neki, csak hozzáadnak a bajához, de ha igazi rokonszenvet érznek, ekkor a szeretet rezgéseit árasztják ki, és igazi segítséget adnak neki. A Mester mindig együttérez, de nem érzi a bánatot. Ő nem szenvedhet még akkor sem, ha ő valóban egy is a szenvedőkkel, mert ő azonos velük, és ismeri a magasabb síkokon létüket, és annak az állapotnak csodálatosan nagyszerű voltát, ami felé tántoríthatatlan biztonsággal haladnak.

A veszély a legtöbb ember számára az, hogy amikor a bánatot kiirtják a szívükből, akkor elveszítik az együttérzést is, és ilyen esetben előfordulhat, hogy a baloldali ösvényre lépnek, a fekete mágiáéra. Az árnyék testvérei teljesen érzéktelenné válnak mások érzéseivel szemben, és sajátjaikkal is, ők könyörtelenül elnyomnak minden érzelmet azon az alapon, hogy az erőpocsékolás.

Amikor ezt az állapotot eléred, a kapuk, amelyeket az ösvényen még be kell vened, kitarják előtted szárnyaikat, hogy áthaladhass rajtuk, és a természet leghatalmasabb erői sem állíthatnak meg utadon. Akkor mestere leszel a hétszeres Ösvénynek, de előbb nem, oh kimondhatatlan megpróbáltatások jelöltje.

Valószínűnek látszik, hogy a kimondhatatlan megpróbáltatások nem olyan nagy veszélyek és nehézségek, hogy ne lehessen őket leírni, hanem hogy olyan fajtájúak, amik közönséges emberek előtt teljesen ismeretlenek, és csak az ego tud róluk. Az az ösvény, amin Aryasanga vezet tanítványait, egy belső ösvény az ego számára. Amikor a személyiséget legyőzték a külső világokban, akkor az egonak fel kell mászni a föltte levő síkok magaslataira, és ott elvégezni azt, ami leírhatatlan.

Egy másik lehetséges magyarázat az, hogy a jelölt most képesnek érzi magát azt tenni, amit eleinte nem tudott elhinni sem, hogy tudná. Az átlagember például hajlandó volna azt mondani, hogy a tisztaság és önzetlenség, amiről állandóan beszélünk, számára teljesen elérhetetlen, és csak a tökéletes emberek tudják ezeket a tanácsokat követni. De majd egy szép nap, ha kitartóan igyekszik, és meg kívánja valósítani, arra fog eszmélni, hogy teljesen természetes és könnyű számára e tulajdonságok elsajátítása. A közönséges ember azt mondja, hogy valami lehetetlen, tehát meg sem próbálja, de mi megtanultuk Napóleonhoz hasonlóan, azt a szót a szótárunkból törölni. Nem lehetetlen e lap olvasójának az Adeptus fokot 24 óra alatt elérni; ez lehetséges volna, ha elegendő akarata lenne – olyan akarata, amilyen úgy látszik, senkinek sincs. De ha az időt kihagyjuk a kérdésből: lehetséges neki az Adeptus fokozatot elérni, ha tekintetét a célra szegezi, és az idő múlására való gondolat nélkül előremegy, aránylag hamar ott fogja találni magát.

Addig még sokkal nehezebb feladat vár rád: TELJES GONDOLAT-nak kell érezned magad, és mégis számúznöd kell lelkedből minden gondolatot.

El kell érned azt, hogy elméd oly szilárd legyen, hogy abba semmiféle áramlat, bármily erős is, földi gondolatot be ne vihessen. Így megtisztulva a szentély legyen mentes minden tevékenységtől, hangtól és földi világosságtól. Mint a lepke, amely fagytól meglepve élettelenül hull a küszöbre, úgy hulljon a templom elé holtan minden földi gondolat.

Olvasd az írást:

„A széltől védett lámpa lángja nem mozog”. A változó szélnek kitett láng lobog, és az imbolygó fény csalfa, sötét és folyvást váltakozó árnyékokat vet a lélek fehér oltárára.

Ez a koncentrációnak egy kötői leírása, olyan határozottsága a magasabb manasznak, hogy még azon a síkon sem hatolhat be kívülről gondolat. Ez ugyanaz, mint az első töredékben említett dharana, bár a jelen töredékben virya-nak nevezik, ami erőt jelent – nem fizikai erőt természetesen, hanem az ego férfikorának megfélemlíthetetlen és rendíthetetlen erejét.

Dharanát a hatodik foknak nevezik az első töredékben, de itt virya az ötödik kapu. Nincsenek a számok összezavarva, mert az ötödik kapu a hatodik fokozathoz vezet, ott az ember azt a tulajdonságot használja, amit az ötödik fokon szerzett, hogy a hatodikba beengedje az ötödik kapun át.

Ugyanez a tulajdonság a jelszó a buddhi síkhoz is, amikor az ember erre a színvonalra feljutott, akkor elhallgattatta egy időre a magasabb mentális tevékenységet és most, saját gondolatai helyett csupa gondolatnak érzi magát – eggyé vált másokkal, és azok gondolatai az övéi. Ezen a fokon a Solar Logosz egységének a tulajdonságát érzi, számára most ez határozott valóság, közvetlen tapasztalat, már nem egy szép eszme vagy alkalomadtán egy izgató lelkesítés. Hogy mindebből mi fog a fizikai agyba lejönni, az egy más kérdés, a legnagyobb része nem tud lejönni. És a koncentráció és meditáció ezeken a magas fokokon legnagyobb részt a testen kívül, alvó állapotban történik.

Gyakran beszélünk földi gondolatok és érzések leküzdéséről. Az egy fok, amikor az ember magát velük egyenlőnek tartja, de az az állapot, amiről itt szó van, az, amikor holtan hullanak le az aura köszöbén. A különböző testek rezgési sebessége oly óriási, hogy az alacsonyabb gondolatformákat elütik, és azok nem hatolhatnak be. Erre a fizikai síkon sok példa van: ha egy kerék lassan forog, labdát lehet a küllők közt átdobálni, de ha sebesen, akkor nem. Ha egy vízsugár elég erős, karddal sem lehet elvágni, visszalöki a fegyvert, mintha a víz szilárd volna. Egy jól ismert gyermekmese beszél arról az emberről, aki kiállt az esőben, és oly gyorsan forgatta a kardját a feje fölött, hogy egy csepp se hullott rá.

A lámpáról szóló idézet a Bhagavad Gitából van véve, továbbá így szól. Ilyenekhez hasonlítható az elnyomott gondolatú jógí, aki az Én jógájában van elmerülve, és azután elmagyarázza, hogy ő az Ént látja az Én által, és az Énben megelégszik, azt gondolja, hogy nincs azon túl nagyobb nyereség, és többé nem rázkódik meg még súlyos bánat által sem.

A jóginak ez a tapasztalata egy igazi intuíció, mert belülről jön, a természet mélyebb részéről, mint a kauzális színvonalak. Hogy ez az intuíció hogyan fog a személyiségbe lejönni, ha ugyan egyáltalán lejön, annak a személynek a típusától függ, aki ezt tapasztalja. Két fő fajtája van az átvitelnek: az egyik, ami a magasabb mentálsíkból az alacsonyabba jön, és a másik egyenesen a buddhiból az asztrálestbe.

Hogy ezeknek az utaknak melyikét fogja könnyebben követni az ember, attól függ, milyen módon individualizálódott az állatvilágból sok idővel ezelőtt. Némelyek ezt a színvonalat mély megértés által érték el, mások az érzelem magas hulláma által, valószínűleg egy emberi gazdához való odaadás által. Az első módon individualizáltak esetében az intuíció, mint meggyőződés jön, nem kíván okoskodást, hogy megalapozza annak valóságát jelenleg, bár szükséges volt elmúlt életekben vagy a testen kívül az alacsonyabb mentális síkon megérteni. Azoknak az esetében, akik érzelem által individualizálódtak, az intuíció az érzelmek által jön, nem az értelem által.

Egyik esetben sem tudnak az intuíciók kielégítően áthatolni, ha a járművek nem nyugodtak. Olyan ez, mint egy zenei hang átadása. Ha nemcsak a levegőn át jön, hanem egy vastag falon keresztül, akkor a hang tompítva egész másnak hangzik, mint mai volt. ha valami zavaron kell áthaladnia, például egy viharon, akkor még kevésbé lesz világos. Az utóbbi hasonlat jól mutatja azt az esetet, amikor az asztrál és mentál testek tele vannak zavarokkal.

És akkor, óh igazság keresője, elme-lelked olyan lesz, mint a veszett elefánt, amely a dzsungelben őrjöng. Vesztébe rohan, mert az erdő fáit élő ellenségnek véli, és a napos sziklák falán táncoló árnyékokkal viaskodik.

Nem tudom, hogy ilyesmi tényleg előfordul-e a dzsungelben, de azt akarja mondani, hogy ha egy elefánt megvadul, vagy a fákat élő ellenségnek tartja, vagy ami még rosszabb, a szikláknak támad és elpusztul. Hasonlóképpen némelyek azt tapasztalták, hogy mikor az elme érzi a magasabb én újraéledt energiáját fentről, egy utolsó vad kirohanással lázadozik új gazdája ellen, és gögijében és félelmében nem hajlandó önállóságát feladni, amit oly soká élvezett. Akkor őrjöng és a kétségek és gyanakvások utolsó tartalékait összecsődíti a mélységből, ezek előjönnek, és a világosság ellen küzdenek, összetévesztik minden mozdulatát egy ellenséggel. Az elme a gög csődje, és ami ebből megmaradt, gyorsan gyűlölettel támad feljebbvalója ellen, úgy mint Jézus üldözői felkeltek és megölték őt, mert nem voltak képesek elviselni az összehasonlítást az ő tisztasága és nagyszerűsége és az ő saját földi jellemük között.

Őrizkedj, nehogy az Én iránti buzgalmadban lelked elveszítse lába alól a deva-tudás talaját.

Őrizkedj, nehogy az Énről megfeledkezve Lelked elveszítse uralmát ingadozó elméd felett, és így eljártssza győzelmeinek kiérdemelt gyümölcsét.

Deva-tudás itt, mint az előbb is, annak a tudására vonatkozik, hogy minden megnyilvánulásnak isteni az alapja. Az a veszély áll fenn, hogy a jelölt buzgalmában, hogy a helyes úton járjon, nem önző, hanem önmagára koncentrálttá válik. A kettő között különbség van. Egyikünk sem venne el magának szándékkal valamit, tudva, hogy azzal valakit megbánt. Ez a fogyatékoság az aurában sötét barnásszürke színben mutatkozna. De a veszély az, hogy a dolgokat túlságosan a saját szemszögünkből nézzük. Ezt az aura külső felületének megkeményedése mutatja, ami meggátolja a benyomások bejövését.

A másik intelem az egy Énre vonatkozik, amiről nem szabad megfeledkezni. A jelöltnek állandóan emlékezni kell, hogy mindenki egy egységet képez, az isteni egység mindenkiben van. Ez egy gyakorlati tanítás minden síkra vonatkozóan. Fizikailag az ember legyen tiszta, becsületes és igaz, hogy ne fertőzze meg a társadalmat, asztrálisan és mentálisan érzései és gondolatai legyenek tiszták és magasak, nem azért, hogy meg legyen az élvezete, hogy ő ilyen, hanem a körülötte levők érdekében.

Őrizkedj a változékonyságtól. A változékonyság nagy ellenséged. Ez akar veled küzdeni és az ösvényről, amelyen haladsz, a kétség nyúlós posványába taszítani.

A változás elleni intelem kissé furcsának látszik először, különösen, ha emlékezünk arra, hogy egész idő alatt változunk, és hogy az Ösvényen járva magunk lettünk az Ösvény, és így szorgalmasan foglalkozunk azzal, hogy megváltozzunk. Amit ez alatt érteni kell, hogy a változás ideje alatt őrizkedjünk attól, hogy az alapot, a lényeges magatartást megváltoztassuk. Nagyon fárasztó idő jön, amikor az ember feladta a világi dolgokat, amiket idáig értékelt, de még nem tudta állandóan megragadni az új és magasabb dolgokat. Ez utóbbiak láthatók voltak különleges pillanatokban, amikor legjobb formában voltunk, de onnan újra meg újra leestünk a szellemi szárazság állapotába, amit oly sok misztikus említ. Ami megkívántatik az az, hogy megkapaszkodjunk abba a látomásba, az összes hullámvázsonyon át, és ne változtassuk meg lényeges állásfoglalásunkat.

Ezeket a változásokat sok minden okozhatja, néha csak az, hogy a fizikai agyban egy kis vértolulás vagy vérszegénység keletkezik, ez hat a „járművekre”, de nem szabad, hogy a

való emberre hasson. Amikor a hullámzások jönnek, az ember mondja magának: „tudtam, hogy ez jönni fog, tudom, hogy előbb világosan lássam. Most a látásom homályos és kezdek kételkedni, de tudom, hogy ebből a csüggedésből kijövök, és hogy ez csak az asztráltest ingadozása.”

Néha nagy megrázkódtatás és megpróbáltatás az embereknek abbahagyni gyermekkoruk festői vallását, amikor rájönnek, hogy az nem illik bele az élet tényeibe, és már nem tudja kielégíteni az elme és a szív kívánalmait. Akkor gyakran mindenben kételkednek, és jön egy kormány nélküli állapot, amely súlyos esetekben évekig is eltarthat. Ilyenkor j hallgatni, olvasni és gondolkodni; és ragaszkodni a feltételezésekhez, amik legjobban megmagyarázzák a tényeket, amíg a kétség megnyugodott a tudás által, ami előbb-utóbb jönni fog. Persze nem szükséges egy kételkedő állapoton átesni, lehetséges a kinövéseket elejteni, és apránként kibővíteni a vallást, míg az ember elérkezik annak teozófiai megértéséhez.

Légy felkészülve és fogadd el idejében a figyelmeztetést. Ha próbálkoztál, és kudarcot vallottál, óh rettenthetetlen harcos, ne veszítsd el azért bátorságodat: folytasd a harcot, és támadj újra meg újra.

A rettenthetetlen hős, bár tátongó, nyílt sebéből csöpög az éltet adó, drága vér, mégis megtámadja az ellenséget, kikergeti erődjéből, és legyőzi, mielőtt kilehelné lelkét. Hozzá hasonlóan cselekedjetek mindnyájan, akik elbuktok és szenvedtek. Lelketek erődjéből izzasztotok el ellenségeiteket – a nagyravágyást, haragot, a gyűlölséget, a vágynak még az árnyékát is – habár elbuktatok...

Te, aki az ember felszabadulásáért harcolsz, emlékezz, hogy minden balsiker eredmény, és minden kísérlet idővel elnyeri jutalmát. Szent csírák nőnek és bontakoznak ki észrevétlenül a tanítvány lelkében, és száraik minden megpróbáltatásnál erősödnek; hajlanak, mint a nád, de sohasem törnek, és soha meg nem semmisülnek. De amikor üt az óra, kivirágzanak.

De ha felkészülten jöttél, ne félj.

Egy lábjegyzetben ehhez Blavatskyné rámutat arra a jól ismert hitre, hogy minden új szent egy új katona abban a hadseregben, amely az emberiség felszabadításáért dolgozik, és az északi buddhista országokban, ahol a Nirmanakayák tanítását terjesztik, minden új Bodhisattvát az emberiség felszabadítójának nevezik. Természetesen emlékeznünk kell arra, hogy ezt mindazokra vonatkoztatja, akik Arhattá váltak, és nem csupán arra a nagy lényre, aki a Bodhisattva hivatalát tölti be. Mindenki, aki halad, azt az összesség részére teszi.

A jelöltnek nem lehet személyes nagyravágyása ezen az ösvényen. Az a gondolat önző, hogy önmagunknak dicsőséget szerzünk, és már rég, mielőtt ezt a fokot elérte, a jelölt akaratát elszántan ilyen kívánságok ellen irányította. A Mester tanítványa nem azt gondolja: „Mit kívánok én?”, hanem „Mit kíván a Mester?”. Amikor felfogjuk, hogy isteni szikrák vagyunk, akkor csak arra gondolhatunk, hogy Isten mit kíván. Mi neki részei vagyunk, külön nem lehet dicsőségünk, úgyhogy a magunk számára való dicsőség egy illúzió.

Aki folytatja próbálkozását, semmiképpen sem vallhat kudarcot, ha nem is sikerül neki éppen azt tenni, amit egy bizonyos időben akart, de ha erőt fektetett be az igyekezetbe, akkor az nem vesztet kárba. Az akció és reakció erői egyenlők és ellentétesek, minden alkalommal, amikor próbálkozott, az erő visszahatott rája, és több erőt adott a jövőre. Továbbá mindenkinek, aki próbálkozik, sikere kell, hogy legyen. Mert a fejlődés iránya az ő oldalán van. Ő nem tudhatja, milyen vastag a karmikus akadályok fala, amit át kell törnie, sem azt, hogy melyik pillanatban ér a világosságra a másik oldalon.

Ilyen körülmények között egyszerűen dőreség kétségbeesni vagy abbahagyni a próbálkozást, mert nincs látható sikere. Frederick Myers Szent Pál c. nagyszerű versében

mondja: „Ember, miért esel kétségbe? Isten mindent meg fog bocsátani neked, kivéve a kétségbeesést.” Kétségbe esni a Szentlélek elleni bűn, ha saját erejüket vonják kétségbe, úgy az övét is, amely önökön át működik úgy, hogy elzárják magukat tőle.

Aryasanga azt mondja a jelöltnek, legyen olyan, mint a harcos, aki küzd, és megnyeri a csatát, éppen amikor ő maga kimúlik. Ki kell tartani a végsőig, és sohasem megadni magát. A tanító tudta, hogy a halál csak egy köznapi esemény, melyet a munkában nem szabad számításba venni. Mindegyikünkhöz eljön a maga idejében. Sokan már öregek, még sok évig fognak élni, és mások, akik fiatalok, hirtelen elmennek. Mi ugyanúgy tovább fogjuk folytatni munkánkat, ha jön a halál, mint azelőtt.

Ezen túl utad nyílegyenesen visz át virja kapuján, az ötödiken a hét közül. Azon az úton vagy most, amely *dhjáná* kikötőjébe, a hatodik, a *bodhi* kapuba vezet.

A *dhjána* kapu olyan, mint egy alabástrom váza, fehér és átlátszó; belül állandó arany-tűz ég, *prádzsnyá* lángja, amely *átmá*-ból sugárzik.

Te vagy ez a váza.

Itt egy csodálatos szép hasonlatot ad, az alabástrom váza az állhatatos arany tűzzel benne jól jelképezi a buddhi testet vagy hüvelyt, mely teljesen átlátszó, és nem kínál akadályt az élet egységének azon a színvonalon. Dhyana a magasabb meditáció abban a testben, amelyben az ember vesz valamit, és megkísérli legbelsőbb értelmét megérteni, vagy amelyben az ember gondolatát a Napok egyikére irányítja, és igyekszik saját magát az ő részeként megérteni. Nincs már külső tudás, nem áll az ember kívül, és nem gondol a tárgyra, mint kívülállóra; az ember felfogja annak természetét azáltal, hogy eggyé válik vele, és belülről szemléli.

Elidegenültél az érzékek tárgyaitól, végigjártad a „látás ösvényét”, a „hallás ösvényét” és a tudás világosságában állsz. Most elérted a titiksha állapotot.

Révbe értél, óh *naldzsor*!

Ugyanezt a szót: titiksha – alkalmazták az egyik tulajdonságra, mint láttuk, a jó magaviselet egyik erényére, ami kitartást jelent. A kifejezést újra magasabb értelemben használja. Blavatskyné lábjegyzetében azt mondja: legmagasabb közömbösség, alávetni magát, ha szükséges annak, amit élvezetnek vagy fájdalomnak neveznek mindenki részére, de ebből sem örömet, sem fájdalmat nem nyerni – szóval röviden fizikailag, mentálisan és erkölcsileg közömbössé és érzéktelenné válni az élvezet és a fájdalom részére.

Ez nincs nagyon világosan mondva. A jelölt nem az öröm és fájdalom elgondolásából cselekszik, ő csak azt teszi, amiről tudja, hogy az kötelessége. Ő még mindig érez örömet és fájdalmat „járműveiben” úgy, mint más ember. De azt lehet mondani, hogy oly nagy a boldogság ezen a színvonalon, olyan megfeszítve a célra szegezi a gondolatait, hogy öröm és fájdalom elvesztették erejüket. Bár Krisztus csordultig érzi és felkiált: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” – még hangzik szívében a kiáltás: „Istenem, Istenem, hogy megdicsőítettél engem?” – amint megmagyaráztam a negyedik beavatás leírásakor a Mesterek és az Ösvény-ben.

XXV. fejezet

A hetedik kapu

Tudd meg, óh bűnök legyőzője, hogy ha egy *szovani* a hetedik ösvényen áthaladt, az egész természet megremeg a boldog hódolattól és megszelídül. Az ezüst csillag

ragyogja a hírt az éjszaka virágainak, a völgyben patakocská csacsogja el a kavicsoknak, az óceán sötét hullámai zúgják a habverte szikláknak, illatos szellő éneklő a völgyeknek, és büszke fenyők suttogják rejtelmesen: „Egy Mester támadt, a Nappal egy Mestere!”

C.W.L.: A Nap Mestere azt jelenti, aki a jelen ciklus tartamára biztonságba jutott; tehát ez arra a jelöltre vonatkozik, aki az első beavatást elnyerte, és arra is, aki a túlsó partra átért. Hogy az egész természet ujjong egy ilyen eseménykor, az egyszerű tény, amit itt oly szépen és költőien kifejeznek. Sokan ilyenkor ok nélkül boldognak érzik magukat, és néha határozott szellemi izgalom tudatában vannak. A civilizált fajok népeinek többsége alig eléggé érzékeny, hogy ilyen események tudatában lenne, de érzékeny egyének talán érzik: „Olyan különösen boldog vagyok ma. Vajon mi történt?” A természet így érzi, mint egy általános jólét érzését.

A legtöbb ember szorgalmasan fejleszti az elméjét, következőképpen sokat veszített érzékenységből, ami az érzelmek és érzések fejlődésével lép fel inkább, mint az elméével. A vademberek magasabb fajtái sokkal szenzitívebbek sok tekintetben, de többnyire csak elmosódott és határozatlan módon, minden uralom nélkül az érzékenységük fölött. Benyomásokat nyernek, és gyakran előre meg tudják mondani az eseményeket általánosságban. Mindez visszajön hozzánk, de világos és határozott formában a spirál magasabb fordulataánál, a magasabb érzelmek kifejlődésével. Amikor ez a fejlődés elérkezik, nemcsak érezni fogjuk a jóllét és a boldogság érzését, hanem tudni is fogjuk, hogy miért és melyik központból jön az öröm nagy éneke. A többi természet, bár a mi színvonalunk alatt van, még nem összpontosul annyira az anyagiakra, mint az emberek. Hacsak nincs nagyon elfoglalva valami éhségből vagy más testi szükségletből eredő kívánság által, egy állat általában meglehetősen fogékony lesz az izgalomra.

A Teozófiai Társaság nagy célja nem annyira a mentális kifejlődést megadni, mint azokat, akik erre képesek, a buddhi befolyásokra fogékonytá tenni, az érzékenységet az emberei között újraélesztetni a spirál egy magasabb fordulóján, és előkészíteni őket az új fajra. Nem kicsinyi le a mentális fejlődést – távol áll ettől – hanem előkészül a következő fokozatra, amikor az intuíción szeretet összhangot és testvériséget fog létrehozni, és arra fogja a fejlett intellektust használni, hogy egy új civilizációt építsen fel ezeken az alapokon. A mi társaságunk szoros rokonszenyben áll a magasabb síkokkal, nagyon érzékeny a felszabaduló erővel szemben, amikor újra egy „Ember fia” születik. Az kapja az első lökését a nagy kiadásnak, és ettől kap új serkentést; munkája megnövekszik és terjed, számai szaporodnak, és a testvériség érzése megnövekszik.

Előfordul azonban, hogy az életnek ez a serkentése súrlódást okoz, ami az arányérzék elvesztésének köszönhető. Valamely tag elméjében felmerül egy nagy eszme, az erőáradat megerősíti, és ez nagyon jó, ha ő egy kiegyensúlyozott ember, aki saját eszméjét követni tudja anélkül, hogy másokét lekicsinyelné. De ahol kiegyensúlyozatlanság és szűk látókör van, a nézeteltérések erősödnek. Nekünk a teozófiában saját különleges munkánk van, némelyek az egyik tevékenységben munkálkodnak, mások másokban, de a veszély ott kezdődik, ha valaki azt kezdi hinni, hogy az ő iránya az, amit az egész társaságnak magáévá kell tenni és hangsúlyozni. Amikor más emberek igyekeznek saját eszméiket követni, az illető hajlamos azt gondolni, hogy ők nem szolgálják legjobban a társaságot, mert nem jönnek neki segíteni. Természetes, hogy a lelkesedés néha súrlódást okoz ilyen esetekben, amikor a testvéri szeretet és az igazi tolerancia kissé hátra marad.

Nagy elnökünk alkalomadtán elmagyarázta, hogyan dolgozott együtt gyakran másokkal egy „második vagy harmadik legjobb” elgondolásukban. Ő tudta, mi volt a legjobb, de nyugodtan engedett nekik az összhang (békesség) kedvéért, és hogy az embereknek legyen meg a tapasztalatuk eszméiket a gyakorlatba átvinni. Ha valaki jött hozzá valami tervtől

eltelve, ami bár nem volt a legjobb, ő nem bántortalanította, hanem azt mondta: „csak előre, és sok szerencsét!” Az illető megpróbálta, és talán egy-két év múlva rájött, hogy terve nem volt a legjobb, és megváltoztatta, de néha jó eredményeket lehetett ily módon elérni.

Majdnem mindig okos dolog az embereket hagyni, hogy próbálják ki elgondolásaikat, de mindig szomorú, ha másokra túlzottan rá akarják erőszakolni. A tapasztalat azt mutatta mindig újból, hogy a Társaságban a legfontosabb a dolgozók közötti harmónia, fontosabb, mint bármely egyes munka sikere. Tehát kövesse mindenki a legjobb inspirációt, ami támad, de legyen meg a legteljesebb rokonszenve másokkal az ő egyéni elgondolásaikban. Ha élénk munkát folytathatunk, anélkül, hogy veszélyeztetnénk az összhang szellemét, ami a társaságot a magasabb erők tökéletes vezetőkévé teszi, nyitott ajtóvá a Nagyok számára, akkor bátran foglalkozhatunk élénk tevékenységgel, máskülönben nem.

A szövegben említett ezüst csillag alatt a Beavatás csillagát is képzelhetjük. Ez a Király gondolatának és jelenlétének jele. A Beavatás szertartásában az, aki az Egy Beavató nevében tevékenykedik, hívja őt, hogy hagyja jóvá azt, ami történt, és válaszképpen felragyog az ezüst csillag.

Mint napnyugati fehér oszlop áll most, arculatára az örökkévaló gondolat kelő napja szórja első, legdicsőbb sugarát. Elméje, mint nyugodt, végtelen óceán, partnérküli messzeségbe terjed. Életet és halált tart erős kezében.

Igen, ő hatalmas. A benne felszabadult élő erő – amely Ő maga – az illúzió tabernákulumát magasan az istenek fölé emelheti, a nagy *Bráhma* és *Indra* fölé.

A Nagy Fehér Testvériség által jön a világra mindaz a világosság, ami az emberi élet sötétségét enyhíti, és óriás módon meggyorsítja az emberiség fejlődését. Gyakran a Kelet jelképét használták, hogy azzal mutassák a Testvériség helyzetét, és annak tagja, aki arccal a külvilág segítése felé fordul, mondhatnánk, hogy nyugatra fordul.

Az illúzió, amiről itt szó van, az elkülönülés. A jelölt most elnyerte illúziótól való szabadságát, és az Ösvényen lépésről lépésre, síkról síkra felemelkedik, míg mindegyiknek az illúzióját megsemmisítette és önmaga ura lett az emberi élet minden síkján. Úgy látszik, nincs határa annak a magasságnak, ahova az ember felemelkedhet, és így Brahma és Indra említése nem túlzás, bár kétségtelenül általános értelemben van szánva. Emlékeztet bennünket a Light of Asia-ban levő sorra: „Indránál magasabbra emelheted sorsodat”.

Ennek a példának gyakorlati alkalmazását találjuk a sugár megváltoztatásában, amit a Mesterek és az Ösvény c. könyvben írtam le. Földünk hierarchiájának lehetősége van az első sugáron feljebb haladni, mint a másodikon; a másodikon tovább, mint a fennmaradó ötön, így ha bárki felemelkedett a hetedik beavatáshoz és az első sugárra, csak ha még tovább kíván menni. A Titkos Tanítás Indrát a második Logoszhoz hasonlítja, a Nap Istenhez, és Brahmát a Harmadik Logoszhoz, a Teremtőhöz. Ezt a kettőt a Hierarchiában (1) a második sugár feje, a Buddha, és (2) a Mahachohan képviseli, aki az öt sugarat (3-7) irányítja. A Világ Ura az első sugáron van, és ő magasabbra emelte sorsát, mint a másik kettő.

Most már biztosan eléri nagy jutalmát.

Az ezzel járó ajándékokat vajon saját nyugalma és üdvére, jól megérdemelt jólétére és dicsőségére fordítja-e – ő, a nagy káprázat legyőzője?

Nem, óh te, a természet titkos tudományának jelöltje! Ha valaki a szent *Tathágata* nyomdokaiba akar lépni, azokat az adományokat és erőket nem tarthatja meg önmagának.

Gátat akarsz emelni a Szemeru-n fakadt víznek? A magad kedvéért el akarsz téríteni a folyót, vagy visszaküldöd eredeti forrásához, a ciklusok hullámtarajain át?

Még egyszer elérkeztünk a születések és halálok kerekétől való felszabaduláshoz, és a vele járó eszméhez a pihenésről. Ezen a fokon nem lehetséges már a fáradtság érzése, és munka sincs olyan, mint itt lent van, de letről nézve egy Adeptus sorsa, aki évmilliókon át inkarnációban marad, nagyon unalmasnak tűnik. De a jelölt, akihez Aryasanga szól, letről néz, és a tanító azt kívánja, hogy ne szegüljön ellen a jövővel szembenézni, bár jelenleg a képnek csak a sötét oldalát képes látni. Talán lehetetlen számára annak a magasabb életnek az örömeit leírni, nem lehet őket az általunk ismert világi boldogság kifejezéseivel elírni. Ezért néha veszélyes az örömöket a jelöltnek, mint attrakciót megmutatni, mert ez azt okozhatja, hogy öntudatlanul elméjét a boldogság valamely alacsonyabb formájára szegezze, és ez haladását késleltetné.

Meru vagy Sumeru hegye az Istenek hegye, ami általában a görögök Olympuszának felel meg. Minden jó abból a forrásból ered, az a folyam ömlik a Testvériség minden tagjába, és általa kellene a világra áradnia – máskülönben szóról szóra gátolja az áramlást. De ebben az esetben ő természetesen sikertelenné válik.

Ha azt akarsz, hogy a keményen megszolgált tudás, az égben született bölcsesség folyama édes folyóvíz maradjon, akkor ne hagyd posványos tóban megrekedni. Tudd meg, ha *amitábhá*-nak, a „határtalan korszaknak” munkatársa akarsz lenni, ki kell árasztanod a megszerzett fényt, a két *bodhisattvá*-hoz hasonlóan, mindhárom világ területére.

Erről Blavatskyné a következő megjegyzést adja: Az északi buddhista szimbológiában Amitabha vagy határtalan tér (Parabrahman) paradicsomában két bodhisattva van: Kwan-shi-yin és Tashishi, akik állandóan világosságot (fényt) árasztanak a három világra, amiben éltek, beleértve a mienket, hogy ezzel a (tudás) világosságával segítsenek a jógik tanításában, akik mire rájuk kerül a sor, megmentenek embereket. Az ő kimagasló pozíciójuk Amitabha birodalmában a kettő által, mint ilyen jógik, véghezvitt könyörületes cselekedeteknek köszönhető. Ez kissé bonyolult és valamelyest magyarázatra szorul.

Blavatskyné itt Amitabhát itt Parabrahmával egyenértékűnek veszi, de ezt nehéz megérteni, amikor az előbbi Határtalan Világosság, határtalan Bölcsesség, az összes Buddha lényege. Parabrahman a nagy Hármasság első személye és Avalokiteshvara a második, aki szintén Amitabha, akit Buddha „középső princípiumának” mondanak. Ezzel a második vagy középső princípiummal lehetséges számunkra együttműködni, de nem Parabrahmával.

De Blavatskyné gyakran beszél a kettőről, mint egy, mint Parabrahman a rejtett bölcsesség, aki mint Avalokiteshvara, a megnyilvánult Ishvara, a Logosz nyilvánul meg. Lentről nézve bennünk és mindenki benn van egy látható isten (a Háromból a második) és egy rejtett isten (a Háromból az első).

A középső princípiumot is Bodhisattvának nevezik, és mint kettőst, vagyis hímneműnek és nőneműnek mondják, vagyis Kwan-shi-yin Avalokiteshvara hímnemű aspektusa és Kwan Yin a nőnemű aspektusa. Ez utóbbiról azt mondják, hogy tetszése szerint bármely formát ölt, hogy az emberiséget megmentse.

„Mindhárom világ”, mondja egy lábjegyzet a lét három síkjára: a fizikaira, asztrálisra és szellemire vonatkozik. Blavatskyné itt az asztrális kifejezést szokatlanul használja, mint a Titkos Tanításban is, amikor a jelen tárgyat érintette. Ő az embert teljes egészében veszi a monádtól lefelé az anyagi testekig, és három részre osztja, először a szellemi, ami a monád,

azután az asztrális, ami magába foglalja a mi atma-buddhi-manaszunkat, vagyis a rupát az érzékeken túl, és harmadik az anyagi vagy földi, ami felöleli a mi alacsonyabb mentális, asztrális és fizikai testünket.

A két bodhiszattváról szóló mondást úgy is vehetjük, mint ami a két nagy testvérré, Gautama Úrra és Maitreya Úrra vonatkozik, akik a Hierarchia középső principiumát képviselik, az előbbi a magasabb világokkal foglalkozik, az utóbbi lefelé néz úgyszólván, hogy az emberek személyiségével foglalkozzék az alacsonyabb síkokon. E két testvér csodálatos erőfeszítésének és áldozatának a története a Mesterek és az Ösvény c. könyvben található.

De az emberi szempontból talán a leggyakorlatibb magyarázat a következő: Gautama egygyé vált Amitabha-val, vagyis Buddha lett. Ő folytatja munkáját a magasabb síkokon, de az emberek világában a kettős bodhisattván át működik, akinek hímnemű formája Kwan-shy-yin az előbbi rejtelmes társa és shakti-ja majdnem minden vallásban.

Tudd meg, hogy az emberfeletti tudás és az elnyert *deva* bölcsesség áramlását önmagadból, *álaja* csatornájából más mederbe kell öntened.

Tiszta, friss vizét, tudd meg, óh *naldzsor*, aki a titkos ösvényen jársz, arra kell használni, hogy megédesítse az óceán keserű hullámain – ezt az emberi könnyekből gyűlt hatalmas fájdalom-tengert.

Az emberfeletti tudás valószínűleg a tudás kulcsára vonatkozik, amit a beavatott kap, amikor az első lépést megteszi. Az, aki több beavatáson ment át, bizonyos területeiről a tudásnak nem szabad, hogy másoknak közlést adjon. Ő a szerint a tudás szerint cselekszik, és az természetesen különbséget tesz az ő ténykedésében és életmódjában. Ezt mások megfigyelhetik és követhetik utánzás vagy devóció által. Akik természetből fogva protestánsok, ellenzik a nagy emberek utánzásának ezt a fajtáját. Arra hívják fel a figyelmet, hogy valaki nagy lehet bizonyos tekintetben, de másokban egyáltalán nem, és aki követi őket, könnyen babonába eshet, mint azok, akik a macskát az ágy lábához kötötték. Ez mind igaz, de hasznos lehet húzni és veszéllyel szembenézni mindkét módszerben; tehát mindenki azon az úton járjon, ami neki legtermészetesebb, de vigyázzon, hogy ugyanakkor próbálja megérteni és tisztelni az olyan embert, aki a másik ösvényt követi. Ha valakinek a cselekedetét utánozzuk, aki egy kissé többet tud, mint mi, ez nem bolondság. A gyermek utánozza a felnőtteket, mert meg van győződve, hogy azok többet tudnak, mint ő, és legtöbb esetben igaza van. Nagyon helyes, hogy az átlag gyermek apját a világ legnagyobb emberének tekinti, senkinek se jutna eszébe azt mondani neki, hogy ő téved.

Deva-bölcsesség valószínűleg az isteni bölcsesség, amit mi teozófiának nevezünk, az a tudás, hogy a világok Isten életének lakóhelye, nemcsak mint külső régiók. Aryasanga mindig megkülönböztet igazi tudásunk és a között, amit csupán hiszünk. Ha egy teozófus összejövetelel beszélne, azt mondhatná: hinnenek kellene az asztrál és mentál síkokban, mert nincs közvetlen tapasztalatotok. Az ilyen tudás csak abban az értelemben emberfeletti, hogy a jelen korban a normális emberiség nem tudja elérni, bár majd megfelelő időben az átlagember számára elérhető lesz.

Közvetlen tapasztalat nagy különbséget tesz ezeknek az igazságoknak (valóságoknak) a felfogásában. Emlékszem, hogy W.T.Stead egyszer azt mondta, hogy kiterjedt tanulmányokat és kutatásokat folytatott lelki dolgokban, de egy nap volt egy clairvoyant víziója, ami az egésznek új szint és valóságot adott. Ő elaludt és maga előtt látott egy kis képet a tengerpartról, amint a hullámok a sziklát csapdossák. Ez egy csekélység, de sokat tanult belőle. „Most megértem – mondta - mit ért a tisztánlátó, amikor azt mondja, hogy ezt vagy amazt látja”.

Óriás különbséget tett, amikor dr.Besant és jómagam kezdtük látni a belső síkokat. Kívülről jól ismertük a tényeket az asztrál és mentálvilágokról, de a közvetlen látás életet kölcsönzött nekik számunkra. Még fizikai síkbeli dolgokra vonatkozólag is, az aki csak könyvekből tanul, csak száraz tudással bír, de aki tudását éli, annak színes és világos. Jól emlékszem a különbségre a buddhista szerzetesek közt, akikkel Ceylonban találkoztam. Az egyik tökéletes mestere volt a könyveknek, és rengeteg idézetet tudott vallásából, míg egy másik, akinek tapasztalata volt a meditációban, kevesebbet idézett, de többet mondott.

Tisztánlátás nem lép fel hirtelen olyan formában, amiben bízni is lehet. Sok gondos gyakorlat szükséges, hogy képessé tegye az embert pontosan látni, felfogni a jelentőségét annak, amit lát, és kiküszöbölni a személyes fogyatékoságot. Az ember látcsövet adhat valaki kezeibe és elvárhatja, hogy most már mindent tud a csillagokról – de nagyon keveset fog tudni mindaddig, míg meg nem tanulja azt helyesen használni, és amit lát, azt sok tudással és intelligenciával ítéli meg. Csillagászok rájöttek, hogy helyet kell adniuk a személyes fogyatékoságoknak elgondolásaikban.

Tisztánlátásban ez többféleképpen mutatkozhat, az ember túl nagynak, túl kicsinek, túl kéknek, túl vörösnek stb. láthatja a dolgokat. Személyes gátlás látható az előítélet formájában is, egy tisztánlátó hölgy például, aki buzgó keresztény is volt, ragaszkodott a keresztelés eszméjéhez, valahányszor víz kiöntését látta, és egész meg volt sértve, amikor mások az ő nézetével nem értettek egyet. Legjobb igyekezetünk ellenére nem láthatunk tökéletesen, ami szükséges lenne a teljes pontossághoz. Lehetséges, hogy még az ő adeptusi színvonalukon a mesterek engedményeket tesznek az ő „személyes fogyatékoságaiknak”, amikor az alacsonyabb síkokon dolgoznak.

A beavatottnak azonban abszolút bizonyossága van tapasztalatból számos dologról, ami képessé teszi őt vezetőnek lenni magasabb erők számára. Ez megváltoztatja mentális és kauzális járművei polaritását úgy, hogy őt használni lehet úgy, mint másokat nem, bármily magasan fejlettek más irányban.

Óh, ha egyszer olyan lettél, mint a legmagasabb égbolt állócsillaga, hadd ragyogjon e fénylő égitest a mélységes terekből mindenkire, kivéve önmagát: árásszon fényt mindenkire, de ne vegye el senkitől.

Nem szabad feltételezni, hogy a csillag sajnálja, hogy ragyognia kell; azért teszi, mert nem tehet másként. A Bhagavad Gitá mondja: „A lények saját természetüket követik, mit használ a gátlás? A korlátozás mindig szomorúságot idéz elő. Aki a világot szereti, rá kíván ragyogni állandóan, az lenne a szomorúság, ha ezt nem tehetné.”

Egy nagy példáját adják ennek azok a hatalmas lények, akik a napban rizsszemek vagy fűzfalevelek formájában élnek, hogy általuk világosság, hő és életerő áradhasson a naprendszerre. Erről mindig úgy beszélnek, mint áldozatról az ő részükről. De ezt a maguk jószántából teszik, ők így fejezik ki belső természetüket. Ahelyett, hogy egy magasabb síkon, amiről sejtelmünk sincs, pompás működést fejtenének ki, fizikai testet tartanak meg, és a világok megsegítésére élnek, melyek a nap körül lebegnek. Ők valóban őrző falat alkotnak, vezetőket, melyen át Alaya más mederbe folyhat.

Óh, ha egyszer olyan lettél, mint a hegyhajlatok tiszta hava, hideg és érzéketlen az érintésre, meleg és oltalmazó a keble mélyén szunnyadó mag számára – akkor a hónap kell elviselnie a maró fagyot, az északi orkánt, megvédve kegyetlen és éles fogától a földet, amely az ígért aratást őrzi, az éhezők jövőendő táplálékát.

A hó hasonlata nagyon szép, de nem szabad betű szerint venni. A tanítványnak olyanná kell válnia, mint amilyen a tiszta hó: fehér, foltnélküli. Kétségtelen, amikor

Aryasanga erről beszélt tanítványainak, felmutatott a hóborította csúcsokra, amik mindig láthatók voltak.

A hó érzéketlen, nem olyan értelemben, hogy ártalmas volna, hanem mert rá a hideg nem hat. Mindegy, hogy mennyivel hidegebb lesz a levegő hőmérséklete, a hó ugyanolyan marad, mert őrá nem hat a hideg, képes megvédeni a földet az erősebb hidegtől. Ebbe a helyzetbe kell a jelöltnek felemelkednie. Csak olyan értelemben legyen érzéketlen, hogy nem bánja, ha külső dolgok bántják őt, hanem védenie kell a lent alvó magvakat.

A mag az istenség az emberben; kezd felébredni mindazokban, akik figyelmüket a magasabb dolgok felé fordítják, és igyekeznek kifejlődni. Ez az a mag, amit másokban ápolni kell. Egyik Upanishadban olvashatjuk, hogy a makkban benne van a tölgyfa lehetősége, csak ki kell bontakoznia, és magába szívni a levegőből, a földből és a napfényből azt, ami képessé teszi, hogy megnyilvánuljon. Hasonlóképpen az isteni szikra bennünk, a Monád tartalmazza a Logosz teljes lehetőségét, ami egy szép nap leszünk, de még ki kell bontakoznia.

Meg kell adnunk azoknak az isteni magvaknak azokat a körülményeket, amelyek közt az alacsonyabb világokban legjobban kibontakozhatnak. Nekünk kell a maró fagyot, az északi vihart felfogni, úgy, hogy más embereket megvédhessünk, akikre ezek úgy hatnak, hogy vissza lesznek tartva. Vannak néhányan, akik készek a spirituális tanításra, és azokat szellemi táplálékkal kell etetni. Ezek az éhesek, és meg kell adnunk nekik azt a táplálékot, amire növekedésükhöz szükségük van. Ők nem egészen tudják, mit kívánnak, de amint eléjük tesszük, megragadják. Ez volt némelyikünk tapasztalata a teozófiával. Abban a percben, amikor találkoztunk vele, úgy éreztük: „Ez pontosan az, amire vártam.” Bár mielőtt hallottunk róla, nem tudtuk, mit akartunk. Sok ember vár hasonlóképpen arra, hogy felismerje, és nekünk olyanoknak kell lennünk, mint a hónap, melynek az a feladata, hogy védelmezzen, míg a hideg tart, és azután, amikor a nap süt, elolvad és elmúlik.

Pontosan ugyanezt tesszük a gyermekekkel az otthonban, amikor rossz idők járnak, és bármiféle baj van, vigyázunk, hogy a gyermekek ne tudjanak róla. Ha kevés az élelem, a gyermekeket etetik először, és az apa és anya kevesebbet kap. Szerencsére van bennünk annyi isteni ösztön, hogy tudjuk, hogy kötelességünk a fiatalokat és gyámoltalanokat védeni.

Ugyanezt a szellemet kell az élet más ágaiba is átvinni. Mi egy kicsit előbbre haladtunk, mint azok, akik semmit sem tudnak. Ők azok, akiket legjobban kell sajnálni, nem azokat, akik úgy vélik, hogy nagy mentális bajban és nehézségben vannak, küszködnek a világosság felé, mint az olyan emberek, akiket bánt, hogy a vallásuk nem fejezi ki számukra, amire szükségük van; nem ezek azok, akiket legjobban sajnálni kell, mert legalább felébredtek, és a világosság felé küszködnek. A nagy árva emberiség, akik nem tudják, hogy van valami, amiért küzdeni lehet, ezeknek van a részvételre leginkább szükségük. Nem tehetünk értük sokat. A tojáshéjban levő kis csirkének is csak meleget tudunk adni, ez a meleg az az élet, amit ki tudunk árasztani. Jóságosnak, testvériesnek és becsületesnek kell lennünk. Amikor szükségük van tanításra, meg kell adnunk nekik, de szeretetet mindig adhatunk nekik, és szép gondolatokat nyújthatunk a számukra, bár nem fogják a pontos gondolatot megkapni, meg fogják érezni a meleget, mint a csirke a tojásban.

Megmondták, hogy szép prédikálni és tanítani, de a legnagyobb predikáció egy nemes élet. Ennek egyik oka, hogy az ilyen predikáció hat az olyan emberekre, akik még nem tudják, hogy mit akarnak. Az emberek nagy tömege kenyérkereséssel és családjuk eltartásával foglalkozik, és nem törődik teozófiával vagy vallással. Angliában, amit Európában egy vallásos országnak tekintenek, a templomokban csak a lakosság egy tizede számára van férőhely. A különböző fajta templomok és kápolnák általában félig sincsenek tele, úgyhogy mondhatjuk, hogy a lakosság egy huszad része jár rendszeresen templomba. A mi szép teozófiai előadásaink nem tesznek benyomást, vagy csak keveset erre az embertömegre, az ember éppúgy fütyülhetne egy nótát, vagy felolvashatna egy verset. De ők mindig figyelik a műveltebb embereket, és saját véleményét alkotnak azokról, akik jobb pozícióban vannak a

nevelés vagy társadalom terén. Az olyan ember, aki jó, becsületes, tiszta, önzetlen életet él, az szinte egész idő alatt azoknak prédikál, akikre nem tud hatni bármi, amit mondanánk.

A hittérítők igyekezetét azért bírálják, hogy a prédikációt a jó példa fölé helyezik. Például egy hittérítő letelepszik egy bungallowban valami indiai, vidéki városban, közel az európai elöljáróhoz és adóbeszedőhöz, aki majdnem egy kiskirály az ő kerületében. A hinduk körülöttük majdnem mind szigorú vegetariánusok, és nem isznak szeszt, de a hittérítő állatot vágat magának, és általában whiskyt vagy más erős italt tart kéznél, még ha nem is vesz részt madarak és kisebb állatok lelövésében, amit európai barátai megengednek maguknak. Azután prédikál Krisztus tisztaságáról és szeretetéről, sőt néha szidalmazza a nép imádatának tárgyát. Többnyire nem tud hatást elérni, kivéve némely képmutatónál, akik a vele való összeköttetés által anyagi előnyöket tudnak nyerni. Iskolákban gyakran sikerül a hittérítőnek a gyermekek vallását aláásni, anélkül, hogy a sajátját elfogadtatná velük. Ritkaság, hogy egy jó hinduból jó keresztény válik, semmi esetre sem előnyös, de alkalomadtán egy jó hinduból közömbös keresztényt hoz létre. Jobb lenne, ha ő maga szent életet élne, amit a hinduk meg tudnak érteni, és azután beszélne Krisztusról, mint az ő isteni tanítójáról, aki őt inspirálta, és azzá tette, ami lett. Még a saját céljaira is ez jobb propaganda lenne, mert a hinduk nagylelkűek és általában hajlandók azoknak, akiket mások imádnak, a saját isteni inkarnációik mellett helyet adni.

Gyakran halljuk, hogy azt mondják, a keleti országokat gyorsan kereszténnyé változtatják, ez alatt az értendő, hogy felveszik a modern civilizációt, mint villanyvilágítást és csatornázást, és elhagynak bizonyos helyi szokásokat, mint a felsőbb osztálybeli nők elkülönítését és a korai házasságot, amik általánosak voltak a keresztény Európában egy-két századdal ezelőtt. Talán elfelejtették, hogyan harcoltak az ortodox keresztények Európában a tudomány és szociális reform ellen, és hogy kellett ezeknek az újításoknak utat törni azzal a fajta kereszténységgel szemben, amit a hittérítők még nagyobbára prédikálnak. A helyzet mulatságos volna, ha nem lenne képmutató és kegyetlen.

Önmagadat az emberek hálája és elismerése nélkül, a jövő *kalpá*-k átélésére ítelve, beépítve a Védő Falba, mint kő a többi kő között – ez a jövőd, ha a hetedik kapun áthaladtál. Saját kezűleg építette ezt a könyörület sok-sok Mestere; az ő gyötrelmeik emelték, az ő vérük kötötte meg, és most védi az emberiséget, mióta ember az ember, oltalmazva még mást, sokkal nagyobb nyomorúságtól és bánattól.

De az ember mégsem látja, nem veszi észre, sem a bölcsesség szavára nem akar hallgatni..., mert nem ismeri.

De te hallottad, te mindenről tudsz, óh buzgó, jámbor lélek... és választanod kell, Figyelj hát tovább.

Csak azt gondolhatom, hogy Aryasanga tanítványai bizonyos tekintetben gyatrábbak voltak, mert újra szükségesnek találja hangsúlyozni, hogy ne várjanak a maguk részére semmit. Ezt nekünk is mondták, de remélem, hogy mi, akik az okkultizmus tanulmányozói vagyunk, elértük azt a fokot, amikor nem bánjuk, hogy az emberek nem hálásak és nem vesznek észre.

Az az elgondolás, hogy ezeket az elismeréseket kívánja valaki, egy alacsonyabb fokra vall. Az ember nem vár el köszönetet vagy élvezetet munkájának eredményeivel kapcsolatban, de az ember gondosan és előrelátással működik. Az okkultista kötelessége előre látni, hogy mi lesz a lehető eredménye a cselekedetének vagy beszédének, és nem tesz semmi elhamarkodottat. Nekünk az a dolgunk, hogy a legjobbat cselekedjük, nehogy a kudarc a mi igyekezetünk hiányából álljon elő, de legyen nekünk mindegy, hogy látjuk-e az eredményeket vagy sem.

Gondoljuk például, hogy társaságunk egy tagját kiküldik, hogy kezdeményezzen egy alosztályt valamely új kerületben. Ő teljes odaadással dolgozik, minden rendelkezésre álló tapintattal, és a tőle telhető legjobbat adja. Akkor hogy kevesen vagy sokan csatlakoznak, az ne zavarja. Balga volna részéről sajnálattal mondani: „ha valaki más lett volna itt, úgy bizonyára sikere lett volna.” Ezt az embert azért küldték, hogy megtegye, amit ő tud, és nem valaki más. Hiba másokkal összehasonlítani magunkat.

A „Védőfal” kifejezés már sok félreértést okozott. Ez egy szép jelkép, mint sok más, de nem szabad szó szerint venni. Nincs olyan gonoszság, ami az emberiséget fenyegeti, melyet ne ő maga hozott volna létre. Mi magunk vagyunk az egyetlen lehető ellenségünk. Senki sem bánthatja az embert, csak önmaga, és senki sem tud igazán segíteni neki, kivéve ő maga. Mások csak megmutathatják neki az utat, hogy megtanulja, miként segíthet magán, vagy olyan helyre állíthatják, ahol ha nem elővigyázatos, megsebezheti magát. A külvilági emberek azt mondják, hogy valaki megbántotta, megrágalmazta őket, de tény az, hogy ha ő haragos, akkor saját magát bántalmazza haragjában. Nem szükséges haragot érezni. Azt mondják, hogy ez természetes; lehet, hogy a fejletlen ember számára az, de aki egy kicsit többet tanult, annak nem.

Azt a kifejezést, „mióta ember az ember”, kétféleképpen lehet értelmezni. Úgy lehet felfogni, hogy a Védőfal létezett, mióta az ember emberré lett, vagy hogy azért létesítették, mert az ember csak ember, és képes nagyon komolyan megsebezni magát, ha nem kap fentről segítséget, védelmet és irányítást. Valószínűleg mindkét jelentés igaz. Tudjuk, hogy az Adeptusok páholya igen régi, hogy létezett régen, mielőtt emberiségünk elérte azt a szintet, amikor Adeptusokat tudott kitermelni, és azokban az időkben más, és előző láncokhoz tartoztak.

XXVI. fejezet

Az árja ösvény

Szovan ösvényén, óh szrotápatti, biztonságban vagy. Igen, azon a márgá-n (ösvényen), ahol csak sötétséget talál a fáradt zarándok, ahol tövisektől vérzik a keze, éles, kemény kövek sebzik a lábát, ahol Mára legerősebb fegyvereivel hadakozik – közvetlenül azon túl ott vár a nagy jutalom.

Nyugodtan és rendületlenül halad felfelé a zarándok a nirvánába vezető folyamon. Tudja, hogy minél inkább vérzik a lába, annál tisztábbra lesz mosva ő maga. Tudja jól hogy hét rövid és gyorsan múló élet után övé a nirvána... Ilyen dhjáná ösvénye, a jógi kikötője, az áldott cél, amely után szrotápatti-k sóvárognak.

C.W.L.: A Szován egy másik buddhista kifejezés, ami ugyanazt jelenti, mint szrotápatti – azt, aki megkapta az első beavatást. Az úgynevezett dhjáná ösvény végén, a meditáció által, amivel állhatatosan folytatja útját felfelé a buddhi sík szintjein át, veszi a negyedik beavatását, és rögtön belép a nirvána síkra.

Ott azonban nem pihen meg, hanem tovább megy az Arhat ösvényen prájna kapujához. Ez a kifejezés kétségtelenül kapcsolatban van az utolsó bilincs levetésével, amely tudatlanság vagy avidja. Azt mondták, hogy ezt a szót tudatlanságnak fordítani, mint rendesen tesszük, nem egészen szerencsés, és hogy a bölcsesség hiánya jobb lett volna. Az elgondolás az, hogy bármennyi tudása van az embernek a dolgokról, kívülről nézve, ő még tudatlan, de amikor mindazt belülről felfogja, és hogy ugyanaz az Én, az Egy lakik mindenben, akkor mindennek a belső oldalát látja, és bölcsességgel bír. Jnana bölcsességet jelent, és a 'jna' a

prájnában ugyanazt jelenti, a 'pra' egy előrag, ami cselekvést vagy elindulást jelent. Ezért prajnáat néha tudatnak fordítják, és néha intelligenciának, megkülönböztetésnek, vagy egyszerűen bölcsességnek.

Gyakorlatban ez nem azt jelenti, hogy az Adeptusnak megvan minden tudása, hanem hogy ő olyan helyzetben van, hogy minden kívánt tudás eredményét megszerezheti. Például Morya Mester, amikor első ízben abban a kitüntetésben részesültem, hogy találkoztam vele, nagyon tökéletesen és erős akcentussal beszélt. Azóta folyékonyan beszél az angol nyelvet, de a kiejtésből valami megmaradt még. Kuthumi Mester amióta ismerjük mindig nagyon folyékonyan beszélt angolul, a tájszólásnak minden nyoma nélkül, de ugyanakkor egy-két sajátossággal, amiről az ember azonosíthatja stílusát.

Emlékszem egy esetre, amikor az egyik Mester tamil nyelven akart levelet küldeni. Mivel nem ismerte azt a nyelvet, utasítást adott egy tanítványának, aki ismerte, hogy gondolja azt, amit ő mondani akar, és azután figyelte az ember elméjében, hogyan fejezné ki a gondolatokat, és így levétített egy hibátlan levelet, bár testében nem ismerte a használt írott jelképek jelentőségét.

Emlékszem, hogy az odaadásom és tiszteletem belső érzése egy kis megrázkódtatásban részesült a gondolatnál, hogy egy Mester nem tud tamilul, de nagyon hamar rájöttem, hogy nem volna érdemes egy Adeptusnak mindent tudni a mi szemszögünkből nézve. Emlékszem egy kiválóan okos embernek a csillagászatra vagy más tudományos tárgyra vonatkozó megjegyzésére. Egy barátja csodálkozását fejezte ki a fölött, hogy e tárgyban tudatlan volt, és azt mondta: „Ön igazán azt akarja mondani, hogy ezt nem tudja?” Azt válaszolta: „Én nem tudtam, és most ön megmondta, félre fogom tenni a gondolatot, és valószínűleg elfelejtem. Agyam csak egy bizonyos mennyiségű információt képes befogadni, és én a saját szakmámnak akarok szakértője lenni.”

Az agy képessége korlátolt, és óriás mennyiségű információt gyűjteni, ami nem vonatkozik életünkre és munkánkra, nem okos. Egy fiatalember mondta nekem, hogy nagyon szorgalmas olvasója volt egy észak-angliai kézikönyvtárnak, míg egy nap kiszámította, hogy mennyi időbe telne neki azokat a könyveket elolvasni, amiket ebben az egy könyvtárban tanulmányozni akart. Számítása megmutatta neki, hogy körülbelül ötszáz élettartamra volna szüksége, ha napi nyolc órát töltene ezzel a foglalkozással. Akkor lehatározta, hogy a jövőben nagyon gondosan fogja olvasmányát megválogatni.

Az élet egyik nagy problémája meghatározni, hogy mi legyen az a tudás, amit az ember megszerezni igyekezzon. A karma a kezünk ügyébe hozza mindazt, ami közvetlen haladásunkhoz szükséges. Lehetséges ezen túlmenően időt és energiát fordítani olyan tanulmányra, ami nem hasznos életünkben, bár másnak fontos lehet. Minél többet tanulunk, annál inkább felfogjuk a dolgok mérhetetlen sokaságát, mi olyanok vagyunk, mint apró rovarok egy nagy szobában, akik egy sarokból nézik az egészet.

Felfogtunk valamit ebből a mérhetetlenségből, amikor életek hosszú sorozatát tanulmányoztuk. A hosszú időre való tekintettel a nap-éj egyenlőségek előrehaladását kellett használnunk a korszakok mérésére, a csillagászok ezt körülbelül 25 ezer évnél mondják, de a magasabb látás 31 ezer évet mutatott. A tudományos információ pontatlansága ezekben az ügyekben a korlátolt időnek tudható be, amire a kutatások kiterjednek – néhány száz év, vagy néhány ezer, ha a káldeaiak feljegyzéseit figyelembe vesszük. A megfigyelések egy kör ívére szorítkoznak, amiből az egésznek a dimenzióit kellett kiszámítani úgy, hogy a legkisebb tévedés a megközelítésben sokszorosan megszorozódik. De ez még semmi Brahma korszaka mellett, ami 311.040.000 millió év. És a legnagyobb távolságok, amiket világosan el tudunk képzelni, semmivé törpülnek a fényévek mellett, amik a csillagokat egymástól elválasztják.

Kétfajta tanult embert különböztetünk meg, az egyik azáltal válhat tudóssá, hogy rengeteg mennyiségű tudást szerez, a másik, aki jól kiválasztott könyvekkel veszi magát körül, és tudja, hogyan kell azokból a kívánt információt megszerezni. Az Adeptus tudása a

második fajtához hasonló. Nem szükséges, hogy könyvei legyenek, de hatalmában van bármi kívánt tudást szinte pillanatok alatt megszerezni. Ha egy Adeptus egy bizonyos tárgyról kíván tudni, úgy azzal egygyé válhat, és azonnal behatolhat a magvába, és onnan figyelheti a körülvevő részleteket, amint szüksége van rájuk.

Az adeptus a tárgyat egy magasabb síkról közelíti meg, és azért számunkra egy alacsonyabb színvonalon úgy tűnhet, hogy sok minden van, amit ő nem tud. Úgy tűnik nekem, lehetséges, hogy ha egy Adeptus köztünk volna most, azt találnánk, hogy bizonyos irányban többet tudunk, mint ő, de ha valóságokról van szó, a dolgok lényegéről, a fontos dolgok felfogásáról, a Mester többet tudna, mint bármelyikünk. Próbáljuk ezt a földtan tanulmányozásával kapcsolatban megérteni. A tanulmányozó számos évkönyvet vásárol, és a tárgyat hónapokon, vagy talán éveken át tanulmányozza. Mit csinálna Mester, ha földtant akarna tudni? Valahol a buddhi vagy nirvána síkon megragadná azt az eszmét, ami a tudomány mögött van, és egyesülne vele, azután abból a nézőpontból lenyúlna bármely megkívánt részletbe. Ezért míg kétségtelen némelyikünknek több részletes értesülésünk van, mint egy adott Mesternek, neki a tudás más lehetőségei vannak, mint nekünk.

Egy adeptus, aki fizikai energiáját és idejét egész határozott célokra akarja felhasználni, amik mindig előtte vannak, sok mindent félreterhet, és nem törődik velük. De ráadásul azt is számításba kell venni, hogy az ő tudata nemcsak határozottan nagyobb, mint a mienk, hanem más fajtájú is, és kétségtelenül leírhatatlan számunkra, akik azt az állapotot még nem értük el.

Az általános szabály szerint az Arhat előtt még hét élet áll, mielőtt Adeptus lesz, de ezeket nem kell egy fizikai testben leélni. Az asztrálsíkra le kell jönnie, de hogy a hét életben fizikai testet ölt-e, az teljesen szabad választásától függ. Míg az asztráltestben van, bármely pillanatban, amikor úgy kívánja, élvezheti a nirvána tudatot, de a fizikai testben csak azt a síkot lehet elérni, ami eggyel lejjebb van, mint az asztráltestből elérhető legmagasabb. A fizikai testben inkarnált Arhat nirvanai tapasztalatot csak akkor élvezhet, amikor álmában vagy transzban elhagyja fizikai testét. Az Arhat tudatának normális otthona a buddhi sík. Ha valakivel beszél a fizikai síkon, vagy figyelmet igénylő munkát végez, tudata a fizikai agyban van lekötve, de ha elfordul és pihen egy pillanattig, úgy visszasuhan normális otthonába. Számos sík van számára nyitva, és bármely különleges síkra szegezheti tudatát, ahova akarja, bár mindig ott lesz a háttérben a buddhi vagy a nirvanai tudat.

Az ember legyen elővigyázatos, ne ítélje meg helytelenül azt, aki magasabb tudatot használ szokásszerűen. Voltak esetek, amikor egy ilyen személyt félreértettek azok, akik beszéltek hozzá, és nem kaptak azonnal értelmes választ, mert figyelme el volt másutt foglalva. Ilyen körülmények között az embernek az a benyomása, hogy az illető rideg és elkülönült. Okosabb ébernek lenni, hogy megértsék, mi is történik, és ha szórakozott választ kapunk, menjünk el, és jöjjünk máskor vissza. Sokszor közeledtem egy Mesterhez otthonában, és aurája kinézetéről láttam, hogy el volt foglalva. Ilyen esetben várni kell míg befejezte elfoglaltságát, vagy más munkába kezdünk, és utána visszajövünk.

Mindaz a jelképes beszéd ebben és hasonló bekezdésekben a kimerült vándorról, akit tövisek tépnek, és vérében mosnak stb., számomra meglehetősen kellemetlen. Természetesen ez egy anyagi módja a nehézségek leírásának, amiket minden jelölt érez bizonyos mértékig, de én jobban szeretnék kellemesebb példabeszédet alkalmazni. Az emberek természetesen különbözőek, és ami az egyik számára visszataszító, az a másiknak természetes. Sohasem tudtam megbarátkozni a szufi szimbolizmussal, amiben arról beszélnek, hogy a bölcsességet isszák, mint a bort, vagy a Puránák jelképeivel, amik egészen materialista módon írják le a Gopik odaadását Shri Krishnához. Természetesen tudom, hogy a szufi mit akar mondani, azt, hogy úgy, mint az ember teljesen megtelik borával, és megfedezkedik minden másról, úgy kell, hogy az isteni bölcsesség eltöltse őt, míg az neki mindenévé válik. Inkább a zsolttárral mondanám: „Mint a szép híves patakra a szarvas kívánczik, lelkem úgy vágyik Uramra, és

hozzá óhajtozik”. De nem akarjuk azokat bírálgatni, akik egy, a miénktől eltérő szimbolizmust használnak.

Nem úgy, ha áthaladt és győzedelmeskedett az *úrháta* Ösvényén.

Ott *kleshá*-t örökre legyőzi, *tanhá*-t gyökerestől kitépi. De várj, tanítvány... még egy szót. Ki tudod-e pusztítani az isteni könyörületet? A könyörület nem képesség. A Törvények Törvénye az – örök harmónia, *Álaja* Énje; partnélküli, egyetemes lényeg, az örök igaz fénye, a dolgok rendje, az örök szeretet törvénye. Minél inkább egyesülsz vele, lényedet beolvasztva lényébe – minél inkább eggyé lesz lelked azzal, ami van, annál inkább leszel te magad a tökéletes könyörületesség.

Ez az *árja* ösvény, a tökéletesség *buddháinak* ösvénye.

Blavatskyné lábjegyzetekben megjegyzi e szakaszokhoz: „klesha az élvezet és világi öröm szeretete, akár gonosz vagy jó, és tanha az élni-akarás, ami az újraszületést okozza.” A kleshákat a hinduk technikailag úgy tekintik, mint a világhoz való ragaszkodás öt formáját, ami az ösvényen sok bajt és akadályt okoz. Az első töredék magyarázatánál foglalkoztunk velük. Tanha, mint előbb magyaráztam, az ego szomja az anyagi lét erős vibrációi után, amelyek fejlődése korai állapotában segítik őt saját létének élénkebb felfogására ébredni.

Az együttérzésről is van lábjegyzet:

Ezt az együttérzést nem szabad ugyanolyan fényben tekinteni, mint ahogy a theisták mondják, „Isten az isteni szeretet.” Együttérzés itt mint egy elvont, személytelen törvény áll, melynek természete abszolút összhang lévén, összezavarodik a viszály, szenvedés és bűn által.

Mindig úgy éreztem, hogy nagy lapítónk nem egészen igazságosan bánt az istenhívőkkel. Azt mondja, hogy az ember ne gondoljon az együttérzésre, mint Istenre, az isteni szeretetre. Én magam úgy hiszem, hogy így kellene gondolnunk, de istenfogalmunkat az isteni szeretetről magasabbá, nagyobbá, nemesebbé kellene alkotni, mint azt sokan tették.

Sok vallásos könyvben tényleg nagyon személyessé tették. Némely római katolikus imakönyvben és a kvietista könyvekben ilyen kifejezéseket találunk: „Krisztus az egyháza szeretője”, ami alkalmasabb a fizikai síkon az emberek szeretetét egymás iránt kifejezni. Indiában is azok, akik Chaitanya-t követik, hasonló anyagias kifejezéseket használnak, úgy beszélnek a szeretetről, mint megdicsőült emberi szeretetről.

Valószínűleg Blavatskyné ezekre gondolván intett bennünket, hogy ne azonosítsuk az abszolút együttérzést az isteni szeretet eszméjével. Az isteni szeretet ennél erősebb, de túl elvont, hogy szavakban kifejezzük; nem Istennek egy tulajdonsága, hanem ő maga; Ő minden szeretet, és nincs semmi sem, ami ne volna szeretet. Úgyhogy én azt hiszem, hogy ez az abszolút együttérzés egyszerűen az, amit Isten fogalma alatt értünk, nem egy személyes Istent, hanem a teljes Valóságot, ami minden mögött van. És mivel az abszolút szeretet, mi, akik egyek vagyunk mindennel ebben, szükségességét kell, hogy érezzük másoknak segíteni.

De mit jelentenek a szent tekercek, amelyek szerint így szó lesz:

OM! Hiszem, hogy nem minden *arhat* kapja meg *nirvana* ösvényének édes gyümölcsét.

OM! Hiszem, hogy nem minden *buddha* megy be a *nirvana-dharmá*-ba.

Valóban igaz; az *árja* ösvényen nem vagy többé *szrotápati*, *bodhisattva* vagy. Átkeltél a folyamon.

Amikor arról van szó, hogy a nirvána-dharmába nem lép be minden Buddha, a buddha szót annak általános jelentésében használják, azokról szólva, akik megvilágosodtak,

megszerezték a bölcsességet. Blavatskyné így ír erről: „Az észak indiai buddhizmus szóhasználatában valamennyi nagy Arhátot és Adeptust buddhának nevezik”. És amikor a szövegben az áll, hogy „immár Bodhiszattva vagy”, olyan emberről van szó, aki ebben az általános értelemben már buddhává vált, és úgy is tekinthetünk rá, mint aki eljutott az Arhát szintig. Itt a szöveg arya ösvényt említ, míg korábban „arhát ösvényt”. A jirya szó jelentése „nemes”, és lehetséges, hogy az ösvény „arhát” jelzője legalább részben a szó általános jelentése (nemes, tiszteletre méltó) miatt szerepel itt. Vagyis az ösvény nem csak az Arhátoké, hanem egy nemes, tiszteletre méltó út, megkülönböztetendő attól a másik, Nirvánát elfogadó ösvénytől, melyet Aryasanga (vagy az Ő szavait lejegyző) hajlamos kevésbé becsülni.

Korábban már volt szó róla, hogy a bodhiszattva szónak legalább három jelentése van, melyek közül az egyik a Hierarchiában annak a tisztségnek a neve, ahonnan a következő Buddha vétetik, és aki a Déva birodalom, valamint egy adott emberi gyökérfaj Tanítója. Blavatskyné nagyon találóan említi meg egy lábjegyzetében, hogy a széles tömegek helyesen érznek e nagyszerű lény iránt még a tökéletesedett Buddhánál is mélyebb hódolatot. Természetesen a Buddha tisztsége magasabb rendű, ám mivel a Bodhiszattva – aki gyökérfajunk számára Maitreya Urunk – az alsóbb világok nagy Tanítója, Ő valójában közelebbi és szorosabb kapcsolatban áll velük. Ezért a Buddhánál fontosabb és élőbb központi alakja lehet az ő hódolatuknak, hasonlóan ahhoz, ahogy ez egy ország vagy tartomány kormányzásával megbízott herceg iránt érzett tisztelet és szeretet esetében lehet, hiszen a Császárral – bár ő valójában magasabb rangú – csak ritkán, vagy sohasem találkoznak.

Sokszor kérdezték már: „A buddhisták Buddhát imádják?” Olcott ezredesnek a *Buddhist Catechism* írása közben ki kellett térnie a „Buddha Isten volt?” kérdésre. Válasza miatt („Nem”) a burmai buddhisták tiltakoztak, míg a szingaléz buddhisták egészen helyénvalónak tartották azt. Buddha Urunkat Ceylon szigetén Tökéletes Embernek tartják, olyan Tanítónak, aki iránt a legmélyebb hála érzése hatja át őket. Ám Burma szigetén a vallást jobban áthatja a hódolat érzése, és emiatt Buddha Urunk iránt a gyakorlatban is istennek kijáró imádatot érznek. Bizonyos értelemben mindkét megközelítés elfogadható. Végső soron minden ember isteni adottságokkal bír, de a tökéletlen emberben ezeket még sűrű fátyol rejti, míg Buddha Urunk esetében az Isteni ragyogás már szembeszökő.

A filozófia és hódolat tekintetében megmutatkozó különbségek háttérben a két ország népének eltérő temperamentuma húzódik meg, hiszen a buddhizmus mindkét összetevőt magába foglalja. Minden nagy vallás úgy indul útjára, hogy mindenféle emberhez szól. De a századok múltával mindig úgy alakult, hogy a tanítások egyik vagy másik összetevője, jellemzője kezdett háttérbe szorulni, miközben mások nagyobb hangsúlyt kaptak. A kereszténység mostanra szinte kizárólag a hódolatot igénylő emberek számára kielégítő, a korai, gnosztikus tanítások körébe tartozó tudásból és filozófiából mára alig valami maradt. A mohamedán vallás ugyancsak elsősorban a hódolatra vágyók számára vonzó, bár a szúfik körében a filozófia is jelen van. Hasonló helyzetben van a zsidó vallás is, ámbar ott a Talmud kínál filozófiai rendszert is. Valamennyi nagy vallás közül jelenleg talán egyedül a hinduizmus az, amely egyforma igyekezettel és ragyogással állítja elének hódolati és filozófiai összetevőit.

XXVII. fejezet A három öltözék

Igaz, hogy jogod van *dharmakája* öltözékére, de *szambogakája* nagyobb mint egy *nirváni*, és még nagyobb egy *nirmánakája*, a Könyörület Buddhája.

C.W.L.: Ezzel elérkeztünk a három öltözékhez, melyekhez Blavatskyné igen hosszú megjegyzést tett, melynek most minden gondolatára egyenként kitérek. Az öltözékek olyan tevékenység-típusokat jelentenek, melyek az Ötödik Beavatást megkaptak választhatnak. Nagyon keveset mondtak még az Adeptusi szint után nyíló hét ösvényről, de az elérhető ismereteket az alábbi bekezdésben összegezzük:

Midőn az emberi birodalmon áthaladt, és emberfeletti életének küszöbén áll az ember, mint felszabadult szellem, hét ösvény nyílik meg előtte a szabad választásra:

1. Beléphet a Nirvána boldogságos mindentudásába és mindenhatóságába, olyan feladatokkal, amelyek messze meghaladják tudásunkat. Valamelyik eljövendő világ Avatárja vagy isteni inkarnációja lehet, talán – amit néha így is neveznek – „magára veszi a Dharmakaya köntösét”.
2. Beléphet a Spirituális időszakba - ennek a kifejezésnek értelmét nem ismerjük, de egyik értelme lehet: „felveszi a Shambhogakaya köntösét”.
3. Részévé válhat a spirituális erők azon kincsesházának, amelyből a Logosz megbízottai merítenek munkájukhoz, „felveszi a Nirmanakaya öltözetét”.
4. Az okkult Hierarchia tagja maradhat, amely kormányozza és őrzi a világot, amelyben tökéletességét elérte.
5. Átmehet a következő láncre, hogy annak új formái megépítésében segédkezzék.
6. Beléphet a ragyogó angyali fejlődésbe.
7. A Logosz közvetlen szolgálatába állhat, hogy mint szolgáját, hírnökét, felhasználhassa a Naprendszerbármely részében, aki azért él, hogy az Ő akaratát teljesítse, és az Ő művét hajtsa végre abban a rendszerben, amely felett a Logosz uralkodik. Mint a tábornoknak is megvan a vezérkara, amelynek tagjai parancsait a harcmező bármely részére elviszik, hasonlóképpen alkotják ezek az Ő vezérkarát, aki uralkodik „minden Ő szolgáin, kik akaratának engedelmeskednek”.

(Kivonat az Emberiség múltja, jelene és jövője c. műből)

A régi időkben a Hold Láncon ezek az ösvények valószínűleg az Arhátnak nyíltak meg, hiszen akkor az volt az emberiség számára kitűzött fejlődési cél. Akik a mi Földünkön a Hierarchia tagjai maradnak, az út a Hatodik beavatás, a Chohani szint felé visz, majd még azon is túl a Hetedik Beavatás, a Maha Chohan szintjéhez. Ez a legmagasabb szint a harmadiktól a hetedik sugárhoz tartozók számára, ám a második sugár emberei előtt egy további lépés, a Buddha szint, míg az első sugár emberei számára egy újabb, a Világ Ura is nyitva áll.

Az itt tárgyalt három csoportba osztott hét ösvény felosztásban a Hierarchiában végzett munka kétségkívül a Nirmanakayakéhoz illene, a tulajdonképpeni Nirmanakaya ösvényen járókéval egyetemben. A mi, bizonyos, munkájukkal összefüggő okokból fizikai testüket megtartó Mestereink a magasabb síkokon a legtöbb segítséget továbbra is az embereknek nyújtják. Általában az emberek kauzális testére hatnak, ritkábban buddhikus vagy atmikus testükre is.

A Nirmanakaya többnyire megtartja kauzális testét (az Augioeides-t), azt a megdicsőült formát, melyet hosszú fejlődési útja során felépített. Ezzel együtt általában megőrzi az alsó mentális, asztrális és fizikai testének permanens atomjait is azért, hogy ha akarja (bár ez igen ritkán történik meg), bármikor felépíthesse magának az e síkokon szükséges tudathordozóját és megmutatkozhasson bennük. Szokás szerint kauzális testében él,

és idejét spirituális energia felhalmozásával tölti, melyet egy nagy tározóban összegyűjtve bocsátanak a Hierarchia és az Ő tanítványaik rendelkezésére. Blavatskyné szerint mindkét csoport „igyekszik láthatatlan maradni (t. i. szellemükben) a világban, és hozzájárulni az emberek megváltásához azzal, hogy a Jó Törvény követésére készítik őket.”

Blavatskyné azt is mondja még a Nirmanakayáról, hogy ő „az a finom test, mely a fizikait elhagyva az asztrális világban megjelenik – miközben egy Adeptus minden tudásával rendelkezik. A bodhiszattva kifejleszti ezt magában, miközben halad az ösvényen. Miután elérkezett a célhoz és visszautasította annak jutalmát, itt marad a Földön Adeptusként. És amikor meghal, ahelyett, hogy belépne a Nirvánába, itt marad a maga által szőtt dicsőséges testben, hogy örködjön a beavatottságot el nem ért emberiség felett és védje azt.”

Blavatskyné itt egészen más értelemben használja az asztrális test kifejezést, mint ahogy általában tette, és ahogy azóta is megszokott, de így tett a Titkos Tanítás harmadik kötetében megjelent Buddha Misztériuma című írásában is. Ott elmagyarázza, hogy a nem sokkal Buddha Urunk halála után színre lépett Shri Sankaracharya *bizonyos szempontból* nézve Buddha reinkarnációja volt, amennyiben felhasználta Gautama asztrális „maradványait”. Azt mondja erről, hogy az ilyen „asztrális testek” inkább úgy értelmezendők, mint különálló, független Erők vagy Istenek, semmint anyagi objektumok. Gondolatait így fejezi be: „Így hát a valóságot helyesen értelmezve azt kell mondanunk, hogy Gautama Buddha Bodhiszattva azon összetevői, amelyek nem mentek át a Nirvánába, újra egyesültek, hogy felépítsék Sri Sankaracharya földi megtestesülésének középső összetevőit.”

Hogy megérthessük Buddha eme misztériumát, előbb fel kell fogjunk a fizikai atomok szerkezetét, valamint azt, mi módon fejlődnek magasabb fokra ezek az emberi testben. Mégpedig egyrészt általában véve a sejtek alkotóelemeiként, továbbá egy különleges szerepben is, mint permanens atomok. Ha egy végső fizikai atomot éterikus látással szemügyre veszünk, elsőként egy drótketrechez való hasonlósága tűnik fel. Ha figyelmesebben megnézzük, azt látjuk, hogy minden szál drótot finomabb tekervények építenek fel, és összességében hét ilyen tekervény (spirilla) alkot egy drótszálat. A fejlődés minden egyes körében egy-egy ilyen spirilla aktiválódik, tehát mivel mi a Föld Lánc negyedik körében járunk, az atomok többségében mindössze négy ilyen spirilla aktív. A fejlődés minden egyes körében egy újabb spirilla készlet ébred fel, míg végül a hetedik körben valamennyi spirilla aktívvá válik. Emiatt az atomok jobbak lesznek, mint amilyenek most, amiért az emberek a mostaninál messze könnyebbnek fogják érezni a belső dolgokra való válaszadást, és hogy magasabb eszményeknek megfelelő életet éljenek.

Az atomoknak ez az ébredése vagy fejlődése összefügg azzal, hogy - ásványoktól kezdve az emberig - élő szervezetekbe épülnek be. Minden atomokból épül fel, melyek felfoghatatlanul nagy számban léteznek körülöttünk. Biztosan van közöttük olyan, amit még soha nem használtak, míg sok másikat már sokszor beépített és kivetett magából élőlények sokasága. Kis számban akadnak köztük olyanok, melyek – permanens atomként használva - tartós kapcsolatba kerültek egy-egy emberrel, és így életről életre követik őket reinkarnációs ciklusaikon át. Így hát az atomok velünk élnek, azokból épülnek fel testeink. Úgy tartják, hogy hétévente fizikai testünk minden részecskéje kicserélődik. Egyes tudósok szerint ez háromévente bekövetkezik. Valószínű, hogy csontrendszerünk sokkal lassabban cserélődik, míg számomra ésszerűnek tűnik, hogy a lágyszövetek teljes egészében megújulnak kb. három év alatt. A vér alkotó részecskéi ennél jóval gyorsabban cserélődnek, az sem lenne meglepő, ha ez néhány naponta megtörténne.

Minden élőlényekbe beépült atom jelentősen megváltozik. Azok, amelyek a talaj részét képezik, nagyon kicsit fejlődnek ettől, de a drágaköveket felépítő atomok nagyot haladnak előre. A növények és állatok még jobb lehetőséget jelentenek, de a legnagyobb fejlődési lehetőség az atomok számára az, ha emberi testbe kerülnek. Az emberek között is a kevésbé fejlettekhez mérten jobb lehetőséget nyújtanak azok, akik az okkultizmus elvei

szerint élnek, azért amit esznek és isznak – pontosabban: amit *nem* esznek és isznak. Fejlődésünk során mi is egyre inkább a jobb, fejlettebb atomokat vonzzuk magunkhoz, és egyre inkább eltaszítjuk a kevésbé fejletteket.

Ha egy ember eléri az Adeptusi szintet, már nem fejezheti ki magát a körülöttünk található átlagos fejlettségű atomokon keresztül. Különlegesen fejlett és kifinomult atomokat igényel, hiszen különféle tudathordozóinak messze tisztábbnak kell lennie, és olyan magas rezgésszámon kell működnie, amit a mi testünk képtelen fenntartani. Ha valaki eléri a Buddha szintet, szinte lehetetlen, hogy testének felépítéséhez alkalmas atomokat találjon, kivéve azokat, amiket permanens atomként használtak, és így az inkarnációk szüneteitől eltekintve végig emberi testek részei voltak. A permanens atomok messze fejlettebbek, mint az átlagos atom. A hetedik körben elérendő fejlettséget azokban az emberekben érik el, akik az Adeptussá válás küszöbén állnak. Ezek olyan fejlettségi szintre jutottak, ami atomok számára egyáltalán lehetséges, és áthatja őket mindaz a tulajdonság, amit használóik korábbi testet öltésekből magukba gyűjtöttek.

Mindazoknak permanens atomjait, akik a jelen világunkban – sőt valószínűleg ebben a bolygólánban – elérték az Adeptusi szintet és levetették testüket, összegyűjtötték Gautama Buddha Urunk számára. Ő volt az emberi faj első Buddhája. Mindazok, akik korábban ezt a tisztséget betöltötték, más fejlődési rendszerekből jöttek, és kétségtelenül magukkal hozták mindazt, ami testük felépítéséhez szükséges volt. De Gautama Urunknak, az első valóban emberi eredetű Buddhának ebben a lánban kellett megtalálnia a testéhez szükséges anyagot. Ezért Ő, vagy néhány másik Nagy Bölcs készítette el ezeket a testeket. Kauzális teste az összes korábbi Nagy Bölcs kauzális testeiben használt permanens atomok „maradványaiból” épült meg. Mentális testét ugyanezek mentális egységeiből, míg asztrális testét e Nagy Bölcsök asztrális permanens atomjaikból készítették. Mindezekből valamivel kevesebb volt a tudathordozók felépítéséhez szükségesnél, így néhányat a közönséges atomok legjobbjai közül is fel kellett használni. Ám ezeket a többi atom hamar aktivizálta, és mindig kicserélik ezeket, ha egy Adeptus a Shambogakaya vagy Dharmakaya öltözéket választva felszabadítja permanens atomjait. Így épült fel a tudathordozóknak az az együttese, ami abszolút egyedi. Nincs még egy ilyen együttes a világon, és nincs anyag sem, amelyből még egy felépülhetne. E testeket Gautama Buddha használta, és azóta is megőrizték ezeket. Most már elérkeztünk oda, hogy megértsük Blavatskyné azon szavait, hogy Sri Sankaracharya „közbülső összetevői” Buddha részeiből épültek fel. Ugyanakkor a fizikai Sankaracharya nagyon különböző ember volt, atmikus teste pedig teljesen más volt, mint Buddháé. Csak a három közbülső test volt az, melyet Sankaraharya használt, és ezeket jelenleg Maitreya Urunk használja. Blavatskyné különleges elnevezési metódust alkalmazott írásában. Szent Pál az emberi lényt három részre osztotta: szellemre, lélekre és testre. Szellem alatt ő azt értette, amit mi Monádnak nevezünk, a lélek nála az Ego-t jelenti, míg a test minden bizonyos a személyiséget. Blavatskyné ugyanilyen hármass felosztásra utal, de azt mondja, hogy Buddha olyan magasan fejlett lény volt, hogy nem lehet úgy gondolni összetevőire, mint azt átlagos emberek esetében tesszük. Így hát, amikor legmagasabb összetevőjére utal, nem azt mondja róla, hogy Buddha Monádja, hanem azt, hogy Dhyani Buddha. Közbülső összetevőit az Ő Bodhiszattvájának, fizikai testét pedig Manushya Buddhának nevezi. Így áll össze Buddha három összetevője: Buddha Monádja, amelyet – mivel Ő oly mértékben egy vele, ami a mi esetünkben még nem mondható el – Dhyani Buddhának nevezünk, a Bodhiszattva, végül a Manushya Buddha, az ő megjelenési formája a fizikai síkon. A fel nem bomló asztrális és mentális teste a Bodhiszattva részei.

Eleinte sokunkat összezavarta Blavatskyné szóhasználata, de amint a dolgokat kezdtük jobban átlátni, fokozatosan megértettük, mire gondolt, amikor azt írta, hogy a Manushya Buddha a halállal felbomlik, a Dhyani Buddha belép a Nirvánába, míg a Bodhiszattva itt marad a Földön, hogy továbbvigye a Buddha munkáját. A Bodhiszattva itt tulajdonképpen a

Buddha középső összetevőit jelenti, melyet a jelenlegi Bodhiszattva használ. Mivel ezeket Maitreya Urunk használja, a Veszák ünnep alkalmával nem ezt látjuk, mert azt Buddha Árnyékának nevezzük (lásd erről az A Mesterek és az ösvény c. munka XIV. fejezetét). Az csak az Ő visszatükröződése, hasonlóan ahhoz, amilyen a tanítvány asztrális és mentális testének élő képmása (lásd erről az A Mesterek és az ösvény c. munka V. fejezetét), de ezt Ő használja is, és rajta keresztül nyilatkozik meg.

A Mesterek és az ösvény-ben elmagyaráztam, hogy Buddha Urunk munkája – számunkra felfoghatatlan okból – nem volt maradéktalanul sikeres. Bár Ő és Maitreya Urunk fejlettségben messze az emberiség többi tagja előtt jártak, mégis, amikor az első emberi Buddhának színre kellett lépnie, egyikük sem volt minden szempontból eléggé fejlett, hogy ezt a magas hivatalt betöltsse. Amikor elérkezett az idő, Buddha Urunk az Ő emberiség iránt érzett mérhetetlen szeretetétől készítve azt mondta, bármi áron felkészíti magát, hogy alkalmassá váljon e poszt betöltésére, és ennek érdekében meghozza azt a nagy áldozatot, hogy sokkal gyorsabb haladásra kényszerítse magát (lásd erről az A Mesterek és az ösvény c. munka V. fejezetét).

Így is tett, és ezért a buddhista hívők olyan nagy tiszteletben is tartják, amit senki kívülálló nem érthet meg, csakis azok, akik ott élnek velük. Élte a Buddha életét és végezte munkáját, és élete kívülről nézve nagyszerűnek látszik. Lehetetlen bármiféle hibát találni benne, fellelni bármi tökéletlen mozzanatot életében és tanításaiban, mégis azt tartják, hogy annak egyes részei befejezetlenek maradtak. A hiányokat kipótolandó, két kiegészítés történt még. Az első az volt, hogy Buddha Urunk vállalta, évente egy alkalommal megjelenik és áldást ad. Ez a Veszák ünnep idején történik meg, és ekkor olyan szellemi erőt áraszt ki, mely nagyon sokat segít a világnak. A második pedig az, hogy halála után szinte azonnal egy másik testetöltése történik meg. Ezt Sri Sankaracharya születése teljesítette be.

A Buddha és Sankaracharya közötti okkult kapcsolatot elsőként A. P. Sinnett *Esoteric Buddhism* c. műve említette. Ott az áll, hogy Buddha mint Sankaracharya újra született, vagyis Sankaracharya nem volt más, mint Gautama egy új testben. Aztán nagyon hamar megtudtuk, hogy ez nem így van, egyebek között már csak azért sem, mert Sankaracharya az első sugár embere volt, míg Gautama a második sugár vezetője. Blavatskyné idézi is Sinnett eme kijelentését, és azt mondja róla, hogy bizonyos okkult módon igaz ugyan, de ebben a formában megfogalmazva roppantul félrevezető. Megkérdezték tőle, hogy Sankaracharya vajon Buddha volt-e más formában. A válasza az volt, hogy a Sankaracharya-burokban ott volt az asztrális Gautama, ám az előbbi atmikus teste a saját isteni mintájának, a mennyei elme-szülöttének, a Fény gyermekének megfelelően épült fel.

Amikor Blavatskyné azt mondja, hogy Sankaracharya Buddha volt, de nem annak reinkarnációja, akkor ezzel azt mondta, hogy Ő egy Pratyeka Buddha, azaz az első sugárról Buddha szintre jutott ember. Ma is Shamballában él, abban a testben, melyet a Vénuszról hozott magával. A Láng Urainak testei egyáltalán nem olyanok, mint a mieink. Az övékében nem cserélődnek a részecskék, azokat találóan üvegből való testhez hasonlították. Úgy néznek ki, mint a mi testünk, de sokkal szebbek, dicsőségesebbek, ezért azt feltételezem, hogy fizikai anyaguk teljes egészében abból a fejlődési rendszerből származik. Blavatskyné szerint Sankaracharya a szó legigazabb értelmében véve Avatár volt, a legmagasabb szintű szellemi lény megtestesülése. Mivel az Avatár szó jelentése „az aki átkel”, „leereszkedik”, vagyis nem a mi emberiségünkben való, az Ő esetében a szót a legszűkebben vett értelmében használhatjuk, hiszen Ő egyike a Láng Urainak, annak a három lénynek, aki a Világ Ura segítőjeként és tanítványaként itt maradt a Földön.

Visszatérve a Nirmanakayakhoz, Blavatskyné lábjegyzetében azt mondja: „Az északi exoterikus buddhizmushoz hozzátartozik, hogy minden nagyságot szentnek kijáró tisztelettel övez, sőt még imádkozik is hozzájuk, hasonlóan ahhoz, ahogy a Görög- vagy Római Katolikus egyház hívei imádkoznak szentjeikhez és patrónusaikhoz. Az ezoterikus tanítások

azonban nem ismernek ilyet”. Amikor azt mondja, hogy az ezoterikus tanítások nem ismernek ilyet, ezt úgy kell érteni, hogy az ezoterikus tanításokat kapónak nem jutna eszébe, hogy segítségért imádkozzon egy Nirmanakayahoz, mert tudja, hogy Ők egyáltalán nem foglalkoznak egyes emberekkel, hanem minden erejüket arra fordítják, hogy nagyszerű energiáikat a saját feladataik szolgálatára árásszák ki.

Mégis, úgy tartják, hogy ezek a Nagyszerű Lényeket, az együttérzés Buddháit nagyobb hódolattal illetik, mint azokat, akik valamelyik másik ösvényt választották. Blavatskynétől azt is megtudjuk, hogy „e széles körben elterjedt hódolat az 'együttérzés Buddhái' iránt azokat a Bodhiszattvákat illeti, akik - miután elérték az Arhát fokozatot - elhárítják a belépést a Nirvánába, vagyis hogy 'felöltsék a Dharmakaya köntöst és átkeljenek a túlsó partra', mert akkor nem lenne módjuk még olyan keveset sem segíteni az emberiségen, amennyit a Karma még megenged.”

Így a fő gondolatmenet ugyan már egészen világos, de a szóhasználat kissé homályos. Minden Adeptus 'átkelt a túlsó partra', mert ez az út vége, melyet akkor kezdett meg, amikor 'belépett a folyóba'. Ahogy a szövegben áll, az Adeptus "átkelt a folyón" már azt megelőzően, hogy a három öltözékből választott volna. És a szó megszokott értelme szerint nem az Arhát, hanem az Adeptus választ. A Dharmakaya köntöst felöltőre még nagyobb mértékben igaz az, hogy átkelt a túlsó partra.

Blavatskyné így folytatja: "A Sambhogakaya hasonló ehhez, de a tökéletesség három további ismérve még fényesebbé teszi ragyogását, melyek közül az egyik a földi dolgok iránti teljes közömbösség." Az erre induló a spirituális fejlődés útjára lép, melynek egy későbbi fázisában lép be a Nirvánába. Megőrzi nirvánai atomját és ottani testét, de úgy hiszem, hogy alsóbb testeinek egyetlen atomját sem tartja meg, és általában ezen a szinten mutatkozik meg, mint szellemi hármasság. Ebben az osztályban valószínűleg azokat a tökéletessé vált embereket találjuk, akik a Logosz Törzskarába léptek. Ők már nem kötődnek különösebben Földünkhöz, hanem a Logosz őket rendszerében bárhol bevetheti.

És végül ott van a Dharmakaya köntös, "a tökéletes Buddháé, vagyis semmi test, csak egy eszményi 'lehelet', a legfelső tudatossággal egyesült tudat, olyan lélek, mely mentes mindenféle jellemzőtől." Vagyis a Dharmakaya köntöst felöltő ember visszavonul Monádjába, és összes permanens atomját leveti. Kizárólag a magasabb síkokon folytatja működését, melyek közül a nirvánai a legalsó. Mintegy feléget minden hidat maga mögött, és kozmikus szinten folytatja létét. Azt hiszem, ha akarja, még ekkor is megmutatkozhat, mint szellemi hármasság, de valószínűleg még nirvánai atomját sem őrzi meg.

Fejlődési utunk során végig megőrizzük kauzális testünket, egészen addig, míg képessé nem válunk arra, hogy tudatosságunkat a buddhikus síkra emeljük, és ekkor tudatunk buddhikus testben összpontosítása már önmagában is kiváltja a kauzális test eltűnését. Ám amint az ember tudatával leszáll a felső mentális síkra, a kauzális test ismét megjelenik. Ez ugyan nem egyezik meg a korábbival, hiszen annak részecskéi már szétszóródtak, de minden tekintetben ugyanolyannak látszik. Hasonló a jelenség a Dharmakaya köntös esetében is. Az ember ugyan levetette nirvánai atomját, és ezzel a nirvánai síkon megnyilvánulásának eszközt, de ha mégis leszáll arra a síkra egy rövid időre, azonnal magához vonz egy, a korábbival megegyező nirvánai atomot, és így egy nirvánai köntöst, melyben mint szellemi hármasság mutatkozhat meg.

A három köntöst összevetve tehát azt mondhatjuk, hogy a Dharmakaya semmilyen a Monádnál alacsonyabb síkon levőt nem őriz meg, ám arról nincs ismeretünk, hogy a Monád a saját síkján milyen tudathordozót használ. A Sambhogakaya megőrzi szellemi hármasság kifejezésére alkalmas formáját, és azt hiszem képes rá, hogy átmenetileg megjelenjen, mint Augioeidész. A Nirmanakaya megőrzi Augioeidészét, és emellett megtartja valamennyi permanens atomját is, amiért hatalmában áll megjelenni mindegyik olyan szinten, amelyen akar. A különbségek ellenére fejlettség tekintetében mindhárom köntöst választó egyazon

szinten áll. A különbség csak annyi, hogy aki eldobja permanens atomjait, többé nem képes megjeleni alacsonyabb világokban, ám azért tesz így, mert erre nincs is szüksége ahhoz a fajta munkához, amit választott. Annak, aki megőrzi ezeket az atomokat, hatalmában áll, hogy leszálljon az alsóbb szintekre, és azokon működjön, de nagyon helytelen lenne úgy gondolkozni, hogy akik másfajta munkát vállalnak, bármilyen értelemben kevésbé fontosak vagy becsesek lennének. Úgy is gondolhatnók, hogy aki magasabb szinteken, hatalmas szoláris energiákkal dolgozik, egyben magasabb rangú is, de ez gondolat megint hibás lenne, hiszen a Naprendszer egésze a Nap Logosz kifejeződése.

Blavatskyné e 'kaya'-król úgy beszél, mint buddhikus testekről. Ebben az összefüggésben a buddhikus a buddha főnévből képzett jelző, ahol a buddha az általunk használt Asékha Adeptussal egyet jelent, vagyis olyan embert, aki megkapta az Ötödik Beavatást. Mi a buddha kifejezést már szűkebb értelemben használjuk, olyan ember megjelölésére, aki elérte a Buddha Beavatást. A mi Mestereink két fokozattal alacsonyabban állnak ennél, mégis Tibetben úgy beszélnek róluk, mint „élő Buddhákról”.

A megjegyzés záró bekezdése így szól: „Az ezoterikus tanítások szerint Gautama Buddha és néhány Arhát tanítványa olyan Nirmanakaya, akiknél magasabb szinten állót – az emberiség érdekében meghozott hatalmas áldozatuk okán – nem ismerünk.” Ezt nem szabad úgy értenünk, hogy Gautama és Arhát tanítványai egyetlen Nirmanakayában egyesültek volna, hanem arról van szó, hogy Ő ilyen lény, és követői közül néhányan hasonló utat választottak. Aztán az is figyelemre méltó, hogy az emberiség számára nem ismert náluk magasabb szinten álló. Ez az állítás abban az értelemben tökéletesen igaz, hogy a mi emberiségünk soraiból még senki sem emelkedett olyan magas szintig, mint Gautama Urunk.

Még maga a Bodhiszattva, Maitreya Urunk - aki pedig valamikor egy szinten állt Vele – sem tette még meg azt a lépést, amely Őt a Buddha szintre emelné. Ha így tenne, nem lenne képes tovább betölteni a Világtanító tisztségét. Őt a buddhisták gyakran úgy említik, hogy Maitreya Buddha, ám ez csak egy a tiszteletüket kifejezésre juttató cím.

Van egy magasabb szint a Hierarchiában, mely még a Buddha szintjénél is magasabb - a Nagy Király, az Egyetlen Beavató szintje. Ám mivel Ő egyike a Láng Urainak és a Vénuszról származik, továbbra is megállja helyét az állítás, hogy Gautama Buddha a mi emberiségünk legmagasabb szintre jutott tagja.

Most hajtsd meg fejedet, és jól figyelj, óh bodhiszattva – a könyörület beszél, és így szól: “Lehet-e üdvösség, amikor minden, ami él, szenvedni kénytelen? Lehetsz te üdvözült, míg füledbe hasít az egész világ jajszava?”

Most hallottad a mondottakat.

Feljutsz a hetedik fokra, és átmegy a teljes tudás kapuján, de csak azért, hogy eljegyezd magad a szenvedéssel; – ha *tathagata* akarsz lenni, kövesd elődeid nyomdokát, és maradj önzetlen a vég nélküli végig.

Megvilágosodtál – válaszd meg utadat.

Aryasanga ismét hangot ad kedvelt gondolatának, és sürgeti követőit, hogy lépjenek az együttérzés útjára. Azt mondja, az ember nem hagyhatja cserben testvéreit, amikor azok szenvednek. Már meglehetősen alaposan vizsgáltuk a szenvedés kérdését, és láthattuk, hogy bár az Arhát tovább dolgozhat egy szenvedéssel teli világban, közben a magasabb síkokon működő tudatával látja az abból származó nagyszerű eredményeket, az elképzelhetetlen boldogságot, ami elkerülhetetlenül minden embernek osztályrészül jut majd, ezért lehetetlen számára átélni ahhoz hasonló szenvedést, amit hétköznapi emberek éreznek, akiknek fogalmuk sincs az élet nagyszerűségéről. Az itt Bodhiszattvaként megszólított Arhát abban a helyzetben van, hogy joggal énekelheti Buddha Urunk győzedelmes dalát, oly találóan megírva az Ázsia Világosságában (idézet a Nyolcadik Könyvből):

*Szabad vagy! A dolgok Lelke édes,
A Léti Szíve mennyei béke;
A bánaton erőt vesz az akarat: ami Jó volt
Jobbá lesz – a Legjobbá;
Én, Buddha, aki együtt könnyeztem testvéreimmel,
Kinek szívét egy egész világ bánata nyomta,
Kacagok és boldog vagyok, mert létezik Szabadság!*

Amikor Aryasanga sürgeti követőit, hogy lépjenek az együttérzés útjára “időtlen időkhöz”, az Általa használt kifejezés figyelemre méltóan hasonlít arra a kifejezésre, amit a kereszténységben úgy fordítottak, hogy “vég nélküli világ”; a latin megfelelője *in secula seculorum*, korszakok korszakai. Ez a mi világaink sorozatát jelenti, vagy jelentheti a jelen láncunk végéig hátralévő időt is. Lényegében azt javasolja, hogy maradjunk kapcsolatban az emberiséggel addig, amíg a jelenlegi fejlődési ciklus befejeződik, és emberiségünk eléri az eléje kitűzött célt.

Az általunk követett módszer magunk hasznossá tételére egy kicsit eltér ettől, hiszen mi teljesen Mestereink rendelkezésére bocsátjuk magunkat. Nem kérjük, hogy küldjenek minket ilyen vagy olyan munkát elvégezni, hanem teljesen rájuk bízunk magunkat – azt mondjuk “Itt vagyok, küldj engem.” Aryasanga arra vágyott, hogy követői ugyanazt az utat járják, mint amit Ő maga választott. Talán úgy érezte, hogy sokkal több dolgos kézre volt szükség azon a bizonyos területen. Útmutatásai India egy bizonyos történelmi helyzetében, Harsha király uralkodás idején születtek, amikor is úgy tűnik, a vallás hanyatló szakaszban volt, az emberek többet foglalkoztak a külső megjelenési formákkal, mint az azok mögött megbúvó igazi Élettel, amikor minden nagyon specializálttá és némileg mesterkéltté vált. Ilyen körülmények között érezhette úgy, hogy több tanítóra van szükség a vallásos érzület felélesztésére és a szolgálat becsületének visszaállítása érdekében.

Végül kéri tanítványait, váljanak Tathagatává és kövessék a Buddha Urunk által bejárt utat. Azt mondja, most már megvilágosodtak, válasszák meg a saját útjukat. Itt egy kipontozott sor következik, nyilvánvalóan a választás idejének érzékeltetésére. Majd nagyszerű, pátosszal telített záró szavak következnek:

Íme a keleti égbolton lágy fény árad szét, ég és föld egyesülnek a dicsőség jegyében. És az erő négyféle megjelenési formájából, a lobogó tűzből, rohanó vízből, az édesen párálló földből és susogó légből a szeretet éneke száll fel.

Hallga!... Az arany fény felfoghatatlan mélységeiből, melyben a Győztes fürdik, a természet ezer tónusú, szavak nélküli hangja csendül.

Üdv néktek Myalba emberei! Egy zarándok visszatért a túlsó partról.

Új Arhát született.

Már említettem a módot, ahogyan az egész természet felujjong, amikor egy ember a beavatottak közé emelkedik. Ebben, ahogy az a szövegből most kiderül, föld és ég egyesül. Ilyenkor a Föld szellemének közérzete egy fokkal javul. Ez a szellem egy a mi emberi fejlődési vonalunktól eltérő úton haladó nagyszerű lény, akinek a fizikai teste az egész Föld. Elég nehéz dolog felfogni egy ilyen lény mibenlétét. Ha a Földre úgy tekintünk, mint egy közönséges, de hatalmas, az űrben száguldó glóbuszra, amelynek még elkülönült szervei sincsenek, nem értjük, miként szolgálhat testként bármilyen lény számára. De ha valamennyi rajta élő lény része a Föld szelleme tudatának, akkor nincs is szüksége az övékén felül más érzékszervekre. Az ő életüket éli és általuk szerez tapasztalatokat. A Föld a bolygók hatalmas

kórusának tagjaként mozog pályáján, és azok mind a maguk szólamát zengik a szférák zenéjében, melyben minden benne foglaltatik mindaz, amit meg kell szereznünk.

Ez a lény életét egészen más közegben éli, mint mi. A mi testünknek van egy bizonyos jelenleg érvényes mérete és meghatározott élettartama. Nekünk ez látszik helyénvalónak, ezért egy apró élőlény léte rövidke életével alantának látszik, miközben nagytestű lényeket hosszú élettartammal tiszteletre méltónak érezzük. Csakhogy a méret és az élettartam nem fokmérői a fejlettségnek vagy haladásnak. Sok őshüllő összehasonlíthatatlanul nagyobb volt az elefántnál is, de értelmük sokkal fejletlenebb volt az utóbbiénál. Hasonló ez ahhoz, ahogy manapság a kutya is sokkal értelmesebb az orrszarvúnál vagy a vízilónál. Ennek alapján tehát nem kell azt feltételeznünk, hogy ha Föld fizikai teste egy közel 13 ezer km átmérőjű gömb, és élettartama egy teljes világperiódus, akkor ezért már intelligensebb is nálunk. A tudat mindannyiunkban egy pont. A Föld szelleme esetében ez különös módon többfelé oszlik meg, és hatalmas méretétől függetlenül több szempontból alacsonyabb szinten áll, mint sokan a felszínén működő Dévák közül.

Ha egy dombtetőről széttekintünk a környező vidéken, azt látjuk, hogy áthatja azt valami a Föld szellemének életéből. Ez az élet részekre osztódik szét – átmenetileg vagy állandó jelleggel. Egy sokak által csodált kilátást valamely tájra egy bizonytalan, kialakulóban levő egyéniség hat át, mely része annak a szellemnek. Úgy tűnik, az ilyen - emberektől vagy Déváktól eredő - csodálat sajátos módon izgalomba hozza az életnek ezt a szeletkáját, és az reagál erre a gyönyörűség érzésre. Ha ilyen szép látványt szemlélünk, az kihat miránk, de ugyanakkor mi magunk is visszahatunk rá. Ez a hatás hozzáadódik azokhoz az érzésekhez, amik az ásványi, növényi és állati birodalomból származnak.

Amikor valaki megkap egy beavatást, azok a hatások, melyekkel összehangolják őt a magasabb síkokon, elkezdik áthatni lényének minden szegletét. Míg a fizikai sík szilárd, folyékony és gáznemű összetevőire gyakorolt hatás csekély marad, az éterikus testmás, valamint az asztrális és mentális testek ragyogni kezdenek, amit a korábbiakban elmondottak szerint a természet más birodalmai, valamint az erre fogékony emberek érzékelnek is.

Az erő négyféle megjelenési formája a föld, víz, tűz és levegő – a négy fő Déva, számunkra a karma végrehajtói idelent, a Karma Urai, a Lipikák szolgálói. A hinduk körében elterjedt neveik: Dhitarashtra, Virudhaka, Virupaksha és Vaishravana – valamennyien a fejlődés egy-egy vonalának vezetői. Dhitarashtráról úgy tartják, ő a levegő szellemeinek, a Gandharváknak vezetője. Ezek a nagyszerű Dévák zene által fejezik ki magukat, mindig a keleti égtájat kapcsolják hozzájuk és a fehér színnel jelképezni őket, mint fehérbe öltözött, fehér lovon ülő, gyönggyel kirakott pajzsot hordozó lovasokat. Virudhaka alá tartoznak a Kumbhandák. Ők a dél angyalai, a víz szellemei, mivel a Föld déli féltekéjén sokkal több a víz, mint a szárazföld. Színük a kék, a víz színe, és azt mondják róluk, hogy zafir pajzsot hordanak. Virupaksha alá a Nagasok, a nyugat angyalai, a tűz szellemei tartoznak, akik zafir pajzsot hordoznak. Ezékiel próféta tüzes, belül szemekkel teli lényeknek írta le őket, máshol pedig mint tüzes kerekeket. Vaishravana uralja a Yakshákat. Nekik szentelték az északi égtájat, és ők a föld angyalai, kiket mindig arany színnel ábrázolnak, ezzel a földben rejlő aranyra utalva.

Blavatskyné magyarázata szerint Myalba „az ezoterikus iskolák szerint a mi Földünk – amit találóan neveznek pokolnak, a legpokolibbnak valamennyi közt. Az ezoterikus tanok nem ismernek más poklot vagy egyéb helyet a bűnhődésre, mint egy emberek által benépesített bolygót. Az Avichi nem valamiféle hely, hanem egy állapot.” Habár vannak emberek, akikre haláluk után szenvedés vár az asztrális síkon, ám ez valójában nem büntetés, hiszen ők saját zavaros képzelgéseiktől és mocskos vágyaiktól szenvednek. Ezért, bár a dolgok néha alakulhatnak rosszul is azon a síkon, ott még a legrosszabb sem tud olyan durva és hitvány lenni, mint ahogy a dolgok néha idelent alakulnak. Mindenki, akinek már vannak

tapasztalatai a magasabb síkokról, egyetért Blavatskynéval abban, hogy sehol nincs a fizikai léthez foghatóan rossz dolog.

„Egy zarándok visszatért a túlsó partról. Új Arhát született” – ez nyilvánvalóan arra utal, hogy valaki elért egy magasabb szintet, de mégis azt választja, hogy marad, és tovább dolgozik az emberek között ebben a világban. A “túlsó part” alatt általában az ötödik beavatást értjük, és nem a negyediket, de itt a kifejezést szűkített értelemben alkalmazzák.

Aryasanga a következő szavakkal búcsúzik:

BÉKE MINDEN LÉTEZŐNEK

Hasonló áldásokat találhatunk minden buddhista vagy hindu vallásos könyv végén. Aryasanga boldog örömmel zárja könyvének sorait. Néha ugyan a fájdalom ösvényeként beszél az Ösvényről, könyvét mégis magasztos öröm és csodálatos béke ünnepi énekével fejezi be.